

T.C.

NİĞDE ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI

"MECMU'A-İ EŞ'AR (45 AK ZE 194) İNCELEME-METİN-TIPKIBASIM"

Ayşe CENGİZ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Niğde

Temmuz, 2016

T.C.

NİĞDE ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI

"MECMU'A-İ EŞ'AR (45 AK ZE 194) İNCELEME-METİN-TIPKIBASIM"

Hazırlayan

Ayşe CENGİZ

Danışmanlar	: Prof. Dr. Ziya AVŞAR
	: Yrd. Doç. Dr. Mehmet GÜRBÜZ
Üye	: Prof. Dr. Bekir ÇINAR
Üye	: Doç. Dr. Turgut KOÇOĞLU

Niğde

Temmuz, 2016

Bu tez MESTAP (Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi) kapsamında çalışılmıştır.

YEMİN METNİ

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum "Mecmu'a-i Eş'ar (45 Ak Ze 194) İnceleme-Metin-Tıpkıbasım" başlıklı bu çalışmanın, bilimsel ve akademik kurallar çerçevesinde tez yazım kılavuzuna uygun olarak tarafımdan yazıldığını, yararlandığım eserlerin tamamının kaynaklarda gösterildiğini ve çalışmamın içinde kullanıldıkları her yerde bunlara atıf yapıldığını belirtir ve bunu onurumla doğrularım.
28/07/2016

AYŞE CENGİZ

NİĞI TESİ

SOSYAL I STİTÜSÜ

JÜRİ ONAY SAYFASI

Prof. Dr. Ziya AVŞAR ve Yrd. Doç. Dr. Mehmet GÜRBÜZ danışmanlıklarında **Ayşe CENGİZ** tarafından hazırlanan **"Mecmu'a-i Eş'ar (45 Ak Ze 194) İnceleme-Metin-Tıpkıbasım"** adlı bu çalışma jürimiz tarafından Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalında Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

JÜRİ:

I. Danışman: Prof. Dr. Ziya AVŞAR

Üye: Prof. Dr. Bekir ÇINAR

Üye: Doç. Dr. Turgut KOÇOĞLU

ONAY:

Bu tezin kabulü Enstitü Yönetim Kurulu'nun .... tarih ve ....sayılı kararı ile onaylanmıştır.

Tarih:

Enstitü Müdürü

ÖNSÖZ

Yüksek lisans tez konusu olarak seçtiğimiz "Mecmu'a-i Eş'ar (45 Ak Ze 194) adlı mecmua, adından da anlaşılacağı gibi bir şiir mecmuasıdır. Bu mecmuanın temel özelliği, birkaç şiir dışında bütün şiirlerin Fuzûlî'ye ait oluşudur. Bu itibarla bu mecmuayı Fuzûlî'nin gazelleri için ayrı bir nüsha olarak nitelemek yanıltıcı olmaz.

Bu mecmuanın Fuzûlî'nin şiirlerinden oluşan bir nüsha olduğuna kanaat getirdikten sonra şöyle bir çalışma yöntemi oluşturduk.

1. Şiir metinlerini çevriyazılı bilimsel yönteme göre kurduk. Bu işlemi yaparken Ali Nihat Tarlan'ın Fuzûlî Dîvân'ı şerhi ve Kenan Akyüz vd. *Fuzûlî Dîvânı* neşriyle karşılaştırma yaptık. Böylelikle hem mecmuada müşkil olan yerleri sağlamlaştırdık hem de söz konusu neşirlerde muğlak olan bazı yerleri nüsha yardımıyla tashih ettik. Bu işlemleri şiir metinlerinde aparatta gösterdik.

2. Metinlerin imlasında Ziya Avşar'ın **"Tenkitli Metin Neşrinde İmlâ Sorunu Üzerine Yeni Düşünce ve Öneriler**" adlı makalesi esas alınmıştır.

3. Karşılaştırma yaptığımız halde bazı beyit ve dizelerde yer alan vezin sorunlarını kimileyin takdim tehir yaparak kimileyin de kelime ve tabir ekleyerek (tamir amaçlı) çözümlemeye çalıştık. Bu işlemlerle gideremediğimiz vezin sorunlarını ise ilgili şiirin beyitleri üzerinde dipnotla işaret ettik.

4. Şiir metinleri 16. yüzyıl dil özelliği gösterdiği için Türkçe kelimelerin imlasında 16. yüzyılın fonetik imlasına uyduk.

5. Bu çalışma yapılırken şiirlerin sıralanmasında, mürettep bir divanın tertip şekli esas alınmıştır.

Bu çalışma vesilesiyle bir yüksek lisans öğrencisinden öğrenmesi beklenen bazı pratikleri kazandığımızı düşünüyoruz. Bunlar:

Şiirleri taktî ile vezne göre okumak, veznin aksadığı yerlerde vezni bozan unsurlar üzerinde düşünmek ve bu bozukluğu giderecek teknik bilgileri devreye sokmak, nüsha ile neşirler arasındaki farkları aparatta gösterme becerisi kazanmak ve aparat sisteminin mantığını çözmek, müstensihin kelimelerin imlasında yaptığı

hataları fark edecek düzeye gelmek, derkenardaki beyitlerin hangi sıra ve mantığa göre tertip edildiğini kavramak, eski harflerle yazılmış el yazısı bir metni daha profesyonel bir donanımla okumak, varak numaralarını verebilmek, reddadelere göre metni takip edip eksik varak yahut varakları tespit etmek gibi beceriler ilk aklıma gelenlerdir.

Fuzûlî'nin gazellerinin bir nüshası olan bu metni okumak şüphesiz benim için çok kolay olmadı. Bu bağlamda karşılaştığım müşkilleri çözerek önümü açan, engin bilgi ve birikimiyle bilimsel ufkumu genişleten danışman hocalarım Prof. Dr. Ziya AVŞAR'a ve Yrd. Doç. Dr. Mehmet GÜRBÜZ'e teşekkür borçluyum. Ayrıca beni akademik çalışma yapmam için lisans düzeyindeyken teşvik eden değerli hocam Doç. Dr. Türkan GÖZÜTOK'a müteşekkirim. Bu çalışmada değerli katkı ve destekleriyle zor zamanlarımda yanımda olan Bestami BİLGE hocama ve Gökhan BİLGİÇ kardeşime emekleri için şükran borçluyum. Akademik bir çalışmanın sıkıntı ve stresi malumdur. Bu sıkıntı ve strese benimle birlikte katlanan annem, babam ve kardeşlerime ayrıca teşekkür etmeyi bir görev bilirim.

Ayşe CENGİZ

Niğde, 2016

ÖZET

YÜKSEK LİSANS TEZİ

"MECMU'A-İ EŞ'AR (45 AK ZE 194) İNCELEME-METİN-TIPKIBASIM"

CENGİZ, Ayşe
Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı
Tez Danışmanları: Prof. Dr. Ziya AVŞAR
Yrd. Doç. Dr. Mehmet GÜRBÜZ
Ağustos 2016, 349 Sayfa

Bu çalışmada Manisa Kütüphanesi' nde "**45 Ak Ze 194**" arşiv numarası ile kayıtlı "**Mecmu'a-i Eş'ar"** adlı şiir mecmûʿası incelenmiş ve önce mecmûʿanın kısa bir tanımı yapılmış ardından mecmûʿanın içeriği ve teknik özellikleri üzerinde durulmuş en son olarak da mecmuʿada yer alan nazım şekilleri ve türleri bilimsel bir metotla yeni harflere aktarılmıştır. Çalışmanın sonunda çalışmaya konu olan metnin tıpkıbasımı yer almaktadır.

Anahtar Sözcükler: Mecmûʿa, 45 Ak Ze 194, Mecmu'a-i Eş'ar, vezin, matla

ABSTRACT

MASTER'S THESIS

COLLECTION OF POEMS (45 Ak Ze 194)

CENGİZ, Ayşe
Turkısh Language And Literature Department
Supervisor: Prof. Dr. Ziya AVŞAR
Yrd. Doç. Dr. Mehmet GÜRBÜZ
August 2016, 349 Pages

In this study, the analyzing of poem collection called “Mecmu'a-i Eş'ar” which is recorded in them Manisa Library with “45 Ak Ze 194” number and facsimile has been studied and before of macmua then made a short description of the content and specifications of macmua the most recently emphasized in the macmua verse forms and types of letters are transferred to the new scientific method. The text reproduced at the end of the study, the subject of my work examination facsimile located.

Key words: Macmua, 45 Ak Ze 194, collection of poems, meter, matla

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ ... ii
ÖZET ... iv
ABSTRACT ... v
KISALTMALAR LİSTESİ ... vii
GİRİŞ ... 1
MECMU'A-İ EŞ'AR (45 AK ZE 194) HAKKINDA ... 2
1. Mecmû'a Hakkında Genel Bilgiler ... 2
2. Mecmû'ada Yer Alan Şairler ... 2
MESTAP (MECMUALARIN SİSTEMATİK TASNİFİ PROJESİ) ... 6
ÇEVİRİ YAZI ALFABESİ ... 27
METİN ... 28
KAYNAKÇA ... 239
TIPKIBASIM ... 245
ÖZGEÇMİŞ ... 333

KISALTMALAR LİSTESİ

ANT: Ali Nihat Tarlan

M: Mecmua

GİRİŞ

Mecmûʿa "sözlükte dağınık şeyleri bir araya getirmek, toplamak" anlamındaki cemʿ masdarından türeyen mecmû'dan gelmektedir. Bu eserler için mecmû'anın yanı sıra *mecâmi, mecmâ, câmi* gibi aynı kökten türemiş kelimelerle -yalnız Osmanlı Türkçesi'nde- *cüzdan, defter ve cerîde* isimleri gibi aynı mânada kullanılmıştır (Uzun, 2003: 265).

Mecmûʿaların bazılarının sahibi müstensihi belli, büyük bir kısmının ise ne müstensihi ne de sahibi bellidir. Ekserisinin düzenleme tarihleri de yoktur (Aydemir, 2007: 123). Mecmûʿalar bize sadece dönemin edebî hayatı hakkında bilgi vermezler. Bunun yanında tıp, ilahiyat, felsefe gibi diğer bilim dalları hakkında derin bilgi edenimine sahip olmamıza büyük fayda sağlarlar.

Eski Türk edebiyatı sahasında özellikle son 10 yılda mecmualarla ilgili yoğun bir akademik çalışma görülür. Bu çalışmalarda genel olarak mecmualar ve mecmua tasnifleri hakkında oldukça geniş bilgi vardır. Bu sebepten burada aynı bilgileri tekrarlamamak adına mecmualar hakkında bilgi vermekten özellikle kaçındık. Bahsi geçen çalışmaları kaynakçada toplu bir şekilde belirttik. Mecmûʿalar hakkında yeterli bilgi edinmek isteyenlerin bu kaynakçayı gözden geçirmeleri yeterli olacaktır.

MECMU'A-İ EŞ'AR (45 AK ZE 194) HAKKINDA

1. Mecmûʿa Hakkında Genel Bilgiler

Tez konumuz olan "Mecmu'a-i Eş'ar (45 Ak Ze 194) ile ilgili Manisa Kütüphane kataloğunda yer alan tavsifte şu bilgiler kayıtlıdır:

“Boyutu 152×105 mm, yaprak 92, satır sayısı değişik, yazı türü talik, kâğıt türü suyolu filigranlı, zencirekli, mıkleblii bordo meşin cilt.”

Mecmuada 1b-6a arası boştur. Şiirler 6b’den itibaren başlamaktadır. Şiir metinleri 6b ile 96b arasında yer almaktadır. Reddade takibine göre 95b’ den sonra bir veya birkaç varak eksiktir. Mecmuada, iki ayrı kalem vardır. Bu itibarla mecmuanın en azından bir aile mecmuası olduğunu değerlendirmekteyiz. Öyle değilse bile en azından iki sahibe malik olduğunu ileri sürebiliriz. Mecmuanın büyük ekseriyeti ilk meçhul müstensihin kaleminden çıkmıştır. Zaman zaman imla hataları yapan bu müstensihin şiire ve aruza vakıf olduğu anlaşılmaktadır. Çok az kısımda ise ikinci bir kalem ve ikinci bir müstensihin izi vardır. İkinci müstensihin hem imlası bozuk hem de aruz ve şiire vakıf değildir.

Mecmuanın başlangıç beyti:

‘Aşḳ zevḳiyle ḥoşem terk-i naṣiḥat ḳıl refīḳ
Ben ki tiryākī mizācem zeḥr kār etmez bana
Son:

Dilleri āvīze ḳıldı rişte-yi gīsūları
Murġ-ı vaṣl oldı anuñ başına gīsūları

2. Mecmûʿada Yer Alan Şairler

Fuzûlî (D. 1483? – Ö. 1556)

Şairin asıl adı Mehmet, babasının adı da Süleyman’dır. Bağdat çevresine yerleşen Türkmenlerin Bayat boyundan olan Fuzûlî, bütün ömrünü Bağdat, Hille ve Kerbela üçgeninde geçirmiş, üç ayrı devletin tebası olarak yaşamıştır. Fuzuli, Akkoyunlu, Safevi ve Osmanlı döneminde Bağdat’a hakim olan beylere kasideler sunmuştur. En son 1534 yılında Osmanlıların Bağdat’ı fethetmesi üzerine Kanuni

Sultan Süleyman'a bir kaside sunmuştur. Osmanlı ordusuyla Bağdat'a gelen dönemin Osmanlı şairleriyle görüştüğünü Leylâ ve Mecnûn adlı eserinde söyler. Bu şairlerden Hayalî ve Taşlıcalı Yahya, Osmanlı'nın büyük şairleridir. Osmanlı devlet adamlarına kasideler sunan Fuzûlî, umduğunu bulamayınca meşhur Şikâyetnâme'sini yazmıştır. Osmanlı'lar döneminde Kerbela ve Nicef'de türbedarlık yaparak ömür süren Fuzûlî, 1556 yılındaki büyük veba salgınında Kerbela civarında vefat etmiştir. Şairin Fazli Çelebi adında şair olarak bilinen bir oğlu vardır.

Fuzulinin Eserleri:

Üç dilde de eserler veren Fuzûlî, Türkçe, Farsça ve Arapça eserler vermiştir.

I. Türkçe Eserleri

1. Dîvân: Fuzûlî'nin mürettep bir divanı vardır. Karşılaştırmalı olarak yayınlanan Divan'ına göre Divan'ında 42 kaside 302 gazel, bir müstezat, 12 musammat, 42 kıta ve 72 rubai vardır.

2. Leylâ ve Mecnûn: Fuzûlî'nin Bağdat ve Halep beyler beyi Üveys Paşa'ya sunduğu bu eseri Türk edebiyatındaki Leylâ ve Mecnûn'un en meşhurudur. 1535 yılında yazılmıştır.

3. Beng ü Bâde: Şairin 444 beyitlik bu eseri Şah İsmail'e sunulmuştur. Afyonla şarap karşılaştırılarak, şarabın üstün tutulduğu bir eserdir.

4. Hadîs-i Erbain Tercümesi: Molla Câmî'nin Hadis-i Erbaîn adlı eserin Türkçe'ye uyarlanmasıdır. Hadisler kıtalar şeklinde tercüme edilmiştir.

5. Sohbetü'l-Esmâr: 200 beyitlik bir mesnevi olan eser meyvelerin kendi aralarında konuşmaları biçiminde alegorik bir eserdir.

6. Hadikadü's-Süedâ: Fuzûlî bu eseri Hüseyin Vâiz-i Kâşifî'nin Ravzatü'ş-şühedâ adlı eserinden uyarlamıştır. Hz. Hüseyin'in Kerbela'da şehit edilişi anlatılır.

7. Mektubat: Fuzûlî'nin ele geçen mektuplarının bulunup yayınlandığı bu eserde beş mektup vardır.

II. Farsça Eserleri

1. Dîvân: Türkçe Dîvân'ından daha hacimli olan Farsça Dîvân'da 49 kaside, 410 gazel, 3 musammat, 46 kıta ve 105 rübai vardır. Ali Nihat Tarlan tarafından 1950'de tercüme edilmiştir.

2. Heft Câm: Diğer adı Sâkinâme olan bu Mesnevi 320 beyittir. Tasavvufi bir içeriktedir.

3. Risâle-yi Muamma: Fuzûlî'nin Farsça muammalarının yer aldığı bir risaledir.

4. Rind ü Zâhid: Zahid bir baba ile rind bir oğul arasındaki münazarayı içeren bu eser alegorik bir özellik gösterir.

5. Sıhhat ü Maraz: Rûhnâme veya Hüsn ü Aşk adlarıyla da bilinen bu eser, tasavvufî mahiyette olup Sühreverdi'nin Mûnisi'l-Uşşak'ından mülhem olarak yazılmıştır. Eserde ruh ve beden ilişkisi sembolik bir mahiyette işlenmiştir.

III. Arapça Eserleri

1. Dîvân: Fuzûlî'nin Arapça divanı olduğu söylenir. Ancak o divandan bize sadece 11 Arapça kaside ulaşmıştır.

2. Matla'u'l-İtikâd: Kelam ilmiyle alakalı olan bu eser, mebde ve me'âd konularını işler.

Edebi Kişiliği

Şair bir yaratışa sahip olan Fuzûlî, küçük yaştan itibaren şiir söylemeye başlamış, aşikane tarzda duygulu gazeller söylemiştir. Şair yaratılışı yanında üstün bir zekaya da malik olan Fuzûlî, şair kimliğinin yanında üç dilde edebi eser verecek düzeyde ilim öğrenmiş, döneminin sayılı bilginleri arasına girmiştir. Fuzûlî'nin etkilendiği şairler arasında Nizami, Hafız ve Ali Şir Nevai'yi zikredebiliriz. Fuzûlî, doğu Türkçesi ve Batı Türkçesi arasında bir terkibin şairi olduğu için, bütün Türk dünyasında okunan ve bilinen bir düzeye ulaşmıştır. Fuzûlî'nin yüksek şiir kabiliyeti mesnevilere de yansımış, özellikle Leyla ve Mecnun mesnevisindeki aşıkane gazelleri

ile bu mesneviye farklı bir mahiyet vermiştir. Fuzûlî'nin şiir gücü Osmanlı şiirini de etkilemiş, gerek saray gerekse tekke ve tasavvuf edebiyatında etkili olmuştur.[1]

Bağdatlı Rûhî (D. 1534-1435- Ö. 1605-1606)

Bağdat'ta doğan Rûhî'nin asıl adı Osman'dır. Eğitimini Bağdat'ta tamamladıktan sonra Anadolu'nun bazı kentlerini dolaşmış ve İstanbul'a gelmiştir. Rûhî, İstanbul'dayken Galata Mevlevihanesini ziyaret etmiş, bu vesileyle Mevleviliğe geçerek Mevlevilerin asitanesi olan Konya'ya gitmiştir. Yeni yerler görmeyi ve seyahati çok seven şair, aynı zamanda ilim tahsil etmeye ve ilim meclislerinde olmaya da düşkündür. Bir ara Süleyman Paşa'nın maiyetinde sipahi olarak çalışan şair, ömrünün son deminde Şam'a yerleşmiş, Şam'dayken Şam kadısı olan, Osmanlı şairlerinden rubaileriyle meşhur, Azmîzâde Hâletî ile çalışmıştır.

Dîvân'ında 1015 gazeli bulunan Rûhî, aşıkane ve rindane gazeller söylemekle beraber, edebi şöhretini özel bir sosyal eleştiri olan terkib bendi ile kazanmıştır. Yazıldığı dönemden itibaren pek çok dîvân şairi tarafından nazire yazılan bu terkib bende en güzel nazireyi Tanzimat şairi Ziya Paşa yazmıştır. Rûhî'den bize tek eseri olan Dîvân'ı kalmıştır.[2]

---

[1] Fuzûlî hakkında daha geniş bilgi için bkz. Akyüz, Kenan vd. (hzl.) (1990). *Fuzûlî Dîvânı*. Ankara: Akçağ Yay, Dilçin, Cem (2010). *Fuzûlî'nin Şiiri Üzerine İncelemeler.* İstanbul: Kabalcı Yay, Doğan, Muhammed Nur (hzl.) (1996). *Fuzûlî Leylâ ve Mecnûn.* İstanbul: Çantay Kitabevi, Doğan, Muhammet Nur (2009). *Fuzulî'nin Poetikası.* İstanbul: Yelkenli Kitabevi Yay, Gölpınarlı, Abdülbaki (hzl.) (1948, 1958, 1961*). Fuzûlî Dîvânı.* İstanbul: İnkılap Kitabevi, Karahan, Abdülkadir (1949*). Fuzûlî, Muhiti, Hayatı ve Şahsiyeti.* İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yay, Karahan, Abdülkadir (1996). "Fuzûlî". *İslam Ansiklopedisi.* İstanbul: TDV Yay, Mazıoğlu, Hasibe (1956). *Fuzûlî-Hâfiz: İki Şair Arasında Bir Karşılaştırma.* Ankara: İş Bankası Yay, Mazıoğlu, Hasibe (1997). *Fuzûlî Üzerine Makalele.* Ankara: TDK Yay, Tarlan, Ali Nihad (hzl.) (1950*). Fuzûlî Dîvânı.* İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yay, Macit, Muhsin (2006). "Azeri Sahası Türk Edebiyatı (XIII-XIX yüzyıl*)". Türk Edebiyatı Tarihi -2.* ed. Talat Halman vd. İstanbul: KTB Yay.

[2] Rûhî hakkında geniş bilgi için bkz. Ak, Coşkun (2000). Bağdatlı Rûhî Hayatı, Edebî Kişiliği ve Divanı'ndan Seçmeler. Bursa: Gaye Kitabevi, Ak, Coşkun (2001*).* Bağdatlı Rûhî Dîvânı (Karşılaştırmalı Metin). Bursa: Uludağ Üniversitesi Yayınları. 2 C, Gölpınarlı, Abdülbaki (1953). *Nesîmî-Usûlî-Rûhî Hayatı, Sanatı, Şiirleri.* İstanbul: Varlık Yay, Kurnaz, Cemal (1996). "Çağının Cesur Bir Tanığı: Bağdatlı Rûhî". *Türk Kültürü Araştırmaları (Prof. Dr. Zeynep Korkmaz'a Armağan).* XXXII/1-2. s. 267-286, Külliyât-ı Eş'âr-ı Rûhî-i Bağdâdî. İstanbul. 1287, Öztoprak, Nihat (2001). Rûhî. İstanbul: Timaş Yayınları, Öztoprak, Nihat (2005). "Rûhî'nin Şiir Anlayışı". *Türk Kültürü İncelemeleri Dergisi*. İstanbul: XXII. 101-136, Öztoprak, Nihat (2006). "Rûhî'nin Şâir Anlayışı". *Osmanlı Araştırmaları* (Prof. Dr. Mehmed Çavuşoğlu'na Armağan-IV). XXVIII. 93-122.

MESTAP (MECMUALARIN SİSTEMATİK TASNİFİ PROJESİ)

Yer Nu							
Yp. Nu	Mahlas	Matla‘ Beyti/ Bendi	Mahlas/ Makta‘ beyti/ bendi	Nazım Şekli/ birimi	Nazım türü	Vezin	Açıklamalar
6b	Fużūlī	'Aşḳ zevḳiyle ḥoşem terk-i naṣiḥat ḳıl refīḳ Ben ki tiryākī mizācem zeḥr kār etmez bana	Yād-ı lā’lüñle Fużūlī gözleyüb rāh-ı ‘adem Var bir tedbīri ammā āşiḳār etmez bana	Gazel/4		-.--/ -.--/ -.--/ -.-	
6b	Fużūlī	Cānumuñ cevheri ol lā’l-i güḥerbāra fedā ‘Ömrümüñ ḥāṣılı ol şīve-yi reftāra feda	Ey Fużūlī nola ger şaḳlar isem cānı ‘azīz Vaḳt ola kim ola bir şūḫ-ı sitemġāra fedā	Gazel/7		..--/..--/ .. --/..-	*Velehü eyżan*
7a	Fużūlī	Ġamdan öldüm demedüm ḥāl-i dil-i zār saña Ey gül-i tāze revā görmedüm āzār saña	Ey Fużūlī felegüñ var senüñ ile naẓarı Kim ġam u miḥnetini verdi ne kim var saña	Gazel/10		..--/..--/ .. --/..-	Mevlānā Fużūlī rāst
7a	Fużūlī	Ġamzesin sevdüñ göñül cānuñ gerekmez mi saña Tīġa urduñ cism-i ‘uryānuñ gerekmez mi saña	Dutalum eşk seylābına yoḳdur i'tibār Ey Fużūlī çeşm-i giryāñun gerekmez mi saña	Gazel/7		-.--/ -.--/ -.--/ -.-	
8b	Fużūlī	Şeb ki miftāḥ-ı meh-i nev ola gencīnegüşā Ḳıla peymāne-yi gerdūnı cevāhirpeymā	Cān devrinde Fużūlī oḳuram mey vaṣfın Āteş-i ḫırmen-i ġam āb-ı ḥayāt-ı ḥukemā	Gazel/7		..--/..--/ ..--/..-	Velehü *eyżan*
9a	Fużūlī	Şubḥ ṣalub mah-ı ruḥuñdan niḳāb Çıḳ ki temāşāya çıḳa āfitāb	Yār su’āl etdi ki ḥālüñ nedür Ḥasta Fużūlī ne verürsin cevāb	Gazel/9		-.--/ -.--/ -.-	*Velehu eyżan*
10a	Fużūlī	Ġālibā bir ehl-i dil topraġıdur dürd-i şarāb Kim ḳılup hürmet binālar dutmış üstinde habāb	Naḳd-i ‘ömrüñ bir ṣanem ‘uġrında ṣarf itdüñ temām Ey Fużūlī āh eger senden ṣorulsa bu ḥisāb	Gazel/ 7		-.--/ -.--/ -.--/ -.-	Velehü’l-*eyżan*
11a	Fużūlī	Benim tek hīç kim zār [u] perīşān olmasun yā Rab Eṣīr ü derd ü ‘aşḳ-ı dāġ-ı hicrān olmasun yā Rab	Fużūlī buldı genc-i ‘āfiyet meyḫāne küncinde Mübārek mülkdür ol mülk vīrān olmasun yā Rab	Gazel/ 7		.---/.---/.---/.---	Velehü eyżan
11b	Fużūlī	Kūhken Şīrīne öz naḳşın çeküb virmiş firīb Gör ne cāḥildür yonar ṭaşdan özine bir raḳīb	Ey Fużūlī incime senden tegāfül ḳılsa yār Resmdür kim göstere aḥbāba istiġnā ḥabīb	Gazel/ 6		-.--/ -.--/ -.--/ -.-	Velehü eyżan
12a	Fużūlī	Ġayra eyler bīsebeb biñ iltifāt ol nūşleb İltifāt etmez bana muṭlaḳ nedür bilmen sebeb	Muṭrib aġlatma sürūruñla Fużūlī ḫastayı Seyl-i eşkden ṣaḳın ḳopmaya bünyād-ı ṭarab	Gazel/ 7		-.--/ -.--/ -.--/ -.-	Velehü eyżan
12b	Fużūlī	Sen yüzüñden ‘ālemi rūşen ḳılup ṣalduñ niḳāb	Ey Fużūlī her ‘amel ḳılsañ ḫatādur ġayr-ı ‘aşḳ	Gazel/ 7		-.--/ -.--/ -.--/ -.-	Velehü eyżan

		Yazıya ṣalsun bu günden ṣoñra nūrın āfitāb	Budurur ben bildügüm vallāhü ‘alem bi’s ṣevāb				
13a	Fużūlī	Pāybend oldum ser-i zülf-i perīşānuñ görüp Nuṭḳdan düşdüm leb-i lā’l-i dürefşānuñ görüp	Ey Fużūlī bunca kim dutduñ niḥān cān u dilin ‘Āḳıbet fehm etdi il çāk-i girībānuñ görüp	Gazel/ 7		-.--/ -.--/ -.--/ -.-	
13b	Fużūlī	Derd-i ‘aşḳum def’ine zaḫmet çeker dāyim ṭabīb Şükr kim olmış aña zaḫmet baña rāḥat naṣīb	Nola ağlarsa Fużūlī ravża-yı kūyuñ görüp Lācerem giryān olur ḳılġac vaṭan yādıñ ġarīb	Gazel/ 7		-.--/ -.--/ -.--/ -.-	Velehü eyżan
14a	Fużūlī	Ey dü ‘ālem pādişāhı şāh-ı merdānım ‘Ali Vey [ki] cümlenüñ penāhı şāh-ı merdānım ‘Ali	[Şol ḥaḳīr] Rūḥī yanında kemter [ü ednā] ḳulu[dur ol] şeḥüñ Yine lüṭfı [maḥremi] sensin [ol āftābuñ] meh-i tābānum ‘Alī	Gazel/ 6		-.--/ -.--/ -.--/ -.-	Velehü eyżan
14b	Fużūlī	Ḳılsa vaṣluñ şāmımı ṣubḥa berāber yoḳ ‘aceb Resmdür faṣl-ı bahār olmaḳ berāber rūz u şeb	Ḳılma feyż-i ni’met-i vaṣluñ Fużūlīden dirīġ Yoḳdur özge maḳṣadı senden seni eyler ṭaleb	Gazel/ 7		-.--/ -.--/ -.--/ -.-	
14b	Fużūlī	Rūzigārım buldı devrān-ı felekden inḳılāb Ḳan içer oldum ayağın çekdi bezmümden şarāb	Kesmedi benden ser-i kūyuñda āzārın raḳīb Ey Fużūlī nişe cennet içre yoḳ derler ‘aẕāb	Gazel/ 8		-.--/ -.--/ -.--/ -.-	
15a	Fużūlī	Vaṣluñ baña ḥayāt virür fürḳatüñ memāt Subḥāne ḫāliḳī ḫaleḳa’l-mevti ve’l- ḥayāt	Ḳıldıñ edā-yi na’t Fużūlī temām ḳıl Kemmelte bi’s selāmi ve tememte bi’ṣ-ṣalāt	Gazel/ 7		--./ -.-./ .--./-.-	
15a	Fużūlī	Yüri yeter baña ey sīm-i eşk bīdād it Ger akçeñ ile alınmış ḳul isem āzād it	Fużūlī ister iseñ izdiyād-ı rütbe-yi fażl Diyār-ı Rūm gözet terk-i ḫāk-i Baġdād it	Gazel/7		.-.-/ ..--/ .-.-/ ..-	
15b	Fużūlī	‘Aks-i ruḫsāruñ ile oldı müzeyyen mir’āt Beden-i mürdeye feyż-i naẓaruñ virdi ḥayāt	Ey Fużūlī verā'ü zühd ile mu'tād oldun Bilmedün ḥālüni bīhūde geçürdün evḳāt	Gazel/7		-.--/ -.--/ -.--/ -.-	
16a	Fużūlī	Sülūk-i faḳr etvārum mezāk-ı ‘aşḳ ḫālümdür Tecerrüd ‘ālemi seyrinde ‘ālem pāyimālümdür	Fużūlī ‘ālem-i faḳr u fenāda mün'im-i vaḳtem Diyār-ı meskenet naḳd-ı ḳanā'at mülk ü mālümdür	Gazel/7		.---/.---/.---/.---	
16a	Fużūlī	Dökdükçe ḳanumı oḳuñ ol āsitān içer Bir yerdeyem esīr ki ṭoprağı ḳan içer	Meyden egerçi tevbe virür il Fużūlīye Ey serv sen ḳadeḥ ṣunar olsañ revān içer	Gazel/6		--./ -.-./ .--./ -.-	
16b	Fużūlī	Girüp meyḫāneye muġ meşrebiyile kim ki ḫū eyler Olup mü’min beḥişte kāfirem ger ārzū eyler	Fuẓūlī zülfüñe bağlandı ammā şöyle inceldi Ki güyā ża’f anı hem zülfüñe bir tār-ı mū eyler	Gazel/6		.---/.---/.---/.---	
16b	Fużūlī	Şifā-yi vaṣl ḳadrin hecr ile bīmār olandan ṣor Zülāl-i ẕevḳ şevḳin teşne-yi dīdār olandan ṣor	Muḥabbet leẕẕetinden bīḫaberdür ẕāḥid-i ġāfil Fużūlī ‘aşḳ ẕevḳin ẕevḳ-i ‘aşḳı var olandan ṣor	Gazel/6		.---/.---/.---/.---	
17a	Fużūlī	Saçuñ endīşesi taḥrīk-i zencīr-i cünūnumdur Cünūnuñ def’ine ẕikr-i leb-i lā’lüñ füsūnumdur	Fużūlī ḫālī olmak cām-ı ‘ayşum ṣāf ṣaḥbādan Nişān-ı baḫt-ı nāfermān u iḳbāl-ı nigūnumdur	Gazel/7		.---/.---/.---/.---	
17a	Fużūlī	Gūşe-yi ebrūlaruñda çeşm-i cādūlar mıdur Yoḳsa girmiş yaya tīr endāz hindūlar mıdur	Sen misin ancaḳ Fuẓūlī böyle ḫūblar māyili Yoḳsa ‘aşḳ ehli ḳamu sen belā cūlar mıdır	Gazel/5		-.--/ -.--/ -.--/-.-	
17b	Fużūlī	Ẕevḳ şevḳıyle ciḥān ḳaydın çeken zaḥmet çeker Ehl-i ẕevḳ oldur kim andan dāmen-i ḥimmet çeker	Ey Fużūlī baḳmayam tā ġayra her ḫūnīn çeker Āteşīn bir mīldür kim çeşmüme ġayret çeker	Gazel/8		-.--/ -.--/ -.--/-.-	
17b	Fużūlī	Her kitāba kim leb-i lā’lüñ ḥadīṣin yazalar	Ey Fużūlī yār eger cevr itse andan incime	Gazel/5		-.--/ -.--/ -.--/-.-	

		Rişte-yi cān birle ẕevḳ ehli anı şīrāzeler	Yār cevri ‘āşıḳa her dem muḥabbet tazeler				
18a	Fużūlī	Seyr ḳıl gör kim gülistānuñ āb u tābı var Her ṭaraf miñ serv ü ser sebz ü gül-i sīrābı var	Ger Fużūlī meyl-i gülzār etse faṣl-ı gül nola ‘Ayş içün ḫūnābe-yi dilden şarāb-ı nābı var	Gazel/7		-.--/ -.--/ -.--/-.-	
18a	Fużūlī	Serv-i āzād ḳadūñle baña yeksān görünür Neye sergeşte olan baḳsa ḫırāmān görünür	Ben ṣanem zülfūñe gūyā ki virüpdür göñlin Ki Fużūlīnüñ iyen ḥāli perīşān görünür	Gazel/7		..--/ ..--/..--/..-	
18b	Fużūlī	Buldı kūyuñdan devā der-i dil-i bīmārumuz Sen ‘aġasın biz ḳuluz kūyuñdadur tīmārumuz	Ey Fużūlī cevr-ı yār u ṭa’na-ı aġyārdan Var yüz biñ ġam bu hem bir ġam ki yoḳ ġamḫārumuz	Gazel/7		-.--/ -.--/ -.--/-.-	
19a	Fużūlī	Ḫam ḳad ile aġlaram ol ṭurra-yı ṭarrāsız Gerçi dirler çengden çıḳmaz terennüm tārsız	Zühdden geçmez Fużūlī eylemez dünyā ġamın Pend çoḳ virdüm işitmez ‘ārsızdur ārsız	Gazel/7		-.--/ -.--/ -.--/-.-	
19a	Fużūlī	Ṭarīḳ-ı faḳr dutsam ṭab’ tābi’ nefse rām olmaz Ġınā ḳılsam ṭaleb esbāb-ı cem’iyyet tamām olmaz	Fużūlīni melāmet eylesen bīderd bilmez mi Ki bāzār-ı cünūn rüsvālarında neng ü nām olmaz	Gazel/7		.---/.---/.---/.---	
19b	Fużūlī	‘Ālem oldı şād senden ben esīr-i ġam henūz ‘Ālem etdi terk-i ġam bende ġam-ı ‘ālem henūz	Ey Fużūlī eyledi her derde dermān ol ṭabīb Bir benüm derdümdür ancaḳ bulmadı merhem henūz	Gazel/7		-.--/-.--/-.--/-.-	....
19b	Fużūlī	Ġamze peykānın gözūñ men mübtelādan ṣaḳlamaz Ṣarf eder ehl-i naẓar naḳdin gedādan ṣaḳlamaz	Bīsebeb ṣanmañ Fużūlīnüñ melāmet çekdügin Bīḫaberdür meşrebin ehl-i riyādan saḳlamaz	Gazel/7		-.--/-.--/-.--/-.-	
20a	Fużūlī	Rāz-ı ‘aşḳuñ ṣaḳlaram ilden nihān ey serv-i nāz Gitse başum şem’ tek mümkin degül ifşā-yı rāz	Ey Fużūlī ḳalmışam ḥayretde bilmem neyleyüm Devr ẓālim baḫt nāfermān ṭaleb çok ‘ömr az	Gazel/5		-.--/-.--/-.--/-.-	
20a	Fużūlī	Fiġān kim baġrumuñ ol lāleruḫ ḳan olduġın bilmez Ciger pergālesinde dāġ-ı pinhān olduġın bilmez	Fużūlī ḫastaya düşman sözüyle dost cevr eyler Zihī sāde mu’āriż ḳavle bühtān olduġın bilmez	Gazel/7		..--/..--/..--/..-	
20b	Fużūlī	Segridür cilveye ol serv-i semendin yiñemez Kim anı görse fiġān etmege kendin yiñemez	İdemez men’ Fużūliyi ḳadeḥden zāhid Hiç kim kūy-ı ḫarābāṭ levendin yiñemez	Gazel/5		..--/..--/..--/..-	
21a	Fużūlī	Göñülde biñ ġamum vardur ki pinḫān eylemek olmaz Bu hem bir ġam ki il ṭa’nından efġān eylemek olmaz	Fużūlī ‘ālem-i ḳayd içre sen dem urma ‘aşḳından Kemāl-i cehl ile da’vā-yı irfān eylemek olmaz	Gazel/7		.---/.---/.---/.---	
21a	Fużūlī	Nice yıllardur ser-i kūy-ı melāmet beklerüz Leşker-i sulṭān-ı ‘irfānuz velāyet beklerüz	Yatdılar Ferhād ü Mecūn mest ü cām-ı ‘aşḳ olup Ey Fużūlī biz olar yatduḳça ṣoḥbet beklerüz	Gazel/8		-.--/-.--/-.--/-.-	
21b	Fużūlī	Biz cihān ma’mūresin ma’nīde vīrān bilmişüz ‘Āḳıbet gencin bu vīrān içre pinhān bilmişüz	Ayru bilmişsin Fużūlī mescidi meyḫāneden Sehv imiş ol kim seni biz anı ‘irfān bilmişüz	Gazel/5		-.--/-.--/-.--/-.-	
21b	Fużūlī	Teşne-yi cām-ı viṣālüñ āb-ı ḥayvān istemez Māyil-i mūr-ı ḫaṭuñ mülk-i Süleymān istemez	Ey Fużūlī muttaṣıl devrāñ muḫālifdür baña Ġālibā erbāb-ı isti’dādı devrāñ istemez	Gazel/6		-.--/-.--/-.--/-.-	
22a	Fużūlī	Ḫalḳa aġzuñ sırrını her dem ḳılar iẓhār söz Bu ne sırdur kim olur her laḥẓa yoḳdan var söz	Ger çoḳ istersen Fużūlī ‘izzetüñ az et sözi Kim çoḳ olmaḳdan ḳılupdur çok ‘azīzi ḫār söz	Gazel/7		-.--/-.--/-.--/-.-	

22b	Fużūlī	Baña bād-ı ṣabā ol serv-i gülruḫdan ḫaber vermez Açılmaz ġonca-yı baḫtum ümīdim naḫli ber vermez	Fużūlī dehrden kām almaḳ olmaz olmadan giryān Ṣadef şu almayınca ebr-i nisāndan güher vermez	Gazel/7		.---/.---/.---/.---	
22b	Fużūlī	Nem-i eşküm mükedderḫāṭurumdan def'-i ġam ḳılmaz Bu rūşendür ki nem āyīneden jengārı kem ḳılmaz	Fużūlī bīnevā tā ravża-yı kūyuñda sākindür Temennā-yı behişt ü meyl-i gülzār-ı İrem ḳılmaz	Gazel/7		.---/.---/.---/.---	
23a	Fużūlī	Kūhkendür görünür kūhda āṣār henüz Ol ne beñzer baña anuñ eṣeri vār henüz	Merhem-i vaṣlı ile buldı ḳamu derde devā Bu Fużūlī elem-i hecr ile bīmār henüz	Gazel/7		-.--/-.--/-.--/-.-	
23a	Fużūlī	Ey göñül ol ḫançer-i müjgâna eylersen heves Ḳaṣd-ı cān etdün beḳā-yı ‘ömrden ümīdi kes	Ey Fużūlī ben melāmet mülkünüñ sulṭānıyem Salṭanat esbābı egnümde palās-ı faḳr bes	Gazel/7		-.--/-.--/-.--/-.-	
23b	Fużūlī	Ḥak-ı reh etdi ‘āşıḳ-ı miskīni ol heves Kim pāybūs-ı yāra ḳaçan bula destres	Olmaz vücūd-ı ‘āşıḳa ‘aşḳ içre ‘i’tibār Döymez Fużūli āteş-i sūzāna ḫār u ḫas	Gazel/7		--./-.-./.--./-.-	
24a	Fużūlī	Göz yaşumdan sūz-ı pinhānum ḳılur ‘ārif ḳıyās Bīḫaber te’sīr-i encümden degül aḫterşinās	Ey Fużūlī zehr-i ḳahr ile ṭoludur ṭās-ı çarḫ Çekmez anuñ ḳahrını her kim çeker bir ṭolu ṭas	Gazel/7		-.--/-.--/-.--/-.-	
24a	Fużūlī	Bugün tīġın çeküp çıḳmışdur ol nāmihribān serḫoş Ṣaḳın ey raḥm eden cānına kim bilmez amān serḫoş	Fużūlī ġayr ile ḫalvet meger bezm etmiş ol gülruḫ Raḳīb-i kecrevi gördüm bugün bārī yaman serḫoş	Gazel/7		.---/.---/.---/.---	
24b	Fużūlī	Büt-i nevresüm namāza şeb ü rūz rāġıb olmış Bu ne dīndür Allah Allāh büte secde vācib olmış	Ġam-ı hecrdür kim artar eṣeriyle ‘aşḳ zevḳi Ġalaṭ eylemiş Fużūlī ki viṣāle ṭālib olmış	Gazel/5		-.--/-.--/-.--/-.-	
24b	Fużūlī	Bilmez idüm bilmek aġzuñ sırrını düşvār imiş Aġzuñı dirlerdi yoḳ didüklerince var imiş	Dün Fużūlī ‘ārıżuñ görgeç revān tapşurdı cāñ Lāf [edüp] dirdi ki cāñum var emānetdār imiş	Gazel/6		-.--/-.--/-.--/-.-	
25a	Fużūlī	Dil ki ser menzili ol zülf-i perīşān olmış Noldı cürmi ki aṣılmasına fermān olmış	Ey Fużūlī menüm aḥvālüme bir vāḳıf yoḳ Böyle kim ‘ālem anuñ ḥüsnine ḥayrān olmış	Gazel/7		..--/..--/..--/..-	
25a	Fużūlī	Ḥabāb-ı eşk-i ḫūnīn cismümi ilden nihāñ etmiş Ġam-ı ‘aşḳuñ beni rusvāy-ı bīnām [u] nişān etmiş	Fużūlīden mizācın münḥarif gördüm bugün yāruñ Meger furṣat bulup bir şemme ḥālinden beyān etmiş	Gazel/7		.---/.---/.---/.---	
25b	Fużūlī	Tā ki ṭāḳ-ı zernigārın çerḫ vīrān eylemiş Ḥışt-ı zerrīnin ṣabā ferş-i gülistān eylemiş	Ey Fużūlī dehr ḥālin ṣāḫ-ı gülden ḳıl ḳıyās Kim verüp evvel tecemmül ṣoñra ‘uryān eylemiş	Gazel/6		-.--/-.--/-.--/-.-	
26a	Fużūlī	Zihī cevāhir-i iḥsān-ı ‘āma ma’din-i ḫāṣ Dür-i şefā’at içün bahr-i raḥmete ġavvāṣ	Tefāḫur eyle Fużūlī ki andan özge degül Saña zamānede naḳş-ı ṣaḥīfe-yi iḫlāṣ	Gazel/5		.-.-/..--/.-.-/..-	
26a	Fużūlī	Ḥalḳa ḫūblardan viṣāl-i raḥātefzādur ġaraż ‘Āşıḳa ancaḳ taṣarrufsuz temāşādur ġaraż	Ḳıl Fużūlī terk-i ibrām u tekellüm kim yeter Ṣūret-i ḥālüñ ger iẓhār-ı temennādur ġaraż	Gazel/7		-.--/-.--/-.--/-.-	
26b	Fużūlī	Ḳıl ṣabā göñlüm perīşān oldugın cānāna ‘arż Ṣūret-i ḥālin bu vīrān mülküñ et sulṭāna ‘arż	Ey Fużūlī böyle pinhān dutma eşk-i ālüñi Eyle her reng ile kim var ol gül-i ḫandāna ‘arż	Gazel/7		-.--/-.--/-.--/-.-	
26b	Fużūlī	Ḳılmaġıl muhkem göñül dünyāya 'aḳd-i irtibāṭ Sen bir āvāre misāfirsen bu bir vīrān ribāṭ	Her giden mehrūya ṣarf etme Fużūlī ‘ömrüñi Bīvefālardan ḥaẕer ḳıl dut ṭarīḳ-i iḥtiyāṭ	Gazel/5		-.--/-.--/-.--/-.-	

27a	Fużūlī	Dürcdür lā'l-i revānbaḫşuñ dür-i şehvār lāfẓ Dürcden dürler dökersen eyleseñ iẓhār lāfẓ	Ey Fużūlī isterem dildār ḥālüm ṣormaya Reşkden kim bulmasun vaṣl-ı leb-i dildār lāfẓ	Gazel/7		-.--/-.--/-.--/-.-	
27b	Fużūlī	Āfitāb-ı ṭal'atüñ dutduḳca evc-i irtifā' Ḳatl-i ehl-i ‘aşḳa tīġ-i ġamzedür andan şu'ā'	Ey Fużūlī āḫiret mülkine lāzımdur sefer Böyle fāriġ gezme taḳvādan müheyyā ḳıl yeraġ	Gazel/7		-.--/-.--/-.--/-.-	
27b	Fużūlī	Yār vaṣlın isteyen kesmek gerek andan ṭama' Her kişi kim vaṣl-ı yār ister kesün andan ṭama'	İster olsañ ḥasret ü ḫirmāna her dem düşmemek Kes Fużūlī dehrden ümmīd ü devrāndan ṭama'	Gazel/8		-.--/-.--/-.--/-.-	
28a	Fużūlī	Dil uzadup baḥs ile ol ‘ārıżı ḫandāna şem' Ot çıḳar ağzından etmez mi ḥaẕer kim yana şem'	Ey Fużūlī şevḳden yaḳduñ tenüñ rūz-ı viṣāl Nitdüñ ey ġāfil gerekmez mi şeb-i hicrāna şem'	Gazel/7		-.--/-.--/-.--/-.-	
28a	Fużūlī	Gel ey rāḥat ṣanan esbāb cem'in ḳılma nādānlıġ Ṭarīḳ-i faḳr dut kim faḳr imiş ‘ālemde sulṭānlıġ	Baña ẓulm-i ṣarīḥ ol kāfir eyler kimse men' etmez Fużūlī küfr olur mı ger desem yoḳdur müselmānlıġ	Gazel/5		.-.-/..--/.-.-/..-	
28b	Fużūlī	Sāḳiyā mey ṣun ki dām-ı ġamdurur hüşyārlıġ Mestlikdür kim ḳılur ġam ehline ġamḫārlıġ	Ey Fużūlī eylerem ḳaṭ'-ı ta'alluḳ yār içün Bu ṭarīḳ içre baña tevfīḳ olursa yārlıġ	Gazel/7		-.--/-.--/-.--/-.-	
28b	Fużūlī	‘Ayş içün bir ṭurfa menzildür bahār eyyāmı bāġ Anda dutsun ġoncaveş her kim ki ‘ayş ister otaġ	Maḥrem olmaz rindler bezminde mey nūş etmeyen Ey Fużūlī çek ayaġ ol bezmden yā çek ayaġ	Gazel/7		-.--/-.--/-.--/-.-	
29a	Fużūlī	Ey ḫadeng-i ġamuña sīne-yi aḥbāb hedef Muntaẓır ḫançer-i müjġānuña cānlar ṣaf ṣaf	Ey Fużūlī ṭaleb-i rütbe-yi ‘irfān eyle Cehl ile ḥāṣıl-ı evḳāt-ı şerīf etme telef	Gazel/7		..--/..--/..--/..-	
29b	Fużūlī	Mihnet-i ‘aşḳ ey dil āsāndur deyu çoḳ urma lāf ‘Aşk bir yükdür ki ḫam bulmış anuñ altında ḳāf	Ey Fużūlī zāhid er da'vā-yı ‘aḳl eyler ne sūd Nefy-i ẕevḳ-i ‘aşḳdur cehline ‘ayn-ı i'tirāf	Gazel/7		-.--/-.--/-.--/-.-	
29b	Fużūlī	Olur ruḫsāruña gün la'lüñe gülberg-i ter ‘āşıḳ Saña eksük degül gökden iner yerden biter ‘āşıḳ	Ne pervāne döyer bir şu'leye ne şem' bir āha Fużūlī ṣanma kim beñzer saña ‘ālemde her ‘āşıḳ	Gazel/7		.---/.---/.---/.---	
30a	Fużūlī	Tāb[-ı hurşīd] meh-i rūyuña vermiş revnaḳ Tā ne zībā ḫaṭ içün ola bu tezhīb-i varaḳ	Şāhdur ḥüsn bisāṭında bu gün ol gülruḫ Ey Fużūlī ben-i āvāre sürülmiş beydaḳ	Gazel/7		..--/..--/..--/..-	
30a	Fużūlī	[Olımazdı] görüp aḥvālümi il ḫūblara ‘āşıḳ Bu rusvālıġı ‘aşḳ nehyinde gör şer'a muvāfıḳ	İ Fużūlī özüñü gūşenişīn et ḫum-ı mey tek Ola nāgeh olasan kāşif-i esrār-ı ḥaḳāyıḳ	Gazel/7		.---/.---/.---/.---	
30b	Fużūlī	Ey firāḳ-ı leb-i cānan cigerüm ḫūn etdüñ Çihre-yi zerdümi eşk ile diger gün etdüñ	Ey Fużūlī aḳıdup seyl-i sirişk aġlayalı ‘Aşḳ ehline fiġān etmeyi ḳānūn etdüñ	Gazel/7		..--/..--/..--/..-	
31a	Fużūlī	Ḳıldı zülfüñ tek perīşān ḥālümi ḫālüñ senüñ Bir gün ey bīderd sormazsan nedür hālüñ senüñ	Sāyeveş çoḳdan Fużūlī ḫāk-ı kūyuñ yaşdanur Budur ümīdi ki bir gün ola pāmālüñ senüñ	Gazel/7		-.--/-.--/-.--/-.-	
31a	Fużūlī	Öyle ra'nādur gülüm serv-i ḫırāmānuñ senüñ Kim gören bir gez olur elbette ḥayrānuñ senüñ	Ey Fużūlī söyle kim bīmār-ı derd-i ‘aşḳsan Yoḳdurur ölmekden artıḳ hīç dermānuñ senüñ	Gazel/7		-.--/-.--/-.--/-.-	
31b	Fużūlī	Çeşmümi eşk ile genc-i dür-i meknūn etdüñ	Ey Fużūlī ne murād oldı müyesser bilsem	Gazel/7		..--/..--/..--/..-	

		Merdüm-i çeşmümi iḥsān ile Ḳārūn etdüñ	Bunca kim ḥasret-i la'l ile ciger ḫūn etdüñ				
31b	Fużūlī	Cān verür rāyiḥa-yı türbet-i pāküñ ey tāk Nevverullāhu lekel ardu seḳa 'llāhu s̱erāk	Ey Fużūlī ne bilür ehl-i verā' mey ẕevḳin Enkere'l-ḥikmetü men lāmeke cehlen ve nehāk	Gazel/7		..--/..--/..--/..-	
32a	Fużūlī	Şem'-i rūyuñ āfitāb-ı 'ālemārādur senüñ Nūr-ı Ḥaḳ ḫūrşīd-i ruḫsāruñda peydādur senüñ	Barça āfāḳ ehliden çekmiş ta'alluḳ dāmenin Tā Fużūlī ḫastaya vaṣluñ temennādur senüñ	Gazel/7		-.--/-.--/-.--/-.-	
32b	Fużūlī	Dehenin derdüme dermān dediler cānānuñ Bildiler derdümi yoḳdur dediler dermānuñ	Ey Fużūlī olubem ġarḳa-yı girdāb-ı cünūn Gör ne ḳahrın çekerem döne döne devrānuñ	Gazel/7		-.--/-.--/-.--/-.-	
32b	Fużūlī	Ḳıymaduñ sākin-i kūyuñ olana peykānuñ Bir içim şu ile ağırlamaduñ mihmānuñ	Vaṣl eyyāmı revān yāra fedā eylemedüñ Ey Fużūlī ġam-ı hicrān ile çıḳsun cānuñ	Gazel/7		..--/..--/..--/..-	
33a	Fużūlī	Ey meh benümle dostlaruñ düşmen eyledüñ Düşmen hem eylemez bu işi kim sen eyledüñ	Mümkin degül cihānda Fużūlī iḳāmetüñ Bīhūde sen bu merḥalede mesken eyledüñ	Gazel/7		--./-.-./.--./-.-	
33a	Fużūlī	Ṣabā lūṭf etdüñ ehl-i derde dermāndan ḫaber verdüñ Ten-i mecrūḥa cāndan cāna cānāndan ḫaber verdüñ	Matla beyti verilmemiştir.	Gazel/		.---/.---/.---/.---	
34b	Fużūlī	Eylemeñ ey dil ü cān ḫançer-i müjgānına meyl Bilürem noldugın āḫir gelüñ andan kesilüñ	Ey Fużūlī ḳadümüz ḳıldı felek ḫam ya'nī Vaḳtidür çıḳmaġa dünyā ḳapusından egilüñ	Gazel/4		..--/..--/..--/..-	
34b	Fużūlī	Var ümīdüm kim görüp cevlānuñı olsam helāk Gerd-i na '1-i bādpāyuñ örte cismüm üzre ḫāk	Ġayr nakşın maḥv ḳılmışdur Fużūlī sīnede Mālehu fi'd-dehri maṭlūbun ve maḳṣūd sivāk	Gazel/7		-.--/-.--/-.--/-.-	
34b	Fużūlī	Lebüñ reşki mizācın telḫ ḳıldı bāde-yi nābuñ Ḳaşuñ meyli yüzini ḳıbleden dönderdi miḥrabuñ	Fużūlī ġamze-yi merdümkeşüñden iltifāt ister Ṣanur kim iltifātı raḥm olur ḳurbāna ḳaṣṣābuñ	Gazel/7		.---/.---/.---/.---	
35a	Fużūlī	Ne ḫoşdur ārıżuñ devrinde zülf-i 'anberefşānuñ Bu devrānda ne ḫoş cem'iyyeti var ol perīşānuñ	Fużūlīni ayaḳdan ṣaldı bār-ı mihnet-i 'aşḳuñ Niçün dutmazsın ey kāfir elini [bir] müselmānuñ	Gazel/7		.---/.---/.---/.---	
35b	Fużūlī	Ey muṣavvir yār timṣaline ṣūret virmedüñ Zülf ü ruḫ çekdüñ velī tāb u ṭerāvet virmedüñ	Ey Fużūlī öldüñ efġān etmedüñ raḥmet saña Raḥm ḳılduñ ḫalḳa efġānuñla zaḥmet virmedüñ	Gazel/7		.---/.---/.---/.---	
35b	Fużūlī	Mülk-i ḥüsnüñ böyle ẓālim pādişāhı olmaġıl Kim saña ẓālim desem 'ādil güvāhı olmaġıl	Ey Fużūlī eyle ṭā'at-ı riyādan terk it Tevbe ḳıl min ba'd meşġūl-i menāhī olmaġıl	Gazel/7		-.--/-.--/-.--/-.-	
36a	Fużūlī	Ey ruḫuñ ḳıble-yi cān ḫāk-i derüñ Ka'be-yi dil Reh-i 'aşḳuñda fenā serḥaddi evvel menzil	Ey Fużūlī yanaram kim ne içün ol yüzi gül Baña yanar od olup özgeye şem'-i maḥfil	Gazel/9		..--/..--/..--/..-	
36b	Fużūlī	Çarḫ her ay başına ṣalmış ḳaşuñdan bir ḫayāl Bu cihetdendür her ay başına olmaḳ bir hilāl	Ey Fużūlī māh nisbet maḥv ḳıl varuñ temām Ger dilersen bulmaḳ ol ḫūrşīd ile bir ittiṣāl	Gazel/7		-.--/-.--/-.--/-.-	
36b	Fużūlī	'Aşḳ derdi ey mu'ālic ḳābil-i dermān degül Cevherinden eylemek cismi cüdā āsān degül	Dir imiş düşmen ki hemdemdür Fużūlī yār ile Her sözi bühtān ise ḥaḳḳā bu söz bühtān degül	Gazel/5		-.--/-.--/-.--/-.-	

37a	Fużūlī	Öyle müsteṡnā güzelsen kim saña yoḳdur bedel Senden ey cān münḳaṭi' ḳılmaz beni illā ecel	Ey Fużūlī ben dem urmışdum ṣafā-yi ʿaşḳdan Maṭla'-yı hūrşīd īcād olmadın ṣubḥ-ı ezel	Gazel/7		-.--/-.--/-.--/-.-	
37a	Fużūlī	Rehrev-i ʿirfāna besdür sāġar u sāḳī delīl Kim meh ü hūrşīdden tapmış temennāsın Ḫalīl	Ey Fużūlī ḫūblar ẕikr-i cemāliyle ḫoşem Şükr kim kesb etmişem ʿālemde bir ẕikr-i cemīl	Gazel/7		-.--/-.--/-.--/-.-	
37b	Fużūlī	Yüzüñi gözgüye ġaybetde oḳşadan ġāfil Doḳunsa yüz yüze olmazdı ara yerde ḫacil	Ġaraż Fużūliye ancak elüñde ölmekdür Velī muḥāldür [ol] hem sen olıcak ḳātil	Gazel/7		.-.-/..--/.-.-/..-	
37b	Fużūlī	Cāna başdum ġoncaveş peykānuñı ey tāze gül Döymek içün hecrüñe düzdüm demürden bir göñül	Ḥāsıluñ evvel ġam-ı cānāndur āḫır terk-i yār Bu imiş ḳısmet Fużūlī ḫāh agla ḫāh gül	Gazel/8		-.--/-.--/-.--/-.-	
38a	Fużūlī	Bes ki żaʼf-ı rūzeden her gün bulur taġyīr-i ḥāl Olacaḳdur ʿīd içün māh-ı temāmum bir hilāl	Rūze teklīfin Fużūlīden götür ey muḥtesib Nātevāndur anda bu teklīfe yoḳdur iḥtimāl	Gazel/8		-.--/-.--/-.--/-.-	
38b	Fużūlī	Hiç sünbül sünbül-i zülfüñ kimi müşgīn degül Nāfe-yi Çīni ṣaçuñ tek derler ammā çīn degül	Tā Fużūlī ḳāmet ü ruḫsāruña vermiş göñül Māyil-i serv ü hevāḫāh-ı gül-i nesrīn degül	Gazel/5		-.--/-.--/-.--/-.-	
38b	Fużūlī	ʿAşḳda cānumda bir pinhān maraż var ey ḥakīm Ḫalḳa pinhān derdüm iẓhār etme zinhār ey ḥakīm	Renc çekme ṣıḥḥat ümīdin Fużūlīden götür Kim ḳabūl-i ṣıḥḥat etmez böyle bīmār ey ḥakīm	Gazel/7		-.--/-.--/-.--/-.-	
39a	Fużūlī	Degülsen çoḳdan ey gerdūn cihān seyrinde yoldaşum Nola ḫam olsa ḳaddüm senden artıḳdur benüm yaşum	Fużūlī ḫāzin-i genc-i vefāyem ol sebebden kim Güherler dökdi isrāf ile bu çeşm-i güherpāşum	Gazel/5		.---/.---/.---/.---	
39a	Fużūlī	Dehenüñ şevḳini cānsūz gümān etmez idüm Yoḳsa bir dem anı ben mūnis-i cān etmez idüm	Etmeseyidi sitem yār-i Fużūlī ben zār Bunca feryād çeküp āh-ı figān etmez idüm	Gazel/7		..--/..--/..--/..-	
39b	Fużūlī	Ġamuñdan başa dün ḥasret eliyle ol ḳadar urdum Ki ṣubḥ olunca mürde cismümi toprağa tapşurdum	Fużūlī ʿaşḳ-ı mühlik derdüm ol serv inanmazsa Bihamdillāh ki cān virmek ṭarīkiyle inandurdum	Gazel/7		.---/.---/.---/.---	
40a	Fużūlī	Bir ḳul oğlını göñül mülkine sulṭān etdüm Mıṣr ili pādişehi Yūsuf-ı Kenʼān etdüm	Sebzeler ḳıldı Fużūlī çıḳarup eşk-i ʿayān Ten ġubārında oḳın her nice pinhān etdüm	Gazel/7		..--/..--/..--/..-	
40a	Fużūlī	Her ay olur ġulām saña bir meh-i tamām Sen şāh-ı ḥüsnsün saña eksük degül ġulām	Meyḫānedür cihānda Fużūlī maḳām-ı emn Cehd it bir iv ḥabāb gibi anda dut maḳām	Gazel/9		--./-.-./.--./-.-	
40b	Fużūlī	Penbe-yi merḥem-i dāġ içre nihāndur bedenüm Diri olduḳça libāsum budur ölsem kefenüm	İdemen terk Fużūlī ser-i kūyın yāruñ Vaṭanumdur vaṭanumdur vaṭanumdur vaṭanum	Gazel/7		..--/..--/..--/..-	
41a	Fużūlī	Tenümde zaḫm-ı tīġüñ çeşm-i ḫūnefşāna beñzetdüm Oḳuñ kim ṣaf ṣaf eṭrafındadur müjgâna beñzetdüm	Fużūlī öldürür her dem beni ehl-i naẓar ṭaʿnı Ki niçün yār lāʿlin çeşme-yi ḥayvāna beñzetdüm	Gazel/6		.---/.---/.---/.---	
41a	Fużūlī	Fāş ḳılduñ ġamum ey dīde-yi ḫūnbār benüm Eyledüñ merdüme nem olduġın iẓhār benüm	Ey Fużūlī der ü dīvāre ġamum yazmaḳdan Şāhid-i ḥāl-i dilümdür der ü dīvār benüm	Gazel/7		..--/..--/..--/..-	
41b	Fużūlī	Ey māh viṣālile ḫoş it bir gice ḥālüm	Luṭf eyle Fużūlī benüm aḥvālümi ʿarż it	Gazel/7		--./.--./.--./.--	

		Ey aḫter-i ṭāli‘ ḳoma boynuñda vebālüm	Ol serv ile söyleşmege ḳalmadı mecālüm				
41b	Fużūlī	Ḥer ḥabāb-ı eşküme bir ‘aks ṣalmış peykerüm Şāh-ı mülk-i miḥnetüm dutmış cihānı leşkerüm	Ey Fużūlī çoḳ melāmetden beni men‘ etme kim Ben nihāl-i gülşen-i derdüm melāmetdür berüm	Gazel/7		-.--/-.--/-.--/-.-	
42a	Fużūlī	Eşküñüñ ṭaşını ḳan ile yudı çeşm-i terüm Pāklıġdan ṭaşı la‘l eyledi feyż-i nażarum	Ey Fużūlī dur[a] benden ala ta‘līm-i vefā Nāgah er merḳad-ı Mecnūna düşerse güẕerüm	Gazel/7		..--/..--/..--/..-	
42b	Fużūlī	Zülfi gibi ayaġın ḳoymaz öpem nigārum Yoḳdur anuñ yanında bir ḳılca i‘tibārum	Rüsvālarından ol meh ṣaymaz beni Fużūlī Dīvāne olmayam mı ‘ālemde yoḳ mu ‘ārum	Gazel/7		--./-.--/--./-.--	*Yaraşub veledüne i'timād etme bu niyyetde 'aẓīm hayr vardur.*
42b	Fużūlī	Dürdveş sergeşte-yi cām u ḫarāb-ı bādeem İ‘tibārum yoḳ ayāġ toprağı bir üftādeem	Ẕevḳ istersen Fużūlī terk-i dünyā ḳıl müdām Bulmadum bir ẕevḳ andan ġayri tā dünyādeem	Gazel/7		-.--/-.--/-.--/-.-	
43a	Fużūlī	Ḳāmetüñ serv ü ruḫuñ gülberg ra'nāsın gülüm Gül hem olmaz böyle kim ġayetde zībāsın gülüm	Bu Fużūlīnüñ reh-i ‘aşḳında sen hem şükr ḳıl Gül gibi terdāmen olmaḳdan müberrāsın gülüm	Gazel/4		-.--/-.--/-.--/-.-	Eyżān
43a	Fużūlī	‘Aḳl yār olsaydı terk-i ‘aşḳ-ı yār etmez midüm İḫtiyār olsaydı rāḥat-ı yār etmez midüm	Ey Fużūlī dāġ-ı hicrān ile yanmış göñlümi Lālezār aç[saydı] seyr-i lālezār etmez midüm	Gazel/8		-.--/-.--/-.--/-.-	
43b	Fużūlī	Hoş ol zamān ki ḥarīm-i viṣāle maḥrem idüm Ne mübtelā-yı belā ne muḳayyed-i ġam idüm	Fużūlī olmaz imiş miḥnet-i firāḳa müfīd Bu ẕevḳ-i zikri ki bir vaḳt yāre hemdem idüm	Gazel/7		.-.-/..--/.-.-/..-	
43b	Fużūlī	Cānlar virüp senüñ kimi cānāna yetmişem Raḥm eyle kim yetince saña cāna yetmişem	Miskīn Fużūlīyem ki saña dutmışam yüzüm Yā bir kemīne ḳaṭre ki ‘ummāna yetmişem	Gazel/7		--./-.-./.--./-.-	
44a	Fużūlī	Yār ḥāl-i dilümi zār bilüpdür bilübem Zār-ı ḥālümni benüm yār bilüpdür bilübem	Yār hemṣoḥbetüm olmazsa Fuẓūlī ne ‘aceb Özine ṣoḥbetümi ‘ār bilüpdür bilübem	Gazel/5		..--/..--/..--/..-	
44a	Fużūlī	Ney gibi her dem ki bezm-i vaṣluñı yād eylerem Ta nefes vardur ḳuru cismümde feryād eylerem	Levḥ-i ‘ālemden yudum eşk ile Mecnūn adını Ey Fużūlī ben daḫi ‘ālemde bir ad eylerem	Gazel/7		-.--/-.--/-.--/-.-	*Elḳanā'atü kenzi layefnā' eşṣabrı sa'ādeti'd-dünyā*
44b	Fużūlī	Şem'i şām-ı fürḳatem ṣubḥ-ı viṣāli neylerem Bulmışam yanmaḳda bir ḥāl özge ḥāli neylerem	Ey Fużūlī ḳıl kemāl-i fażl kesbin yoḳsa men Kāmil-i ‘aşḳem daḫi özge kemāli neylerem	Gazel/7		-.--/-.--/-.--/-.-	
45a	Fużūlī	Bāġa girdüm seri kūyuñ añup efġān etdüm Gül görüp yāduñ ile çāk-i girībān itdüm	Ey Fużūlī reviş-i ‘aḳl melūl etdi beni Sehv ḳıldum ki cünūn derdine dermān itdüm	Gazel/7		..--/..--/..--/..-	
45a	Fużūlī	Hicrān ile yanar geceler riṣte-yi cānum Rūşen [ola] ey şem' saña sūz-ı nihānum	Pinhāni odum ‘āleme fāş oldı Fużūlī Yā Rab ki benüm şem' gibi yana zebānum	Gazel/7		--./.--./.--./.--	*İzā ġurmeti'l etḫafī 'an mehkere*

45b	Fużūlī	Dutuşdı ġam oduna şād gördügüñ göñlüm Muḳayyed oldı ol āzād gördügüñ göñlüm	Fużūli eyledi āheng-i ʻayşḫāne-yi Rūm Esīr-i miḥnet-i Baġdād gördügüñ göñlüm	Gazel/7		.-.-/..--/.-.-/..-	
45b	Fużūlī	Ḳaçan kim ḳāmetüñden ayru seyr-i būstān etdüm Ḳoparup eşk-i seylāb ile biñ servi revān etdüm	Fuẓūlī şāhbāz-ı evc-i istiġnā iken bilmem Ne sehv etdüm ki bu vīrāne deyri āşiyān etdüm	Gazel/7		.---/.---/.---/.---	
46a	Fużūlī	Muḥālif devrden gülgūn şarābı ḳana degşürdüm Sürūdun çeng [u] ʻūduñ nāle vü efġāna degşürdüm	Fużūlī bende ẕevḳ-i ʻāfiyet az iste kim çoḳdan Ben anı ārzū-yı ṭal'at-ı cānāna degşürdüm	Gazel/7		.---/.---/.---/.---	
46b	Fużūlī	Ḳıldı ol serv seḥer nāz ile ḥammāma ḫırām Şem'-i ruḫsār[ı] ile oldı münevver ḥammām	Müzd-i ḥammām Fużūlī virürüm cān naḳdin Ḳılmasun şarf-ı zer ol servḳad ü sīmendām	Gazel/10		..--/..--/..--/..-	*Innehu ṣabrıġı fehüve ḫayri'ṣ ṣābirīn*
46b	Fużūlī	Ey kemānebrū şehīd-i nāvek-i müjgānuñam Bulmışam feyż-i nażar senden senüñ ḳurbānuñam	Ey Fużūlī āteş-i āh ile yandurduñ beni Ġālibā ṣanduñ ki şem'-i külbe-yi aḫzānuñam	Gazel/9		-.--/-.--/-.--/-.-	
47a	Fużūlī	Secdedür her ḳanda bir büt görsem āyīnüm benüm Ḫāh kāfir ḫāh mü'min dut budur dīnüm benüm	Ey Fużūlī her yeten ṭa'n eyler oldı ḥālüme Bu yeter ehl-i melāmet içre taḥsīnüm benüm	Gazel/7		-.--/-.--/-.--/-.-	*Izā sāfireti fīllāḫi ḫayrı ḥāfiẓen ve hüve erḥami'r-rāḥimīn*
47b	Fużūlī	Zāyir-i meyḫāneem muġ secdesidür ṭā'atüm ʻAşḳ pīrüm naḳd-i cān neẕrüm tevekkül niyyetüm	Ey Fużūlī faḳr topraġında devlet iste kim Sāye ol topraġa ṣalmışdur hümā-yı himmetüm	Gazel/7		-.--/-.--/-.--/-.-	
47b	Fużūlī	Kerem ḳıl kesme sāḳī iltifātuñ bīnevālardan Elüñden geldügi ḫayrı dirīġ etme gedālardan	Fużūlī nāzenīnler görseñ iẓhār-ı niyāz eyle Teraḥḥum umsa ʻayb olmaz gedālar pādişāhlardan	Gazel/8		.---/.---/.---/.---	
48a	Fużūlī	Dost bīpervā felek bīraḥm ü devrān bīsükūn Derd çoḳ hemderd yoḳ düşmen ḳavī ṭāli' zebūn	Çihre-yi zerdin Fużūlīnüñ dutubdur eşk-i āl Gör aña ne rengler geçmiş siphr-i nīlgūn	Gazel/9		-.--/-.--/-.--/-.-	
48b	Fużūlī	Yaḳma cānum nāle-yi bīiḫtiyārumdan ṣaḳın Dökme ḳanum āb-ı çeşm-i eşkbārumdan ṣaḳın	Ey Fużūlī ḳangi maḥbūbı ki sevseñ raḥmi var Ḳıl ḥaẕer ancaḳ benüm bīraḥm yārumdan ṣaḳın	Gazel/8		-.--/-.--/-.--/-.-	
49a	Fużūlī	Ey geyüp gülgūn demādem ʻazm-ı cevlān eyleyen Her ṭaraf cevlān edüp döndükce yüz ḳan eyleyen	Derd-i hicrāndan nātüvān etmiş Fużūlī ḫasteni Yoḳ mıdur yā Rab devā-yı derd-i hicrān eyleyen	Gazel/9		-.--/-.--/-.--/-.-	
49a	Fużūlī	Sipihrüñ fāriġem vaṣluñda māh u āfitābından Ġaraż ʻīd-i viṣālüñdür bu ay ü gün ḥisābından	Kimi hüşyār görseñ aña vir cām-ı mey sāḳī Bihamdillāh Fużūlī mestdür vaḥdet şarābından	Gazel/7		.---/.---/.---/.---	*Essaḥī minallah fiemri teveccühi bisṣalāvat*
49b	Fużūlī	Çerāġ küydüricek āteş-i nihānumdan	Ġam u nihānumı eyler Fużūlī illere fāş	Gazel/7		.-.-/..--/.-.-/..-	

		Fetīlesin ḳıluram maġz-ı üstüḫ˘ānumdan	İgen ʿaẕābdeem nāle vü fiġānumdan				
50a	Fużūlī	Ucalduñ ḳabrüm ey [bī] derdler seng-i melāmetden Ki ma’lūm ola derd ehline ḳabrüm ol ʿalāmetden	Fużūlī geç selāmet küşesinden ṣabr küyundan Ferāġat olmayan yerde sefer yegdür iḳāmetden	Gazel/7		.---/.---/.---/.---	
50a	Fużūlī	Budur farḳı göñül maḥşer gününüñ şām-ı hicrāndan Kim ol cān dönderür cisme bu cismi ayırır cāndan	Sitem ṭaşı melāmet ḫançeri bīdād şemşīri Fużūlī her cefā gelse yegidür cāna cānāndan	Gazel/7		.---/.---/.---/.---	*Esra’fī seyrike biḥaddi’s-sürūr*
50b	Fużūlī	Bezm-i ʿışḳ içre şarābumdır sirişk-i lālegūn Ḳıldı ḫam ḳaddüm büküp cām-ı şarābum sernigūn	Ey Fużūlī ben melāmet gevherinüñ kānıyım Ejdehādur kim yatur çevremde zencīr-i cünūn	Gazel/7		-.--/-.--/-.--/-.-	
50b	Fużūlī	Egerçi igne tek geçdüm cihānuñ cümle varından Henüz ardumcadır ḳayd-ı taʿalluḳ zülf-i tārından	Fużūlīden melāmet iḥtirāzın eyleyen gūyā Degül vāḳıf dil-i sūzān u çeşm-i eşkbārından	Gazel/7		.---/.---/.---/.---	
51a	Fużūlī	Görüp mühlik benüm çevremde baḥr-i ʿaşḳ ṭuġyānın Ḳaçup bir ṭaġa çıḳdı kūhken ḳurtarmaġa cānın	Fużūlī çekme yāruñ oḳların her laḥẓa yanuñdan Saña mı ḳaldı çekmek her zamān bir yār hicrānın	Gazel/7		.---/.---/.---/.---	
51b	Fużūlī	Nola zāhid bilse küfr ü zülfüñ īmān olduġın Şimdi görmişler midür ḳāfir müselmān olduġın	Ey Fużūlī ḫūblar vaṣlına eylersen heves Gūyiyā bilmez misin vaṣl içre hicrān olduġın	Gazel/7		-.--/-.--/-.--/-.-	*Min ṣabrı vaṣli’l-murād ve ẓaferi bil’adl*
51b	Fużūlī	Yire düşmez her ne oḳ kim atar ol ebrūkemān Gün şuʿā’īyle anuñ çoḳ farḳ var iy āsumān	Ey Fużūlī çekmeseñ rāh-ı tevekkülden ḳadem Menzil-i maḳṣūda yetmekdür muḳarrer bīgümān	Gazel/7		-.--/-.--/-.--/-.-	
52a	Fużūlī	Ele alur gezicek ol gül-i raʿnā etegin Vehm ider kim duta bir ʿāşıḳ-ı şeydā etegin	Güller açıldı Fużūlī yaḳalar çāk edüben Gel dutalum mey ü maḥbūb ile ṣaḥrā etegin	Gazel/7		..--/..--/..--/..-	
52a	Fużūlī	Görmesem her göz ucunda ol gül-i raʿnā yüzin Göz yumınca eşk-i gülgūnum dutar dünyā yüzin	İy Fużūlī dūd-ı āhum tīre eyler ʿālemi Görmesem bir laḥẓa ol māh-ı meleksīmā yüzin	Gazel/7		-.--/-.--/-.--/-.-	*efḍalü’l-uḫra elleẕi fī’leti lā’ammelhā feinnehi ḫayr*
52b	Fużūlī	Ṣunʿ miʿmārı yapar sāʿatde gerdūn maḫzenin Dūd-ı āhum çıḳmaġa açmış kevākib revzenin	Ṣubḥ tek çāk it Fużūlī pīrehen ʿaşḳ içre kim Bilmeye kimse girībānından anuñ dāmenin	Gazel/5		-.--/-.--/-.--/-.-	
53a	Fużūlī	Ḳurutmış ġālibā şevḳ ehli Ferhāduñ gözi yaşın Ki ger aḳsaydı laʿl eylerdi bīşek Bīsütūn daşın	Fużūlī bādeh˘ār-ı dūzaḫī der ḫalḳ ḥayrānem Ki Ḥaḳ niçün ṣalupdur cennete [meyḫāne] evbāşın	Gazel/5		.---/.---/.---/.---	
53a	Fużūlī	Kūhkenüñ tīşeni künd eylemiş bir dāġ ilen Ben ḳoparup ḳazmışam biñ dāġı bir dırnaġ ilen	Ravża-yı kūyuñda bulmışdur Fużūlī bir maḳām Kim aña cennet ḳuşı yitmez biñ il uçmaġ ilen	Gazel/5		-.--/-.--/-.--/-.-	
53a	Fużūlī	Gerd-i rehin iy eşk yuduñ çeşm-i terümden Terk-i edeb itdüñ nola düşseñ naẓarumdan	Sīmāb-ı sirişk itdi beni ġarḳa Fużūlī Tā devr-i cüdā ḳıldı büt-i sīmberümden	Gazel/7		--./.--./.--./.--	*Elferāḥ ḳaribü’t-Te’accül velā nedem*
53b	Fużūlī	Tā sirişk-i dīde-yi Ferhādı gördi lālegūn Çeşmeler ṣuyın başından ṣaldı kūh-ı bīsütūn	Ey Fużūlī ḫāk-i kūy-i yāra yetdüm ḳanı ḫıżr Kim virem kāmın alam āb-ı ḥayāta rehnümūn	Gazel/7		-.--/-.--/-.--/-.-	
54a	Fużūlī	Şifā luṭf it beni bīçāre laʿl-i nūşḫandüñden	Kemend-i dūd-ı āhuñdur Fużūlī çarḫ boynunda	Gazel/6		.---/.---/.---/.---	

		İgen hem olma iy bīderd ġāfil derdmendüñden	ʿAceb ṣayyādsan kim çarḫ ḳurtulmaz kemendüñden				
54a	Fużūlī	Cemʿ-i göñlüñ devr cevrinden perīşān olmasun Çarḫ fermānuñla gezmekden peşīmān olmasun	Laḥẓa laḥẓa gülşen-i medḥüñde gūyā olmasa Bülbül-i nuṭḳı Fużūlīnüñ ḫoşelḥān olmasun	Gazel/7		-.--/-.--/-.--/-.-	*Şāverü iḫvānüke velā taḫef*
54b	Fużūlī	Topraḳdan götür beni [ey] eşk-i lāleġūn Başumdan etme sāyeñi kem ey ḥabāb-ı ḫūn	Ey çarḫ ḳıl Fużūlīnüñ āhından iḥtirāz Kim bir gün etmeye yedi ṭāḳını sernigūn	Gazel/7		--./-.-./.--./-.-	
54b	Fużūlī	Bār-ı miḥnetden nihāl-i ḳāmetüñ ḫam olmasun Başumuzdan sāye-yi serv-i ḳadüñ kem olmasun	Ey Fużūlī ẕevḳ-i derd-i ʿaşḳ noḳṣān ḥayfdur İḫtiyāt it sine dāġuñda merḥem olmasun	Gazel/7		-.--/-.--/-.--/-.-	
55a	Fużūlī	Gör sirişküm şeb-i hicrān dime kim ḳandur bu Ẕerre ẕerre şerer-i āteş-i hicrāndur bu	Dün dimişsen ki Fużūlī baña ḳurbān olsun Saña ḳurbān olayum yine ne iḥsāndur bu	Gazel/7		..--/..--/..--/..-	
55b	Fużūlī	Bülbül-i dil gülşen-i ruḫsāruñ eyler ārzū Ṭūṭī-yi cān laʿl-i şekerbāruñ eyler ārzū	Ārzūmend-i viṣālüñdür Fużūlī ḫastedil Vaṣluñ ister devlet-i dīdāruñ eyler ārzū	Gazel/7		-.--/-.--/-.--/-.-	
55b	Fużūlī	Ramażān oldı çeküp ṣāhid-i mey perdeye rū Mey içün çeng dutup taʿziye açmış gīsū	Ramażān irdi budur vehmi Fużūlīnüñ kim Niçe gün içmeye mey zühdle ta ki duta ḫū	Gazel/8		..--/..--/..--/..-	
56a	Fużūlī	Nihāl-i derddür Mecnūn yer etmiş sāyesin āhū Başında ḳuş yuvası berk ayaġında selāsil şu	Fużūlī ayru düşdüñ yārdan ṣabr itmege yer yoḳ Düşüp ṣaḥrāya efġān idelüm sen ayru ben ayru	Gazel/7		.---/.---/.---/.---	
56b	Fużūlī	Eger çıḳsaydı derdüñ cismden derdüm ki cāndur bu Ne ḥācet derdüñi yegdür dimek cāndan a’yāndur bu	Fużūlī ḳıldı feryād-ı fiġānuñ tīre gerdūnı Henüz ol māh ṣormaz kim ne feryād ü fiġāndur bu	Gazel/6		.---/.---/.---/.---	*Lā terta’u mekānike teḳāli’l-ḫayri ve ente müsterīḥin*
56b	Fużūlī	Raḥm it şeh ben [dil-i] dervīş çeken āhlara Ki gedā āhları eẟer eyler olur şāhlara	Ey Fużūlī veraʿ ehli reh-i mescīd dutmış Sen reh-i meykede dut uyma gümrāhlara	Gazel/7		..--/..--/..--/..-	
57a	Fużūlī	ʿĀşıḳ oldum yine bir tāze gül-i raʿnāya Ki ṣalur āl ile her dem beni yüz ġavġāya	Yaḳa çāk ideni başmaḳ kimi ṣalur ayaġa Ey Fużūlī gör anuñ itdügi istiġnāya	Gazel/7		..--/..--/..--/..-	
57a	Fużūlī	Ḫoşdur iy gün ṭāliʿüñ kim düşdüñ ol ḫāk-i dere Ehl-i devlet dāmenin dutduñ yetersin bir yere	Ey Fużūlī bende rāḥat ḳoymadı şeydā göñül İsterem kim ḳurtulam andan virem bir dilbere	Gazel/7		-.--/-.--/-.--/-.-	*Taṣaddaḳu bişey’in fīmā ġurmeti ve ev nehbi ente fīemānillah*
57b	Fużūlī	Olsaydı bendeki ġam Ferhād-ı mübtelāda Bir āh ile virürdi biñ Bīsütūnı bāda	Ger görmemek dilersen resm-i cefā Fużūlī Olma vefāya ṭālib dünyā-yı bīvefāda	Gazel/7		--./-.--/--./-.--	
58a	Fużūlī	İstedim merhem oḳundan cigerüm yarasına Atdı biñ oḳ ki deger her biri bir pāresine	Ey Fużūlī cigerüm ḳanını ḳoymaz döküle Cān fedā ol ṣanemüñ ġamze-yi ḫūnḫāresine	Gazel/7		..--/..--/..--/..-	
58a	Fużūlī	Göñül tā var elüñde cām-ı mey tesbīḥe [el] urma Namāz ehline uyma anlaruñla durma oturma	Fużūlī behre virmez ṭāʿat-i nāḳıs nedür cehdüñ Kerem ḳıl zerḳi ṭāʿat ṣūretinde ḥadden aşurma	Gazel/7		.---/.---/.---/.---	*Cevvedü ẕehābike ve uṣbur tenāli*

							feşdike
58b	Fużūlī	Bāġa gir bülbüle ʿarż-ı [gül-i] ruḫsār eyle Yoḳ gülüñ ʿarżını bülbül göz[ine] ḫˇār eyle	Kes Fużūlī ṭamaʿuñ ehl-i temennālardan Ḳanda olsañ ṭaleb-i devlet-i dīdār eyle	Gazel/7		..--/..--/..--/..-	
58b	Fużūlī	Uyup āhū[ya] düşdi müşk-i Mecnūn tek beyābāna Nola çeksen anı zencīr-i zülf-i ʿanberefşāna	Melāmet odına yanduñ Fużūlī çıḳ bu ʿālemden Teraḥḥum ḳıl revā görme ki ʿālem oduña yana	Gazel/7		.---/.---/.---/.---	
59a	Fużūlī	İy dil-i sergeşte-yi şikeste-yi vālih Ṣalli ve sellim ʿalen-nebiyyi ve ālih	Tābiʿi olmaḳdadur necāt Fużūlī Ṣayerekallāhu ṭābiʿen li fiʿālih	Gazel/7		-.--/-.--/-.--/-	
59b	Fużūlī	Nihāl-i servdür ḳaddüñ ḳaşun nūn ol hilāl üzre Miṡāl-i noḳṭa-yı nūn ḫālüñ ol müşgīn hilāl üzre	Fużūlīnüñ ṭarīḳ-i naẓma ṭab'ın müstaḳīm itmiş Ḫayāl-i ḳāmetüñ kim bir elifdür iʿtidāl üzre	Gazel/6		.---/.---/.---/.---	*Eḫhebü ilā me'nūyeti velā ʿammeli hümā*
59b	Fużūlī	Ḳarārdur āfitābı sāye çekseñ perde-yi ruḫsāra Dirildür ġonca ḫalḳın dürc-i laʿlüñ gelse güftāra	Fużūlī za'f-ı ten özrüyle kesme nāle-yi zārum Bizi çün çeng tek mu'tād ḳıldum nāle-yi zāra	Gazel/7		.---/.---/.---/.---	
60a	Fużūlī	Yine ol māh benüm aldı ḳarārum bu gice Çıḳacakdur felege nāle-yi zārum bu gice	Var idi ṣubḥ-ı viṣāline Fużūlī ümīd Çıḳmasa ḥasret ile cān-ı fiġārum bu gice	Gazel/7		..--/..--/..--/..-	
60a	Fużūlī	Ḥaẕer ḳıl cevr odından cevrüñi ʿuşşāḳa az eyle Ḥas u ḫāşāki yaḳma şuʿlesinden iḥtirāz eyle	Fużūlī cāna tapşurduñ ḫayālin şimdi rüsvāsın Saña kim der ki her nāmaḥreme ifşā-yı rāz eyle	Gazel/7		.---/.---/.---/.---	
60b	Fużūlī	Muṣḥaf dimek ḫaṭādur ol ṣafḥa-yi cemāle Bu bir kitāb sözdür fehm iden ehl-i ḥāle	Resm-i vefā Fużūlī senden kemāle yetmiş Ḫoş kāyil-i zamānsın aḥsentü bu kemāle	Gazel/6		--.-/.--/--.-/.--	
60b	Fużūlī	Şu virür her ṣubḥdem gözyaşı tīġ-i āhuma Kim döker ḳanın sipihrüñ ṣalsa mihrin māhuma	Ey Fużūlī yāre döndürdüm yüzüm aġyārdan Ḫaṣmı çoḳ gördüm ṣığındım ṣıdḳile Allāḥuma	Gazel/7		-.--/-.--/-.--/-.-	
61a	Fużūlī	Batalı ḳana oḳuñ dīde-yi giryān içre Bir elifdür ṣanasın kim yazılur ḳan içre	Ey Fużūlī kime sūz-ı dilümi şerḥ ḳılam Yoḳ benüm gibi yanan āteş-i hicrān içre	Gazel/7		..--/..--/..--/..-	
61b	Fużūlī	Yürütmeñüz ʿaraḳı meclis içre bāde ile Ḥarāmzādeni ḳoyma ḥelālzāde ile	Beni ṣaġınma Fużūlī ġam içre Mecnūn tek Ki ben ziyādeem andan ġam-ı ziyāde ile	Gazel/7		.---/..--/.---/..-	
61b	Fużūlī	Ārıżuñ görse felek mihr bıraḳmaz aya Zerre zerre ḳılup anı bıraḳur ṣaḥrāya	Yār ṣalmazsa Fużūlī baña meylin ne ʿaceb Nice meyl itmek olur sen gibi bir rüsvāya	Gazel/7		..--/..--/..--/..-	
62a	Fużūlī	Ey vücūd-ı kāmilüñ esrār-ı ḥikmet maṣdarı Maṣdar-ı ẕātuñ senüñ eşyā ṣıfātuñ maẓharı	Gevheridür ʿaşḳ baḥrinüñ Fużūlī āb-ı çeşm Līk bir gevher ki luṭf-ı Ḥaḳ añadur müşterī	Gazel/7		-.--/-.--/-.--/-.-	
62a	Fużūlī	İy vücūduñ eṡeri ḫilḳat-i eşyā sebebi Nebi ol vaḳt ki bi'l-fiʿl gerekmezdi Nebī	Yā nebī ḳılma Fużūlīni ḳapuñdan maḥrūm ʿAfv ḳıl var ise dergāhda terk-i edebi	Gazel/7		..--/..--/..--/..-	
62b	Fużūlī	Ey teġāfül birle her sāʿat ḳılan şeydā beni	Ey Fużūlī bir ṣanem mülkine göñlüm baġladum	Gazel/7		-.--/-.--/-.--/-.-	

		Vāḳıf ol kim öldürür bir gün bu istiġnā beni	Çekdi zincīr-i cünūna ʿāḳıbet rüsvā beni				
63a	Fużūlī	Ey ḫoş ol günler ki ruḫsāruñ baña manẓūr idi Çeşm-i ümmīdüm çerāġı vaṣldan pürnūr idi	Nola ger ṣalsa Fużūlī beni ġam dünyāya çarḫ Vaṣl eyyāmında ol ġāfil iyen maġrūr idi	Gazel/7		-.--/-.--/-.--/-.-	
63a	Fużūlī	Bıraḳdı ḫāke ḥüsnüñ āfitāb-ı ʿālemārāyı Götürdi yeryüzinden muʿciz-i laʿlüñ mesīḥāyı	Fużūlī eşk seyliyle perīşān olma ṣabr eyle Aña hemvār ola āḫir dutup ṭurur mı dünyāyı	Gazel/7		.---/.---/.---/.---	
63b	Fużūlī	Baña cāndan uṣandurdı cefādan yār uṣanmaz mı Felekler yandı āhumdan murādum şemʿi yanmaz mı	Fużūlī rind [ü] şeydādur hemīşe ḫalḳa rüsvādur Ṣorun kim bu ne sevdādur bu sevdādan uṣanmaz mı	Gazel/7		.---/.---/.---/.---	
63b	Fużūlī	Gitdi elden ṣanemüñ sünbül-i müşkefşānı Yine devr etdi perīşān men-i sergerdānı	Virse cān yitmeye cānāna Fużūlī ne ʿaceb Her kişi kim sever öz cānı içün cānānı	Gazel/7		..--/..--/..--/..-	
64a	Fużūlī	Fāriġ etdi mihrüñ özge mehliḳālardan beni Ḥırz imiş ʿaşḳuñ senüñ ṣaḳlar belālardan beni	Her cefā ḳılsañ Fużūlī [tek] şikāyet ḳılmazam ʿAşḳ eṭvārında ṣayma bīvefālardan beni	Gazel/6		-.--/-.--/-.--/-.-	
64b	Fużūlī	Çehre-yi zerdümde gör hemdem sirişküm ālümi Ol gül-i raʿnāya bir reng ile bildür ḥālümi	Ṣubḥ u şām ol ḳıble-yi ebrū muḳābildür baña Ey Fużūlī Tañrı gözden ṣaḳlasun iḳbālümi	Gazel/7		-.--/-.--/-.--/-.-	
64b	Fużūlī	Yār ḳılmazsa baña cevr ü cefādan ġayrı Ben aña eylemezem mihr [ü] vefādan ġayrı	Ey Fużūlī bize taḳdīr ġam itmiş rūzī Ḳılalum ṣabr nedür çāre rıżādan ġayrı	Gazel/7		..--/..--/..--/..-	
65a	Fużūlī	Tereşşuḥ ḳabrümüñ ṭaşından etmiş çeşmümüñ yaşı Ḫayāl eyler gören kim laʿldendür ḳabrümüñ ṭaşı	Fużūlīni reh-i ʿışḳuñda eşk ü āh ider rüsvā Belādur her kimüñ bir yolda ġammāz [olsa yoldaşı	Gazel/7		.---/.---/.---/.---	
65b	Fużūlī	Ḥāṣılum yoḳ ser-i ḳūyuñda belādan ġayrı Ġareżüm yok reh-i ʿışḳuñda fenādan ġayrı	Bezm-i ʿaşḳ içre [Fużūlī] nice āh eyleyeyüm Ne temettüʿ bulunur neyde ṣadādan ġayrı	Gazel/7		..--/..--/..--/..-	
65b	Fużūlī	Ḥayret ey büt ṣūretüñ gördükde lāl eyler beni Ṣūret-i ḥālüm gören ṣūret ḫayāl eyler beni	Ey Fużūlī ḳılmazam terk-i ṭarīḳ-i ʿaşḳ kim Bu fażīlet dāḫil-i ehl-i kemāl eyler beni	Gazel/7		-.--/-.--/-.--/-.-	
66a	Fużūlī	Aldı gülzār içre ṣu ʿaks-i ʿiẕār-ı ālüñi Çekdi güller ṣūretin manẓūr idüp timṣālüñi	Ey Fużūlī pes ki ġāmnāk ola aḥvālüñ seniñ Ġamdan ölseñ hīç kim ṣormaz daḫi aḥvālüñi	Gazel/7		-.--/-.--/-.--/-.-	
66a	Fużūlī	Gördüm [ol] ḫūrşīd ḥüsnin iḫtiyārum ḳalmadı Sāye tek ṭurmaġa bir yerde ḳarārum ḳalmadı	Ey Fużūlī il ḳamu aġyārum oldı yār içün Sūz-ı dilden ġayrı bir dilsūz yārüm ḳalmadı	Gazel/7		-.--/-.--/-.--/-.-	
66b	Fużūlī	Her gören ʿayb itdi āb-ı dīde-yi giryānumı Eyledüm taḥḳīḳ kimse görmemiş cānānumı	Ey Fużūlī cāna yetmişdüm göñülden şükr kim Baġladum bir dilbere kurtardum andan cānumı	Gazel/7		-.--/-.--/-.--/-.-	
66b	Fużūlī	Meger ḫˇāb içre gördüñ ey göñül ol çeşmi şehlāyı Ki ḳılduñ ṭurfetü'l ʿayn içre ġarḳ-ı eşk deryāyı	Yetürdi āhumı gerdūna ol büt gör ne kāfirdür Dimez kim gökde nāgeh işide nālem Mesīḥāyı	Gazel/2		.---/.---/.---/.---	
67a	Fużūlī	Cānumuñ cismiyle zevḳ-ı ıttıṣāli ḳalmadı Āh kim sensiz dirilmek iḥtimāli ḳalmadı	Gör Fużūlī ʿaşḳ ṭuġyānın ʿadem mülkin gözet ʿAzm-i künc it kim hevānuñ iʿtidāli ḳalmadı	Gazel/9		-.--/-.--/-.--/-.-	
67a	Fużūlī	Ṣanma kim bülbül açar uçmaġa bāl [ü] perini	Oldı neẓẓāremüze cemʿ-i Fużūlī eṭfāl	Gazel/7		.---/.---/.---/.---	

		Gül yaḳup anı ṣavurmış göge ḫākisterini	Gel dutalum bu sipāhile cünūn kişverini				
67b	Fużūlī	Mübeddel ḳılmaġa ṣubḥ-ı viṣāle şām-ı hicrānı Benüm āhum elidür ṣubḥ u şāmı çarḫ dāmānı	Fużūlīnüñ yeter ʿaşḳuña inkār etme ey gerdūn Güvāh-ı ḥāl yetmez mi saña feryād u efġānı	Gazel/7		.---/.---/.---/.---	
68a	Fużūlī	Meger ḫ˘āb içre gördüñ ey göñül ol çeşm-i şehlāyı Ki kılduñ tarfetüʿl-ayn içre ġarḳ-ı eşk dünyāyı	Fużūlī ḫaṭṭ[ı] sevdāsın ḳalem tek başa ṣalmışsın Gider başuñ eger başdan gidermezseñ bu sevdāyı	Gazel/7		.---/.---/.---/.---	
68a	Fużūlī	Giryedür her dem açar ġamdan dutulmış göñlümi Eşkdür ḫāli ḳılan ḳanıla dolmış göñlümi	Her zamān bir āteşīn ruḫsār sevdāsın çeker Ey Fużūlī gör bu odlara urulmış göñlümi	Gazel/7		-.--/-.--/-.--/-.-	
68b	Fużūlī	Tāb-ı sūz-ı sīneden eksilme[sey]di göz nemi Göz yumup açınca seylāba virürdüm ʿālemi	Ey Fużūlī ḳıldı ḫātem riştesin pürpīç ü tāb Bir perīveş dilberüñ sevdā-yı zülf-i pürḫamı	Gazel/7		-.--/-.--/-.--/-.-	
68b	Fużūlī	Yeter ey felek bu cefā yetür men-i zāra serv-i revānumı Meh-i ṭalʿatiyle münevver it dil ü dīde-yi nigerānumı	Sitemüñ daşiyle başı ṣınuḳ bedeni şikeste Fużūlīyem Bu ʿālāmet ile bulur beni ṣoran olsa nām u nişānumı	Gazel/7		..-.-/..-.-/..-.-/..-.-	
69a	Fużūlī	Ḫoşdur irmek ol beden vaṣlına pīrāhen gibi Ki el öpmek āsitin tek [geh] ayaġ dāmen gibi	Ey Fużūlī menzil-i maḳṣūda yetmek isteseñ Hīç bir sır yoḳdur eṭvār-ı müstaḥsen gibi	Gazel/12		-.--/-.--/-.--/-.-	
69b	Fużūlī	Giceler tā ḥālüme gerdūn temāşā etmedi Terk idüp bīdādını bir mihr peydā etmedi	Etmedi elden nihān bir gice ṭavf-ı ḳūyuñı Kim Fużūlīni sadā-yı nāle rüsvā etmedi	Gazel/7		-.--/-.--/-.--/-.-	
69b	Fużūlī	Yıḳdı sāḳī bir ayaġile ben efkārumı Bir ṭepük eyledi vīrān bu kühen dīvārı	Ḳayd-ı İslām Fużūlī saña bir āfetdür Bir ḥiṣār idegör andan özüñe zünnārı	Gazel/7		..--/..--/..--/..-	
70a	Fużūlī	Dil ġāretine tāze ḫaṭuñ çekdi leşkeri Sındırdı biñ gönüllü ṣafın bir yeñiçeri	Bilmen nedür günāh Fużūlī çeker baña Her laḫẓa ol cefā ḳılıcı cevr ḫançeri	Gazel/7		--./-.-./---./-.-	
70b	Fużūlī	Ne görür ehl-i cefā bende vefādan ġayrı Ne bulur şemʿ yaḳan kimse żiyādan ġayrı	Faḳr imiş faḳr Fużūlī şeref-i ehl-i vücūd Özüñe eyleme hemdem fuḳarādan ġayrı	Gazel/7		..--/..--/..--/..-	
70b	Fużūlī	Ġarḳ-ı ḫūnāb-ı dil itdi dīde-yi giryān beni Anca ḳan dökdüm ki bu rengile dutdı ḳan beni	Bir meh-i bīmihreem māyil Fużūlī yoḳ ʿaceb Ḳılsa her yan ẕerre nisbet çarḫ-ı sergerdān beni	Gazel/7		-.--/-.--/-.--/-.-	
71a	Fużūlī	Mey peyāpey ṣunma sāḳī ḳılma lāyaʿḳıl beni Etme bir dem devlet-i dīdārdan ġāfil beni	Ey Fużūlī devlet-i bāḳī fenādandur baña Kim fenādur eyleyen maḳṣūduma vāṣıl beni	Gazel/9		-.--/-.--/-.--/-.-	
71b	Fużūlī	Merhem ḳoyub onarma sīnemde ḳanlu dāġı Söndürme öz elüñle yandurduġun çerāġı	Devrān ḥavādiṣinden yoḳ pākümüz Fużūlī Dāru'lemānumuzdur meyḫāneler bucaġı	Gazel/7		--./-.--/---./-.--	*Esselāmetü fi'l iḳāmeti ġanimeti lā ta'accül*
71b	Fużūlī	Ḳāmetüñ ḫıdmetine servüñ eğilmez başı Ne bilür ehl-i ṭarīḳüñ revişin ol nāşī	Ey Fużūlī ne belā oḳlar[ı] kim gelse baña Sebeb ol ḳaşları yayuñ gözidür yā ḳaşı	Gazel/7		..--/..--/..--/..-	
72a	Fużūlī	Ḫoş geldi dün ol aya sirişküm neẓāreti	Ey söyleyen Fużūlī'ye ʿaşḳ içre ṣabr ḳıl	Gazel/6		--./-.-./.--./-.-	

		Böyle olur ki ʿāşıḳuñ işler sitāresi	Söyle bu merhem ile kimüñ bitdi yarası				
72a	Fużūlī	Ey şaf-ı nevk-i müjeñ [cāna] melāmet şānesi Her girih zülfüñde bir dām-ı taḥayyür dānesi	Ḳanlu yaşı her ṭaraf şaçmış Fużūlī anca kim Lālereng olmış habāb-ı mey gibi ġamḫānesi	Gazel/6		-.--/-.--/-.--/-.-	*Efraḫü yelūne ḳaribi inşāllahū te'alā*
72b	Fużūlī	Āyīne sever cāndan āyīne-yi cānānı Bir ġāyete yetmiş kim ayrılsa çıkar cānı	Yā Rab ne sebebdendür kim hiç eser ḳılmaz Dildāra Fużūlīnüñ feryād ile efġānı	Gazel/7		--./.----/--./.---	
73a	Fużūlī	Maḥşer güni görem dirüm ol serv-i ḳāmeti Ger anda hem görünmese gel gör ḳıyāmeti	Ġam ẓulmetinde bulmaġa derd ü belā beni Ḫoşdur Fużūli āteş-i āhum ʿalāmeti	Gazel/7		--./-.-./.--./-.-	
73a	Fużūlī	Ey her tekellümüm ḫaṭ-ı sebzüñ ḥikāyeti Virdüm hemīşe musḥaf-ı ruḫsārıñ āyeti	Şükr it Fużūli itme fiġān yār ḳılsa cevr Kim ehl-i ʾaşḳa cevrdür anuñ ʿināyeti	Gazel/7		--./-.-./.--./-.-	*Lā taḫfe inne ibṭien necīri hayrün inşāllahū te'alā*
73b	Fużūlī	Göz ḳarası eşk-i gülgūnumda ḫālüñ ṣadḳası Eşk-i gülgūnum gül-i ruḫsār-ı ālüñ ṣadḳası	ʿAfv ider ḫiḫmetde her noḳṣānumuz pir-i muġān Ey Fużūlī cānumuz ehl-i kemālüñ ṣadḳası	Gazel/7		-.--/-.--/-.--/-.-	
73b	Fużūlī	Ey saçuñ fikri ḳamu sevdālaruñ sermāyesi Olmasun başumdan eksük serv-i ḳaddüñ sāyesi	Berḳ-i āhından Fużūlīnüñ küyerdi bīḫaber Dünler efġān ile bīdār olmasa hemsāyesi	Gazel/5		-.--/-.--/-.--/-.-	
74a	Fużūlī	Dün göñül dilbere şuḫ-ı ġam-ı pinhān itdi Cemʿ iken göñlüni bir pāre perīşān itdi	Ey ecel cān ṭamaʿın ḳılma Fużūlīden kim Bir kemān ebruya çoḳdan anı ḳurbān itdi	Gazel/7		..--/..--/..--/..-	
74a	Fużūlī	Revācın naḳd-i peykānuñla bulmış hüsn bāzārı Geçer naḳdüñ eger biñ Yūsufuñ olsañ ḥaridārı	Fużūlīni dehānuñ ḥayreti bir derde ṣalmış kim Ne pinhān etmegi mümkindür ol derdüñ ne iẓhārı	Gazel/7		.---/.---/.---/.---	*Ec'alü leke velā tā men ḳıdāmike ḫavfī'llāḫi*
74b	Fużūlī	Ey göz ol nergis-i ḫūnḫ ̌āra nigāh itme daḫı Rūzgārum ġam-ı hicr ile siyāh itme daḫı	Ey Fużūlī mey [ü] maʿşūḳ mezāḳıñ terk it Özüñi ʿāsi-yi dergâh-ı ilāh itme daḫı	Gazel/7		..--/..--/..--/..-	
75a	Fużūlī	Göñül yetdi ecel ẕevḳ-i ruḫ-ı dildār yetmez mi Aġardı mūy-ı ser sevda-yı zülf-i yār yetmez mi	Fuzūlī dime yetmek menzil-i maḳsūda müşkildür Dutan dāmān-ı şer-i Ahmed-i Muḥtār yetmez mi	Gazel/7		.---/.---/.---/.---	
75a	Fużūlī	Ben kimem bir bīkes ü bīçāre vü bīḫān u mān Ṭāliʿüm āşüfte iḳbālüm nigūn baḫtum yamān	Faḳr-ı ʿışḳ içre Fużūlī ʿizz ü cāhumdur benüm Şīve-yi mihr ü maḥabbet resm ü rāhumdur benüm	Terci-i Bend/7		-.--/-.--/-.--/-.-	
77a	Fużūlī	Menem ki kāfilesālār-ı kārbān-ı ġamem Müsāfir-i reh-i ṣaḥrā-yı miḥnet-i sitemem	Fużūlī eyledügüñ ahdüñe vefā ḳılġıl Yiter şikāyet idüp şerḥ-i mācerā ḳılġıl	Müseddes/9		.-.-/..--/.-.-/..-	*Āḳıbetike maḥmūdeki finnūri tebġa min mine'l-ḫayri biyedihi'l-*

							enām
78b	Fużūlī	Dūn sāye ṣaldı başuma ol serv-i bülend Kim ḳaddi dilrubā idi reftārı dilpesend	Lü’lü midür ne dürr-i ‘Adendür didüm didi Ebsem Fużūlī eşk-i revānuñdurur senüñ	Müseddes/7		--./-.-./.--./-.-	*Mā hezā sa’adetike fe iḥtimali iża iḫvānike*
79b	Fużūlī	Tā cünūn raḫtın giyüp dutdum fenā mülkin vaṭan Ehl-i tecrīdüm ḳabūl itmem ḳabā vü pīrehen	Ḫˇāh sincāb eylesin ferşin Fużūlī ḫˇāh kül Hecr ara muṭlaḳ yuḳu görmez göz eglenmez göñül	Tahmis/5		-.--/-.--/-.--/-.-	*İżā ġurmetü lā taḥfe men mürūhi*
80a	Fużūlī	Ten bozuldı eşk-i çeşm-i ḫūnfeşānumdan benüm Köydi can göñlümdeki sūz-i nihānumdan benüm	Gel gözüm nūrı Fużūlī tek aġlatma beni İncimez mi ḫāṭuruñ āh-ı fiġānumdan benüm	Muhammes /5		-.--/-.--/-.--/-.-	*Ütrük ‘azmike ‘amā ḳaṣdedi velā tendef”*
80b	Fużūlī	Vāy yüz biñ vāy kim dildārdan ayrılmışam Fitne cismi sāḥir-i ḫˇānḫˇārdan ayrılmışam	Hem Fużūlī ‘aşḳ-ı ‘āşıḳlıġı meşhūr olmadın Bir kadi şimşād gül-i ruḫsārdan ayrılmışam	Muhammes /7		-.--/-.--/-.--/-.-	
82b	Fużūlī	Nice bir vesvese-yi ‘aḳl ile ġamnāk olalum Gelüñ alāyiş-i ġamdan çıkalum pāk olalum	Ey Fużūlī reviş-i ehl-i riyādan ne beter Mest ü medhūş-ı ḫarābātı bīpāk olalum	Murabba/5		..--/..--/..--/..-	
82b	Fużūlī	Perīşān ḥālüñ oldum ṣormaduñ ḥāl-i perīşānum Ġamuñdan derde düşdüm ḳılmaduñ tedbīr-i dermānum	Fużūlī şīve-yi iḥsānuñ ister bir gedāyuñdur Dirildükçe ser-i kūyuñ ölende ḫāk-i pāyuñdur	Murabba/7		.---/.---/.---/.---/	
83b	Fużūlī	Ḥāṣılum berḳ-ı ḥavādiṣden melāmet dāġıdur Mesnedüm kūy-ı melāmetden fenā toprağıdur	Gör Fużūlīnüñ ruḫ-ı zerdinde eşk-i ālini Perde-yi idbār dutmış ṣūret-i iḳbālini	Murabba/7		-.--/-.--/-.--/-.-	
84a	Fużūlī	Getür sāḳī ḳadeh kim nevbahār-ı ‘ālemārādur Zemīn sebz hevā cānbaḫş-ı gülşen rāḥatefzādur	Fużūlī ger ḫazān vaḳti irerdüñ müttaḳī ḫālā Mey iç kim mevsim-i gül geldi eyyām-ı bahār oldı	Terci-i Bend/5		.---/.---/.---/.---/	
85a	Fużūlī	Ḥamd-i bīḥadd dembedem ol mübdi‘-i eşyāya sīm Ḥilḳat-i imkān vücūb-ı ḫātını eşyāya sīm	Ola kim maḳbūl ide ‘öżr-i günāhum çün bilür Kim ‘amel teklīfini cemi‘yet-i esbāb ider	Mukattaat/6		--./-.-./.--./-.-	
85b	Fużūlī	Çoḳ tefāḫür ḳılma cem‘-i mālile ey ḫāce kim Sīm zer cemi‘yyeti ehl-i ġurūr eyler seni	Gerçi ni‘met çoḳ kifāyetden tecāvüz ḳılma kim İmtilā bār-ı bedendür bīḥużūr eyler seni	Mukattaat/3		-.--/-.--/-.--/-.-	
85b	Fużūlī	Ehl-i kemāle cāhil eger ḳadr ḳılmasa Ma‘żūrdur melāmetin itmek revā degül	Ülfet hemīşe fer‘i olur āşinālıġuñ Cāhil fażīlet ehli ile āşinā degül	Mukattaat/3		--./-.-./.--./-.-	
86a	Fużūlī	Ey ṣafā-yı ṣūretüñ ḳaydın çeken bil kim henüz Zengden āyine-yi idrākūñi pāk itmediñ	Var ümīdüm mihr ü māh etdükçe devrān olasın Kāmyāb u kāmrān ü kāmbaḫş ü kāmbīn	Mukattaat/1 8		-.--/-.--/-.--/-.-	
86b	Fużūlī	Perde çek ‘aybına ẓulmet gibi ḫalḳuñ dāyim Ger dilersin ki naṣīb ola saña āb-ı ḥayāt	‘Āriyetden özüñe ḳılma ḳamer tek zīnet Ġayrden ‘āriyetüñ nūrise hem yazıya at	Mukattaat/5		..--/..--/..--/..-	
86b	Fużūlī	Ey mu‘allim ālet-i tezvīrdür eşrāre ‘ilm	Her ne tezvīr itse [ehl] -i cehl aña olmaz ṣebāt	Mukattaat/3		-.--/-.--/-.--/-.-	

		Ḳılma ehl-i mekre ta‘līm-i ma‘ārif zinhār	Mekr-i ehl-i ‘ilmdür aṣl-ı fesād-ı rūzgār				
87a	Fużūlī	Her kimüñ varise ḫātında şerāret eṡeri Iṣṭılāḥāt-ı ‘ulūm ile Müselmān olmaz	Eyleseñ ṭūṭiye ta‘līm-i edā-yı kelimāt Nutḳı insān olur ammā özi insān olmaz	Mukattaat/3		..--/..--/..--/..-	
87a	Fużūlī	Baḫīl ḳılmasına cem‘ etdügi dirüm ṣarfın Nihāl-i maḳṣadı sersebz olup ṡemer virmez	Ṭolunmayınca kevākib güneş ṭulū‘ itmez Dökülmeyince şükūfe nihāl ber virmez	Mukattaat/3		.---/..--/.---/.-	
87a	Fużūlī	Ey ki endīşe-yi mālile serāsīme olup Dün ü gün dehre āşüfte geçer aḥvālüñ	Māl çoḳ etme ḥaẕer ile ‘aẕābından kīm Renci artar ağır olduḳça yüki hammāluñ	Mukattaat/3		..--/..--/..--/..-	
87b	Fużūlī	Ben ṣubh u şām edip dūd-i dil-i sūznāk ile Bağrın kebāb idüp virürüm çarḫ-ı inḳılāb	Dünyāda yoḳ ferāġata nīşe ümīd kim Ḳan yutdurur od[a] nitekim çizginür kebāb	Mukattaat/3		--./-.-./.--./-.-	
87b	Fużūlī	‘İlm kesbiyle rütbe-yi rif‘at Arzū-yı muhāl imiş ancaḳ	‘Aşḳ imiş her ne vār ‘ālemde ‘İlm bir ḳīl ü ḳāl imiş ancaḳ	Mukattaat/2		-.--/.---/--	
87b	Fużūlī	Olsa maḳṣūduñca devran-ı [felek] bir nice gün Olma ma‘ẕūr ey ki māl-i dehr-i rūşendür saña	Reviş-i silsile-yi dehr melūl itdi bizi Nice bir dehrde evżā‘-ı mükerrer görelüm	Mukattaat/5		-.--/-.--/-.--/-.-	
88a	Fużūlī	Severüm ol nigār-ı sīmberi Ki cefāpīşe vü sitemgerdür	Ḳābil-i ecr olursa cevri nola Emr-i ma‘rūf nehyi münekkerdür	Mukattaat/4		.---/.---/.--	
88a	Fużūlī	Hemīşe dostum oldur dirüm ki ḳāl virüp Ḳılur ṭabī‘atümi beste-yi ‘alāḳa-yi māl	Bu cehlle özümi ehl-i ma‘rifet ṣanurum Zihī taṣavvur-ı bāṭıl zihī ḫayāl-i muḥāl	Mukattaat/6		.---/.--/.---/.--	
88a	Fużūlī	Nice bir nefs temennāsı ile Yemek içmek ola dilḫāhuñ	Ma‘bedüñ maṭbaḫ ola şām [u] seḥer Müsterāḥ ola ziyāretgāhuñ	Mukattaat/3		..--/..--/..-	
88b	Fużūlī	Yeg iken ḳadr kıymetüñ bir olur Mużṭarip ola ḳalbüñ ey ‘ārif	Eyle teskīn-i ḳalb ḥāṣıl kim Anı taḥrīk-i ḳal ider ‘āḳif	Mukattaat/2		..--/.-.-/..-	
88b	Fużūlī	Ey ḳādı-yı ḫucestelikā kim Ḥaḳ eylemiş Ṣāḥibserīr-i mesned-i ḥükm-i ḳażā seni	Maḳbūl-i ḫalḳ ḳılmış iken ḥilm [ü] ma‘rifet Merdūd-ı ḫāliḳ eylemeye irtişā seni	Mukattaat/3		--./-.-./.--./-.-	
88b	Fużūlī	Ẓulm ile aḳçeler alup ẓālim Eyler in‘ām ḫalḳa minnet ile	Cenneti almaḳ olmaz akçe ile Girmek olmaz behişte rüşvet ile	Mukattaat/4		..--/.-.-/..-	
89a	Fużūlī	Oldur ġazel ki feyżi anuñ olur müdām Ārāyiş-i mecālis-i ehl-i ḳabūl ola	Andan ne sūd kim ola mübhem ‘ibāreti Her yerde istimā‘ın idenler melūl ola	Mukattaat/3		--./-.-./.--./-.-	
89a	Fużūlī	Eyleyüp nādāna ‘arż-ı fażl [u] iżhār-ı hüner Şermsār itmek ‘atā ummañ nedür ẓulm-ı ṣarīḥ	Ẓāhiren ṣatmaḳ hüner almaḳ ‘atā bir bey‘dür Ṭıfldur nādān buyurmaz şer‘ anuñ bey‘in ṣaḥīh	Mukattaat/3		-.--/-.--/-.--/-.-	
89a	Fużūlī	Sa‘d u naḥs aḥvālini ḳılsañ müneccimden sū‘āl Muḳtedā-yı ma‘rifet Engis ü Laḥyāndur saña	Bilmiş ol kim her ne ṣādır olsa ziṣt ü ḫūbdan Maẓharı bir ‘ilmdir kim ‘aḳl ḥayrāndur aña	Mukattaat/4		-.--/-.--/-.--/-.-	
89b	Fużūlī	Ey ḫaṭā-yi lafẓ ile Ḳur’an şükūhın sındıran	Bir ḥakīm-i kāmilüñ dārü’ş-şifā-yi ḥikmetin	Mukattaat/3		-.--/-.--/-.--/-.-	

		Mu'ciz-i āyāt-i Ḳur'andan ḥazer etmez misin	İtmek istersen ḫarāb andan ḥazer ḳılmaz mısın				
89b	Fużūlī	Sen ne āfetsin baña ey 'aḳl-i bedfercām kim Bulmaḳ olmaz ṣūret-i ḳurbüñde āsār-i neşāṭ	Olmasaydum kāşki hergīz senüñle hemnişīn Ḳılmasaydum kāşki muṭlaḳ senüñle iḫtilāṭ	Mukattaat/7		-.--/-.--/-.--/-.-	
90a	Fużūlī	Ey ḫāce ger ḳuluñdan oġulluḳ murād ise Şefḳat gözüyle baḳ aña dāyim oġul kimi	V'er oġluñı umarsın ola ṣāḥib-i edeb Elbette eyle ẕillete mu'tād ḳul kimi	Mukattaat/2		--./-.-./.--./-.-	
90a	Fużūlī	Dehr bir seylābdur mülḥāḳ 'adem deryāsına Biz ki sergerdāñuz ol seylāba düşmiş ḫār u ḫas	Çizginür ḫār u ḫas ol seylāb olduḳça revān Yetmeden deryāye rāḥat mümkin olmaz bir nefes	Mukattaat/2		-.--/-.--/-.--/-.-	
90a	Fużūlī	*Ey vezī*r-i mülkperver kim niẓām-i mülk için İntiḫāb etmiş cemī'-i ḫalḳdan sulṭān seni	Etmiş iken efḍal-i ḫalḳ-i cihān iḳbāl ile Erẕel-i ehl-i cehennem eyleye Sübḥān seni	Mukattaat/6		-.--/-.--/-.--/-.-	
90b	Fużūlī	Ey ki 'ālemde maḥabbet adını meżmūn edüp Her zamān bir māhruḫsāruñ olursan māyili	'Ârif iseñ dutagör serrişte-yi feyz-i beḳā Terk ḳıl bu ṣūret-i fānī vü naḳş-i zāyili	Mukattaat/3		-.--/-.--/-.--/-.-	
90b	Fużūlī	Ey güzel zātuñ ma'ārif birle rengīn edegör Ḫatt-i müşgīn perde-yi ruḫsār-ı gülgūn olmadın	Cehd ḳıl kim görmeye ḫurşīd-i ruḫsāruñ zevāl Nūr-ı feyżinden hilāl-i ḳadrüñ efzūn olmadın	Mukattaat/3		-.--/-.--/-.--/-.-	
90b	Fużūlī	Kef-i ḥırṣ ile dāyim dünyā-yı dūn dutsañ Zamāne şūrbaḫt eyler seni peyveste deryā tek	Mülevveṡ olmayup tecrīd ile çıḳsañ bu ālemden Seni zāl-i felek hurşīde cüft eyler Mesīḥā tek	Mukattaat/2		.---/.---/.---/.---	
90b	Fużūlī	Elüñden āhlar ey aḫter-i baḫt-i siyāhum kim Beni ḫalḳ içre 'ālīḳadr iken ġayetde ḫār etdüñ	Sevād-i dīdemi muṭlaḳ beyāż-i 'ayne dönderdüñ Beyaż-i ḥüsn-i ḥālüm ḥāl-i rūy-i rūzgār etdüñ	Mukattaat/3		.---/.---/.---/.---	
91a	Fużūlī	Ey göñül muṭlaḳ ibādet ḳılmayup 'ömrüñ tamām Eyledüñ sevdā-yi zülf-i her perīruḫsāre ṣarf	Ṣaç aġardı gel yeter mir'āt-i baḫtuñ tīre ḳıl 'Ömrden bir dem ki ḳalmış eyle istiġfāre ṣarf	Mukattaat/2		-.--/-.--/-.--/-.-	
91a	Fużūlī	Ḫıredmendī ki dāyim 'ālem-i 'ilm içre seyr eyler Esālīb-i fünūn-i 'aşḳdan elbette ġāfildür	Mezāḳ-i şi'r hem bir özge 'ālemdür ḥaḳīḳatde İki 'ālem müseḫḫar eylemek ġayetde müşkildür	Mukattaat/2		.---/.---/.---/.---	
91a	Fużūlī	Ṣadā-yı ney ḥaram olmaz didüñ ey ṣūfī-yi cāhil Yele verdüñ ḫilāf-i şer' ile nāmūsın İslāmuñ	Bu endām ile vecdiyyātdan dem urmak istersen İlāhī ney kimi sūrāḫ sūrāḫ ola endāmuñ	Mukattaat/2		.---/.---/.---/.---	
91a	Fużūlī	Pādişāh-ı mülk dinār ü direm rüşvet virüp Feth-i kişver ḳılmaġa eyler müheyyā leşkeri	Her cihetden [fārigüm] 'ālemde ḥāşā kim ola Rızḳ içün ehl-i beḳā ehl-i fenānuñ çākeri	Mukattaat/9		-.--/-.--/-.--/-.-	
91b	Fużūlī	Muttaṣıl ma'rifet ehlini ayaḳlara ṣalup Felek-i sifle ḳılur miḥnet [ü] ġam pāmāli	Ulu evlādı keser südden [ü] te'dīb virür Süd virüp luṭf ile baġlar beşiġe eṭfāli	Mukattaat/4		..--/ ..--/ ..--/..-	
92a	Fużūlī	Yaḳamı pençe-yi taḥvīf-i reh-i şer' dutar Dāmen-i ma'rifet-i ehl-i riyāset dutsam	Hīç ḥālinde bulunmaz eṡer-i rāḥat-i dil Oluram mużṭaribü'l- ḥāl ne ṣan'at dutsam	Mukattaat/3		..--/ ..--/ ..--/..-	
92a	Fużūlī	Doġrılıġile iste maḳām–ı 'ulüvvi kim Geldükce ḥālüñe vire devr-i felek revāc	Yā iḫtilāṭı ile serīr oldı pāymāl Başda maḳām dutdı elif nuṣret ile tāc	Mukattaat/4		--./-.-./.--./-.-	
92a	Kemāl	Diyem ḥabāb-ı ḥazrete yevmü'l-su'āl eger	Dünyā ivinde ḳonduḳ oturduḳ bir iki gün	Mukattaat/2		--./-.-./.--./-.-	Kemāl

	Pāşāzā	Luṭf ile merḥametle ḳulından cevāb ala	Layıḳ mıdır kerīme ḳonuḳdan ḥesāb ala				Pāşāzādenüñdür
92a	Fużūlī	Müdde'i eyler baña taḳlīd nażm u nesrde Līk nāmerbūṭ elfāz-ı mükedder ẕātı var	Pehlevānlar bādpālar segridende her ṭaraf Tıfl hem cevlān ider ammā aġacdan atı var	Mukattaat/2		-.--/-.--/-.--/-.-	
92b	Fużūlī	Ol sebebden pārsī lafẓiyle çoḳdur naôm kim Naẓm-ı nāzük Türk lafẓiyle igen düşvār olur	Elḥamdü limen 'izzi kemālen ve 'alā Men ḳāme biemrihi ve men nāzi' lā	Mukattaat/6		-.--/-.--/-.--/-.-	
92b	Fużūlī	Ey feyż-i vücūd şāhid cūd saña V'ey şāhid-i cūd her ne mevcūd saña	Ümīd-i ḳabūl-i i'timād-ı keremüñ Merdūduñı itmemiş yine merdūd saña	Rubai/4		Ahreb	
93a	Fużūlī	Ey ẕātuña mümkināt bürhān-ı vücūb Ṣābit saña imtinā' imkân-ı 'uyūb	Şayeste-yi ni'met-i ḥayāt idi Ervāḥ-ı ma'rifüñle ābdān-ı ḳulūb	Rubai/4		Ahreb	
93a	Fużūlī	Ey 'aḳdgüşā-yı 'Acem [ü] Türk ü 'Arab Ressām-ı rüsum-ı fażl-ı āṣār-ı edeb	Mażmūn-ı ḥadīsüñ sebaḳ her millet Da'vā-yı ḳabūlüñ sened-i her meẕheb	Rubai/4		Ahreb	
93a	Fużūlī	Ḫoş ol ki dem-i eceli çekem bade-yi nāb Sermest yatam ḳabrde tā rūz-ı ḥisāb	Ġıvenümā-yı ḳıyāmetde ṭuram mest ü ḫarāb Ne fikr-i ḥisāb ola ne idrak-i 'aẕāb	Rubai/4		Ahreb	
93a	Fużūlī	Sākī kerem it şarāb-ı gülfām yürit Gülfām şaraba virme ārām yürit	Bezm içre ḥabāb-ı eşk-i gülgūnumdan Peyk-i cām yüritme cām içün cām yürit	Rubai/4		Ahreb	
93b	Fużūlī	Cānumdan olan zaḫīre-yi nutḳ-ı ḥayāt Cismümde olan cevher-i ḥüsn ü ḥarekāt	Şarf olmadı ḫūblara reh-i 'aşḳında Feryād ki bīhūde geçürdüm evḳāt	Rubai/4		Ahreb	
93b	Fużūlī	Ta'mīr ü biżā'-ı cem'-i māl etdüñ dut Her ārzū itdüñse yetdüñ dut	Çün 'ömr-i beḳāsına dutulmaz ümīd Her ḥālle geldügüñ gibi gitdüñ dut	Rubai/4		Ahreb	
93b	Fużūlī	Dirler ki ḳılur ġonca leb-i yār ile baḥs Gülberg-i ter l'al-i güherbār ile baḥṣ	Ol bir niçe dilsizlere töhmetdür bu Da'vāya gerek lehçe-yi küffār ile baḥṣ	Rubai/4		Ahreb	
93b	Fużūlī	Ey mihr-i ruḫuñ ḳadīm 'ālem ḥādiṣ İẓhār-ı vücuda keşf-i rāz ki bā'iṣ	Geçdüm ser-i kūyuñda iki 'ālemden Siyāhın maḳāmın maḳām-ı ṣāliṣ	Rubai/4		Ahreb	
93b	Fużūlī	Ḳayl-i ġamuñ itdi naḳd-i ṣabrum tārāc Ḍabr ile müyesser olmadı derde 'ilāc	Her kimde ki gördi himmetüñ sū-yı mizāc Ol sū'i mizāca ḳıldı luṭf ile 'ilāc	Rubai/4		Ahreb	
93b	Fużūlī	Ey şerbet-i vaṣluñ eṣer-i sū-yı mizāc Bāzār-ı ġamuñda eşk naḳdine revāc	Ger dutsa ḫadengüñ reg-i cānum ne 'aceb Nabż ile ḳılur ṭabīb teşḫīṣ-i 'ilāc	Rubai/4		Ahrem- Ahreb	
94a	Fużūlī	Ey deger lebüñ nāsiḫ-i enfās-ı Mesīḥ Luṭfuñ ān-ı efṣaḥ kelimātında faṣīḥ	İẓhar-ı ḳabūlüñ eseri luṭf-ı Ḥaḳḳı Aḫfā-yı şerī'atüñdurur ôulm-i ṣarīh	Rubai/4		Ahreb	
94a	Fużūlī	Dutduḳça ele sāġar-ı ṣahbā-yı ṣabūh Ez terātür-i revḳ-ı dil rāḥat-ı evḥ	Ṭuġyān-ı ġama müfīddür ẕevraḳ-ı mey Ṭūfān-ı ḫaṭarına eyle kim keşti-yi Nūḥ	Rubai/4		Ahreb	
94a	Fużūlī	Gül devri ḫoş ol kim duta gülfām ḳadeḥ	Her ṣubḥ ki ḫūrşīdṣıfāt ḳaldura baş	Rubai/4		Ahreb	

		Bezminde demi dutmaya ārām-ı ḳadeḥ	Bezmin bezeyüp gezdüre tā şām ḳadeḥ				
94a	Fużūlī	Mey-i şevḳı olupdur baña ʻādet ey şeyḫ Geldükçe bu şevḳ olur ziyāret ey şeyḫ	Ḫoşdur baña saña ʻibādet ey şeyḫ Rāyile degül ʻaşk-ı irādet ey şeyḫ	Rubai/4		Ahreb	
94a	Fużūlī	Ger kūya eşküm güḫer eyler küstāḫ Ver ḳaddüñe çeşmüm naôar eyler küstāḫ	ʻAyb eyleme reng-i çihre-yi zerdüm gör Kim çoḳları ʻālemde zer eyler küstah	Rubai/4		Ahreb	
94b	Fużūlī	Pürāb [u] hevā eşk-i kerem ü dem-i serd Kim andan alur neşvünemā gülbün-i verd	Gülḫār-ı ġamuñ benefşe vü yāsemeni Dūd-ı dilāşüftedür çihre-yi zerd	Rubai/4		Ahreb	
94b	Fużūlī	Tā devr-i reh-i dāyire-yi kevn ü fesād Mümkin degül ölmek ḥarekātundan şād	Ṭās-ı felek içre kaʻbeteyn-i encüm Göstermez imiş hiç kime naḳş-ı murād	Rubai/4		Ahreb	
94b	Fużūlī	Tā maḥmil-i mihrdür bu zengārı mehd Mihrüñle vefā ehlinedür muḥkem ʻahd	Bir vir bize bezmgāh-ı ʻaşḳuñda felek Ger ḳahrile zehr virse vir luṭfile şehd	Rubai/4		Ahreb	
94b	Fużūlī	Her yerde ki ol sīmber-i sīmīn ḳadd ʻArż eyleye ʻārıż aça sünbül çeke ḳadd	Reng-i gül būy-ı sünbül ü cilve-yi serv ḳadd Ḥükm eylemez ki ola maḳbūl-i ḫıred	Rubai/4		Ahreb	
94b	Fużūlī	Tā boynuna ṣaldı ol ḫam-ı zülf-i kemend Tedbīr ile açılmadı boynumdan bend	Çoḳ pend virildi oldı fāydamend Yetmez mi baña pend viren ḫalka bu pend	Rubai/4		Ahreb	
95a	Fużūlī	Ey şehd-i lebüñ sözi şekervār leḫīḫ Laʻlüñ kimi ḳande bir şeker var leḫīḫ	Teng-i şükr olmasaydı dürc-i dehenüñ Olmazdı lehçe-yi küffār leḫīḫ	Rubai/4		Ahreb	
95a	Fużūlī	Ger miḥnet-i kesb ger niʻmet-i ṣabr Ḍabr ile kanāʻatde gerek Müslim ü gebr	Her miḥnet ü niʻmet ki virürsin yā Rab Deyr-i miḥnete berḳanāʻat u niʻmete ṣabr	Rubai/4		Ahreb	
95a	Fużūlī	Her dem baña yār ʻarż-ı ruḫsār eyler Ḥüsnine beni beter giriftar eyler	Gūyā ki kemal-i ʻaşk dersin oḳudur Her dem baña taʻlīmini tekrār eyler	Rubai/4		Ahreb	
95a	Fużūlī	Hicrüñ cigerini her kimüñ ḳan eyler Tedrīcile vaṣluñ aña dermān eyler	Zülfüñ kimi kim müddetle kāfir ider Laʻlüñ anı bir demde Müselmān eyler	Rubai/4		Ahreb	
95a	Fużūlī	Her dil ki esīr-i ġam-ı hicrān olmaz Şāyeste-yi ḫevḳ-i vaṣl-ı cānān olmaz	Her derd ki vardur ʻālemde dermānı Bīderdlerüñ derdine dermān olmaz	Rubai/4		Ahreb	
95b	Fużūlī	Biz ʻālem-i ʻaşk-ı ʻālemārālarıyuz Meyḫāne-yi derd-i dürdpeymālarıyuz	Gülberg-i nedāmet çemenidür ʻālem Biz bu çemenüñ bülbül-i şeydālarıyuz	Rubai/4		Ahreb	
95b	Fużūlī	Kedergeh-i ġamuñda nale-yi zār itmez Derdin saña nāle ile iżhār itmez	Feryādına hiç kimsenüñ yetmezsin Feryād ki feryād saña kār itmez	Rubai/4		Ahreb	
95b	Fużūlī	Cānān ise maṭlūb tamaʻ-ı cāndan kes Maṭlūb ise cān ümīd-i cānāndan kes	Cān sevmek ile müyesser olmaz cānān Ya bundan ümīd ya ṭamaʻ andan kes	Rubai/4		Ahreb	
95b	Fużūlī	Sūz-ı dilüm eşk-i ālden eyle ḳıyās	Ḳūrşīd ki ḥüsnüñle ḳılur baḥs̱-i kemāl	Rubai/4		Ahreb	

		Endūhımı żaʻf-ı ḥālden eyle ḳıyās	Terk idüben zevālden eyler ḳıyās				
95b	Fużūlī	O bār-ı zamān dāyire-yi ḫayretmiş Esbāb-ı cihan mehālik-i miḥnetmiş	Dünyāya heves etmemek etmekden yeg Çün evveli ḫırṣ u āḫiri ḥasretmiş	Rubai/4		Ahreb	
95b	Fużūlī	Kūyuñda senüñ ne ṭaşa kim urdum baş Ḳıldum anı ġark-ı ḫūn döküp gözden yaş	Gözyaşına raḥm eyle çoḳ müddetdür Bīdād ki ṣabr idüp başar bagrına ṭaş	Rubai/4		Ahreb	
96a	Fużūlī	Ey ṣabr u kemāle iʻtikāduñ nāḳıṣ Taḥṣīl-i kemāle ictihāduñ nāḳıṣ	ʻĀr itme ṭalebde ḳıl ḫaḫer andan kim Kāmiller içinde ola aduñ nāḳıṣ	Rubai/4		Ahreb	
96a	Rūḥī	Ātif-i ġaybdan nāgāh ṣadā-yı gūş-ı cān Geldi yetişdi revnaḳ-i gül-i bülbülān	Olur ʻaḳıbet Rūḥī derd-i ġamı viṣalüñ ʻAlemde her kim ister tā ḳurbiyyet-i cānān	Gazel/5		Vezin bozuk.	
96a	Rūḥī	Ben ölürsem hicrüñle gel e kūyuñdadur ḳabr-i tenüm Rūḥum eyleyüben mürdeye ebr imiş żaʻf-ı bedenüm	Rūḥī teşne şarābum baḥr-i cünūn-ı ʻaşḳda Cūybārlar aḳıdur her ṭaraf beytüʻl-ḥazenüm	Gazel/5		Vezin bozuk.	
96a	Rūḥī	Gerd-i rāh-ı ḫāk-i pāyüñ çeşm-i melāmet dagıdur Luṭf-ı mihr-i kān-ı iḥsānuñ fenā topraġıdur	İstedüm ʻālemde Rūhī pākīze gevher yār içün Derd-i fānī baña ṭopṭolu bir ṭas aġıdur	Gazel/5		-.--/-.--/-.--/-.-	
96b	Geylānī ʻAlī	Dārem kevne-yi zerd ü efġān-ı baḥr Nīst an bīderd rā ez ḥālem cebr	Berzemān ez sīne-yi pürderdimen Nāle āyet çün ceres ez dādımen	Mesnevi/3		Vezni bozuk.	

ÇEVİRİ YAZI ALFABESİ

(آ) ا	a, ā	ص	ṣ
(أ) ا	a, e, ı, i, u, ü	ض	ż, ḍ
ب	b, p	ط	ṭ
پ	p	ظ	ẓ
ت	t	ع	ʿ
ث	s̱	غ	ġ
ج	c, ç	ف	f
چ	ç	ق	ḳ
ح	ḥ	ك	k, g, (ñ)
خ	ḫ	ڭ	ñ
د	d	ل	l
ذ	ẕ, d̲	م	m
ر	r	ن	n
ز	z	و	v, u, ū, ü, o, ö
ژ	j	ه	h, a, e
س	s	لا	la, lā
ش	ş	ى	y, ı, i, ī
		ء	ʾ

MECMU'A-İ EŞ'AR (45 AK ZE 194)

METİN

1

[6b][3] *Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün*

1 ‘Aşḳ zevḳiyle ḥoşem terk-i naṣiḥat ḳıl refīḳ
Ben ki tiryākī mizācem zeḥr kār etmez baña

2 Çarḫdan aşurmadan yāduñla āh-ı āteşin
Ḳadr edüp gerdūn şererden zer nis̱ār etmez baña

3 Nakd-i cān tarāc-ı ġamdan ṣaḳlamak düşvārdur
‘Işk tā seng-i melāmetden ḥiṣār etmez baña

4 Yād-ı lā’lüñle Fużūlī gözleyüb rāh-ı ‘adem
Var bir tedbīri ammā āşiḳār etmez bana

Velehü eyżan

2

Feʿilātün / Feʿilātün / Feʿilatün / Feʿilün

1 Cānumuñ cevheri ol lā’l-i güḥerbāra fedā
‘Ömrümüñ ḥāṣılı ol şīve-yi reftāra fedā

2 Derd çekmiş başum ol ḫāl-i siyeh ḳurbānı
Tāb görmiş tenüm ol ṭurra-yı ṭarrāra fedā

3 Gözlerümden dökülen ḳaṭre-yi eşküm gevheri
Leblerüñden ṣaçılan lü’lü’-yi şeḥvāra fedā

4 Çāk-i sīnemde olan ḳanlu ciger pareleri
Mest-i çeşmüñde olan ġamze-yi ḫūnḫāre fedā

5 Pāre pāre dil-i mecrūḥ u perīşānumdan

[3] 1b ile 6b arası boştur. Mecmua 6b den itibaren başlamaktadır.

Ser-i kūyunda olan[4] her ite bir pare fedā

6 Cān ü dil ḳaydını çekmeden özüm ḳurtardum
Cānı cānāneye etdüm dili dildāra fedā

7 Ey Fużūlī nola ger ṣaḳlar isem cānı ʿazīz
Vaḳt ola kim ola[5] bir şūḫ-ı sitemġāra feda

Mevlānā Fużūlī rāst

3

[7a] *Feʿilātün / Feʿilātün / Feʿilatün / Feʿilün*

1 Ġamdan öldüm demedüm ḥāl-i dil-i zār saña
Ey gül-i tāze revā görmedüm āzār saña

2 İç mey-i nāb ki bağrından eder cümle kebāb
Āteş-i ʿaşḳ ile ʿuşşāḳ-ı cigerḫār saña

3 Mey-i gülgūnda degül nergis-i mestüñ ʿaksi
Ḳadeḥ olmış göz açup ʿāşıḳ-ı dīdār saña

4 ʿĀrıżuñ gül gül[6] açupdur mey-i gülgūn tabı
Veh ki bir gülden açılmış nice gülzār saña

5 Bāġa seyr it bu ruḫ ü lā'l ile kim ġonca vü gül
Göstere ḫūn-ı dil ü dīde-i ḫūnbār saña

6 Rehber idem[7] ḳametüñe serv velī özge imiş
Harekāt u reviş ü şīve-yi reftār saña

7 Egilüp ṭarf-ı benāgūşuña derd-i dilümi

[4] olan: gezen; ANT
[5] Mecmuada olmayan bu kelime vezin gereği ANT'den alınmıştır.
[6] Mecmuada olmayan bu kelime vezin gereği ANT'den alınmıştır.
[7] rehber idem: der idüm; ANT

Yā utāġan[8] diye yā ṭurra-yı destār saña

8 Tā giriftāruñam āzād olabilmen ġamdan
Ḥīç kim olmasun ey s̱erv giriftār saña

9 Lā'l-i nābuñ hevesi baġrumı ḳan eyledügiñ
Āh kim ḳanlu yaşum ḳılmadı iẓḥār saña

10 Ey Fużūlī felegüñ var senüñ ile naẓarı
Kim ġam u miḥnetini verdi ne kim var saña

4

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

1 Ġamzesin sevdüñ göñül cānuñ gerekmez mi saña
Tīġa urduñ cism-i ʻuryānuñ gerekmez mi saña

2 Yele verme daġıdup her yan ayaḳlardan götür[9]
Ey perī zülf-i perīşānuñ gerekmez mi saña

3 Āteşīn āḥumla eylersen baña teklīf-i bāġ
Bāġbān gül-i ḫandānuñ gerekmez mi saña

4 Ey kemānebrū raḳībe verme ġamzeñden naṣīb
Oḳ atarsan ṭaşa peykānuñ gerekmez mi saña

5 Yandurup cānum ciḥānsūz etme berḳ-i āḥumı
Āsumān ḫūrşīd-i raḫşānuñ gerekmez mi saña

6 Küfr-i zülfüñden meni men' eylemek lāyıḳ degül
Ṣūfī inṣāf eyle īmāñun gerekmez mi saña

[8] ya utagan: tā otāġuñ; M
[9] Bu beyit ANT'de 3. beyittir.

7 Dutalum eşk seylābına yoḳdur i'tibār
Ey Fużūlī çeşm-i giryāñun gerekmez mi saña

Velehü *eyżan*

5

[8b][10] *Feʿilātün / Feʿilātün / Feʿilātün / Feʿilün*

1 Şeb ki miftāḥ-ı meh-i nev ola gencīnegüşā
Ḳıla peymāne-yi gerdūnı cevāhirpeymā

2 Gizleyüb çeşme-yi ḫūrşīd ṣuyın kūze-yi çarḫ
Ḳatre ḳatre ḳıla encüm reşeḥātın peydā

3 Lālereng ola şafaḳda felek-i mīnāfām
Daşra ṣalmış gibi ʻaks-i mey-i gülgūn mīnā

4 Meh-i nev cāmını devre getüre sāḳi-yi dehr
Encüm-i çarḫa ṣala neş'e-yi te'sīr-i hevā

5 Ben hem ol rūḥfezā [meyi] tökem[11] sāġara kim
Naḫl-i himmet reşeḥātından ala neşv ü nemā

6 Dutar olsam ne ʻaceb mey etegin dürd ṣıfat
Eyleyüpdür niçe toprağı bu iksīr-i ṭılā

7 Cān devrinde Fużūlī oḳuram mey vasfın
Āteş-i ḫırmen-i ġam āb-ı ḥayāt-ı ḥukemā

Velehu eyżan

6

[9a] *Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün*

---

10 7b 8a boştur.
11 meyi tökem: rāḥata kim: M, töke kim; ANT. Meyi tökem ibaresi anlam gereği tarafımızdan ilave edilmiştir.

1 Ṣubḥ ṣalub mah[12]-ı ruḥuñdan niḳāb
Çıḳ ki temāşāya çıḳa āfitāb

2 Rişte-yi cānum yeter et pürgirih
Ṣalma ser-i zülf-i semensāya tāb

3 Mest çıḳup ṣalma naẓar her yana
Görme revā kim ola ʻālem ḫarāb

4 Kesme naẓar cānib-i ʻuşşāḳdan
Nāle-yi dilsūzdan it ictināb

5 Şāmlar[13] encüm ṣayaram ṣubḥa dek
Ey şeb-i hecrüñ baña yevmi'l[14] ḥisāb

6 Dūzaḫa girmez sitemüñden yanan
Ḳābil-i cennet degül ehl-i ʻazāb

7 Ṣaldı ayakdan ġam-ı ʻālem beni
Ver baña ġam def'ine sāḳī şarāb

8 Raḥm ḳıl üftādelerüñ ḥāline
Hīç gerekmez mi saña bir s̱evāb

9 Yār su'āl etdi ki ḥālüñ nedür
Ḫasta Fużūlī ne verürsin cevāb

Velehü'l-eyżan

7

[10a] *Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün*

---

12 mah: mihr; ANT
13 şamlar: geceler; ANT
14 yevmi'l: rūz-ı; ANT

1 Ġālibā bir ehl-i dil topraġıdur dürd-i şarāb
Kim ḳılup hürmet binālar dutmış üstinde habāb

2 Berḳ ü bārān şanma kim gördükçe āh ü eşkümi
Bilmezem nemdür beni aġlar baña yanar seḥāb

3 Ey ṣoran ḥālüm bu istiġnā su’ālinden ne sūd
Ḥālüm eylersin su’āl ammā işitmezsin cevāb

4 Deşt-i ġamda ḫāk-i ḳabrüm üzre serv ü girdbād
Çekse baş ol servden su kesme ey seyl-i serāb

5 Yetmeyüb vaṣlına sen Leylīveşüñ bir ‘ömrdür
Ben gibi[15] Mecnūn olup ṣaḫrāya düşmiş āfitāb

6 Ol büt ebrūsun ḳoyup miḥrāba döndürmem yüzüm
Ḳoy beni zāḥid bana verme[16] Tañrıyiçün ‘azāb

7 Naḳd-i ‘ömrüñ bir ṣanem ‘uġrında ṣarf itdüñ temām
Ey Fużūlī āh eger senden ṣorulsa bu ḥisāb

Velehü eyżan

8

[11a] *Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün*

1 Benim tek hīç kim zār [u] perīşān olmasun yā Rab
Esīr ü derd ü ‘aşḳ-ı dāġ-ı hicrān olmasun yā Rab

2 Demādem cevrlerdür çekdügüm bīrāḥm bütlerden
Bu kāfirler esīri[bir] müselmān olmasun yā Rab

3 Görüp endīşe-yi ḳatlümde[17] ol māḫı budur derdüm

[15] gibi: kimi; ANT
[16] verme: verme çok; ANT

Ki bu endīşeden ol meh peşīmān olmasun yā Rab

4 Çıḳarmak itseler tenden çeküb peykānın ol servin
Çıḳan olsun dil-i mecrūḥ peykān olmasun yā Rab

5 Dimeñ kim ʻadli yoḳ yā ẓulmi çoḳ her ḥāl ile olsa
Göñül taḫtına andan ġayrı sulṭān olmasun yā Rab

6 Cefā vü cevr ile mu'tādam anlarsız nolur ḥālüm
Cefāsına ḥad ü cevrine pāyān olmasun yā Rab

7 Fużūlī buldı genc-i ʻāfiyet meyḫāne küncinde
Mübārek mülkdür ol mülk vīrān olmasun yā Rab

Velehü eyżan

9

[11b] *Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün*

1 Kūhken Şīrīne öz naḳşın çeküb virmiş firīb
Gör ne cāḥildür yonar ṭaşdan özine[18] bir raḳīb

2 Ḳaşlaruñ yayı bir oḳ luṭf eylemiş her ʻāşıḳa
Ben hem andan eylerem bir oḳ temennā yā naṣīb

3 Tūtiyā-yı ḥāk-i pāyuñ feyżine yol bulmasam
Nūr-ı çeşmüm ʻayb ḳılma kör olur dirler ġarīb

4 Mużṭaribdür çāre-i derdümde veh kim bilmeyüp
Bir devāsuz derde uġratmış özin miskin ṭabīb

5 Berḳ-i āhumdan evüm her gūşe bulmış raḫneler
Gel gör ey gül kim giriftār-ı ḳafesdür ʻandelīb

[17] ḳatlümde: katlinde; M
[18] özine: özüyçün; ANT

6 Ey Fużūlī incime senden tegāfül ḳılsa yār

Resmdür kim göstere aḥbāba istiġnā ḥabīb

Velehü eyżan

10

[12a] *Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün*

1 Ġayra eyler bīsebeb biñ iltifāt ol nūşleb

İltifāt etmez bana muṭlaḳ nedür bilmen sebeb

2 Cevr olur ʻādet ġażab vaḳti ne ʻādetdür bu kim

Cevrin az eyler baña ol tündḫū telḫ[19] ġażab

3 Nola ġamzeñ fikri düşdüyse dil-i sūzānuma

Ẓālimiñ ger olsa āteş menzili olmaz ʻaceb

4 Dembedem ger düşse gözden dürr-i eşküm vecḥi var

Yaş uşaḳlardır yetīm anlarda yoḳ resm-i edeb

5 Cevri göñlümdür çeken[20] gözdür gören ruḫsāruñı

Allah Allah kām alan kimdür çeken kimdür ṭa'ab[21]

6 Yār bīdād eylemez uşşāḳa feryād itmedin

Her niçe rūzī muḳadder olsa vācibdür ṭaleb

7 Muṭrib aġlatma sürūruñla Fużūlī ḫastayı

Seyl-i eşkden ṣaḳın ḳopmaya bünyād-ı ṭarab

Velehü eyżan

11

---

[19] tündḫū telḫ: ol mah çün; ANT
[20] göñlümdür çeken: gönlümde çeken; M
[21] ta'ab: taleb; ANT

[12b] *Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün*

1 Sen yüzüñden ʻālemi rūşen ḳılup ṣalduñ niḳāb
Yazıya ṣalsun bu günden ṣoñra nūrın āfitāb

2 Sen ne nūr-ı pāksin ey maẓhar-ı ṣun’-ı İlāh
Kim alur nūr ruḫuñdan āfitāb [u] māhtāb

3 ʻAks-i rūyuñ ṣuya ṣalmış sāye zülfüñ topraġa
ʻAnber itmiş topraġuñ adın ṣuyuñ ismin gülāb

4 Yelden bulmış būy-i zülfüñ ṣuda ʻaks-i ʻārıżuñ
Kim yeli baġrına baṣup ṣuya göz dikmiş ḥabāb

5 Lā’lgūn meydür elüñde sāġar-ı sīmīn ile
Yā nigīn-i la’ldir reşk-i lebüñden oldı āb

6 Kilk-i ḳudret levḥ-i sīnemde seni ḳılmış raḳam
Eyleyüp maḥbūblar mecmū’asından intiḫāb

7 Ey Fużūlī her ʻamel ḳılsañ ḫatādur ġayr-ı ʻaşḳ
Budurur ben bildügüm vallāhü ʻalem bi’s ṣevāb

12

[13a] *Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün*

1 Pāybend oldum ser-i zülf-i perīşānuñ görüp
Nuṭḳdan düşdüm leb-i lā’l-i dürefşānuñ görüp

2 Oda yaḳdum şem’veş cānum baḳup ruḫsāruña
Çarḫa çekdüm dūd-ı dili serv-i ḫırāmānuñ görüp

3 Baḳdurur her yan gözüm reşk üzre baġrum pāresün

Ḫil’at-i gülgūn ile raḫş üzre cevlānuñ görüp

4 Bir zaman geçmez ki dil tīġuñdan olmaz çāk çāk
Açılur her dem dutulmış göñlüm iḥsānuñ görüp

5 Göñlümi tenḥālıḳ eylerdi perīşān sīnede
Olmasaydı cem’ [her] yanında peykānıñ görüp

6 Bend ü zindan-ı ġam ü miḥnetden olmışdum ḫalaṣ
Āh kim düşdüm yine çāḥ-ı zenaḫdānuñ görüp

7 Ey Fużūlī bunca kim dutduñ niḥān cān u dilin
‘Āḳıbet fehm etdi il çāk-i girībānuñ görüp

Velehü eyżan

13

[13b] *Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün*

1 Derd-i ‘aşḳum def’ine zaḫmet çeker dāyim ṭabīb
Şükr kim olmış aña zaḫmet baña rāḥat naṣīb

2 Bir zebāndur şerḥ-i ġam taḳrīrine her berg-i gül
Eylemez bīḥūde gül gördükde efġān ‘andelīb

3 Bilse ẕevḳum vaṣldan fürḳatde efzūn olduġın
Vaṣldan men’üm revā görmezdi reşkinden raḳīb

4 Ṭa’n-ı ġafletdür perīṭal’atleri iẓḥār-ı ḥāl
Öyle[22] kim aḥbāb ḥālinden olur ġāfil ḥabīb

5 Āh bilmem neyleyem ḳurtulmaḳ olmaz ḳayddan
Ben ḫarīf-i sādedil ḫūblar[23] cemāli dilfirīb

[22] öyle:sanma;ANT

6 Şem’ ḳurbiyle[24] tefāḫur ḳılma ey pervāne kim
Ḫırmen-i ‘ömrüñ küyer berḳ-ı fenādan ‘anḳarīb

7 Nola aġlarsa Fużūlī ravża-yı kūyuñ görüp
Lācerem giryān olur ḳılġac vaṭan yādıñ ġarīb

Velehü eyżan

14

[14a] *Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün*

1 Ey dü ‘ālem pādişāhı şāh-ı merdānım ‘Ali
Vey [ki] cümlenüñ penāhı şāh-ı merdānım ‘Ali

2 Kevs̱er-i [cennet ü] ṭūbā cennet-i rıḍvān-ı [‘Adn]
İçiren her [bir] lebe kevs̱er-i imānum ‘Alī

3 [Şol] ‘Alīdür nūr-ı pāk-ı ẕāt-ı muṭlaḳ [ol ‘Ali]
[Şīr-i yezdān murṭażādur] söyleyen her şeyde cānānum ‘Alī

4 [Şol] ‘Alī destindedür ḫallāḳ-ı ‘ālem [buyruġı]
[Şol] ‘Alīnüñ emrine fermān [-ı ḳudsī] murġ-ı fermānum ‘Alī

5 [Şol] ‘Alīdür deste gül viren o dem Selmāna [gül]
Yine o dem eyleyen reha ḍalāletden [oldur] bürhānum ‘Alī

6 [Şol] ‘Alīnüñdür şerī’at ü ṭarīḳat [u haḳīkāt ma’rifet]
[Şol] ‘Alī nuṭḳı [virüpdür] ‘ayn-ı ḥaḳīḳatde ‘irfānum ‘Alī

7 [Şol ḥaḳīr] Rūḥī yanında kemter [ü ednā] ḳulu[dur ol] şeḥüñ
Yine lüṭfı [maḥremi] sensin [ol āftābuñ] meh-i tābānum ‘Alī

---

[23] ḫūblar:dilber; ANT
[24] ḳurbiyle: kursuyla; M

15

[14b] *Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün*

1 Ḳılsa vaṣluñ şāmımı ṣubḥa berāber yoḳ ʻaceb
Resmdür faṣl-ı baḥār olmaḳ berāber rūz u şeb

2 Gün ki sayeñ düşdügi yerden berāber vecḥi var
Gelse ʻālīḳadrler faḳr ehli durmaḳdur edeb

3 Nūr-ı ruhsārundur[25] ol maḳṣad ki īmān ehline[26]
Çarḫ-ı sergerdāñ gezer bilmez nedür renc ü ta'ab[27]

4 Ġalibā maḳṣad viṣālüñdür ki dün gün durmayup
Ḳılsa ḥaḳ rūzī ceḥennem āteşi oldur sebeb

5 Olmadın meyḫāne-yi ʻaşḳuñda mest ü cām-ı zevḳ[28]
Düzmedin bezm-i felekde Zühre ḳānūn-ı ṭarab

6 Beste-yi zencīr-i şevḳüñdür nesīm-i termizāc
Teşne-yi cām-ı viṣālüñdür [muhīt-i] ḫuşgleb

7 Ḳılma feyż-i ni'met-i vaṣluñ Fużūlīden dirīġ
Yoḳdur özge maḳṣadı senden seni eyler ṭaleb

16

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

1 Rūzigārım buldı devrān-ı felekden inḳılāb
Ḳan içer oldum ayağın çekdi bezmümden şarāb

2 Şu'le-yi āh ile yandurdum dil-i sergeşteyi

[25] nūr-ı ruhsāruñdur: cennet-i vašluñdur; M
[26] ANT'de 4. beyittir.
[27] çarh-ı sergerdāñ gezer bilmez nedür renc ü ta'ab: ḳılsa hab rūzī cehennem āteşi oldur sebeb; ANT
[28] ANT'de 3.cü beyittir.

Bir od oldum çizginen çevremde olmaz mı kebāb

3 La'lüñ ile bāde baḥs etmiş zihī gümrāḥlıḳ
Oldı vācib eylemek ol bīedebden ictināb

4 Virmez oldı el viṣāl-i pīç-i zülfün āh kim
Rişte-yi tedbīrden devrān-ı kecrev açdı tāb

5 Olmadı ol māha rūşen yanduġum hicran güni
Yanduġun [şeb] tā seḥer şem'üñ ne bilsün āfitāb

[15a]

6 Göz ki peykānuñ ḫayāliyle ṣaçar her yan sirişk
Bir ṣadefdür ḳaṭre-yi bārāñı eyler dürr-i nāb

7 Oldı ebr-i dūd-i āhum perde-yi ruḫsār-ı māh
Āh kim almaz cemālünden henūz [ol meh] niḳāb

8 Kesmedi benden ser-i kūyuñda āzārın raḳīb
Ey Fużūlī nişe cennet içre yoḳ derler 'aẕāb

17

Mef'ūlü / Fā'ilātü / Mefā'īlü / Fā'ilün

1 Vaṣluñ baña ḥayāt virür fürḳatüñ memat
Subḥāne ḫāliḳī ḫaleḳa'l-mevti ve'l- ḥayāt

2 Hicrāñına taḥammül eden vaṣluñı bulur
Ṭūbā limenyüsā'adeti's ṣabru ve'ṣ-ṣebāt

3 Ḳaḥruñdur[29] iḳtinā-yı maḳāṣıd vesīlesi
Māşāe menerāde bihi'l-fevzi ve'n necāt

[29] ḳaḥruñdur: lutfuñdur; ANT

4 Dökmiş riyāż-ı ṭāb'uma bārāñ-ı şevḳuñi
Men enzele'l-miyāh u aḥyā bihe'n nebāt

5 Ḥaḳ āferīnişe sebeb itdi vücūduñı
Evcebte biẓuḥūr ẓuḥūrri'l-mükevvenāt

6 İzid serīr-i ḥüsne seni ḳıldı pādişāh
A'lā kemālizātike fiaḥseni's ṣıfāt

7 Ḳıldıñ edā-yi na't Fużūlī temām ḳıl
Kemmelte bi's selāmi ve tememte bi'ṣ-ṣalāt

18

Mefā'ilün / Fe'ilātün / Mefā 'ilün / Fe'ilün

1 Yüri yeter baña ey sīm-i eşk bīdād it
Ger aḳçeñ ile alınmış ḳul isem āzād it

[15b]

2 İtürme itleri āvāzınuñ göñül zevḳin
Yeter ḳara geceler herze herze feryād it

3 Ḫarāb olan göñül ey [büt][30] senüñ maḳāmuñdur
Teġāfül eyleme bir ḳaç ṭaş ile ābād it

4 İşitmedüñ mi göñül 'aşḳ müşkil olduğını
Saña bu müşkil işi kim didi ki bünyād it

5 Ḫilāf-ı 'ādete çoḳ olma ey perī māyil
Yeter füsūn ile tesḫīr-i ādemī zād it

6 Ṣabā esīrleri ḳaṣdin eylemiş ol gül
Bizi hem anda eger düşse furṣatuñ yād it

[30] Bu kelime vezin icabı ANT'den alınmıştır.

7 Fużūlī ister iseñ izdiyād-ı rütbe-yi fażl
Diyār-ı Rūm gözet terk-i ḫāk-i Baġdād it

19

Fe'ilātün / Fe'ilātün / Fe'ilātün / Fe'ilün

1 'Aks-i ruḫsāruñ ile oldı müzeyyen mir'āt
Beden-i mürdeye feyż-i naẓaruñ virdi ḥayāt

2 Beñzedürdüm ḳad u mevzūnuña fi'l-cümle eger
Cān içinde elif etseydi ḳabūl-ı ḥarekāt

3 Ḫaṭ bu mażmūn iledür ṭarf-ı zenaḫdānuñda
Ki bu zindānuñ esīrine yoḳ ümīd-i necāt

4 Kākülüñ ḳıldı muḳarrer baña sergeşteligi
Demesün kimse ki yoḳ gerdiş-i dūzāne sebāt

5 Ġamze peykānın eder 'āşıḳa çeşmüñ ṣadaḳa
Eyle kim merdüm-i mün'im vire muḥtāca ẕekāt

6 Āferīn cevher-i maḳbūlüñe kim' ālemde
Mümkin olmaz bu ṣıfāt ile ki sensen bir ẕāt

7 Ey Fużūlī verā'ü zühd ile mu'tād oldun[31]
Bilmedün hālüni bīhūde geçürdün evkāt

[16a]

20

Mefā'īlün / Mefā'īlün / Mefā'īlün / Mefāīlün

[31] Bu beyit mecmuada yoktur. Tamamlanması açısından ANT'den alınmıştır. Metindeki ey Fuzuli çolpanundan hareketle mecmuanın bu kısımda bir varak eksik olduğu anlaşılmaktadır.

1 Sülūk-i faḳr etvārum mezāk-ı ‘aşḳ ḫālümdür[32]
Tecerrüd ‘ālemi seyrinde ‘ālem pāyimālümdür

2 Ḫayālümde budur kim bulmışam ‘ālemde bir ḫilḳat
Ne ‘ālem ḳangı ḥilḳat ṣanduġum bāṭıl ḫayālümdür

3 Cünūn feyżiyle āzād olmışam ḳayd-ı ‘alāyıḳdan
Kemāl ü fażl terki rütbe-yi fażl ü kemālümdür

4 Benem şem'-i viṣāle yanduran pervāneveş varın
Fenā-yı muṭlaḳam cānān ile bezm-i viṣālümdür

5 Ṭabibā ḳılmışam teşḫīṣ derd-i ‘aşḳdur derdüm
‘Alāmet āh-ı serd ü rūy-ı zerd ü eşk-i ālümdür

6 Hevādan mevce gelmiş baḥr-i derdem şāḥid-i ḥālüm
Dil-i pür ıżṭırāb u nāle-yi bii'tidālümdür

7 Fużūlī ‘ālem-i faḳr u fenāda mün'im-i vaḳtem
Diyār-ı meskenet naḳd-ı ḳanā'at mülk ü mālümdür

21

Mef’ūlü / Fā’ilātü / Mefā’īlü / Fā’ilün

1 Dökdükçe ḳanumı oḳuñ ol āsitān içer
Bir yerdeyem esīr ki ṭoprağı ḳan içer

2 Ehl-i zemāne ḳanına çoḳ teşnedür zemīn
Ḳanın kimüñ dökerse felek ol zemān içer

3 Mey içmeden açılmaz imiş bāb-ı maġfiret
Sevgendler bu bābda pīr-i muġān içer

[32] Bu beyit mecmuada yoktur. Tamamlanması açısından ANT’den alınmıştır.

4 ‘Uḳbāda kevs̱er istemesün rind-i meygede
Dünyāda bes degül mi mey-i erġavān içer

5 Ġamzeñ görünmeyüp göze ḳanlar içer müdām
Ẕāhid kimi ki bādeyi elden niḥān içer

6 Meyden egerçi tevbe virür il Fużūlīye
Ey serv sen ḳadeḥ ṣunar olsañ revān içer

22

[16b] *Mefā‘īlün / Mefā‘īlün / Mefā‘īlün / Mefā‘īlün*

1 Girüp meyḫāneye muġ meşrebiyile kim ki ḫū eyler
Olup mü’min beḥişte kāfirem ger ārzū eyler

2 Meger dīvānedür sevdā-yı ebrūsiyle ẕāḥid kim
Baḳup miḥrāba dāyim öz özüyle güft ü gū eyler

3 Demādem ḳaṭre ḳaṭre ḳan yaşumdur ki çıḳar gözden
Veyā peykānlaruñ kim āteş-i dil anı ṣu eyler

4 Reh-i ‘aşḳuñda olman [teng dil] sevdā hücūmından
Ṭarīḳ-i ṣalṭanat her kim dutar ġavġāya ḫū eyler

5 Didüm kimdür perīşān eyleyen ‘āşıḳlar aḥvālin
Ṣabā gösterdi tār-ı sünbül-i zülfün ki bū eyler

6 Fuẓūlī zülfüñe baġlandı ammā şöyle inceldi
Ki güyā ża’f anı hem zülfüñe bir tār-ı mū eyler

23

Mefā‘īlün / Mefā‘īlün / Mefā‘īlün / Mefā‘īlün

1 Şifā-yi vaṣl ḳadrin hecr ile bīmār olandan ṣor
Zülāl-i ẕevḳ şevḳin teşne-yi dīdār olandan ṣor

2 Lebüñ sırrın gelüp güftāra benden özgeden ṣorma
Bu pinhān nükteyi bir vāḳıf-ı esrār olandan ṣor

3 Gözi yaşlularuñ ḥālin ne bilsün merdüm-i ġāfil
Kevākib seyrini şeb tā seḥer bīdār olandan ṣor

4 Ḫabersüz olma fettān gözlerüñ cevrin çekenlerden
Ḫabersiz mestler bīdādını hüşyār olandan ṣor

5 Ġamuñdan şem' tek yandum ṣabādan ṣorma aḥvālüm
Bu aḥvāli şeb-i hicran benimle yār olandan ṣor

6 Muḥabbet leẕẕetinden bīḫaberdür ẕāḥid-i ġāfil
Fużūlī 'aşḳ ẕevḳin ẕevḳ-i 'aşḳı var olandan ṣor[33]

24

[17a] *Mefā'īlün / Mefā'īlün / Mefā'īlün / Mefā'īlün*

1 Saçuñ endīşesi taḥrīk-i zencīr-i cünunumdur
Cünūnuñ def'ine ẕikr-i leb-i lā'lüñ füsūnumdur

2 Diyār-ı derd sergerdānıyam her kim beni ister
Delīl-i rāh ḳaṭre ḳaṭre eşk-i lālegūnumdur

3 Felekde berḳ-i āhumdan serāser yandı kevkebler
Ḳalan odlara yanmış kevkeb-i baḫt-ı zebūnumdur

4 Gelen nāveklerüñ bir bir yaḳup ḳoymaz bulam ẕevḳin
Beni ḥırmān odına yanduran sūz-ı derūnumdur

[33] Bu beyit mecmuada yoktur. Tamamlanması açısından ANT'den alınmıştır.

5 Ser-i kūyuñda göñlüm berḳ-i āhın ṣanma biḫūde
Ḳaranġu gice ‘azm-i kūyuñ etsem rehnümūnumdur

6 Lebi şīrīnlerüñ şevḳiyle Ferḥād benem ‘aṣruñ
Yanumda cem’ olan seng-i melāmet bīsütūnumdur

7 Fużūlī ḥālī olmak cām-ı ‘ayşum ṣāf ṣaḥbādan
Nişān-ı baḥt-ı nāfermān u iḳbāl-ı nigūnumdur

25

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

1 Gūşe-yi ebrūlaruñda çeşm-i cādūlar mıdur
Yoḳsa girmiş yaya tīr endāz hindūlar mıdur

2 ‘Iḳd-ı şebnemdür gül-i ter üzre yā ḫod her ṭaraf
Ḳaṭre ḳaṭre terden ol ruḫsār üzre ṣular mıdır

3 İki ejderdür ki bir genc üzre baş ḳoymış yatur
Yā müselsel ‘ārıżuñ devrinde gīsūlar mıdır

4 Eşk-i çeşmümdür ser-i zülfüñ ḫayāliyle müdām
Yā düzülmiş rişte-yi müşkin lü’ lü’lar mıdır

5 Sen misin ancaḳ Fuẓūlī böyle ḫūblar māyili
Yoḳsa ‘aşḳ ehli ḳamu sen belā cūlar mıdır

[17b]

26

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

1 Ẕevḳ şevḳıyle ciḥān ḳaydın çeken zaḥmet çeker

Ehl-i ẕevḳ oldur kim andan dāmen-i ḥimmet çeker

2 Gün çeker yerden göge servüm ġubār-ı rāhuñı
Tūtiyā içün velī gökden yere mihnet çeker

3 Ey çeken ġayr ile pīnḫān bezm idüp mey gāh gāh
Yād ḳıl andan ki bezmüñ yād idüp ḥasret çeker

4 Ḫāli etmiş ġayrdan zülfüñ ḫayālī göñlümi
Nola ṣāḥib keşf ise bir ʻömrdür ḫalvet çeker

5 Çek ṣabūḥı ṣubḥ naḳḳāşına ʻarż-ı ʻārıżet
Böyle çeksün ger felek levḥine bir ṣūret çeker

6 Servḳāmetler semen ruḫsārlar topraġıdur
Her semen kim açılur her serv kim ḳāmet çeker

7 Ḳatre-yi eşküm ḳaṭarı sīne çākümden girüp[34]
Ten evine daşradan bār-ı ġam u miḥnet çeker

8 Ey Fużūlī baḳmayam tā ġayra her ḫūnīn çeker
Āteşīn bir mīldür kim çeşmüme ġayret çeker

27

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

1 Her kitāba kim leb-i lāʼlüñ ḥadīs̱in yazalar
Rişte-yi cān birle ẕevḳ ehli anı şīrāzeler

2 Bu ne sırdır sırr-ı'aşḳuñ demeden bir kimseye
Şeḥre düşmiş ben seni sevdum deyu āvāzeler

[34] Bu beyit mecmuada yoktur. Tamamlanması açısından ANT'den alınmıştır.

3 Şeyḫler meyḫāneden yüz döndürüb mescidlere
Bīṭarīḳatlar gerek kim ṭoġru yoldan azalar

4 Çākler gögsümde ṣanmañ kim açupdur tīġ-i ‘aşḳ
Göñlümüñ şeḥrine müḥrüñ girmeġe dervāzeler

[18a]

5 Ey Fużūlī yār eger cevr itse andan incime
Yār cevri ‘āşıḳa her dem muḥabbet tāzeler

28

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

1 Seyr ḳıl gör kim gülistānuñ āb u tābı var
Her ṭaraf miñ serv ü ser sebz ü gül-i sīrābı var

2 Pençe-yi berg-i çenār almış müḥeyyā şāneler
Añlamış güyā ki sünbül kākülüñüñ tābı var

3 Rāḥat içün ferş ṣalmış sebze-yi ter gülşene
Nergisüñ görmiş gözin maḥmūr ṣanmış ḫābı var

4 Bulunur her derde isterseñ gülistānda devā
Ḥoḳḳasından ġoncanuñ ṣan kim şifā cüllābı var

5 Ġalib olmış ḫalḳa ẕevḳ-i seyr-i gülşen ġālibā
Çekmege ḫalḳı benefşe zülfüñüñ ḳūllābı var

6 Güldi gül açıldı nergis lāle doldı jāleden
Ey ḫoş ol kim ‘işret ü ‘ayş etmege esbābı var

7 Ger Fużūlī meyl-i gülzār etse faṣl-ı gül nola
‘Ayş içün ḫūnābe-yi dilden şarāb-ı nābı var

29

Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilün

1 Serv-i āzād ḳadüñle baña yeksān görünür
Neye sergeşte olan baḳsa ḫırāmān görünür

2 Cān görünmez deseler tende inanman nişe kim
Lüṭfdan her nice baḳsam tenüñe cān görünür

3 Direm aḥvālümi cānāna ḳılam 'arż velī
Göre bilmen özümi anda ki cānān görünür

[18b]

4 Ey diyen ṣabr ḳıl āh eyleme yārı göricek
Baña düşvārdur ol ger saña āsān görünür

5 Ṣordum āḥvalümi 'aşkuñda müneccimlerden
Baḳdılar ṭāli' evine dediler ḳan görünür

6 Ne kemāndārsan ey meh ki atup ġamzeñ oḳın
Yıḳduġuñ ṣaydda ne raḫm u ne peykān görünür

7 Ben[35] ṣanem zülfüñe gūyā ki virüpdür göñlin
Ki Fużūlīnüñ iyen ḥāli perīşān görünür

30

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

1 Buldı kūyuñdan devā der-i dil-i bīmārumuz
Sen 'aġasın biz ḳuluz kūyuñdadur tīmārumuz

2 Ẕāhidā gör sīneçāki şu 'lesin bizden ṣaḳın
Bir ocaġuz biz ki sūzāndur der ü dīvārumuz

---

[35] ben: sen; ANT

3 Nola ger olduysa bāḳī[36] Kūhken ben bāḳiyem
‘Aşḳa bizdendür beḳā yoḳdur yoḳ olmaḳ varumuz

4 Gülşen-i ġam naḫliyüz perverde āb-ı dīdeden
Daġlar berg āh-ı āteşbārumuzdur bārumuz

5 Ehl-i terküñ ḳuluyuz oldur bize cāndan ‘azīz
Yūsuf ise ḫodfürūş anuñla yoḳ bāzarumuz

6 Eşkümüz girdābı ‘ālī ‘ömrümüz bünyādı pest
Gör ne alçaḳ dirlik ile çizginür pergārumuz

7 Ey Fużūlī cevr-ı yār u ṭa’na-ı aġyārdan
Var yüz biñ ġam bu hem bir ġam ki yoḳ ġamḫārumuz

31

[19a] *Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün*

1 Ḫam ḳad ile aġlaram ol ṭurra-yı ṭarrāsız
Gerçi dirler çengden çıḳmaz terennüm tārsız

2 Sīne-yi çākümden eksük etme tīr-i ġamzeñi
Ey gül-i ra’nā bilürsen kim gül olmaz ḫārsız

3 Ṣaḳlanmazdum nāveküñ dilde belāsın çekmesem
Ṣu virüp ol naḫl-ı maṭlūbumu olsa bārsız

4 Yol azarsan ẓulmet-i ḥayretde ey dil vāḳıf[37] ol
Gitme[38] ol kūya ṣaḳın ki[39] āh-ı āteşbārsız

[36] bāḳī: fānī; ANT
[37] vākıf: ġafil; M
[38] gitme: varma; ANT
[39] Metinde zinhār olan bu ibare vezin icabı tamir edilmiştir.

5 Girye-yi zār ile ḫoşḥālem ki baḥr-ı ‘aşḳda
Eşksiz göz bir ṣadefdür lü’lü-yi şeḥvārsız

6 Cāna āzār-ı ḫadengüñ ḫoş gelür ey ḳaşı yay
Bir sifāriş ḳıl ki bizden olmasun āzārsız

7 Zühdden geçmez Fużūlī eylemez dünyā ġamın
Pend çoḳ virdüm işitmez ‘ārsızdur ārsız

32

Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün

1 Ṭarīḳ-ı faḳr dutsam ṭab’ tābi’ nefse rām olmaz
Ġınā ḳılsam ṭaleb esbāb-ı cem’iyyet tamām olmaz

2 Dehānuñdan es̱er görmen miyānuñdan nişān veh kim
Ben-i nākāma ‘ömrümden müyesser hīç kām olmaz

3 Muḳīm-i kūy-ı derd eyler beni āh-ı cigersūzum
Bu āheng-i melālefzāya bundan yeg maḳām olmaz

4 Mürīd-i sāḳiyem kim ehl-i vakar[40] lüṭfı dāyimdür
Ne ḥāṣıl ehl-i zühdüñ şefkatinden kim müdām olmaz

[19b]

Es ṣabrü fillahi’l-avni fetevekkeli ‘aleyhi keffāk

5 Dedim cevr etme ‘uşşāḳa dedi ol ḫūblar şāhı
Siyāset olmayınca ‘aşḳ mülkünde niẓām olmaz

6 Lebüñden ḳaṭre ḳaṭre ḳan içer göñlüm kerāhetsiz
Şekerden olıcaḳ mey ḳaṭresi güyā ḥarām olmaz

[40] vakar: derde; ANT

7 Fużūlīni melāmet eylesen bīderd bilmez mi
Ki bāzār-ı cünūn rüsvālarında neng ü nām olmaz

33

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

1 ʿĀlem oldı şād senden ben esīr-i ġam henūz
ʿĀlem etdi terk-i ġam bende ġam-ı ʿālem henūz

2 Cān bağışlardı lebüñ iẓhār-ı güftār eyleyüp
Urmadan ʿİsā lebi cān baḫşlıḳdan dem henūz

3 Secdegāh etmişdi ʿaşḳ ehli ḳaşuñ miḥrābını
Ḳılmadan ḫayl-ı melāyik secde-yi ʿĀdem henūz

4 Cāna derdüñ cisme peykānuñ revān etmişdi hükm
Cism ile cān irtibāṭı olmadın muḥkem henūz[41]

5 Eşk ṣarf eyler felekden kām ḥāṣıl ḳılmaġa
Bu güher ḳadrini bilmez dīde-yi pürnem henūz

6 Perde-yi çeşmüm maḳām etmişdi bir terṣābeçe
Olmadın mehd-i Mesīḥā dāmen-i Meryem henūz

7 Ey Fużūlī eyledi her derde dermān ol ṭabīb
Bir benüm derdümdür ancaḳ bulmadı merhem henūz

34

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

1 Ġamze peykānın gözüñ men mübtelādan ṣaḳlamaz

[41] Bu beyit mecmuada yoktur. Tamamlanması açısından ANT'den alınmıştır.

Ṣarf eder ehl-i naẓar naḳdin gedādan ṣaḳlamaz

2 Dil nider yanumda çün ḳılmaz beni ġamdan ḫalāṣ
Çekmen ol ta'vīẕ yārdan kim belādan ṣaḳlamaz

3 Cāna cismüm ol ḫadeng-i ġamzeden olmaz penāh
Hīç cevşen kimseyi tīr-i ḳażādan ṣaḳlamaz

[20a]

4 'Aşḳdan bir dem anı sūzān-ı devr[42] etmez felek
Veh nice fānūsdur şem'i hevādan ṣaḳlamaz

5 'Ālemi şeydā ḳılur ger olsa hem gözden nihān
Bir perīveş kim ser-i zülfin ṣabādan ṣaḳlamaz

6 Eylerem bīhod figān gördükçe kūyuñ itlerin
Āşinā rāz-ı nihānın āşinādan ṣaḳlamaz

7 Bīsebeb ṣanmañ Fużūlīnüñ melāmet çekdügin
Bīḫaberdür meşrebin ehl-i riyādan saḳlamaz

35

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

1 Rāz-ı 'aşḳuñ ṣaḳlaram ilden nihān ey serv-i nāz
Gitse başum şem' tek mümkin degül ifşā-yı rāz

2 Ḫūblar miḥrāb-ı ebrūsına meyl etmez faḳīh
Ölse kāfirdür müselmānlar aña ḳılmañ namāz

3 Ḳālebüm görmiş tehī dökmek diler bir tāze ruḫ
Berḳ-i āhum kim gelen peykānuña vermiş güdāz

[42] anı sūzān-ı devr: dil-i sūzānı dūr; ANT

4 Ḥūb ṣūretlerden ey nāṣiḥ meni men’ etme kim
Pertev-i envār-ı ḫūrşīd-i ḥaḳīḳatdür mecāz

5 Ey Fużūlī ḳalmışam ḥayretde bilmem neyleyüm
Devr ẓālim baḫt nāfermān ṭaleb çok ‘ömr az

36

Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün

1 Fiġān kim baġrumuñ ol lāleruḫ ḳan olduġın bilmez
Ciger pergālesinde dāġ-ı pinhān olduġın bilmez

[20b]

2 Ḥabībüm göñlümü cem’ eylemez ruḫsārı devrinde
Meger zülfi kimi ḥālüm perīşān olduġın bilmez

3 Ḳılup taḳṣīr edüp bir luṭf her dem göñlüm almaḳda
Vefā resmin ṣanur düşvār āsān olduġın bilmez

4 Güzeller devlet-i vaṣlın bulup maġrūr olan ‘āşıḳ
Nişāṭ-ı vaṣldan endūh-ı hicrāñ olduġın bilmez

5 Dil-i ṣadpāreden bīdādı kesmez ġamze-yi mestüñ
Ne ġafil pādişāhdur mülki virān olduġın bilmez

6 Ṣanur zāhid özin hālī ḫayalüñden ġalaṭdur bu
Bu ḥayrān olduġındandur ki ḥayrān olduġın bilmez

7 Fużūlī ḫastaya düşman sözüyle dost cevr eyler
Zihī sāde mu’ārıż ḳavle bühtān olduġın bilmez

37

Fe’ilātün / Fe’ilātün / Fe’ilātün / Fe’ilün

1 Segridür cilveye ol serv-i semendin yiñemez
Kim anı görse fiġān etmege kendin yiñemez

2 Gerçi şimşād-ı leṭāfetde çeküpdür göge baş
Tāze baḫtında anuñ serv-i bülendin yiñemez

3 Öyle dīvāneliġe düşdi göñül kim dildār
Ṣala hem boynına hem zülf-i kemendin yiñemez

4 Ḳaçabilmez dil-i divāne saçunuñ ḳaydından
Nitsün ol vaḥşī ayaġındaki bendin yiñemez

5 İdemez men' Fużūliyi ḳadeḥden zāhid
Hiç kim kūy-ı ḫarābāṭ levendin yiñemez

38

[21a] *Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün*

1 Göñülde biñ ġamum vardur ki pinḥān eylemek olmaz
Bu hem bir ġam ki il ṭa'nından efġān eylemek olmaz

2 Ne müşkil derd olursa bulunur 'ālemdedür nāmı
Ne müşkil derd imiş 'aşḳuñ ki pīnhan[43] eylemek olmaz

3 Fenā mülkine çoḳ 'azm etme ey dil çekme zaḥmet kim
Bu tedbīr ile def'-i derd-i hicrān eylemek olmaz

4 Ṣaḳın göñlüm yıḳarsın pendden dem urma ey nāṣiḥ
Hevā-yı nefs ile bir mülki virān eylemek olmaz

5 Dehānuñ üzre lā'lüñ istemiş dil def'i müşkildür
Görünmez hīç ẓulmü[44] yoḳ yere ḳan eylemek olmaz

6 Du'ālar eylerem benden yaña bir dem güzār etmez

[43] pinhan: derman ANT
[44] ẓulmü: cürmü; ANT

Ne çāre siḥr ile serv-i ḫırāmān eylemek olmaz

7 Fużūlī ‘ālem-i ḳayd içre sen dem urma ‘aşḳından
Kemāl-i cehl ile da’vā-yı irfān eylemek olmaz

39

Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilün

1 Nice yıllardur ser-i kūy-ı melāmet beklerüz
Leşker-i sulṭān-ı ‘irfānuz velāyet beklerüz

2 Sākin-i ḫāk-i der-i meyḫāneyüz şām ü seḥer
İrtifā’-ı ḳadr içün bāb-ı sa’ādet beklerüz

3 Cīfe-yi dünyā degül kerkes gibi maṭlūbumuz
Bir bölük ‘anḳālarız Ḳāf-ı kanā’at beklerüz

4 Ḫāb görmez çeşmümüz endīşe-yi aġyārdan
Pāsbānuz genc-i esrār-ı maḥabbet beklerüz

5 Ṣūret-i dīvār idübdür ḥasret-i ‘aşḳuñ bizi
Ġayr seyr-i bāġ ider biz künc-i miḥnet beklerüz

[21b]

6 Kārbān-ı rāh-ı tecrīdiz ḫaṭar ḫavfın çeküp
Gāh Mecnūn gāh ben devr içre nevbet beklerüz

7 Ṣanmañuz kim giceler bīhūdedür feryādumuz[45]
Mülk-i ‘aşḳ içre ḥisār-ı istiḳāmet beklerüz

8 Yatdılar Ferhād ü Mecūn mest ü cām-ı ‘aşḳ olup
Ey Fużūlī biz olar yatduḳça ṣoḥbet beklerüz

[45] feryādumuz: efgānumuz; ANT

40

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

1 Biz cihān ma’mūresin ma’nīde vīrān bilmişüz
‘Āḳıbet gencin bu vīrān içre pinhān bilmişüz

2 Ger özin dānā bilür taḳlīd ile ‘ālemperest
‘Ālem-i taḥkīkde biz anı dānā bilmişüz[46]

3 Bīḫaberler şerbet-i rāḥat bilürler bādeyi
Biz ḫakim-i vaḳtüz anı dökmişüz ḳan bilmişüz

4 Bilmişüz kim mülk-i ‘ālem kimseye yoḳdur vefā
Ol zamāndan kim anı mülk-i Süleymān bilmişüz

5 Ayru bilmişsin Fużūlī mescidi meyḫāneden
Sehv imiş ol kim seni biz anı ‘irfān bilmişüz

41

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

1 Teşne-yi cām-ı viṣālüñ āb-ı ḥayvān istemez
Māyil-i mūr-ı ḫaṭuñ mülk-i Süleymān istemez

2 Ẓulmet-i zülfün giriftārı dem urmaz derdden
Ṭalīb-i şem’-i ruḫuñ ḫūrşīd-i tābān istemez

3 Eylemez meyl-i behişt üftāde-yi ḫāk-i derüñ
Sākin-i genc-i ġamuñ seyr-i gülistān istemez

[22a]

4 Cevrden āh itme ey ‘āşıḳ ki ‘ayn-ı luṭfdur
Dost esbāb-ı kemāl-i ḥüsne noḳṣān istemez

[46] Bu dizede dānā bilmişüz ibaresi kafiyeyi bozmaktadır.

5 ‘Aşḳdan āh etmesün ‘āşıḳ yaḳar göñlüm deyu
Hīç sulṭānum diyen mülkini vīrān istemez

6 Ey Fużūlī muttaṣıl devrāñ muḫālifdür baña
Ġālibā erbāb-ı isti’dādı devrāñ istemez

42

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

1 Ḫalḳa aġzuñ sırrını her dem ḳılar iẓhār söz
Bu ne sırdur kim olur her laḥẓa yoḳdan var söz

2 Arturan söz ḳadrini ṣıdḳ ile ḳadrin arturur
Kim ne miḳdār olsa ehlin eyler ol miḳdār söz

3 Ver söze iḥyā ki dutduḳca seni ḫāb-ı ecel
İde her sā’at seni ol yuḫudan bīdār söz

4 Bir nigār-ı ‘anberīnḫaṭdur göñüller almaġa
Gösterür her dem niḳāb-ı ‘anberinruḫsār söz

5 Ḫāzin-i gencīne-yi esrārdur hem dem çeker
Rişte-yi iẓhāra biñ biñ lü’lü’-yi şehvār söz

6 Olmayan ġavvāṣ-i baḥr-i ma’rifet ‘ārif degül
Kim ṣadef terkīb-i tendür lü’lü’-yi şehvār söz

7 Ger çoḳ istersen Fużūlī ‘izzetüñ az et sözi
Kim çoḳ olmaḳdan ḳılupdur çok ‘azīzi ḫār söz

43

[22b] *Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün*

1 Baña bād-ı ṣabā ol serv-i gülruḫdan ḫaber vermez
Açılmaz ġonca-yı baḫtum ümīdim naḫli ber vermez

2 Döküp gözyaşını sensiz helākim isterem ammā
Ecel peykīne seyl-i eşk girdābı güzer vermez

3 Gözümde mesken et ḫār-ı müjemden iḥtirāz etme
Gül-i ḫandāna ṣordum ḫāra yār olmaḳ żarār vermez

4 Eger cān almaḳ istersen tenümden oḳuñı[47] kesme
Ki pejmürde nihāle vermeyince ṣu s̱emer vermez

5 Ḳıyās et şem'den vehm eyle çarḫuñ inḳılābından
Kim ol baş olmaġa ḳaṣd etmeyince tāc-ı zer vermez

6 Belā żımnında rāḥat olduġın iẓhār eder ḫalḳa
Felek bīhūde ḫār-ı ḫuşgden gülberg-i ter vermez

7 Fużūlī dehrden kām almaḳ olmaz olmadan giryān
Ṣadef ṣu almayınca ebr-i nisāndan güher vermez

44

Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün

1 Nem-i eşküm mükedderḫāṭurumdan def'-i ġam ḳılmaz
Bu rūşendür ki nem āyīneden jengārı kem ḳılmaz

2 Ḫam-ı ebrū-yı müşkinüñ görürse zāhid-i kecbīn
Daḫi ḳāmet sücūd-ı gūşe-yi miḥrāba ḫam ḳılmaz

3 Saña ey şūḫ-ı sengīndil demem büt nişe kim büt hem
Egerçi sengdendür böyle bīdād ü sitem ḳılmaz

[47] oḳuñı: tīġünü; ANT

4 Cefā vü cevr ile ḳan oldı baġrum yā Rab ol bedḫū
Niçün terk eylemez bīdād-ı cevrin[48] bir kerem ḳılmaz

5 Ḫaṭuñ devrinde eşk-i āl ile derd ü ġamum şerḥin
Dem olmaz kim ruḫ-ı zerd üzre müjgānum raḳam ḳılmaz

[23a]

6 Murādum giryeden kesb-i ġubār-ı rehgüzāruñdur
Gözüm yaşı demādem çihremi bīhūde nem ḳılmaz

7 Fużūlī bīnevā[49] tā ravża-yı kūyuñda sākindür
Temennā-yı behişt ü meyl-i gülzār-ı İrem ḳılmaz

45

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

1 Kūhkendür görünür kūhda āṡār henūz
Ol ne beñzer baña anuñ eṡeri vār henūz

2 Çekdi Mecnūn ayaġın bādiyeden līk virür
Ḳanlu güller ayaġından çekilen ḫār henūz

3 Noḳṭa-yı ḥāline baġlanmış idi cān u göñül[50]
Gezmeden dāyire-yi devrde pergār henūz

4 Vādi-yi ʻaşḳda sevdā ile sergeşte idüm
Gelmeden gerdişe bu günbed-i devvār henūz

5 Çarḫa[51] çekdüm şeb-i hicrān ʻālem-i şu'le-yi āh
Āh kim olmadı ol māh ḫaberdār henūz

---

[48] bīdād-ı cevrin: cevr ü cefasın; ANT
[49] bīnevā: hastedil; ANT
[50] Bu dize ANT'de 4.dür.

[51] çarḫa; māha; ANT

6 Nāle-yi zārum ile ḫalḳa ḥarām oldı yuḳu
Ḳara baḫtum yuḳudan olmadı bīdār henūz

7 Merhem-i vaṣlı ile buldı ḳamu derde devā
Bu Fużūlī elem-i hecr ile bīmār henüz

46

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

1 Ey göñül ol ḫançer-i müjgâna eylersen heves
Ḳaṣd-ı cān etdün beḳā-yı ʻömrden ümīdi[52] kes

2 Çekme ġurbet ʻazmine ey sārbān mahmil ṣaḳın
Kim bu yolda bīm-i ġurbetdendür efġān-ı ceres

[23b]

3 Ḥāl-i zārumdan seni feryādum āgāh eyledi
Şükrü lillāh oldı feryādum baña feryād res

4 Birbirine bes ki[53] sancıldı tenümde oḳlaruñ
Murġ-ı rūḥum ḳaydına olmış müretteb bir ḳafes

5 Ṭa'ne-yi ehl-i melāmetden ne noḳṣan ʻāşıḳa
Berḳ-i lāmi' def'in eyler mi hücūm-ı ḫār u ḫas

6 Sūz-ı ʻaşḳuñ tende nāgeh bulmasun noḳṣān deyu
Cān çıḳınca isterem çıḳmaya tenden bir nefes

7 Ey Fużūlī ben melāmet mülkünüñ sulṭānıyem
Salṭanat esbābı egnümde palās-ı faḳr bes

47

[52] ümidi: peyvendi; ANT
[53] bes ki: her yan; ANT

Mef'ûlü / Fâilâtü / Mefâîlü / Fâilün

1 Ḫak-ı reh etdi ʿāşıḳ-ı miskīni ol heves
Kim pāybūs-ı yāra ḳaçan bula destres

2 Rāz-ı derūnı taşraya ṣalmaḳ revā degül
Budur günāhı kim aṣılur muttaṣıl ceres

3 Dīdār-ı dostdur iki ʿālem netīcesi
Yoḳ andan özge ʿāşıḳa ʿālemde mültemes

4 Sīnem hevā-yı ʿaşḳ ile ṭoldı ney kimi
Dem urduġınca āh u fiġandur çıḳan nefes

5 Her ḳayd olursa maḥż-ı belādur ki bülbüle
Ger şāḫ-ı gülden olsa kudūret virür ḳafes

6 Ol ġamzeden göñül eger istersen iltifāt
Tīġ-i tecerrüd ile cihāndan ʿalāḳa kes

7 Olmaz vücūd-ı ʿāşıḳa ʿaşḳ içre ʿiʾtibār
Döymez Fużūli āteş-i sūzāna ḫār u ḫas

48

[24a] *Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün*

1 Göz yaşumdan sūz-ı pinhānum ḳılur ʿārif ḳıyās
Bīḫaber te'sīr-i encümden degül aḫterşinās

2 Ḳan yeter kim dembedem gözden iner örter tenüm
Deşt-i ġam Mecnūnıyam ben ḳandan u ḳandan libās

3 Ḫıştlar tek birbiri üzre ciger pergālesin
Göz yıġub ṣalmış ḥabāb-ı ḫūn bināsıyçün esās

4 Ey ṣabā jūlīde mū başında Mecnūnuñ ṣaḳın
Bītekellüf gezme kim Leylī evidür ol palās

5 Laḥẓa laḥẓa ḫam ḳadüm peykānuñ ister yā ḳılur
Ẕerre ẕerre māh-ı nev ḫūrşīdden nūr iḳtibās

6 Tīġ-i ġamzeñ öyle bürrāndur ki cellād-ı ecel
Dökse ḳan ta'cīl içün tīġinden eyler iḳtibās

7 Ey Fużūlī zehr-i ḳahr ile ṭoludur ṭās-ı çarḫ
Çekmez anuñ ḳahrını her kim çeker bir ṭolu ṭas

49

Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün

1 Bugün tīġın çeküp çıḳmışdur ol nāmihribān serḫoş
Ṣaḳın ey raḥm eden cānına kim bilmez amān serḫoş

2 Aña hüşyār iken derd-i dil isterdüm diyem sāḳī
Peyāpey ṣunma cām u ḳılma ol servi revān serḫoş

3 Degül taḳvīden etsem bāde terkin vehmüm andandur
Ki iẓhār eyleyem ḫalḳ içre 'aşḳın nāgehān serḫoş

4 Meger ḳan içmek ile esrimişdür nergis-i mestüñ[54]
Besī meynūş olanlar gördüm olmaz böyle ḳan serḫoş

5 Mey-i 'aşḳuñla sermest olduġum ilden nihān ḳalmaz
Muḥāl-ı 'aḳldur kim ṣaḳlaya rāzın nihān serḫoş

[24b]

6 Göñül tā oldı bīhod aldı ġamzeñ cānumı tenden

[54] nergis-i mestün: nergisün yohsa; ANT

Virür yaġmāya naḳdin gencüñ olġac pāsbān serḫoş

7 Fużūlī ġayr ile ḫalvet meger bezm etmiş ol gülruḫ
Raḳīb-i kecrevi gördüm bugün bārī yaman serḫoş

50

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün

1 Büt-i nevresüm namāza şeb ü rūz rāġıb olmış
Bu ne dīndür Allah Allāh büte secde vācib olmış

2 Es̱er-i ḳabūl-ı ṭā'at aña vermiş öyle ḥālet
Ki ḳulūb-ı ehl-i ḥāle harekâtı cāẕib olmış

3 Feraḥum görüp cefāsın ḥasenāta dāḫil eyler
Ne melek kim ol perīnüñ 'ameline kātib olmış

4 Ne 'aceb ger olsa ġamdan dünüm ü günüm berāber
Naẓarumdan ol yüzi gün nice gün ki ġāyib olmış

5 Ġam-ı hecrdür kim artar es̱eriyle 'aşḳ zevḳi
Ġalaṭ eylemiş Fużūlī ki vis̱āle ṭālib olmış

51

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

1 Bilmez idüm bilmek aġzuñ sırrını düşvār imiş
Aġzuñı dirlerdi yoḳ didüklerince var imiş

2 'Āciz olmış yaḳmaġa āhıyla kūhı kūhken
Neylesün miskīn anuñ 'aşḳı hem ol miḳdār imiş

3 Daşa çekmiş ḫalḳ içün Ferhād Şirīn ṣūretin

‘Ārża ḳılmış ḫalḳa maḥbūbun ‘aceb bī’ār imiş

[25a]

4 ‘Ömrlerdür eylerem aḥvāl-i dünyā imtiḥān
Naḳd-ı ‘ömrüm ḥāṣıl-ı dünyā hemān bir yār imiş

5 Ẕevḳ-i dīdāriyle dildāruñ yoḳ etdüm varumı
Devlet-i bāḳī ki derler devlet-i dīdār imiş

6 Dün Fużūlī ‘ārıżuñ görgeç revān tapşurdı cāñ
Lāf [edüp][55] dirdi ki cāñum var emānetdār imiş

52

Fe’ilātün / Fe’ilātün / Fe’ilātün / Fe’ilün

1 Dil ki ser menzili ol zülf-i perīşān olmış
Noldı cürmi ki aṣılmasına fermān olmış

2 Şāh isen mülk-i melāḥatde saña ḳullar çoḳ
Biri oldur ki varup Mıṣrda sulṭān olmış

3 Ẓulm[56] edüp ‘aşḳuñı ḥaşr güni yaḳmayalar
[Ki][57] bu dünyāda esīr-i ġam-ı hicrān olmış

4 Dediler ġam giderür bāde çoḳ içdüm sensüz
Ġam-ı hicrāna müfīd olmadı ol ḳan olmış

5 Bāġbāñ-ı çemen-i dehre ḫayāl-i dehenüñ
Sebeb-i terbiyet-i ġonca-yı ḫandān olmış

6 Ādem evvel ser-i kūyuñ verüp almış cennet
İşidüp ṭa’n-ı melek ṣoñra peşīmān olmış

[55] Bu kelime vezin icabı ANT’den alınmıştır.
[56] ẓulm: rahm; ANT
[57] Bu kelime vezin icabı ANT’den alınmıştır.

7 Ey Fużūlī menüm aḥvālüme bir vāḳıf yoḳ
Böyle kim ‘ālem anuñ ḥüsnine ḥayrān olmış

53

Mefā‘īlün / Mefā‘īlün / Mefā‘īlün / Mefā‘īlün

1 Ḥabāb-ı eşk-i ḫūnīn cismümi ilden nihāñ etmiş
Ġam-ı ‘aşḳuñ[58] beni rusvāy-ı bīnām [u] nişān etmiş

[25b]

2 Götürmiş ḫākden ṭuġyān-ı eşküm ḫār u ḫāşāki
Başum üzre melāmet ḳuşları içün āşiyān etmiş

3 Büküp miḥnet yükinden ḳaddümi[59] çıḳmış tenümden cān
Ṭavāf-ı kūyuñ etmek ḳaṣdine ṭayy-ı mekân etmiş

4 Senüñle etdügiyçün da’vi-yi taḳvīm ḥüsn içre
Felek taḳrīr edüp Leylīni rusvāy-ı cihān etmiş

5 Meger terkīp-i ‘Īsī gerd-i ḫāk-i dergehüñdendür
Ki durmış hākden ḳadr ile ‘azm-i āsumān etmiş

6 Gezen peykānlaruñdur tende yā cān bāġına ‘aşḳın
Belā serçeşmesinden her ṭaraf ṣular revān etmiş

7 Fużūlīden mizācın münḥarif gördüm bugün yāruñ
Meger furṣat bulup bir şemme ḥālinden beyān etmiş

54

Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilün

1 Tā ki ṭāḳ-ı zernigārın çerḫ vīrān eylemiş

---

[58] ġam-ı ‘aşḳıñ: bela-yı ışk; ANT
[59] Bu kelime vezin icabı ANT’den alınmıştır.

Ḥışt-ı zerrīnin ṣabā ferş-i gülistān eylemiş

2 Kātib-i taḳdīr ḫaṭṭ-ı sebze taḥrīr etmege
Levḥ-i gülzārı ḫazān bergi zerefşān eylemiş

3 Devr cevrin gör ki nüzhetbaḫş-ı ehl-i nevḳ iken
Cūybār ü gülşeni zencīr ü zindān eylemiş

4 Eylemiş tedbīr-i teşvīşin ḥazān tārācun
Lāle rengīn raḫtını daġ içre pinhān eylemiş

5 Rūzigārın tīre baḫtın ḳara nuṭḳın lāl edüp
Mātem-i gül bülbüli zāġ ile yeksān eylemiş

[24a]

6 Ey Fużūlī dehr ḥālin şāḫ-ı gülden ḳıl ḳıyās
Kim verüp evvel tecemmül ṣoñra ʻuryān eylemiş

55

Mefāʿilün / Feilāʿtün / Mefāʿilün / Feilün

1 Zihī cevāhir-i iḥsān-ı ʻāma ma'din-i ḫāṣ
Dür-i şefā'at içün bahr-i raḥmete ġavvāṣ

2 Yetüp ḫużūruña mi'rāc vaḳti ḳılmışlar
Ḳamer ḥuṣūl-i me'āṣir Süheyl kesb ḫavāṣ

3 Felek hem ol gece bulmış ṣafā ki ṣūfī tek
Ḳarār dutmayup olmış o bezmde raḳḳāṣ

4 Reh-i mütābe'atüñdür ṭarīḳ-i fevz ü necāṭ
Hevā-yı merḥametüñdür ümīd-i ḫayr ü ḫalaṣ

5 Tefāḫur eyle Fużūlī ki andan özge degül
Saña zamānede naḳş-ı ṣahīfe-yi iḫlāṣ

56

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

1 Ḥalḳa ḫūblardan viṣāl-i raḥātefzādur ġaraż
ʿĀşıḳa ancaḳ taṣarrufsuz temāşādur ġaraż

2 Zāhidā terk etme şāhidler viṣāli rāḥatin
Ger ʿaẕābuñdan hemīn ġılmāñ-ı ḥavrādur ġaraż

3 Ḥūr-ı kevs̱erden ki derler ravża-yı rıḍvānda
Sāḳi-yi gülçihre vü cām-ı muṣaffādur ġaraż

4 Ẕevḳsiz lāzım çıḳar dünyādan ol dünyāperest
Kim aña dünyādan ancaḳ ẕevḳ-i dünyādur ġaraż

5 Rāḥat olsaydı ġaraż dünyāda faḳr isterdi ḫalḳ
Ġālibā kim ḫalḳa bir bīhūde ġavġādur ġaraż

[26b]

6 ʿĀrif ol sevdā-yı ʿaşḳ inkārın etme ey ḥakīm
Kim vücūd-ı ḫalḳdan ancaḳ bu sevdādur ġaraż

7 Ḳıl Fużūlī terk-i ibrām u tekellüm kim yeter
Ṣūret-i ḥālüñ ger iẓhār-ı temennādur ġaraż

57

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

1 Ḳıl ṣabā göñlüm perīşān olduġın cānāna ʿarż
Ṣūret-i ḥālin bu vīrān mülküñ et sulṭāna ʿarż

2 Derhem olmış sünbülüñ gūyā ki ḳılmışdur aña
Mūbemū ḥāl-i dilüm diller uzadup şāne ʿarż

3 Tende cānum bir perīnüñdür emānet ṣaḳlaram
Ol zamāndan kim emānet ḳıldılar insāna ‘arż

4 Ḫalḳ küfr ehline imān ‘arż eder ben dembedem
Küfr-i zülfüñ eylerem gögsümdeki imāna‘arż

5 Mün'imüñ ‘arż-ı tecemmüldür işi ḫalḳ[60] ehline[61]
Nola ger dil ḳılsa her dem derd-i ‘aşḳuñ cāna ‘arż

6 Ṣūret-i bīcān ile cennet dolar bütḫāne tek
Ḳılsalar cennetde taṣvīrüñ çeküp ġılmāna ‘arż

7 Ey Fużūlī böyle pinhān dutma eşk-i ālüñi
Eyle her reng ile kim var ol gül-i ḫandāna ‘arż

58

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

1 Ḳılmaġıl muhkem göñül dünyāya 'aḳd-i irtibāṭ
Sen bir āvāre misāfirsen bu bir vīrān ribāṭ

2 Bu çemende ġoncalar güller gören ‘ārif bilür
Kim s̱ebāt üstinde[62] ḳılmaz hīç feyż-i inbisāṭ

[27a]

3 Ehl-i ‘irfāndur cihān keyfiyyetin taḥḳīḳ eden
Kim nişāṭından olur yüz ġam ġamından yüz nişāṭ

4 ‘Aşḳ devrānı baña tapşurdı Mecnūn nevbetin
Ḫālī olmaz naḳş-ı erbāb-ı vefādan bu bisāṭ

5 Her giden mehrūya ṣarf etme Fużūlī ‘ömrüñi

[60] ḫalḳ: fakr; ANT
[61] 5.ci beyit ANT’de 6.cı beyittir.
[62] Bu kelime vezin icabı ANT’den alınmıştır.

Bīvefālardan ḥaẕer ḳıl dut ṭarīḳ-i iḫtiyāṭ

59

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

1 Dürcdür lā'l-i revānbaḫşuñ dür-i şehvār lāfẓ
Dürcden dürler dökersen eyleseñ iẓhār lāfẓ

2 Yetmek olmaz la'l-i cānbaḫşuñla aġzuñ sırrına
Vaḥydur gūyā bu kim derler ağız yoḳ var lāfẓ

3 Öyle aġzuñ teñgdür kim söyleşür sā'at saña
Gerçi nāzügdür verür elbette bir āzār lāfẓ

4 Nişe la 'lüñ geç gelür güftāra gūyā kim görür
Ben kimi ol la 'lden ayrulmaġı düşvār lāfẓ

5 Ġonca la 'lüñle leṭāfetden dem urmış bilmezem
Neyler iẓhār eylegec ol la'l-i gevherbār lāfẓ

6 Ey Fużūlī isterem dildār ḥālüm ṣormaya
Reşkden kim bulmasun vaṣl-ı leb-i dildār lāfẓ

60

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

1 Āfitāb-ı ṭal'atüñ dutduḳca evc-i irtifā'
Ḳatl-i ehl-i ʻaşḳa tīġ-i ġamzedür andan şu'ā'

2 Deşt dutmaġ nevbetin[63] ḳoymışdı Mecnūn ʻaşkda
Şöhre-yi şehr olmaġuñ resmin ben etdüm iḫtirā'

[27b]

[63] nevbetin: ʻādetin; ANT

3 Zerḳ deryāsında bir ḫāşākdür kim çizginür
Ṣūfī-yi şeyyād kim devrān dutup eyler semā'

4 Geçdügüm dünyā ve ‘uḳbādan senüñçün oldı fāş
Ṭoġru derler **küllü sırrın cāveze’l-is̱neyni şā'**

5 Ol büt-i serkeş gelür ṣalmış cemālinden niḳāh
Ey selāmet elfirāḳ ey ‘aḳl ü īmān elvidā’

6 Cān ü dil bir ‘ömrdür tīġüñçün eylerler cedel
Girmedin tīġüñ senüñ ortaya ḳaṭ' olmaz nizā'

7 Ey Fużūlī āḫiret mülkine lāzımdur sefer
Böyle fāriġ gezme taḳvādan müheyyā ḳıl yeraġ[64]

61

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

1 Yār vaṣlın isteyen kesmek gerek andan ṭama'
Her kişi kim vaṣl-ı yār ister kesün andan ṭama'

2 Ārzū-yı vaṣl-ı cānān cāna āfetdür göñül
Ya ta'alluḳ cāndan üz yā vaṣl-ı cānāndan ṭama'

3 Çün baña bir z̠erre yoḳ tāb-ı temāşā-yı cemāl
Men kim ü vaṣl[65] etmek ol ḫūrşīd-i raḫşāndan ṭama'

4 ‘Āşıḳ oldur kim temennā-yı belā-yı vaṣl[66] ide
Yoḳsa çoḳdur mihr eden ol māh-ı tābāndan ṭama'

5 Rişte-yi ṭūl-i emel dām-ı belādur neyleyem

64 yeraġ: metā'; ANT
65 ü vaṣl: dü; M
66 vaṣl: hecr; ANT

Üzmek olmaz ol ser-i zülf-i perīşāndan ṭama'

6 ʻĀrıżuñ görmek ḥayātum tāze eyler veh ne ʻayb
Ger gedā vech-i ma'āşāt ḳılsa sulṭāndan ṭama'

7 Muttaṣıl ḥirmān ḳılur ḥāsıl ṭama'dan ehl-i ḥırṣ
Ṭurfa kim artar aña geldükçe ḫirmāndan ṭama'

[28a]

8 İster olsañ ḥasret ü ḫirmāna her dem düşmemek
Kes Fużūlī dehrden ümmīd ü devrāndan ṭama'

62

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

1 Dil uzadup baḥs̱ ile ol ʻārıżı ḫandāna şem'
Ot çıḳar aġzından etmez mi ḥaẕer kim yana şem'

2 Nola ġayret āteşi baġrum eritse mūm tek
Bu ne sözdür kim demişler ʻārıż-ı cānāna şem'

3 ʻĀrıż-ı cānān ile baḥs̱-ı kemāl-i ḥüsn eder
Dil ucundandur ki her sa'āt düşer noḳṣāna şem'

4 Geh ayaġı baġlu geh boynı nedendür bilmezem
Bir perī ʻaşḳından olmışdur meger dīvāne şem'

5 Nola cānum ḳāmetüñ isterse göñlüm ārıżuñ
Resmdür ālemde bülbül gül sever pervāne şem'

6 Ḳıl şebistānı müşerref kim nis̱āruñ ḳılmaġa
Rişteden dürler çeküp cem' eylemiş dāmāna şem'

7 Ey Fużūlī şevḳden yaḳduñ tenüñ rūz-ı viṣāl
Nitdüñ ey ġāfil gerekmez mi şeb-i hicrāna şem'

63

Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün

1 Gel ey rāḥat ṣanan esbāb cem'in ḳılma nādānlıġ
Ṭarīḳ-i faḳr dut kim faḳr imiş ‘ālemde sulṭānlıġ

2 Murād er salṭanatdan kām-ı dildür nefse tābi' sen
Ne ḥāṣıl salṭanat adıyla ḳılmaġ bendefermānlıġ

3 Perīşānlıġdan ey ḫalḳ-ı cihān siz cem' idüñ ḫāṭır
Ki ben cem' eyledüm her ḳanda varsa bir perīşānlıġ

[28b]

4 Ne ṭāli'dür bu kim ‘ālemde āġāz etmedüm bir iş
Kim ol işden serencām etmedüm ḥāṣıl peşīmanlıġ

5 Baña ẓulm-i ṣarīh ol kāfir eyler kimse men' etmez
Fużūlī küfr olur mı ger desem yoḳdur müselmānlıġ

64

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

1 Sāḳiyā mey ṣun ki dām-ı ġamdurur hüşyārlıġ
Mestlikdür kim ḳılur ġam ehline ġamḫārlıġ

2 Var fikrin yoḳ ġamın çekmek nedür bir cām ilen
Bīḫaber ḳıl kim baña bir ola yoḳluġ varlıġ

3 Cān metā'ınuñ bahāsıdur ne kim devrān verür
Ṭurfa bu kim ṣanuram şefḳatdür ol ġaddārlıġ

4 Benden āḫir çün ḳılur bīzārlıġ esbāb-ı dehr
Dehr esbābından ol yeg kim ḳılan bīzārlıġ

5 Ṭā'ne-yi aġyār çekmekdür işüm bir yār içün
Kim olup aġyāra yār eyler baña aġyārlıġ

6 Çekme zaḫmet çek elüñ tedbīr-i derdümden ṭabīb
Kim degül sen bildügüñ ben çekdügüm bīmārlıġ

7 Ey Fużūlī eylerem ḳaṭ'-ı ta'alluḳ yār içün
Bu ṭarīḳ içre baña tevfīḳ olursa yārlıġ

65

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

1 ʻAyş içün bir ṭurfa menzildür bahār eyyāmı bāġ
Anda dutsun ġoncaveş her kim ki ʻayş ister otaġ

2 Ġoncalar açıldı seyr-i baġ edün ey ehl-i dil
Kim görüp güller göñüller açılan çaġdur bu çaġ

[29a]

3 Senden ey bülbül füzundur bende miḥnet faṣl-ı gül
Sensen ü bir tāze gül ḥālā ben ü biñ tāze daġ

4 Bāġa servüm geldügin bilmiş seherden şāḫ-ı gül
Rūşen etmiş rehgüzārı üzre her yan biñ çerāġ

5 Çekseler zencīr ile gülzāra gitmen kim baña
Sünbül-i zülfüñ firāḳında müşevveşdür dimāġ

6 Mevsim-i güldür velī gitmen çemen seyrine kim
Ravża-yı kūyuñ baña ol seyrden vermiş ferāġ

7 Maḥrem olmaz rindler bezminde mey nūş etmeyen
Ey Fużūlī çek ayaġ ol bezmden yā çek ayaġ

66

Fe’ilātün / Fe’ilātün / Fe’ilātün / Fe’ilün

1 Ey ḫadeng-i ġamuña sīne-yi aḥbāb hedef
Muntaẓır ḫançer-i müjġānuña cānlar ṣaf ṣaf

2 Ḥāk-i dergāhuña her ṣubḥ sürer gün yüzini
Ġālibā andan aña ḥāṣıl olupdur bu şeref

3 Ḫāşe lillāh ki bu dīvāne-yi şevḳ-i ḫaṭuña
Sebeb-i ḳayd ola zencīr-i suṭūr-ı Muṣḥaf

4 Ṣaldı deryāya ṣabā ḫançer-i ġamzeñ vehmin
Ki çıḳarmaya daḫi gevher-i nāsüfte ṣadef

5 Ey göñül ‘āleme aldanma saña reng verür
Ḫākdür kim añı geh lā 'l ḳılur gāh ḫazef

6 Bezm-i Cemşīd fenā bulmaġ ile bildüm kim
Devr cevrinden imiş nāle-yi ney nevḥa-yı def

7 Ey Fużūlī ṭaleb-i rütbe-yi ‘irfān eyle
Cehl ile ḥāṣıl-ı evḳāt-ı şerīf etme telef

67

[29b] *Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün*

1 Mihnet-i ‘aşḳ ey dil āsāndur deyu çoḳ urma lāf
‘Aşk bir yükdür ki ḫam bulmış anuñ altında ḳāf

2 Olma ḫālī dürdkeşler ṣohbetinden ey göñül
Ger dilersen edesen āyīne-yi idrāki ṣāf

3 Ṣubhdem zülfüñ dağıt yā şām arż-ı ārıż et
Ḳoyma ṣubh u şām arasında ṭarīḳ-i iḫtilāf

4 Reşk-i ruḫsāruñ dil-i ḫurşīde ṣalmış ıżṭırāb
Ġayret-i ḳaddüñ mizāc-ı şem'a vermiş inḥirāf

5 Ḫāḳ-i kūyuñ Kā'beye nisbet ḳılan bilmez mi kim
Bunda her dem anda bir nevbet olur vācib ṭavāf

6 Vehmüm andandur ki mümkin olmaya ġamdan necāt
Ferrici'llāhümme hemmī neccinī mimmā neḫāf

7 Ey Fużūlī zāhid er da'vā-yı ʻaḳl eyler ne sūd
Nefy-i ẕevḳ-i ʻaşḳdur cehline ʻayn-ı i'tirāf

68

Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün

1 Olur ruḫsāruña gün la'lüñe gülberg-i ter ʻāşıḳ
Saña eksük degül gökden iner yerden biter ʻāşıḳ

2 Baña maḳṣūd terk-i ʻaşḳ idi veh kim beni ḥüsnüñ
Olup gün günden efzūn ḳıldı gün günden beter ʻāşıḳ

3 Temāşa-yı cemālüñden naẓar ehlini men' etme
Ne sūd ol ḫūb yüzden kim aña ḳılmaz naẓar ʻāşıḳ

4 Çemende pāybūsuñdan olupdur sebzeler ḫurrem
Hemān bir sebzece olmaġa ʻālemde yeter ʻāşıḳ

5 Ḳılursan biñ ciger ḳan her yaña baḳdukca ey ẓālim
Ne baḳmaḳdur bu her dem ḳandan alsun bir ciger ʻāşıḳ

[30a]

6 Ḳırarsan ehl-i ʿaşḳı dutalum kimse elüñ dutmaz
Ne işdür bu gerekmez mi saña ey sīmber ʿāşıḳ

7 Ne pervāne döyer bir şu'leye ne şem' bir āha
Fużūlī ṣanma kim beñzer saña ʿālemde her ʿāşıḳ

69

Fe'ilātün / Fe'ilātün / Fe'ilātün / Fe'ilün

1 Tāb[-ı hurşīd] meh-i rūyuña vermiş revnaḳ
Tā ne zībā ḫaṭ içün ola bu tezhīb-i varaḳ

2 ʿAks-i ḳaddüñle gören dāyire-yi āyineyi
Der meh-i bedrdür engüşt-i nübūbetden şaḳ

3 Saña gülşende nis̱ār etmek içün her nergis
Götürüpdür başa altun ṭolu bir sīm ṭabaḳ

4 Her ṣanem Muṣḥaf-ı ḥüsn-i ḥaḳa bir āyetdür
Mekteb-i ʿaşḳda her dil aña bir ṭıfl-ı sebaḳ

5 ʿĀşıḳ olmak saña[67] besdür bize bürhān-ı cünūn
Ḥüsne ʿaḳl ehli muḳayyed ola bilmez muṭlaḳ

6 Resmdür ʿaşıḳa gelmek ḳaşı yaylardan oḳ
ʿAşḳ peydā olalı böyle ḳurulmış bu nesaḳ

7 Şāhdur ḥüsn bisāṭında bu gün ol gülruḫ
Ey Fużūlī ben-i āvāre sürülmiş beydaḳ

70

Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün

[67] ʿāşıḳ olmak saña: saña ʿaşıḳlıġumuzdur; ANT

1 [Olımazdı][68] görüp aḥvālümi il ḫūblara ʻāşıḳ
Bu rusvālığı ʻaşḳ nehyinde gör şer'a muvāfıḳ

2 Gelür olsañ ḳıluram ferş-i rehüñ perde-yi çeşmüm
Daḫi nem var ʻazīzüm göze ḳarşu saña lāyıḳ

[30b]

3 Gülüp açılmaḳ umulmaz[69] dehenüñden meger ol dürr
Cüz ü kim lāyetecezzā der aña ehl-i deḳāyıḳ

4 Bağrumuñ pārelerin gözlerüm aşmış müjelerden
Merdüm-i gūşenişīn ḳandan u ḳandan bu ʻalāyıḳ

5 Geceler şem' yanar eşk döker ṣubḥ gelince
Cān verür ṣubḥ gelen demde zihī ʻāşıḳ-ı sādıḳ

6 Sebḳat etmişdi ciger ḳanı gözüm yaşına bir dem
Yine ʻaşḳ hükm etdi cāri ola ʻādet-i sābıḳ

7 İ Fużūlī özüñü gūşenişīn et ḫum-ı mey tek
Ola nāgeh olasan kāşif-i esrār-ı ḥaḳāyıḳ

71

Fe'ilâtün / Fe'ilâtün / Fe'ilâtün / Fe'ilün

1 Ey firāḳ-ı leb-i cānan cigerüm ḫūn etdüñ
Çihre-yi zerdümi eşk ile diger gūn etdüñ

2 Cigerüm ḳanını gözyaşına dökdüñ ey dil
Vara vara anı ḳulzüm bunı Ceyḥūn etdüñ

3 Nice ḥüsn ile seni Leyliye nisbet ḳılayum

[68] Metinde olmak oldı biçimindedir, vezin gereği düzenlenmiştir.
[69] olmaz: umulmaz; ANT

Bilmeyüp ḳadrümi terk-i men-i Mecnūn etdüñ

4 Söyledüñ kim dutaram şād göñüllerde maḳām
Şād iken bu söz ile göñlümi maḫzūn etdüñ

5 ‘Aḥd ḳılduñ ki cefā kesmeyesen āşıḳdan
‘Āşıḳı va'de-yi iḥsān ile memnūn etdüñ

6 Cür'a cür'a mey içüp sīb-i cemāl arturduñ
Ẕerre ẕerre gözümüñ nūrını efzūn etdüñ

7 Ey Fużūlī aḳıdup seyl-i sirişk aġlayalı
‘Aşḳ ehline fiġān etmegi ḳānūn etdüñ

72

[31a] *Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün*

1 Ḳıldı zülfüñ tek perīşān ḥālümi ḫālüñ senüñ
Bir gün ey bīderd sormazsan nedür hālüñ senüñ

2 Gitdi başuñdan göñül ol servḳaddüñ sāyesi
Aġla kim idbāra tebdīl oldı iḳbālüñ senüñ

3 Zīnet içün cism dīvānında etmezdüm yerüm
Çekmeseydi ‘aşḳ levh−i cāna tims̱ālüñ senüñ

4 Tīz çekmezsen cefā tīġin meni öldürmege
Öldürür āḫir beni bir gün bu ihmālüñ senüñ

5 Ġark-ı ḫūnāb-ı ciger ḳılmış gözüm merdümlerin
Ārzū-yı ḥāl-ı müşgīn ü ruḫ-ı ālüñ senüñ

6 Dāmgāh-ı ‘aşḳdan dut berkenār ey murġ-ı dil

Sınmadın seng-i melāmetden per ü bālüñ senüñ

7 Sāyeveş çoḳdan Fużūlī ḫāk-ı kūyuñ yaṣdanur
Budur ümīdi[70] ki bir gün ola pāmālüñ senüñ

73

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

1 Öyle ra'nādur gülüm serv-i ḫırāmānuñ senüñ
Kim gören bir gez olur elbette ḥayrānuñ senüñ

2 Kākülüñ tek başuma çizginmek ister ḫāṭırum
Ey ben ü yüz ben kimi sergeşte ḳurbānuñ senüñ

3 ʿĀrıżuñ devrinde cem'iyyetden olsun nāümīd
Olmayan āşüfte zülfün teg perīşānuñ senüñ

4 Çün ʿacebdür lā'le gūyālıġ ne mu'cizdür bu kim
Eyler iẓhār-ı tekellüm[71] la'l-i ḫandānuñ[72] senüñ

5 Çarḫ yayından atıldı cānuma tīr-i ecel
Līk andan tīzrek davrandı müjgānuñ senüñ

[31b]

6 Dāġ-ı hicrānuñ odın beñzetmek olmaz dūzaḫa
Olmasun kāfir esīr-i dāġ-ı hicrānuñ senüñ

7 Ey Fużūlī söyle kim bīmār-ı derd-i ʿaşḳsan
Yoḳdurur ölmekden artıḳ[73] hīç dermānuñ senüñ

74

Fe'ilātün / Fe'ilātün / Fe'ilātün / Fe'ilün

---

[70] bu dur ümīdi: ol ümīd ile; ANT
[71] tekellüm: suhan; ANT
[72] ḫandānuñ: dürefşānuñ; ANT
[73] artıḳ: özge; ANT

1 Çeşmümi eşk ile genc-i dür-i meknūn etdüñ
Merdüm-i çeşmümi iḥsān ile Ḳārūn etdüñ

2 Mey-i gülgūnı dedüñ ‘aḳla ziyāndur zāhid
Bu mudur ‘aḳl ki terk-i mey-i gülgūn etdüñ

3 Cānum alduñ mey içün sāḳi içürdüñ baña ḳan
Dād elüñden ki beni āl ile maġbūn etdüñ

4 Ḫaṭṭunuñ āfet-i cān olduġını bildürdüñ
Lūṭf ḳılduñ ki beni vāḳıf-ı mażmūn etdüñ

5 Dil dutar mār-ı ser-i zülfüñi vehm eylemeyüp
Bilmezem kim aña ta'līm-i ne efsūn etdüñ

6 Tanımaz oldı meni ta 'ne eden ehl-i riyā[74]
Şükr kim ḫālümi ey ‘aşḳ digergūn etdüñ

7 Ey Fużūlī ne murād oldı müyesser bilsem
Bunca kim ḥasret-i la'l ile ciger ḫūn etdüñ

75

Fe’ilātün / Fe’ilātün / Fe’ilātün / Fe’ilün

1 Cān verür rāyiḥa-yı türbet-i pāküñ ey tāk
Nevverullāhu lekel ardu seḳa 'llāhu s̱erāk

2 Ḥörmet [etdün] meye ta'ẓīm ile dutduñ sākī
‘Aẓẓamallāhu lekel ecru ‘alel 'lāhi cezāk

3 Ser-i kūyuñda ġarībüz bize bir mūnis yoḳ

[74] Bu beyit mecmuada yoktur. Tamamlanması açısından ANT’den alınmıştır.

Ṭāle mā ānesene'l-ḳalbu ca'alnāhu fidāk

[32a]

4 Ṣafha-yı dilde bulunmaz es̠er-i ṣūret-i ġayr

Ḥīne mā ḥalle nefe'l-ġayru ani'l-ḳalbi hevāk

5 Reh-i ʿaşḳında götür ġayrdan ey dil raġbet

Feizā şi'te refīḳan elemü'l-ʿaşḳı kefāk

6 H̱āb-ı ġafletde göñül vaṣldan olduñ maḥrūm

Fāze men nāle ile'l-vaṣlı ve mā ẖābe sivāk

7 Ey Fużūlī ne bilür ehl-i verā' mey z̠evḳin

Enkere'l-ḥikmetü men lāmeke cehlen ve nehāk

76

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

1 Şem'-i rūyuñ āfitāb-ı ʿālemārādur senüñ

Nūr-ı Ḥaḳ ẖūrşīd-i ruẖs̠āruñda peydādur senüñ

2 Sensen ol cevher ki dürci mümkināt içre bugün

Mümkin olan aybdan z̠ātuñ müberrādur senüñ

3 Cān virür lā 'lüñ temennāsında miñ āb-ı ḥayāt

Feyżüñe lebteşne yüz Ḥızr u Mesīḥādur senüñ

4 Serv ü gül neẓẓāresin neyler saña ḥayrān olan

Kim ḳadüñ serv ü ruḥuñ gülberg-i ra' nādur senüñ

5 Rāz-ı ʿaşḳuñ ẖalḳdan ḳılmaḳ nihān mümkin degül

ʿĀşıḳıñ ol vechden ʿālemde rusvādur senüñ

6 Ḳıldı şevḳuñ eşk ġavvaşı gözüm merdümlerin

Ey dür-i ter menzilüñ gūyā bu deryādur senüñ

7 Barça āfāḳ ehliden çekmiş ta'alluḳ dāmenin
Tā Fużūlī ḫastaya vaṣluñ temennādur senüñ

[32b]

77

Fe'ilātün / Fe'ilātün / Fe'ilātün / Fe'ilün

1 Dehenin derdüme dermān dediler cānānuñ
Bildiler derdümi yoḳdur dediler dermānuñ

2 Olsa mahbūblaruñ 'aşḳı cehennem sebebi
Ḥūr u ġılmānı ḳalur kendüsine Rıḍvānuñ

3 Geçdi meyḫāneden ol mest-i mey-i 'aşḳuñ olup
Ne meleksen ki ḫarāb etdüñ evin şeytānuñ

4 Urmazam ṣıḥḥat içün merhem oḳuñ yarasına
İsterem çıḳmaya ẕevḳ-i elemi peykānuñ

5 Ne bilür oḳumamış Muṣḥaf-ı ḥüsnüñ şerḫin
Yere gökden ne içün indügini Ḳur'ānuñ

6 Yerden ey dil göge ḳovmışdı sirişküñ melegi
Anda hem ḳoymayacaḳdur oları efġanuñ

7 Ey Fużūlī olubem ġarḳa-yı girdāb-ı cünūn
Gör ne ḳahrın çekerem döne döne devrānuñ

78

Fe'ilātün / Fe'ilātün / Fe'ilātün / Fe'ilün

1 Ḳıymaduñ sākin-i kūyuñ olana peykānuñ
Bir içim ṣu ile ağırlamaduñ mihmānuñ

2 Nāvek-i ġamze dirīġ eyleme āşıḳlardan
Kesme erbāb-ı vefādan naẓar-ı iḥsānuñ

3 İşigüñ cān idi ḫāk-ı rehüñe tapşurdum
Yetdi ol ḫod yerine şimdi nedür fermānuñ

4 Cāna yetdüm elem-i hecrüñ ile ey ẓālim
Raḥm ḳıl cānuñ içün var ise bir dermānuñ

5 Dādḫāhem saña dāmen ne çekersen benden
Yoḳ mı vehmüñ ki dutam ḥaşr güni dāmānuñ

[33a]

6 Ẓālim olsañ ne ʻaceb yoḳ saña dūzaḫ vehmi
Saña ḫod yetmeyecekdür senüñ öz efġanuñ[75]

7 Vaṣl eyyāmı revān yāra fedā eylemedüñ
Ey Fuẓūlī ġam-ı hicrān ile çıḳsun cānuñ

79

Mef'ūlü / Fāilātü / Mefāīlü / Fāilün

1 Ey meh benümle dostlaruñ düşmen eyledüñ
Düşmen hem eylemez bu işi kim sen eyledüñ

2 Peykānlaruñla doldı tenüm āferīn saña
Bīdād çekmege tenümi āhen eyledüñ

3 Taḥsīn saña ki göñlüm evin tīre ḳoymaduñ
Her żahm-ı nāveküñ aña bir revzen eyledüñ

4 Olsun ziyāde rif'atüñ ey āh-ı āteşīn

[75] efġanuñ: hicrānuñ: ANT

Mihnetserāmuzı bu gece rūşen eyledüñ

5 Eksülmesün terāvetüñ ey eşk-i lālegūn
Gül gül deyüp[76] maḳāmumuzı gülşen eyledüñ

6 Cān çıḳsa menzil etmege ev dut ḫabābdan
Ey gözyaşı ki ḳaṣd-i binā-yı ten eyledüñ

7 Mümkin degül cihānda Fużūlī iḳāmetüñ
Bīhūde sen bu merḥalede mesken eyledüñ

80

Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün

1 Ṣabā lüṭf etdüñ ehl-i derde dermāndan ḫaber verdüñ
Ten-i mecrūḥa cāndan cāna cānāndan ḫaber verdüñ

2 Ḥazān-ı ġamda gördüñ ıżṭırābın bülbül−i zāruñ
Bahār eyyāmı tek gülberg-i ḫandāndan ḫaber verdüñ

81

[34b][77] *Fe'ilātün / Fe'ilātün / Fe'ilātün / Fe'ilün*

1 Eylemeñ ey dil ü cān ḫançer-i müjgānına meyl
Bilürem nolduġın āḫir gelüñ andan kesilüñ

2 Gözyaşı tīġüñüz içün dökülür ey ḫūblar
Sizi tā etmeye rusvā görünen demde silüñ

3 Düşdi od cānuma tende olan [ol] peykānlar
Ḳızmadan ma'reke bir yana erinmeñ çekilüñ

76 deyüp: damup; ANT
77 33b ile 34a arası boştur.

4 Ey Fużūlī ḳadümüz ḳıldı felek ḥam ya'nī
Vaḳtidür çıḳmaġa dünyā ḳapusından egilüñ

82

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

1 Var ümīdüm kim görüp cevlānuñı olsam helāk
Gerd-i na '1-i bādpāyuñ örte cismüm üzre ḫāk

2 Öldügüm menzilde defnüm ḳılmaġa ṣanmañ laḥid
Yer görüp ġurbetde aḥvālüm girībān etdi çāk

3 Mest-i cān verdi ḳarārum[78] üzre ta'ẓīm eyleyüp
Ḳubbe yapup dāne-yi engūr eyvān dutdı[79] tāk

4 Çün cefā mu'tādıyam bilmem nedür mihr ü vefā
Bilmese mihr ü vefā resmin cefākarum ne bāk

5 Her küdūretden meni pāk etdi seyl-i hūn-ı dil[80]
Şükrü lillāh āteş-i 'aşḳuñ meni yandurdı pāk

6 Āh bilmem neyleyem cānumda rāḥat ḳalmadı
Gözlerüm nemnāk u sīnem çāk u göñlüm derdnāk

7 Ġayr naḳşın maḥv ḳılmışdur Fużūlī sīnede
Mālehu fi'd-dehri maṭlūbun ve maḳṣūd sivāk

83

Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün

---

[78] ḳararım: mezārım; ANT
[79] dutdı: yapdı; M
[80] Bu beyit mecmuada yoktur. Tamamlanması açısından ANT'den alınmıştır.

1 Lebüñ reşki mizācın telḫ ḳıldı bāde-yi nābuñ
Ḳaşuñ meyli yüzini ḳıbleden dönderdi miḥrabuñ

[35a]

2 Girihler buldı cānum riştesi tesbīḥ tārı tek
Baña gör netdi āḫır ārzū-yı zülf-i pürtābuñ

3 Ayaġuñ tozına yüz sürmege vermez ṣabā ruḫṣat
Yüzin yüz kerre şebnem yumadın gülberg-i sīrābuñ

4 Ṣabā ol zülfi depretdükce teşvīşüm ziyād eyler
Ṣaḳın depretme kim baġrumdadur başı bu ḳullābūñ

5 Der ü dīvāruña güstāḫ yüz sürmiş deyu gerdūn
Yüzini geceler sürter yere tā ṣubḥ mehtābuñ

6 Mahabbet ẓāhir etmek ḳaṣdine[81] ḳan dökmek istersen
Habībüm munca hem raġbet nedür cürmine ahbābuñ[82]

7 Fużūlī ġamze-yi merdümkeşūñden iltifāt ister
Ṣanur kim iltifātı raḥm olur ḳurbāna ḳaṣṣābuñ

84

Mefā ͑īlün / Mefā ͑īlün / Mefā ͑īlün / Mefā ͑īlün

1 Ne ḫoşdur ārıżuñ devrinde zülf-i ‘anberefşānuñ
Bu devrānda ne ḫoş cem’iyyeti var ol perīşānuñ

2 Ruḫuñ devrinde bir dīvānedür sevdālu zülfüñ kim
Perişānluḳdan ölmiş ben teki meşhūr-ı devrānuñ

3 Hevādan deprenen kākül midür yā rişte-yi cāndur

[81] ḳaṣdine: cürmüne; ANT
[82] Bu dizeANT’den alınmıştır. Metinde bu dizenin yerine makta’ın 2.ci dizesi olan şu dize sehven yazılmıştır: Ṣanur kim iltifātı raḥm olur ḳurbāna ḳaṣṣābuñ

Ki her dem çizginür başına[83] ister ola ḳurbānuñ

4 Müselsel zülf-i müşgīnden arturmış ruḫuñ revnāk
Zihī sünbül kim olmış zīveri gülberg-i ḫandānuñ

5 Ḳararupdur tütün tek rūziġārum ol zamāndan kim
Tenüm ḫāşākine odlar urupdur berḳ-i hicrānuñ

6 İşümdür sāye tek yerden yere yüz urmaḳ ol günden
Ki başumdan gidüpdür sāye-yi serv-i ḫırāmānuñ

[35b]

7 Fużūlīni ayaḳdan ṣaldı bār-ı mihnet-i ʻaşḳuñ
Niçün dutmazsın ey kāfir elini [bir][84] müselmānuñ

85

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

1 Ey muṣavvir yār tims̱aline ṣūret virmedüñ
Zülf ü ruḫ çekdüñ velī tāb u ṭerāvet virmedüñ

2 ʻAşḳ sevdāsından ey nāṣih beni men' eyledüñ
Yoḳ imiş ʻaşḳuñ[85] baña yaḫşi naṣīḥat virmedüñ

3 Dünki furṣat düşdi ḫāk-ı dergehüñden kām-ı dil
Noldı ey gözyaşı göz açmaġa mühlet[86] virmedüñ

4 Göz yumup ʻālemde isterdüm açam ruḫsāruña
Cānum alduñ göz yumup açınca mühlet virmedüñ

5 Bu mıdur raḥmün ki ḫalüñ eyler iken ḳaṣd-ı cān

[83] Bu kelime vezin icabı ANT'den alınmıştır.
[84] Bu kelime vezin icabı ANT'den alınmıştır.
[85] ʻaşḳıñ: ʻaḳlıñ; ANT
[86] Mühlet: fursat; ANT

Çıḳdı ḫaṭṭuñ anı kim men’ ide ruḫṣat virmedüñ

6 Virme ḥüsn ehline yā Rāb ḳudret-i resm-i cefā
Çün cefā çekmekde ‘aşḳ ehline ṭāḳat virmedüñ

7 Ey Fużūlī öldüñ efġān etmedüñ raḥmet saña
Raḥm ḳılduñ ḫalḳa efġānuñla zaḫmet virmedüñ

86

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

1 Mülk-i ḥüsnüñ böyle ẓālim pādişāhı olmaġıl
Kim saña ẓālim desem ‘ādil güvāhı olmaġıl

2 Ġamze tīġin çekme her sā’at göñül yaġmasına
Ḥükme tābi’ mülke ġāretger sipāhī olmaġıl

3 Âhını ey māh ‘uşşāḳuñ yetürme göklere
Derd ehlinüñ nişān-ı tīr-i āhı olmaġıl

[36a]

4 Ger dilerseñ şem’ tek ben ġayr odına yanmayam
Şāmlar aġyār şem’-i bezmgāhı olmaġıl

5 Âdet etmek ḫoş degül bīdāda raḥm it Tañrıçün
Gāhi olsañ māyil-i bīdād gāhī olmaġıl

6 ‘Âşıḳı rusvā görüp men’ etme ey nāṣiḥ beni
Münkir-i taḳdīr-i ās̱ār-ı İlāhī olmaġıl

7 Ey Fużūlī eyle ṭā’at-ı riyādan terk it
Tevbe ḳıl min ba’d meşġūl-i menāhī olmaġıl

87

Fe'ilātün / Fe'ilātün / Fe'ilātün / Fe'ilün

1 Ey ruḫuñ ḳıble-yi cān ḫāk-i derüñ Ka'be-yi dil
Reh-i 'aşḳuñda fenā serḥaddi evvel menzil

2 Lālereng etdi gözüm ḳan ile ḫāk-ı derüñi
Kīmyāgerdür eder gördügi ṭopraġı ḳızıl

3 Ol ki yāruñ şeb-i hecrine ḳıyāmet güni der
Ḫalḳ arasında ḳıyāmet güni olmaz mı ḫacil

4 Ḳatı müşkildür işüm zülf-i girihgīrüñden
Ṣabr bu müşkili derler açar ammā müşkil

5 Etmek olmaz seni āgāh göñül ḥālünden
Yazuġ ol kim saña göñlin vire senden ġāfil

6 Severem ẕāhidi kim gūşe-yi miḥrābı sever
Ḫam-ı ebrūña raḳībüm olup olmaz māyil

7 Delü dersem nola ruḥsāruna[87] gülçehrelerüñ
Özüni göz göre odlara ṣalur mı 'āḳıl

8 Seni ey cān severem[88] çıḳ bedenümden ey cān
Men ü cānānum arasında çoḳ olma ḥāyil

9 Ey Fużūlī yanaram kim ne içün ol yüzi gül
Baña yanar od olup özgeye şem'-i maḥfil

[36b]

El izzetü ve's sa'ādeti fi's-sına'i etrekiziyadeti

88

Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilün

---

[87] ruḥsāruna: 'uşşākına; ANT
[88] ey cān severim: cānan sanuram; ANT

1 Çarḫ her ay başına ṣalmış ḳaşuñdan bir ḫayāl
Bu cihetdendür her ay başına olmaḳ bir hilāl

2 Māh-ı nev olmış ḳaşuñ sevdāsınuñ sergeştesi
Şehrden şehre gezer āvāreler tek māh ü sāl

3 Etdügiyçün ḥüsnüñe ḳarşu kemāl iẓhārı gün
Bir gün olmaz kim aña gerdūn yetürmez bir zevāl

4 Ṣubḥ ḳıldı cilve-yi gün çekdi özin bir gūşeye
Şām ʻarż etdüñ ruḫuñ şem'i eritdi infiʻāl

5 Ḳılma gözden çihre-yi ḫālüñ nihān kim ḳılmaya
Dūd-ı āhum āfitābı çihre-yi gerdūna ḫāl

6 Olmayup maḳbūl-i ḫāk-i dergehüñ māh-ı temām
Żaʻf-ı ṭāliʻ verdi gün günden aña taġyīr-i ḥāl

7 Ey Fużūlī māh nisbet maḥv ḳıl varuñ temām
Ger dilersen bulmaḳ ol ḫūrşīd ile bir ittiṣāl

89

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

1 ʻAşḳ derdi ey muʻālic ḳābil-i dermān degül
Cevherinden eylemek cismi cüdā āsān degül

2 Derd-i cevrinden şikāyet idene ʻāşıḳ dimek
ʻAşḳ mesti vāḳıf-ı keyfiyyet-i dermān degül

3 Şehrden ṣaḥrāya yüz farḳ oldugın her kim bilür
Bilmiş ol kim ʻaşḳ ṣaḥrāsında sergerdān degül

4 Cānı cānān itmedi fāriġ eyler ḥüsnden
Cismde āgāh olan cān vāṣıl-ı cānān degül

5 Dir imiş düşmen ki hemdemdür Fużūlī yār ile
Her sözi bühtān ise ḥaḳḳā bu söz bühtān degül

90

[37a] *Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün*

1 Öyle müstes̱nā güzelsen kim saña yoḳdur bedel
Senden ey cān münḳaṭi’ ḳılmaz beni illā ecel

2 Nice ṣūret baġlasun göñlüm ḫalāṣ-ı ‘aşḳdan
‘Aşḳdur bir ḥāl kim ol ḥāle göñülümdür maḥal

3 ‘Aşḳuma noḳṣān yetürmez görmemek ol ‘ārıżı
Cevhere taġyīr-i ās̱ār-ı ‘araż vermez ḫalel

4 Eyledi rusvā göñül çāk-i girībān idüp
Gör ne ehl-i ‘ilmdür eyler diliyile cedel

5 Ḥālümi gördükce men’-i ehlini ‘aşḳ eyler faḳih
Ḥuccet-i maḳṭū’u yoḳ eyler ḳıyās ile ‘amel

6 Medrese içre müderris virdügi biñ dersden
Yegdürür meyḫānede bir cām vermek bir güzel

7 Ey Fużūlī ben dem urmışdum ṣafā-yi ‘aşḳdan
Maṭla’-yı hūrşīd īcād olmadın ṣubḥ-ı ezel

91

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

1 Rehrev-i ‘irfāna besdür sāġar u sāḳī delīl
Kim meh ü hūrşīdden tapmış temennāsın Ḫalīl

2 Olsa isti’dād-ı ‘ārif ḳābil-i idrāk-ı feyż
Emr-i Ḥaḳ irsāline her ẕerredür bir Cebre’īl

3 Her kimüñ taḳdīrden maḳṣūdı öz ḳadrincedür
Ehl-i ‘aşḳ ister zülāl-i vaṣl ẕāhid selsebīl

4 Cānına[89] ẕahīd bilür cān vermeden yetmez velī
Cānā ḳıymaz öz temennāsındadur miskīn baḫīl

5 Ḳılan iẓhār-ı devlet müjde-yi ‘izzet saña
Kim bu dergehde muḳarrerdür ‘azīz olmaḳ ẕelīl

[37b]

6 Va’de-yi vaṣluñ beni ṣalmış ḫayāl-i zülfüñe
Kim diler ṭūl-i emel sermāye-yi ‘ömr-i ṭavīl

7 Ey Fużūlī ḫūblar ẕikr-i cemāliyle ḫoşem
Şükr kim kesb etmişem ‘ālemde bir ẕikr-i cemīl

92

Mefā’īlün / Fe’ilātün / Mefā’īlün / Feilün

1 Yüzüñi gözgüye ġaybetde oḳşadan ġāfil
Doḳunsa yüz yüze olmazdı ara yerde ḫacil

2 Bıraḳ niḳāb ki bilsün kemāl-i ṣun’ı görüp
Firişte ḫilḳat-ı Âdem’de şübhesin bāṭıl

[89] canuna: cennet; ANT

3 Ḥadīs̱-i vaḥyveşüñ żāyi' etme aġyāra
Revā mıdır edesen ḳadrin āyetüñ nāzil

4 Ḥarīm-i kūyuñı göster nümūne eyle s̱evāb
Kim ola cennet içün ḫalḳ ṭā'ate māyil

5 Seni ḳoyup büte eyler 'ibādetin kāfir
'Az̠āb-ı dūzaḫa ol vechden olur ḳābil

6 Ḥakīme nefy-i ḳıyāmet ḫaṭāsını bildür
Ḳıyām göster aña i'tiḳadın et zāyil

7 Ġaraż Fużūliye ancak elüñde ölmekdür
Velī muḥāldür [ol] hem sen olıcak ḳātil

93

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

1 Cāna başdum ġoncaveş peykānuñı ey tāze gül
Döymek içün hecrüñe düzdüm demürden bir göñül

2 Vāh ne sāḥirsen ki oddan şu çıḳarır şudan ot
Terledüp ruḫsāruñı gül gül ḳılanda tāb-ı mül

[38a]

3 Yandurup eczā-yı terkībüm külüm verseñ yele
Yoḳ yoluñdan dönmegüm varum senüñdür cüz' ü kül

4 Merdüm-i çeşmüm yıġar nāveklerüñ mümkin ṣanur
Ol aġaçlar birle dutmaḳ eşk deryāsına pül

5 Ey göñül levḥ-i emel naḳş-ı beḳādan sādedür
Fānī etme 'ömrüñi ol ṣuda kim bāḳī degül

6 Ṣūretārā olma taḥṣīl-i kemāl-i ma’ni et
Kim behāyim nev’in etmez ādemī zerbeft çul

7 Âteş-i dil öyle sūzāndur ki yatmaz hīç kim
Raḥm edüp nāveklerüñden ġayrı zaḫmum üzre kül

8 Ḥāsıluñ evvel ġam-ı cānāndur āḫır terk-i yār
Bu imiş ḳısmet Fużūlī ḫāh agla ḫāh gül

94

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

1 Bes ki żaʼf-ı rūzeden her gün bulur[90] taġyīr-i ḥāl
Olacaḳdur ʻīd içün māh-ı temāmum bir hilāl

2 Ḳıldı māh-ı rūze ḫūrşīd meni gün günden żaʼif
Ẕerre ẕerre aya ṣan gün nūrı eyler intiḳāl

3 Bir ḫayāl etmiş mi żaʼf-ı rūze yārı bilmezem
Yoḳsa yāri görmeyüp ben gördügümdür bir ḫayāl

4 Dutabilseydüm ṣu içerdüm ḳılurdum def’ini
Rūzenüñ kim göz göre ḫūrşīdüme ister zevāl

5 Ay dutulsun rūze eyyāmında gün düşsün yere
Kim bu ay günden tapupdur[91] mihr ü māhum bir melāl

6 Ḳanumı içmek diler ol la’l-i meygūn bu gece
Rūze dutmış ġālibā ifṭār içün ister ḥelāl

[38b]

7 Yemek içmek fikrin ehl-i rūzeden kes ey güneş
Bir s̱evāb et ṣubḥlar tā şām ḳıl ʻarż-ı cemāl[92]

[90] bulur: tapar; ANT
[91] tapupdur: bulupdur; ANT

8 Rūze teklīfin Fużūlīden götür ey muḥtesib
Nātevāndur anda bu teklīfe yoḳdur iḥtimāl

95

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

1 Hiç sünbül sünbül-i zülfüñ kimi müşgīn degül
Nāfe-yi Çīni ṣaçuñ tek derler ammā çīn degül

2 Var gül berginde hem ancaḳ temāşā-yı cemāl[93]
Līk cānperver leb-i la'lüñ kimi şīrīn degül

3 Mihrbān derler seni aġyāra līkīn men aña
Bāver etmen ki saña mihr eylemek āyīn degül

4 Ḥūblar miḥrāb-ı ebrūsına ḳılmazsan sücūd
Dīnüñi dönder gel ey ẕāhid ki yaḫşi dīn degül

5 Tā Fużūlī ḳāmet ü ruḫsāruña vermiş göñül
Māyil-i serv ü hevāḫāh-ı gül-i nesrīn degül

96

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

1 'Aşḳda cānumda bir pinhān maraż var ey ḥakīm
Ḫalḳa pinhān derdüm iẓhār etme zinhār ey ḥakīm

2 Var bir derdüm ki çoḳ dermāndan artıḳdur baña
Bu devāsız derde dermān eyle var ey ḥakīm

---

[92] cemāl: ḥāl; M
[93] ancaḳ temāşāyı cemāl: elhak nezāket birle reng; ANT

3 Ger başup el nabżuma teşḫiṣ ḳılsañ derdümi
El emānet ḳılna her bīderde iẓhār ey ḥakīm

4 Gel benüm tedbīr-i behbūdumda sen bir sa'y ḳıl
Kim olam bu derde artuḳraḳ giriftār ey ḥakīm

[39a]

5 Gör ten-i 'uryān ile aḥvālümi hicrān güni
Varımış rūz-ı ḳıyāmet ḳılma inkār ey ḥakīm

6 Çekmeyince çāre-yi derdümde zaḥmet bilmedüñ
Kim olur dermān-ı derd-i 'aşḳ düşvār ey ḥakīm

7 Renc çekme ṣıḥḥat ümīdin Fużūlīden götür
Kim ḳabūl-i ṣıḥḥat etmez böyle bīmār ey ḥakīm

97

Mefā'īlün / Mefā'īlün / Mefā'īlün / Mefā'īlün

1 Degülsen çoḳdan ey gerdūn ciḥān seyrinde yoldaşum
Nola ḫam olsa ḳaddüm senden artıḳdur benüm yaşum

2 Terāzū-yi 'ayār-ı miḫnetem bāzār-ı 'aşḳ içre
Gözüm her dem döküp biñ daşa her sā 'at deger başum

3 Sirişküm ābı[94] bağrum pāre bir kūh-ı belāyem kim
Hemīşe lāle vü lā'l ile rengīndür içüm daşum

4 Baña mānend bir dīvāne ṣūret bağlamaz güyā
Ḳalem sındurdı taṣvīrüm ḳılandan[95] ṣonra naḳḳāşum

5 Fużūlī ḫāzin-i genc-i vefāyem ol sebebden kim
Güherler dökdi isrāf ile bu çeşm-i güherpāşum

---

[94] ābı: al; ANT
[95] ḳılandan: ḳıldıkdan; M

98

Fe'ilātün / Fe'ilātün / Fe'ilātün / Fe'ilün

1 Dehenüñ şevḳini cānsūz gümān etmez idüm
Yoḳsa bir dem anı ben mūnis-i cān etmez idüm

2 Vaṣl-ı ḫāl-i lebüñi bilse idüm yatmaḳdur
Ārzūsunda ḳara baġrumı ḳān etmez idüm

3 Ḫūblar 'āşıḳa meyl etmedügün bilse idüm
Özümü 'aşḳ ile rusvā-yı ciḥān etmez idüm

[39b]

Eşṣayru leke ecmeli fī haẕe'l-emri feinnehi fī'lihi feydi hayr

4 Düşmeseydi gözümüñ yaşına feyż-i naẓarum
Anı her serv[96] ayaġına revān etmez idüm

5 Ṣalmasaydum dil-i vīrāna 'imāret ṭarḥın
Anda genc-i güher-i 'aşḳ[ı] nihān etmez idüm

6 Sitem-i ṭa'na-yı aġyāre degüldüm vāḳıf
Yoḳsa yārüñ ser-i kūyında mekān etmez idüm

7 Etmeseyidi sitem yār-i Fużūlī ben zār
Bunca feryād çeküp āh-ı fiġān etmez idüm

99

Mefā'īlün / Mefā'īlün / Mefā'īlün / Mefā'īlün

1 Ġamuñdan başa dün ḥasret eliyle ol ḳadar urdum
Ki ṣubḥ olunca mürde cismümi topraġa tapşurdum

---

96 serv: servün; ANT

2 Büküldi ḳaddüm āhum yetdi hūrşīde saḳın ey dil[97]

Ki miḥnet oḳını peykānladum ġam yayını ḳurdum

3 Dimeñ Mecnūn’a ‘āşıḳ kim başında kuş yuva dutmış

Benem ‘āşıḳ ki[98] seyl-i eşkümi başumdan aşurdum

4 Cemālüñden[99] mürettеb eyledüm bürhān-ı işbātın

Ne ṣāḥibkeşfe kim dürc-i dehānuñ yerini[100] sordum

5 Tecerrüd sırrına[101] sāyemden özüme[102] bulmadum hemreh

Tarīḳ-i ‘aşḳ içinde çoḳlar ile durdum oturdum

6 Hevā-yı ‘aşḳ sergerdānı olmış girdbādum kim

Ṣavurdum göklere ṭopraġumı her yerde kim durdum

7 Fużūlī ‘aşḳ-ı mühlik derdüm ol serv[103] inanmazsa

Bihamdillāh ki cān virmek ṭarīkiyle inandurdum

100

[40a] *Fe’ilâtün / Fe’ilâtün / Fe’ilâtün / Fe’ilün*

1 Bir ḳul oġlını göñül mülkine[104] sulṭān etdüm

Mıṣr ili[105] pādişehi Yūsuf-ı Ken’ān etdüm

2 Dil ki bir dilbere sermenzil idi āhum ile

---

97 dil: māh; ANT
98 metinde kim biçimindedir, vezin gereği düzenlenmiştir.
99 cemālüñden: kemālüñden; ANT
100 dürc-i dehānuñ yerini: sırr-ı dehānundan haber
101 sırrına: seyrine; ANT
102 özüme: özge; ANT
103 serv: mehveş; ANT
104 mülkine: şehrine; ANT
105 Bu kelime M’de idi biçimindedir.Anlam açısından düzeltilmiştir.

Yele virdüm adını taḫt-ı Süleymān etdüm

3 ʿAşḳ terki görünürdi dil-i cāndan müşkil
Terk-i ʿaşḳ eyle didüñ terk-i dil ü cān etdüm

4 Cān ġamuñ çekmiş idi var idi boynumda ḥaḳı
Bu anuñ ecri idi kim saña ḳurbān etdüm

5 Reh-i ʿaşḳuñ dutup etdüm ġam u derdüm def’in
Gör ne cem’i bu ṭarīḳ ile perīşān etdüm

6 Saña tapşurduġum oḳlarını yaḳduñ ey dil
Żāyi’ etdüñ ne ḳadar kim saña iḥsān etdüm

7 Sebzeler[106] ḳıldı Fużūlī çıḳarup eşk-i ʿayān
Ten ġubārında oḳın her nice pinhān etdüm

101

Mef’ūlü / Fāilātü / Mefāīlü / Fāilün

1 Her ay olur ġulām saña bir meh-i tamām
Sen şāh-ı ḥüsnsün saña eksük degül ġulām[107]

2 Nūrını māhı mihr-i ruḫuñdan alur müdām
İnkār iderse şehr güvāhumdur[ur] tamām

3 Mihrāb imiş kaşuñ ki ana karşu kirpigüñ
Ṣaf ṣaf gelür ḳıyāma ḳılup[108] ġamzeñi imām

4 Ol ḥūr va’desine behişt-i viṣāl içün
Ḳurʿānca i’tibār idübem ḥāṣıl-ı kelām

---

[106] sebzeler: sebze tek; ANT
[107] Bu beyit ANT’de yoktur.
[108] Bu kelime M’de gelüp biçimindedir. Anlam açısından düzeltilmiştir.

5 ‘Aks-i ruḫuñ uġurladuġıyçün döne döne
Aşıldı gözgü şehrde elden süzüldi cām

[40b]

Lā taġayyür velā sırrıhu mekānike ve ente taḫayyürü minallah

6 Deşt üzre girdbād mı yā geldügüm görüp
Mecnūn ġubārıdur ki ṭurup eyler ihtirām

7 Durġurma yolların yügürüp dutma ey sirişk
Ol serv idende nāz ile bizden yaña ḫırām

8 Hemṣoḥbet oldı dāne-yi engūr zāhid[e]
Aṣlı budur ki oḳudılar bādeni ḫırām

9 Meyḫānedür cihānda Fużūlī maḳām-ı emn
Cehd it bir iv ḥabāb gibi anda dut maḳām

102

Fe’ilātün / Fe’ilātün / Fe’ilātün / Fe’ilün

1 Penbe-yi merḥem-i dāġ içre nihāndur bedenüm
Diri olduḳça libāsum budur ölsem kefenüm

2 Cānı cānān dilemiş virmemek olmaz ey dil
Ne nizā’ eyleyelüm ol ne senüñdür ne benüm

3 Ṭaş deler āhum oḳu şehd-i lebüñ şevḳından
Nola zenbūr evine beñzese beytü’l-ḥazenüm

4 Ṭavḳ-ı zincir-i cünūn dā’ire-yi devletdür
Ne revā kim beni andan çıḳara ża‘f-ı tenüm

5 ʻAşḳ sergeştesiyem[109] seyl-i sirişk içre yirüm
Bir ḥabābam ki hevādan ṭoludur pīrehenüm

6 Bülbül-i ġamzedeem bāġ u bahārum sensin
Dehen ü ḳadd ü ruḥuñ ġonca-yı serv ü semenüm

7 İdemen terk Fużūlī ser-i kūyın yāruñ
Vaṭanumdur vaṭanumdur vaṭanumdur vaṭanum[110]

103

[41a] *Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün*

1 Tenümde zaḫm-ı tīġüñ çeşm-i ḫūnefşāna beñzetdüm
Oḳuñ kim ṣaf ṣaf eṭrafındadur müjgâna beñzetdüm

2 Beḳā-yı rūḥumı bildüm ḫayāl-i laʻl-i nābüñdür
Ḥayātumdur didüm baġruma baṣdum ḳana beñzetdüm

3 Sökilmiş göġsümi em ṭoludur ġamzeñ ḫayāliyle
Ḥarāmīler yatağı menzil-i vīrāna beñzetdüm

4 Tenümden incinüp çıḳmış revān-ı cān gibi peykānuñ
Niçün incinmesün yitdükde ẕevḳı cāna beñzetdüm

5 Gözümde beslenüp ḳıymet bulan peykānuñı gördüm
Ṣadefden gevher olan ḳatre-yi bārāna beñzetdüm

6 Fużūlī öldürür her dem beni ehl-i naẓar ṭaʻnı
Ki niçün yār lāʻlin çeşme-yi ḥayvāna beñzetdüm

104

[109] sergeştesüyem: sergerdānıyem; ANT
[110] vaṭanumdur vaṭanumdur vaṭanumdur: Ne kadar zulm yeriyse mana hoşdur; ANT

Fe'ilātün / Fe'ilātün / Fe'ilātün / Fe'ilün

1 Fāş ḳılduñ ġamum ey dīde-yi ḫūnbār benüm
Eyledüñ merdüme nem olduġın iẓhār benüm

2 Dehenin isterem ey 'aşḳ yoḳ [et]varlıġum[ı]
Ki yoḳ olmaḳda bugün bir 'ġarażum[111] var benüm

3 Çıḳmış[112] aġyār ile seyr etmege ol merdüm-i çeşm[113]
Bu 'acebdür mi ki[114] çıḳmış gözüm aġlar benüm

4 Bu temennāda kim ol şem'ile hemṣoḥbet olam
Dūd-ı āh etdi dünum tek günümi tār benüm

5 Mevc ile göñlümi ey eşk ḳopar yanumdan
Nāle ile başum aġrıtdı bu bīmār benüm

6 Çıḳmış ol şūḫ bugün dökmege ḳanın gözümüñ
Girme ey göz kerem it ḳanuma zinhār benüm

[41b]

7 Ey Fużūlī der ü dīvāre ġamum yazmaḳdan
Şāhid-i ḥāl-i dilümdür der ü dīvār benüm

105

Mef'ūlü / Mefā'īlü / Mefā'īlü / Fe'ūlün

1 Ey māh viṣālile ḫoş it bir gice ḥālüm
Ey aḫter-i ṭāli' ḳoma boynuñda vebālüm

2 Feryād ki ber virmedi bīdāddan özge
Gözyaşı [ile] besledügüm ṭurfe nihālüm

---

[111] ġarazum: 'arzum; M
[112] Metinde yer alan "Açıkmış" vezin gereği "çıkmış" şeklinde okunmuştur.
[113] Metinde yer alan "çeşmüm" vezin gereği "çeşm" şeklinde okunmuştur.
[114] mi ki: merdümi; ANT

3 Sınmış müje tek şem‘[115] gözinden aḳıdur yaş
Neẓẓāre-yi żaʻf-ı beden-i mūy mis̱ālüm

4 Ey şem‘ ḫayāliyle ḫoşem ola ki dā’im
Bir ṣūret ile çizgine fānūs-ı ḫayālüm

5 Sūzāndur odumdan tenüme ṣancılı oḳlar
Pervāneem ey şem‘ hevā-yı[116] per ü bālüm

6 Sāḳī ġam-ı devrān ile ġayetde melūlem
Bir cām-ı feraḥbaḫş ile def‘ eyle melālüm

7 Luṭf eyle Fużūlī benüm aḥvālümi ‘arż it
Ol serv ile söyleşmege ḳalmadı mecālüm

106

Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilün

1 Ḥer ḥabāb-ı eşküme bir ‘aks ṣalmış peykerüm
Şāh-ı mülk-i miḥnetüm dutmış cihānı leşkerüm

2 Ehl-i ḳadrem yanalı ‘aşḳ odına pervāneveş
Sürme-yi çeşm eylemişler şem‘ ile ḫākisterüm

3 Cismümi yaḳduñsa pāmāl itme göñlümden ṣaḳın
Külḫanam eksük degül ḫākisterümde aḫkerüm

[42a]

4 ‘Aşḳ sergerdānıyam gögsümde biñ biñ daġlar
Bir sipihr-i sāyirem s̱ābit cemī‘-i aḫterüm

5 Çeşm-i pāküm cismüme düzmişdi eşküm gevherin

[115] şem‘: ḥalḳ; ANT
[116] hevā-yı: tutuşmuş; ANT

Āh kim çarḫ üzmiş ol tārı dağılmış güherüm

6 Nola her sā'at od üstünden durursın 'ūd tek
'Ūd-ı bezm-i 'aşḳam āteşdür bisāṭ u bisterüm

7 Ey Fużūlī çoḳ melāmetden beni men' etme kim
Ben nihāl-i gülşen-i derdüm melāmetdür berüm

107

Fe'ilātün / Fe'ilātün / Fe'ilātün / Fe'ilün

1 Eşküñüñ ṭaşını ḳan ile yudı çeşm-i terüm
Pāklıġdan[117] ṭaşı la'l eyledi feyż-i nażarum

2 Cigerüm dāġına merhem bulamadım senden
Nice āh eylemeyem āh yanupdur cigerüm

3 Didi ol yār seḥer vaḳti gelem līk ne sūd
Vaḳt-i ma'lūm degül şām ile budur seḥerüm

4 Ey ḫoş ol şām ki bīḫod giderüm ol ṣubḥ
Neyledüm anda diyü ġayriden alam ḫaberüm

5 Düşmezem göñlüñe ya'ni olubam öyle ża'īf
Derd-i 'aşḳuñla ki göz göre görinmez eṡerüm

6 Nice bir 'āşıḳa ancaḳ bir oḳ atduñ dimedüñ
Ki düşe birbirine bir nice üftādelerüm

7 Ey Fużūlī dur[a] benden ala ta'līm-i vefā
Nāgah er merḳad-ı Mecnūna düşerse güẕerüm

[42b]

[117] pāklıġdan: bes ki pākem; ANT

Yaraşub veledüne i’timād etme bu niyyetde ‘aẓīm hayr vardur.

108

Mef‘ūlü / Fā‘ilātün / Mef‘ūlü / Fā‘ilātün / Müstef‘ilün / Fe‘ūlün / Müstef‘ilün / Fe‘ūlün

1 Zülfi gibi ayağın ḳoymaz öpem nigārum
Yoḳdur anuñ yanında bir ḳılca i‘tibārum

2 İnṣāf ḫoşdur ey ‘aşḳ ancaḳ beni zebūn it
Ha böyle miḥnet ile geçsün mi rūzgārum

3 Bildi tamām-ı ‘ālem kim derdmend-i ‘aşḳam
Yā Rab [benüm] henüz ḥālüm bilmez ola yārüm

4 Vaṣluñdan ayru ḳanum nola dökülse gül gül
Ben gülbün-i belāyem bu faṣıldur bahārum

5 Taṣvīr iden vücūdum yazmış elümde sāġar
Ref‘ olmaġa bu ṣūret yoḳ elde iḫtiyārum

6 Dūr istemen zamānı mey sāyesin[118] başumdan
Topraġ idende yā Rab dürd-i mey it ġubārum

7 Rüsvālarından ol meh ṣaymaz beni Fużūlī
Dīvāne olmayam mı ‘ālemde yoḳ mu ‘ārum

109

Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilün

1 Dürdveş sergeşte-yi cām u ḫarāb-ı bādeem
İ‘tibārum yoḳ ayāġ topraġı bir üftādeem

[118] sayesin: neş’esin; ANT

2 Hiç rengilen baña ābādlıḳ mümkin degül
Ben ḫarāb u bāde sāf i‘ẕār-ı sādeem

3 Dimezem degmez baña ġamzeñ ḫayāli yār eger
Dünye ḳaydın çekmezem ‘ālemde ber āzādeem

4 Āb-ı çeşmüm çizginür kūyuñda ammā ḳadri yoḳ
Dimesün bu devrde kimse ki merdümzādeem

5 Zāhidā benden ne ḥāṣıl kim oḳursun mescide
Bende ṭā‘at yoḳ hemān ālāyiş-i seccādeem

6 Çarḫ devrinden ne ḥāṣıl kim virüp taġyīr-i ẕevḳ
Durmadın ẕevḳ oḳur miskin-i ẕevḳ-i bādeem

[43a]

7 Ẕevḳ istersen[119] Fużūlī terk-i dünyā ḳıl müdām
Bulmadum bir ẕevḳ andan ġayri tā dünyādeem

Eyżān

110[120]

Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilün

1 Ḳāmetüñ serv ü ruḫuñ gülberg ra’nāsın gülüm
Gül hem olmaz böyle kim ġayetde zībāsın gülüm

2 Bu ben-i bīçāreye bir sözle raḥm etmedüñ
Ey dirīġā kim ‘ayn-ı[121] pür ḫışm-ı şeydāsın gülüm[122]

3 Bulmasa vaṣluñ müyesser bulmasun cismümde cān
Dirlügümden sen baña ancaḳ temānnāsın gülüm

[119] zevk istersen: zevksiz ister; M
[120] 104-ANT
[121] Bu kelime M’de eyn-i biçimindedir. Anlam açısından düzeltilmiştir.
[122] Bu dizenin vezni bozuktur.

4 Bu Fużūlīnüñ reh-i ‘aşḳında sen hem şükr ḳıl
Gül gibi terdāmen olmaḳdan müberrāsın gülüm

111

Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilün

1 ‘Aḳl yār olsaydı terk-i ‘aşḳ-ı yār etmez midüm
İḫtiyār olsaydı rāḥat-ı yār etmez midüm

2 [Laḥẓa] laḥẓa ṣūretüñ görseydüm ol şīrīn lebüñ
Sen gibi ey Bīsutūn ben hem ḳarār etmez midüm

3 Ñīşe maḥrem eyledüñ şem’i beni maḥrum idüp
Ben senüñ bezmüñde cān naḳdin nis̱ār etmez midüm

4 Derdümi ‘ālemde pinḥān dutduġum nāçārdur
Uġrasaydum bir ṭabībe[123] aşikār etmez midüm

5 Yār ile aġyār-ı hemdem görmege olsaydı ṣabr
Terk-i ġurbet eyleyüp ‘azm-i diyār etmez midüm

6 Ol güli ḫandān görmek mümkin olsaydı baña
Sen tek ey bülbül gülistānı güẕār etmez midüm

7 Vā’iẓüñ kiẕbin benüm rüsvāluġumdan ḳıl ḳıyās
Anda ṣıdk olsaydı ben taḳvā şi’ār etmez midüm

[43b]

Eẕheb ilā mā s̱erīdūs̱

8 Ey Fużūlī dāġ-ı hicrān ile yanmış göñlümi
Lālezār aç[saydı] seyr-i lālezār etmez midüm

[123] ṭabībe: hakīme; ANT

112

Mefāʿīlün / Feilātün / Mefāʿīlün / Feilün

1 Hoş ol zamān ki ḥarīm-i viṣāle maḥrem idüm
Ne mübtelā-yı[124] belā ne muḳayyed-i ġam idüm

2 Gezerdüm itlerüñ içre feżā-yı kūyuñda
Yerüm behişt-i berīn idi ben bir Ādem idüm

3 Hemīşe secdegehüm ḫāk-i āsitānūn idi
Bu i'tibār [ile] bir serbülend-i ʻālem idüm

4 Gedā-yı kūyuñ idüm böyle ẕilletüm yoġıdı
Serīr-i salṭanat-ı ḳurbda mu'aẓẓam idüm

5 Zaman zaman es̱er-i pertev-i cemālüñden
Mu'ālic-i dil-i pürderd ü çeşm-i pürnem idüm

6 Ziyāde ġamzedeem hecr ile ḫoş ol günler
Ki ben bu ġamzedelikden ziyāde ḫurrem idüm[125]

7 Fużūlī olmaz imiş miḥnet-i firāḳa müfīd
Bu ẕevḳ-i zikri ki bir vaḳt yāre[126] hemdem idüm

113

Mef'ūlü / Fā'ilātü / Mefā'īlü / Fā'ilün

1 Cānlar virüp senüñ kimi cānāna yetmişem
Raḥm eyle kim yetince saña cāna yetmişem

2 Şükrāne-yi viṣālüñe cān virdügüm bu kim

---

[124] mübtelā-yı: M; mübtelāñ
[125] - M
[126] yāre: yöre; ANT

Çoḳ derd çekmişem ki bu dermāna yetmişem

3 Bir bülbülem ki Gülşen olupdur neşīmenüm
Yā ṭūṭiyem ki bir şekeristāna yetmişem

4 Mūr-ı muḥaḳḳaram ki serāsime çoḳ gezüp
Nāgāh bārgāh-ı Süleymāna yetmişem

5 Devr-i felek müyesser idüpdür murādumı
Gūyā ki ṭālib-i güherem kāna yetmişem

6 Ālem deyüp murāduma irsem ʿaceb degül
Bir bendeem ki dergeh-i sulṭāna yetmişem

7 Miskīn Fużūlīyem ki saña dutmışam yüzüm
Yā bir kemīne ḳaṭre ki ʿummāna yetmişem

114

Feʿilātün / Feʿilātün / Feʿilātün / Feʿilün

1 Yār ḥāl-i dilümi zār bilüpdür bilübem
Zār-ı ḥālümni benüm yār bilüpdür bilübem

2 Yār-ı aġyār bilüpdür ki baña yār olmaz
Ben daḫi anı ki aġyār bilüpdür bilübem

3 Zülfüni ehl-i vefā ṣayduma dām eyleyeli
Beni ol dāma giriftār bilüpdür bilübem

4 Ben ne ḥācet ki ḳılam derd-i dilüm yāra ʿayān
Dil-i dārumda ne kim var bilüpdür bilübem

5 Yār hemṣoḥbetüm olmazsa Fuẓūlī ne ʿaceb
Özine ṣoḥbetümi ʿār bilüpdür bilübem

115

Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilün

1 Ney gibi her dem ki bezm-i vaṣluñı yād eylerem
Ta nefes vardur ḳuru cismümde feryād eylerem

2 Rūz-ı hicrāndur sevin ey murġ-ı rūḥum kim bugün
Bu ḳafesden ben seni elbette āzād eylerem

[44b]

Elḳanā’atü kenzi layefnā’ esṣabrı sa’ādeti’d-dünyā

3 Vehm idüp tā ṣalmaya sen māha mihrin hīç kim
Kime yetsem ẓulm ü cevrinden aña dād eylerem

4 Ḳan yaşum ḳılmaz vefā giryān gözüm isrāfına
Bunca kim her dem ciger ḳanından imdād eylerem

5 İncimen her nice kim aġyāra bīdād eylese
Yār cevriçün göñül bīdāda mu’tād eylerem

6 Bilmişem bulman viṣālüñ līk bu ümmīd ile
Gāh gāh öz ḫāṭır-ı nāşādı şād eylerem

7 Levḥ-i ‘ālemden yudum eşk ile Mecnūn adını
Ey Fużūlī ben daḫi ‘ālemde bir ad eylerem

116

Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilün

1 Şem’i şām-ı fürḳatem ṣubḥ-ı viṣāli neylerem
Bulmışam[127] yanmaḳda bir ḥāl özge ḥāli neylerem

[127] bulmuşam: tapmışam; ANT

2 Ġayra ʻarż et her ne esbābuñ ki var ey dehr-i dūn
Ben gedā-yı kūy-ı ʻaşḳem[128] mülk ü mālı neylerem

3 Yoḳ ʻaceb ger māla raġbet mülke ḳılmam iltifāt
Ben bir ehl-i zevḳem esbāb-ı melāli neylerem

4 Ehl-i ḥālem dime büt vaṣfın baña ey bütperest
Ḥāl bilmez dilber-i ṣāḥibcemāli neylerem

5 İhtimāl-i hecr teşvīşine değmez zevḳ-i vaṣl
Vaṣl kim var anda hicrān iḥtimāli neylerem

6 Naḫl-i ḳaddüñ isterem kandan belādur ḥāsılum
Baḳmazam şimşāda ber virmez nihāli neylerem

7 Ey Fużūlī ḳıl kemāl-i fażl[129] kesbin yoḳsa men
Kāmil-i ʻaşḳem daḫi özge kemāli neylerem

117

[45a] *Fe'ilātün / Fe'ilātün / Fe'ilātün / Feilün*

1 Bāġa girdüm seri kūyuñ añup efġān etdüm
Gül görüp yāduñ ile çāk-i girībān itdüm

2 Baḳuban nergise bīmār gözüñ ḳıldum yād
Nergisi nāle-yi efġānuma hayrān itdüm

3 Ġonca-yı lāle dime dāġ ḳarasın ḳoparup
Āl vālāya ṣarup sebzede pinhān itdüm

4 Gül-i ter üzre düşen şebneme düşdi naẓarum

[128] ʻaşḳem: yārem; ANT
[129] fażl: ʻaḳl; ANT

Gözümi şevḳ-i cemālüñde dürefşān itdüm

5 Berk-i gül ṣanma [ki] ḫūnābe döken demde gözüm
Nice toprağa[130]ciger ḳanı salup ḳan itdüm

6 Göricek sünbüli añdum şiken-i kākülüñi
Sünbüli girye vü āh ile perīşān itdüm

7 Ey Fużūlī reviş-i ʻaḳl melūl etdi beni
Sehv ḳıldum ki cünūn derdine dermān itdüm

118

Mefʻūlü / Mefāʻīlü / Mefāʻīlü / Feʻūlün

1 Hicrān ile yanar geceler rişte-yi cānum
Rūşen [ola][131] ey şem' saña sūz-ı nihānum

2 Bir şem'-i şebistān-ı belāyem ki degül kim
Tā ben diriyem sūz-ı dil [ü] eşk-i revānum

3 Ey ḫalvetüme şem'-i ruḫuñdan bıraḳan nūr
Dīdāruña müştāḳ idi çeşm-i nigerānum

4 Sensiz geceler sūz-ı nihānum meh işitdi
Ey meh saña hem yitdi ola āh u fiġānum

5 Cānā ne revādur ki çeküp tīġ-i demādem
Ġamzeñ söke cismüm dile bağrum içe ḳan

[45b]

İzā ġurmeti'l etḫafi ʻan mehkere

6 Hemreng-i lebüñdür deyu ḳaṭ'-ı naẓar etmez

---

[130] toprağa: yaprağa; ANT
[131] Bu kelime vezin icabı ANT'den alınmıştır.

Ḫūn-ı cigerümden müje-yi eşkfeşānum

7 Pinhāni odum ‘āleme fāş oldı Fużūlī
Yā Rab ki benüm şem’ gibi yana zebānum

119

Mefāʿilün / Feilāʿtün / Mefāʿilün / Feilün

1 Dutuşdı ġam oduna şād gördügüñ göñlüm
Muḳayyed oldı ol āzād gördügüñ göñlüm

2 Diyār-ı hecrde seyl-i sitemden oldı ḫarāb
Feżā-yı ‘aşḳda āzād gördügüñ göñlüm

3 Ne gördi bādede bilmen kim oldu bādeperest
Mürīd-i meşreb-i zühhād gördügüñ göñlüm

4 Firāḳuñ odunı gördükde mum tek eridi
Ṣebāt ü ṣabrda fūlād gördügüñ göñlüm

5 Getürdi ‘acz görüp ‘aşḳ müşkil olduġını
Ḳamu hünerlere üstād gördügüñ göñlüm

6 Degüldi böyle deminde bir ehl-i ‘işret idi
Bu ḳanlar içmege mu‘tād gördügüñ göñlüm

7 Fużūli eyledi āheng-i ‘ayşḫāne-yi Rūm
Esīr-i miḥnet-i Baġdād gördügüñ göñlüm

120

Mefāīlün / Mefāīlün / Mefāīlün / Mefāīlün

1 Ḳaçan kim ḳāmetüñden ayru seyr-i būstān etdüm

Ḳoparup eşk-i seylāb ile biñ servi revān etdüm

2 Götürdüm girdbād-ı āh ile ḫūrşīde tapşurdum
Ġubār-ı rehgüzāruñ cevherin gözden nihān etdüm

[46a]

3 Nişān-ı ṣūret-i ḫūbuñ virüp butler sücūdında
Fesād-ı i’tiḳādın kāfirüñ ḫāṭırnişān etdüm

4 Olup sermest ḳıldum neş’e-i ẕevḳ-i lebüñ ẕikrin
Meye rāġıp olanlar küfrini ḫalḳa ‘ayān etdüm

5 Görüp dīvārlarda kūhken naḳşın dimek ‘āşıḳ
Menem ‘āşıḳ [ki] dutdum deşt-i terk-i ḫānumān etdüm

6 Reh-i ‘aşḳuñda ol gülruḫ ciger ḳan itdügüm bilmiş
Çeker her dem baña tīġ-i siyāset ṣanki ḳan etdüm

7 Fuẓūlī şāhbāz-ı evc-i istiġnā iken bilmem
Ne sehv etdüm ki bu vīrāne deyri āşiyān etdüm

121

Mefā‘īlün / Mefā‘īlün / Mefā‘īlün / Mefā‘īlün

1 Muḫālif devrden gülgūn şarābı ḳana degşürdüm
Sürūdun çeng [u] ‘ūduñ nāle vü efġāna degşürdüm

2 Daḫı ẕevḳ-i viṣāli dost şevḳin istemeñ benden
Ki ben ẕevḳ-i viṣāl[i] miḥnet-i hicrāna degşürdüm

3 Beni ey bāġbān ma’ẕūr dut gülzār seyrinden
Ki ben gülzār seyrin külbe-yi aḫzāna degşürdüm

4 Göñül virdüm fenā vü faḳra terk-i i‘tibār etdüm
Bihamdillāh ki āḫır küfrimi īmāna degşürdüm

5 Göñülden ẕevḳ bulmazdum çıḳardum çāk gögsümden
Ḳaşı yaylar ḫadengiyle gelen peykāna degşürdüm

6 Niḳāb-ı ṣūret-i ḥāl eyledüm ḫūn-ı ciger seylin
ʻAyān rüsvālıġı derd ü ġam-ı pinhāna degşürdüm

7 Fużūlī bende ẕevḳ-i ʻāfiyet az iste kim çoḳdan
Ben anı ārzū-yı ṭal’at-ı cānāna degşürdüm

[46b] *Innehu ṣabrıġı fehüve ḫayri’ṣ-ṣābirīn*

122

Fe’ilātün / Fe’ilātün / Fe’ilātün / Feilün

1 Ḳıldı ol serv seḥer nāz ile ḥammāma ḫırām
Şem’-i ruḫsār[ı] ile oldı münevver ḥammām

2 Görünürdi bedeni çāk-i giribānından
Cāmeden çıḳdı yeñi ayını gösterdi temām

3 Nīlgūn fuṭaya ṣardı beden-i ʻuryānın
Ṣan benefşe içine düşdi muḳaşşer bādām

4 Oldı pābūs-ı şerīfiyle müşerref leb-i ḥavż
Buldı dīdār-ı laṭīfiyle żiyādīde-yi cām

5 Ṣandılar kim ṣatılur dāne-yi dürr-i ʻaraḳı
Urdı el kīseye çoḳlar ḳılup endīşe-yi ḫām

6 Kākülin şāne açup ḳıldı havāyı müşgīn
Tīġ-i mūyın daġıdup etdi yeri ʻanberfām

7 Ṭās elin öpdi ḥased ḳıldı ḳara baġrumı şu
Yetdi şu cismine reşk aldı tenümden ārām

8 Çıḳdı ḥammāmdan ol perde-yi çeşmüm ṣarınup
Dutdı āsāyiş ile gūşe-yi çeşmümde maḳām

9 Merdüm-i çeşmüm ayaġına revān su dökdi
Ki gerek ṣu döküle servüñ ayaġına müdām

10 Müzd-i ḥammām Fużūlī virürüm cān naḳdin
Ḳılmasun ṣarf-ı zer ol servḳad ü sīmendām

123

Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilün

1 Ey kemānebrū şehīd-i nāvek-i müjgānuñam
Bulmışam feyż-i nażar senden senüñ ḳurbānuñam

2 Kākülüñ tārına peyvend etmişem cān riştesin
Başuñ içün bir teraḥḥum ḳıl ki sergerdānuñam

[47b]

3 Nola ḳılsam terk-i mey minnet ḳılup zāhidlere
Neylerem mey neş’esin ben [kim] senüñ ḥayrānuñam

4 Şāneveş yüz nāvek-i ġam sancılupdur sīneme
Tā esīr-i ḫalḳa-yı gīsū-yi müşgefşānuñam

5 El çeküp ḳaṭ’-ı naẓar ḳılmış ‘ilācumdan ṭabīb
Bildi gūyā kim ḫarāb-ı nergis-ı fettānuñam

6 Cāna meylüñ var ise ḥükm eyle teslīm eyleyem
Şāh sensin[132] ben senüñ bir bende-yi fermānuñam

7 Ġonca ḳılmaz şād ü gül açmaz dutılmış göñlümi

[132] şah sensin: padişahum; ANT

‘Ārzūmend-i ruḫ-ı āl u leb-i ḫandānuñam

8 Ḳan idüp bağrum işüm āh etme her dem ey felek
Ḫörmetüm dut bir iki dem kim senüñ mihmānuñam

9 Ey Fużūlī āteş-i āh ile yandurduñ beni
Ġālibā ṣanduñ ki şem’-i külbe-yi aḫzānuñam

124

Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilün

1 Secdedür her ḳanda bir büt görsem āyīnüm benüm
Ḫāh kāfir ḫāh mü’min dut budur dīnüm benüm

2 Bāġbān şimşād ü nesrīnüñ baña ‘arż etme kim
Ol ḳad [ü] ruḫsārdur şimşād [ü] nesrīnüm benüm

3 Ḫāk-i dergāhın naẓardan sürme ey seylāb-ı eşk
Ḳılma żāyi’ sürme-yi çeşm-i cihānbīnüm benüm

4 Eşk mevci gezdürür heryan tenüm ḫāşākuñi
Mümkin olmaz eşk taḥrīkiyle teskīnüm benüm

5 Bende sākin oldı derd-i ‘aşḳ-ı Mecnūndan geçüp
Andan artuḳdur meger ‘aşḳ içre temkīnüm benüm

[47b]

İẕā sāfireti fillāḫi ḫayrı ḥāfiẓen ve hüve erḥami’r-rāḥimīn

6 Çāre umdum lā’l-i şīrīnüñden eşk-i telḫüme
Telḫ güftār ile alduñ cān-ı şīrīnüm benüm

7 Ey Fużūlī her yeten ṭa’n eyler oldı ḥālüme
Bu yeter ehl-i melāmet içre taḥsīnüm benüm

125

Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilün

1 Zāyir-i meyḫāneem muġ secdesidür ṭā'atüm
'Aşḳ pīrüm naḳd-i cān neẕrüm tevekkül niyyetüm

2 Her yañā[133] baḳsam ṣurāḥi tek sücūd etmek işüm
Ḳanda olsam bāde tek düşmek ayaġa 'ādetüm

3 Ṭavruma zāhid eger ṣūretde eyler i'tirāż
İḫtilāṭ etsem anı şermende eyler sīretüm

4 Bes ki cām-ı mey kimi ḫoşmeşreb ü ṣāfīdilem
Ḥörmetüm vācib bilür her [kim] bilür keyfiyyetüm

5 Mu'teberlikdür ġurūr ehli ben andan fāriġem
İ'tibāra çün degül ḳābil muḥaḳḳar hey'etüm

6 'Aşḳ erbāb-ı vefādan[134] zāyil etmiş göñlümi
Faḳr esbāb-ı 'alāyıḳdan götürmiş raġbetüm

7 Ey Fużūlī faḳr topraġında devlet iste kim
Sāye ol topraġa ṣalmışdur hümā-yı himmetüm

126

Mefā'īlün /Mefā'īlün /Mefā'īlün /Mefā'īlün

1 Kerem ḳıl kesme sāḳī iltifātuñ bīnevālardan
Elüñden geldügi ḫayrı dirīġ etme gedālardan

2 Esīr-i ġurbetüz biz senden özge āşināmuz yoḳ
Ayaġuñ kesme başuñçün bizüm miḥnetserālardan

[133] yañā: sarı; ANT
[134] vefadan: riyadan: ANT

[48a]

3 Ṣaba kūyunda dildāruñ nedür bī̇çareler[135] ḥāli
Bizüm yerden gelürsen bir ḫaber vir āşinālardan

4 Dime zāhid ki terk it sī̇mber bütler temāşāsın
Beni kim ḳurtarur Tengri ṣataşduran belālardan

5 Girüp mescidlere ger muḳtedālar peyrevi olman
Budur vechi ki hergiz görmedüm yüz muḳtedālardan

6 Ṭabī̇bā ḥāk-i kūy-i dostundur eşk teskī̇ni
Bize arturma zaḥmet göz yaşarur tūtiyālardan

7 Vücūdum ney kimi surāḫ surāḫ olsa ʻayb etmen
Maḥabbetden dem urdum incimek olmaz cefālardan

8 Fużūlī̇ nāzenī̇nler görseñ iẓhār-ı niyāz eyle
Teraḥḥum umsa ʻayb olmaz gedālar pādişāhlardan

127

Fāʻilātün / Fāʻilātün / Fāʻilātün / Fāʻilün

1 Dost bī̇pervā felek bī̇raḫm ü devrān bī̇sükūn
Derd çoḳ hemderd yoḳ düşmen ḳavī̇ ṭāli’ zebūn

2 Sāye-yi ümmī̇d zāyil āfitāb-ı şevḳ germ
Rütbe-yi idbār ʻālī̇ pāye-yi tedbī̇r dūn

3 Ben ġarī̇b [ü] mülk-i rāh-ı vaṣl pürteşvī̇ş ü mekr
Ben ḥarī̇f-i sādelevḥ ü dehr pürnaḳş-ı füsūn

4 Her sehī̇ḳad cilvesi bir seyl-i ṭūfān-ı belā

[135] bīçareler: üftādeler; ANT

Her hilālebrū ḳaşı bir serḫaṭ-ı meşḳ-i cünūn

5 Yelde berg-i lāle tek temkīn-i dāniş bīs̱ebāt
Ṣuda ‘aks-i serv tek te’s̱ir-i devlet vājgūn
[48b]
Eled uşbur necidi’l- rāḥati ve’s- serveri ve’l-kerāmetihi

6 Serḥad-i maṭlūba pürmiḥnet ṭarīḳ-i imtiḥān
Menzil-i maḳṣūda pürāsīb rāh-ı āzmūn

7 Şāhid-i maḳṣad nevā-yı çeng tek perdenişīn
Sāġar-ı ‘işret ḥabāb-ı ṣāf-ı ṣahbā tek nigūn

8 Tefriḳa ḥāṣıl ṭarīḳ mülk-i cem’iyyet maḥūf
Āh bilmem neyleyem yoḳ bir muvāfık rehnümūn

9 Çihre-yi zerdin Fużūlīnüñ dutubdur eşk-i āl
Gör aña ne rengler geçmiş siphr-i nīlgūn

128

Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilün

1 Yaḳma cānum nāle-yi bīiḫtiyārumdan ṣaḳın
Dökme ḳanum āb-ı çeşm-i eşkbārumdan ṣaḳın

2 Ṣu virüb her ṣubḥdem göz yaşı tīġ-i āhuma
Çok beni incitme tīġ-i ābdārumdan ṣaḳın

3 Cevr odı yaḳdı beni yanumda durma ey göñül
Bir dutuşmış āteşem ḳurb-ı civārumdan ṣaḳın

4 Ten ivinden raḫtuñı cehd eyle ey cān daşra çek
Āfet-i seyl-i sirişk-i bīḳarārumdan ṣaḳın

5 Gelme ḳabrüm üzre ey ‘aşḳ [içre] ben tek ölmeyen
Ṭa’ne daşıdur saña seng-i mezārumdan ṣaḳın

6 Gerçi bir ẖāk-i rehem kimse beni almaz göze
Çoḳ ḥaḳāretle naẓar ḳılma ġubārumdan ṣaḳın

7 Şāh-ı mülk-i mihnetem ẖayl-i sipāhum derd ü ġam
Ḫayl-i bīḥadd ü sipāh-ı bīşümārumdan ṣaḳın

8 Ey Fużūlī ḳangi maḥbūbı ki sevseñ raḥmi var
Ḳıl ḥaẕer ancaḳ benüm bīraḥm yārumdan ṣaḳın

129

[49a] *Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilün*

1 Ey geyüp gülgūn demādem ‘azm-ı cevlān eyleyen
Her ṭaraf cevlān edüp döndükce yüz ḳan eyleyen

2 Ey beni maḥrūm idüb bezm-i viṣālinden müdām
Ġayr-ı ẖān-ı iltifātı üzre mihmān eyleyen

3 Ey demādem reşk tīġiyle benüm ḳanum döküp
Mey içüp aġyār ile seyr-i gülistān eyleyen

4 Bunca kim efġānumı ey māh işitdüñ geceler
Dimedüñ bir gece kimdür bunca efġān eyleyen

5 Nola ger cem’iyyet-i ḫāṭırdan olsam nāümīd
Cem’ olur mı ḫūblar zülfin perīşān eyleyen

6 Yār dün çekmişdi ḳatlüm ḳaṣdine tīġ-i cefā
Yetmesün maḳṣūdına yā Rab peşīmān eyleyen

7 ‘Aşḳ derdiyle olur ‘āşıḳ mizācı müstaḳīm
Düşmenümdür dostlar bu derde dermān eyleyen

8 Zāhidüñ ṭa’nıyla dönderdüm yüzüm miḥrābdan
Nice bulmaz ecr biñ kāfir müselmān eyleyen

9 Derd-i hicrāndan nātüvān etmiş Fużūlī ḫasteni[136]
Yoḳ mıdur yā Rab devā-yı derd-i hicrān eyleyen

130

Mefā‘īlün / Mefā‘īlün / Mefā‘īlün / Mefā‘īlün

1 Sipihrüñ fāriġem vaṣluñda māh u āfitābından
Ġaraż ‘īd-i viṣālüñdür bu ay ü gün ḥisābından

2 Temāşā-yı ruḫuñ ‘azmine çıḳdı āfitāb ammā
Gelürken sür’atinden düşdi yüz yere şitābından

[136] İkinci tefile hatalıdır.

3 Felek maḥcūbdur şem’-i ruḫuñdan yandurup şem’i[137]
Çıḳarmaḳ ister anı şu’le-yi āhum ḥicābından

[49b]

Essaḥī minallah fiemri teveccühi bişṣalāvat

4 Felek-i ‘aşḳda ol ġāyetde ey meh mużṭarib olmış
Ki her ne eylese bilmez ne eyler ıżṭırābından

5 Güneş levḥi degül gökde şu’ā’ üstinde zerrīn ḫaṭ
Felek almış eline bir varaḳ ḥüsnüñ kitābından

6 Degirmen dāne içün çizginür bihūde devr etmez
Mücerredsen göñül vehm etme çarḫuñ inḳılābından

7 Kimi hüşyār görseñ aña vir cām-ı mey sāḳī
Bihamdillāh Fużūlī mestdür vaḥdet şarābından

131

Mefāīlün / Feilātün / Mefāīlün / Feilün

1 Çerāġ kūydüricek āteş-i nihānumdan
Fetīlesin ḳıluram maġz-ı üstüḫˇānumdan

[137] şem’i: çarhı: ANT

2 Açıldı girmege ten[138] cān ivine revzenler
Çekende oḳlaruñı cism-i nātüvānumdan

3 Oḳuñ taṣarruf idüp cismi ḳaṣd-i cān itdi
Nolaydı raḥm ḳılup geçse idi ḳanumdan[139]

4 Bir igne etdi beni żaʼf-ı riştem ol ḳandur
Ki muttaṣıl tökülür çeşm-i ḫunfeşānumdan

5 Edā-yı şükr ḫadengidür ol ṣadā ki çıḳar
Zemān zemān tökülen ḳaṭre ḳaṭre ḳanumdan

6 Oḳuñ muṣāḥabetiyle geçer ḫoş evḳātum
Helāk olurdum eger çıkmasaydı[140] yanumdan

7 Ġam u nihānumı eyler Fużūlī illere fāş
İgen ʻażābdeem nāle vü fiġānumdan

132

[50a] *Mefāʻīlün / Mefāʻīlün / Mefāʻīlün / Mefāʻīlün*

1 Ucalduñ ḳabrüm ey [bī] derdler seng-i melāmetden

[138] ten: ġam; ANT
[139] ḳānumdan: cānumdan; ANT
[140] çıkmasaydı: depreneydi; ANT

Ki ma’lūm ola derd ehline ḳabrüm ol ‘alāmetden

2 Mezārum üzre ḳoymañ mīl eger kūyunda cān virsem
Ḳoyuñ bir sāye düşsün ḳabrüme ol servḳāmetden

3 Gören sā’atde ol ḳāmet ḳıyāmın ḳıymadum cāna
Ḳıyāmet hem gele ḳurtulmayasın bu nedāmetden

4 Ḳıyāmetde ḥisābın görmeyenlerdendür ol ġāfil
Ki farḳ eyler firāḳuñ şāmını ṣubḥ-ı ḳıyāmetden

5 Ṭarīḳ-i ṣabr ü tedbīr ü selāmet leẕẕetin bildüm
Baña ‘aşḳ u melāmet yeg gelür ṣabr ü selāmetden

6 Ṭabī’at inḥirāfın gör hevā’yı ‘aşḳdan tende
‘İlāc it düşmedin sāḳi mizācum istiḳāmetden

7 Fużūlī geç selāmet kūşesinden ṣabr kūyundan
Ferāġat olmayan yerde sefer yegdür iḳāmetden

133

Mefā̄‘īlün / Mefā̄‘īlün / Mefā̄‘īlün / Mefā̄‘īlün

1 Budur farḳı göñül maḥşer gününüñ şām-ı hicrāndan
Kim ol cān dönderür cisme bu cismi ayırır cāndan

2 Dutup rāh-ı ‘adem bulmış dehānuñdan göñül kāmın
Baña hem cürmdür ol ‘azm ben hem dönmezem andan

3 Ġamum şerḥ etmek içün isterem her gördügüm sā’at
Tutam dāmānuñı degmez elüm çāk-ı girībāndan

4 Ṭavāf-ı kūyuñ isterdüm ḳılam bār-ı ġam-ı ‘aşḳuñ
Ḫam etdi ḳāmetüm yollar dutuldı ḫār-ı müjgāndan

5 Ne ḫoş ülfet dutupdur nātüvān cismümde gūyā cān
Ṣanur bir tār-ı mūdur ol ser-i zülf-i perīşāndan

[50b]

Esra’fi seyrike biḥaddi’s-sürūr

1 Oḳuñ geldükce çeşmüm nola[141] bağrum ḳanı andandur
Ki bağrum ḳanına yir ḳalmadı sīnemde peykāndan

2 Sitem ṭaşı melāmet ḫançeri bīdād şemşīri
Fużūlī her cefā gelse yegidür[142] cāna cānāndan

134

Fāilātün / Fāilātün / Fāilātün / Fāilün

1 Bezm-i ʿışḳ içre şarābumdır sirişk-i lālegūn
Ḳıldı ḫam[143] ḳaddüm büküp cām-ı şarābum sernigūn

[141] nola: tökse; ANT
[142] yegidür: hoşdur; ANT
[143] ḫam: ġam; ANT

2 Her ṭarāf pürhūn eliflerdür çekilmiş gögsüme
Yā hevādan mevc urur baġrumdaki deryā-yı ḫūn

3 Artırur eyyām-ı hicrānuñ sirişküm ḥiddetin
Müddet-i eyyāmumı keyfiyyetin eyler füzūn

4 Mesken etmiş yār mār-ı zülfi çeşmüm raḫnesin
Pend virmeñ kim anı andan çıḳarmaz biñ füsūn

5 Ḳaṭʿ-ı ülfet ġālibā düşvārdur kim eylemiş
Naḳş-ı Şīrīn ile Ferhādı muḳayyed Bīsütūn

6 Rişte-yi cān eyledüm peyvend tār-ı zülfine
Āh kim çekmekde imdād eylemez baḫt-ı zebūn

7 Ey Fużūlī ben melāmet gevherinüñ kānıyım[144]
Ejdehādur kim yatur çevremde zencīr-i cünūn

135

Mefāīlün / Mefāīlün / Mefāīlün / Mefāīlün

1 Egerçi igne tek geçdüm cihānuñ cümle[145] varından
Henüz ardumcadır ḳayd-ı taʿalluḳ zülf-i tārından

2 Şehīd-i ʿaşḳ olup ḳayd[146]-ı beḳā kesb eylemek ḫoşdur
Ne ḥāṣıl bī-vefā dehrüñ ḥayāt-ı müsteʿārından

[51a]

3 Ḥabāb-ı eşk ü āh-ı pürşerer ḳılmış beni fāriġ
Ciḥānuñ [ḳaṣr-ı][147] sīmendūd u kāḫ-ı zernigārından

[144] kanıyım: genciyem; ANT
[145] cümle: her ne; ANT
[146] ḳayd: feyz; ANT
[147] Bu kelime vezin icabı ANT'den alınmıştır.

4 Görünmez ṣūret-i ümmīd-i vaṣluñ levḥ-i cānumdan
Mükedderdür meger ol āyine cismüm ġubārından

5 Sañadur iḳtidā-yı ṭavā-yı kūy-ı leyli etmekde
Ḫas u ḫārı ḳopar iy nāḳa Mecnūn rehgüẕārından

6 Uzanur rişte-yi ṭūl-i emel dīdār ẕevḳiyle
Ḫam açılduḳca ol gülçehre zülf-i tābdārından

7 Fużūlīden melāmet iḥtirāzın eyleyen[148] gūyā
Degül vāḳıf dil-i sūzān u çeşm-i eşkbārından

136

Mefāīlün / Mefāīlün / Mefāīlün / Mefāīlün

1 Görüp mühlik benüm çevremde baḥr-i ʿaşḳ ṭuġyānın
Ḳaçup bir ṭaġa çıḳdı kūhken ḳurtarmaġa cānın

2 Bıraḳmış itlerine pāre pāre göñlümi ol meh
Üleşdirmiş kesüp erbāb-ı istiḥḳāḳa ḳurbānın

3 Benüm çāk-i girībānum görüp ʿayb eylemez ol kim
Görüp sermest çıḳdıḳda anuñ çāk-i girībānın

4 Göñül ġam hemdemidür ḳanın ey göz merdümi añma[149]
Bilürsen ḳana ḳandur ġam saña ḳoymaz anuñ ḳanın

5 Görüñ kim gūşe-yi miḥrāb dutmış din ḳılur yaġmā
Bu mülküñ etmek olmaz farḳ kāfirden müselmānın

6 Gözüm merdümleri çoḳdur ḳılurlar daʿvi-yi ʿaşḳuñ
Ne ḥācet yaşların ṣormaḳ aña[rlar][150] Nūḥ ṭūfānın

[148] eyleyen: isteyen; ANT
[149] añma: içme; ANT

7 Fużūlī çekme yāruñ oḳların her laḥẓa yanuñdan[151]
Saña mı ḳaldı çekmek her zamān bir yār hicranın

[51b]

Min ṣabrı vaṣli'l-murād ve ẓaferi bil'adl

137

Fāilātün / Fāilātün / Fāilātün / Fāilün

1 Nola zāhid bilse küfr ü zülfüñ īmān olduġın
Şimdi görmişler midür ḳāfir müselmān olduġın

2 Men eger ʿāşıḳ olup din virmeseydüm ġārete
Kim bilürdi ʿaşḳ mülki kāfiristān olduġın

3 Ḳıl s̱evāb iy göz döküp ḳan vāḳıf it ġāfilleri
Meyl idenler ʿaşḳa bilsünler baġrı ḳan olduġın

4 Ṭaşa beñzer ḳanlu her pergāle kim gözden çıġar
Andan etdüm fehm göñlüm şehri vīrān olduġın

5 Vaʿde-yi vaṣlına kim ol gün virürdüm göñlümi
Ben anı bilmez midüm āḫır peşīmān olduġın

6 ʿAşḳını āsan bilüp oldum esīri ṭıfl iken
Bilmedüm geldükce bir āşūb-ı devrān olduġın

7 Ey Fużūlī ḫūblar vaṣlına eylersen heves
Gūyiyā bilmez misin vaṣl içre hicrān olduġın

138

Fāilātün / Fāilātün / Fāilātün / Fāilün

---

[150] Bu ek vezin icanı ANT'den alınmıştır.
[151] yanuñdan: yarandan; ANT

1 Yire düşmez her ne oḳ kim atar ol ebrūkemān
Gün şuʿā’īyle anuñ çoḳ farḳ var iy āsumān

2 ʿAşḳ nāmūsı ben ü Mecnūna düşmiş lācerem
Ġam yükin çekmekdeyüz biñ bir zamān ol bir zamān

3 Yoḳ reh-i ʿaşḳuñda bir menzil yaşum girdābına
Yol itürmişdür işi sergeşte gezmekdür hemān

4 Kām mümkindir uzun ʿömr ile zülfüñden velī
Bulmaḳ [olmaz][152] devr-i ruḫsāruñda ḫaṭṭuñdan emān

5 Hīç kim sırr-ı dehānın bilmez ol ʿĪsīlebüñ
ʿĀlemi ġavġāya ṣalmışdur mücerred bu gümān

[52a]

6 Şemʿ-i ruḫsāruñ nihān çeşme-yi ḫurşīdden
Nūr-ı çeşmüm [iḥtirāz] olmaz yaman günden yaman

7 Ey Fużūlī çekmeseñ rāh-ı tevekkülden ḳadem
Menzil-i maḳṣūda yetmekdür muḳarrer bīgümān[153]

139

Feilātün / Feilātün / Feilātün / Feilün

1 Ele alur gezicek ol gül-i raʿnā etegin
Vehm ider kim duta bir ʿāşıḳ-ı şeydā etegin

2 Bildi kim ḫāk-i reh oldum etegin dutmaġiçün
Götürür düşmege ḳoymaz yire ʻamdā etegin

3 Dādler ḳılmaġa ol kāfir elinden giceler

[152] Bu kelime vezin gereği ANT’den alınmıştır.
[153] bīgümān: men zaman; ANT

Çıḳar āhum göge tā duta Mesīḥā etegin

4 Şāmlar ḳanlu yaşum mevcine elbette deger
Her nice kim götürür çarḫ-ı muʿallā etegin

5 Öyle ‘üryān gerek ʿāvāze-yi ṣaḥrā-yı cünūn
Ki ta’alluḳ tikeni dutmaya ḳaṭʿā etegin

6 Rind ḫāk olsa daḫi dürd-i ḫum-ı bāde olur
Ne ise ḳoymaz elinden mey-i ṣaḥbā etegin

7 Güller açıldı Fużūlī yaḳalar çāk edüben
Gel dutalum mey ü maḥbūb ile ṣaḥrā etegin

140

Fāilātün / Fāilātün / Fāilātün / Fāilün

1 Görmesem her göz ucunda ol gül-i raʿnā yüzin
Göz yumınca eşk-i gülgūnum dutar dünyā yüzin

[52b]

Efḍalü'l-uḫra elleẕi fi'leti lā'ammelhā feinnehi ḫayr

2 Gerçi kāfirsen saña iy büt yeter bu ecr kim
Raġbetüñ büthāneden dönderdi biñ tersā[154] yüzin

3 Perde-yi cismümde naḳş-ı cevher-i tīġüñ senüñ
Mevce beñzer kim dutar taḥrīk ile deryā yüzin

4 Olma iy ṣaḥrānişīn ġāfil degül her sū serāb
Mevc-i eşk-i çeşm[155]-i Mecnūndur dutar ṣaḥrā yüzin

5 Yād-ı ruḫsāriyle ol māhuñ gözüm yaşın döküp

[154] tersā: kāfir; ANT
[155] çeşm: germ; ANT

Her gören sāʿatde ḫūrşīd-i cihānārā yüzin

6 Nāz idüp dönderme iy bīderd yüz ʿuşşāḳdan
Bunca hem gösterme faḳr ehline istiġnā yüzin

7 İy Fużūlī dūd-ı āhum tīre eyler ʿālemi
Görmesem bir laḥẓa ol māh-ı meleksīmā yüzin

141

Fāilātün / Fāilātün / Fāilātün / Fāilün

1 Ṣunʿ miʿmārı yapar sāʿatde gerdūn maḥzenin
Dūd-ı āhum çıḳmaġa açmış kevākib revzenin

2 Gün batup yıldız çıḳar ṣanmañ ki gün dihḳānınuñ
Gice āhum dāġıdur gündüz yıġılġan ḫırmenin

3 Göz döker israf ile ḫūnā[be] laʿlin gūyiyā
Kim ciger dāġında ol laʿlüñ bulupdur maʿdenin

4 Döymek olmaz tīġ-i bīdād yine şīrīnleblerüñ
Ger felek Ferhādveş daş etse ʿuşşāḳuñ tenin

5 Ṣubḥ tek çāk it Fużūlī pīrehen ʿaşḳ içre kim
Bilmeye kimse girībānından anuñ dāmenin

142

[53a] *Mefāīlün / Mefāīlün / Mefāīlün / Mefāīlün*

1 Ḳurutmış ġālibā şevḳ ehli[156] Ferhāduñ gözi yaşın
Ki ger aḳsaydı laʿl eylerdi bīşek Bīsütūn daşın

---

[156] ehli: odu; ANT

2 Belā yolında ġavġāya ḳaçan ben tek düzer Mecnūn
Ḳaçan olmaz duran tek yeg bilürem kimse yoldaşın

3 Dimeñ gözyaşı [ilen][157] defʿ olur ʿaşḳ āteşi benden
Bu od her yirde düşse farḳ ḳılmaz ḳurusun yaşın

4 Beyān-ı ʿaşḳ besdür levḥ-i ruḫsārında ḫūn-ı dil
Beşāret ehline ẓāhir ḳılur her naḳş naḳḳāşın

5 Fużūlī bādehˇār-ı dūzaḫī der ḫalḳ ḥayrānem
Ki Ḥaḳ niçün ṣalupdur cennete [meyḫāne][158]evbāşın

143

Fāilātün / Fāilātün / Fāilātün / Fāilün

1 Kūhkenüñ tīşeni künd eylemiş bir dāġ ilen
Ben ḳoparup ḳazmışam[159] biñ dāġı[160] bir dırnaġ ilen

2 Ġam yolundan ben ḳalup ger gitse[161] Mecnūn yoḳ ʿaceb
Ṣayruya düşvārdur hemrehlik etmek ṣaġ ilen

3 Gerd-i rāhuñ virmese göz yaşına teskīn nola
Dutmak olmaz böyle seylābuñ yolın topraġ ilen

4 Ġam uġurlar ʻaşḳ bāzārında naḳd-i ʻömrümi
Ḳılmaḳ olmaz sūd sūdāda yaman ortaġ ilen

5 Ravża-yı kūyuñda bulmışdur[162] Fużūlī bir maḳām
Kim aña cennet ḳuşı yitmez biñ il uçmaġ ilen

---

[157] Bu kelime vezin gereği ANT'den alınmıştır.
[158] Bu kelime vezin gereği ANT'den alınmıştır.
[159] ḳazmışam: salmışam; ANT
[160] dāġı: kūhı; ANT
[161] ger gitse: gitdiyse; ANT
[162] bulmışdur: tapmışdur; ANT

144

Mefūlü / Mefāīlü / Mefāīlü / Feūlün

1 Gerd-i rehin iy eşk yuduñ çeşm-i terümden
Terk-i edeb itdüñ nola düşseñ naẓarumdan

[53b]

Elferāḥ ḳaribü't-te'accül velā nedem

2 Ḫūnin müjeler midür ü yā merdüm eliyle
Oḳlar çekilüp daşra atılmış cigerümden

3 Her bāde ki sensiz içerem bezm-i belāda
Ḫūnāb olup elbette çıḳar dīdelerümden

4 Seylāb-ı sirişk ile ḫoşem ʿaşḳ yolunda
Ḫāşāk-i taʿalluḳ ḳoparur rehgüẕerümden

5 Ṭaşlara urup başumı rüsvā gezer oldum
İy ʿaḳl ḳaçup ḳurtula[163] gör derd-i serümden

6 Kes mihrüñi iy māh[164] güneşden yaña her ṣubḥ
Bir şuʿle yeter āteş-i āh-ı seḥerümden

7 Sīmāb-ı sirişk itdi beni ġarḳa Fużūlī
Tā devr-i cüdā ḳıldı büt-i sīmberümden

145

Fāilātün / Fāilātün / Fāilātün / Fāilün

1 Tā sirişk-i dīde-yi Ferhādı gördi lālegūn
Çeşmeler ṣuyın başından[165] ṣaldı kūh-ı bīsütūn

[163] M'de ḳurtulma şeklindedir.
[164] māh: çarḫ; ANT

2 Ṭā ʿalem ḳaldur[dı] āh-ı āteşīnüm şurb[166] idüp
Ḳıldı ḫūrşīdüñ felek zerrīn libāsın nīlgūn[167]

3 Ṭaş bağırlu olmasaydı Bīsütūn Ferhād içün
Su yirine gözlerinden aḳıdurdı seyl-i ḫūn

4 İy gören biñ dāġ ile ṣabr u s̱ebātum eyleme
Nisbetüm Ferhāda kim her dāġ ile olmış zebūn

5 Ḳuş yuvası ṣanma kim sergeşte Mecnūn başına
Ḫār ü ḥas cemʿ eylemiş girdāb-ı deryā-yı cünūn

6 Tā göründi ṣafḥa-yı ḥüsnüñde ḫaṭṭuñ reşkden
Ṭaşa çaldı āfitābuñ sāde levḥin çarḫ-i dūn

7 Ey Fużūlī ḫāk-i kūy-i yāra yetdüm ḳanı ḥıżr
Kim virem kāmın alam āb-ı ḥayāta rehnümūn

146

[54a] *Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün*

1 Şifā luṭf it beni bīçāre laʿl-i nūşḫandüñden
İgen hem olma iy bīderd ġāfil derdmendüñden

2 Semendüñ ḳatlüme segirtdüñ ammā ḳorḳum andandur
Ki sebḳat ide nāgeh tevsen-i ʿömrüm semendüñden

3 Murād-ı ḫāṭıruñ ger müşkil olmaḳdur işim olsun
Ne çāre geçmek olmaz ḫāṭır-ı müşkilpesendüñden

---

[165] başından: gözden; ANT
[166] şerib: şerm; ANT
[167] libāsın nilgūn: livāsm ser-nigūn

4 Bilürdüm sende hem var ol hevā kim bendedür ey ney
Dem urduḳça eger çıḳsaydı āteşbend bendüñden

5 Ḥarīṣ eyler beni pendüñ mezāḳ-ı ʿaşḳa iy nāṣiḥ
Dirīġ etme ki maḥżūẓam senüñ peyveste pendüñden

6 Kemend-i dūd-ı āhuñdur Fużūlī çarḫ boynunda
ʿAceb ṣayyādsan kim çarḫ ḳurtulmaz kemendüñden

147

Fāilātün / Fāilātün / Fāilātün / Fāilün

1 Cemʿ-i göñlüñ devr cevrinden perīşān olmasun
Çarḫ fermānuñla gezmekden peşīmān olmasun

2 Yer işi gök cünbişi re'yüñle bir dem olmasa
Yedi iḳlīm ü ṭoḳuz gerdūn gerdān olmasun

3 Bir binādur devletüñ olmış penāh-ı ḫāṣ ü ʿām
Ol binā yā Rab cihān durduḳca[168] vīrān olmasun

4 Ḳılmasa ḥālüm[169] murāduñca medār olsun ḫarāb
Olmasa[170] devrān senüñ re'yüñle devrān olmasun

[54b]

Şāverü iḫvānüke velā taḫef

5 Çizginürken dostlar kāmınca devrān-ı felek[171]
Ḥākim-i taḳdīrden taġyīr fermān olmasun

6 Tābiʿ olsun cümle ʿālemler senüñ fermānuña

---

[168] durduḳca: oldukça; ANT
[169] ḥālim: ālem; ANT
[170] olmasa: dutmasa; ANT
[171] devrān-ı felek: fermān olmasun; ANT

Cümle-yi ʿālemde senden ġayri sulṭān olmasun

7 Laḥẓa laḥẓa gülşen-i medḥüñde gūyā olmasa
Bülbül-i nuṭḳı Fużūlīnüñ ḫoşelḥān olmasun

148

Mefūlü / Fāilātü / Mefāīlü / Fāilün

1 Topraḳdan götür beni [ey][172] eşk-i lāleġūn
Başumdan etme sāyeñi kem ey ḥabāb-ı ḫūn

2 İl ṭaʿnesinden isterem ol ḳūya gitmeyem
Öz iḫtiyārum ile beni ḳoyma iy cünūn[173]

3 Teskīn budur cigerde ḥarāret sirişk ile
Sūz-ı dil ile sīnede rāḥat olur füzūn

4 İy ḫūndīde kesme cigerden taʿallaḳuñ
Mihrüñ ṣavutma sīnede iy āteş-i derūn

5 Bir gün bize saʿādet-i vaṣl itmedüñ dirīġ[174]
Bizden götür nuḥūsetüñ iy ṭāliʿ-i zebūn

6 Ol ġamze ḥançerine bir ugratmaduñ bizi
Kes bizden āşinālıġuñ iy baḫt-ı vājgūn

7 Ey çarḫ ḳıl Fużūlīnüñ āhından iḥtirāz
Kim bir gün etmeye yedi ṭāḳını sernigūn

149

[172] Bu kelime vezin gereği ANT'den alınmıştır.
[173] M'de ḥabāb-ı cünūn şeklindedir.
[174] dirīġ: nasīb; ANT

Fāilātün / Fāilātün / Fāilātün / Fāilün

1 Bār-ı miḥnetden nihāl-i ḳāmetüñ ḫam olmasun
Başumuzdan sāye-yi serv-i ḳadüñ kem olmasun

[55a]

2 Ḥāṣılum[175] ruḫsāre laʿl ü çeşm-i ġamzeñ olmaya
ʿÖmr bir an bir nefes bir laḥẓa bir dem olmasun

3 Gerd-i rāhuñ ʿazm-i gerdūn itdi kim bu ḳadr ile
Şöhre-yi ʿālem hemīn ʿĪsā-yı Meryem olmasun

4 İltimās etdüm ṣabādan tūtiyā çekdürmege
Aġlama iy göz ġubār-ı dergehi nem olmasun

5 Sen tek āfet geldügin bilmişdi kim Ḫakdan melek
İltimās eylerdi kim bir daḫi Ādem olmasun

6 Dir imiş zāhid ki olmaḳ ʿaybdır rüsvā-yı ḫulḳ[176]
Bu sözi fāş etmesün rüsvā-yı ʿālem olmasun

7 Ey Fużūlī ẕevḳ-i derd-i ʿaşḳ noḳṣān ḥayfdur
İḫṭiyāt it sine dāġuñda merḥem olmasun

150

Feilātün / Feilātün / Feilātün / Fei'lün

1 Gör sirişküm şeb-i hicrān dime kim ḳandur bu
Ẕerre ẕerre şerer-i āteş-i hicrāndur bu

2 Ṣanmañuz ḳanlu dögün sīne delüp baş çekmiş
Şuʿle-yi āteş-i āh-ı dil-i sūzāndur bu

[175] ḥāṣılım: görmesem; ANT
[176] ḫulḳ: 'aşḳ; ANT

3 Kesme ümmīd göñül başına çizginmekden
Ola nāgeh düşe furṣat ele devrāndur bu

4 Dembedem cānumı iy derd ü belā incitmeñ
Luṭf idüñ bir iki gün[177] kim size mihmāndur bu

5 Ne yaḳarsan oḳın iy āteş-i dil vaṣl güni
Bize hicrān gicesi şemʿ-i şebistāndur bu

6 Göñül ister ala bir bū ser-i zülfüñden līk
Virmedin cān diler almaḳ ṣanur āsāndur bu

[55b]

Fi rażiyyi min Allahi'l-kalil firrıżḳı rażiyyi min hi bi'l-ḳalil ḫü'l-'amel

7 Dün dimişsen ki Fużūlī baña ḳurbān olsun
Saña ḳurbān olayum yine ne iḥsāndur bu

151

Fāilātün / Fāilātün / Fāilātün / Fāilün

1 Bülbül-i dil gülşen-i ruḫsāruñ eyler ārzū
Ṭūṭī-yi cān laʿl-i şekerbāruñ eyler ārzū

2 Nāme vü [ḳaṣıd][178] peyām ile ḫoş olmaz ḫāṭırum
Öz lebüñden lehçe-yi güftāruñ eyler ārzū

3 Serv ü gül nezzāresin neyler saña ḥayrān olan
ʿĀrıżuñla ḳadd-i ḫoşrefṭaruñ eyler ārzū

4 Ārzū eyler ki ben tek muttaṣıl bīmār ola
Kim ki vaṣl-ı nergis-i bīmāruñ eyler ārzū

[177] gün: dem; ANT
[178] Bu kelime ANT'dan alınmıştır.

5 Hecr bīmārı tenüm bād-ı ṣabādan dembedem
Ṣıḥḥat içün ṣoḥbet[179]-i iḫbāruñ eyler ārzū

6 Ẓulmet-i hecrüñde baḳmaz şemʿe çeşmüm merdümi
Pertev-i ruḫsār-ı pürenvāruñ eyler ārzū

7 Ārzūmend-i viṣālüñdür Fużūlī ḫastedil
Vaṣluñ ister devlet-i dīdāruñ eyler ārzū

152

Feilātün / Feilātün / Feilātün / Feilün

1 Ramażān oldı çeküp ṣāhid-i mey perdeye rū
Mey içün çeng dutup taʿziye açmış gīsū

2 Bildi muṭrib ki nedür ḥāl götürdi ḳopuzı
Bezmden çekdi ayaġını ṣürāḥī vü sebū

3 Bezm ḳanūnı bozuldı mey içün çengile def
Yıġılup etmeyeler ḥākim işiginde ġulū

[56a]

4 Ramażān ayı gerek açıla cennet ḳapusı
Ne revā kim ola meyḫāne ḳapusı baġlu

5 Fetḥ-i meyḫāne içün oḳuyalum Fātiḥalar
Ola kim yüzümüze açıla bir baġlu ḳapu

6 Āfitāb-ı ḳadeḥ etmez Ramażān ayı ṭulūʿ
Ne belādur bize yā Rab ne ḳara gündür bu

7 İntiẓār-ı mey-i gülreng ile bayram ayına
Baḳa baḳa inecekdür gözümüze ḳara su

[179] ṣoḥbet: ṣıḥḥat: ANT

8 Ramażān irdi budur vehmi Fużūlīnüñ kim
Niçe gün içmeye mey zühdle[180] ta ki duta ḫū

153

Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün

1 Nihāl-i derddür Mecnūn yer etmiş sāyesin āhū
Başında ḳuş yuvası berk ayaġında selāsil ṣu

2 Baña zāl-i felek çekdürdi ol mūy-ı miyān cevrin
Görüñ bir tār-ı mūyı nice ejder ḳılmış ol āhū[181]

3 Olur meyl-i dil efzūn āsitānuñ daşına her dem
Egerçi resmdür yasduḳdan ikrāh eylemek ṣayru

4 Teraḥḥum ḳıl bükülmüş ḳaddüme vehm eyle āhumdan
Ṣaḳın çıḳmaya nāgeh yaydan oḳ iy kemānebrū

5 Nedür didüm ruḫ-ı ṣāfuñda ʿaks-i merdüm-i çeşmüm
Didi gelmiş gemiyle Rūm'a deryā ḳaṭʿ idüp Hindū

6 Ḳaşuñ yayı firāḳından ḫadengüñ gibi inceldüm
Nice bir çekdürür ʿışḳıñ baña ẓulmin ne gücdür bu

7 Fużūlī ayru düşdüñ yārdan ṣabr itmege yer yoḳ
Düşüp ṣaḥrāya efġān idelüm sen ayru ben ayru

[56b]

Lā terta'u mekānike teḳāli'l-ḫayri ve ente müsteriḥin

154

Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün

---

[180] M'da zahidle olarak geçer.
[181] āhū: cādū; ANT

1 Eger çıḳsaydı derdüñ cismden derdüm ki cāndur bu
Ne ḥācet derdüñi yegdür dimek cāndan a'yāndur bu

2 Demādem ḥublar[un] cevriyle artur lez̠z̠eti ʿışḳuñ
Yamandur bu ki taḥḳīḳ etmedin dirler yamandur bu

3 H̬adengi sāyesinden h̬oş geçür evḳātuñı iy dil
Ki gülzār-ı ḥayātuñ zīneti serv-i revāndur bu

4 Dutuşdu[m] āteş-i dilden ciger ḳanıyla ġarḳ oldım
Egerçi bir şerāre oddur ol bir ḳaṭre ḳandur bu

5 Didiler bīh̬aberler bāġ-ı cennet kūyuña beñzer
H̬aber virdi baña andan gelen [Ādem] yalandur bu

6 Fużūlī ḳıldı feryād-ı fiġānuñ tīre gerdūnı
Henüz ol māh ṣormaz kim ne feryād ü fiġāndur bu

155

Feilātün / Feilātün / Feilātün / Feilün

1 Raḥm it şeh ben [dil-i] dervīş çeken āhlara
Ki gedā āhları es̱er eyler olur şāhlara

2 Mihri yoḳ māhlara āh es̱er etmez imiş
Vir bir inṣāf bu mihri yoḳ olan māhlara

3 Ḳaşlaruñ ṭāḳına virsem dil-i sūzān ne ʿaceb
Resmdir aṣıla ḳandīl naẓargāhlara

4 Māyil-i servḳadüñ vaṣlına yetmez nişe kim
Bah̬t şāyeste degül himmeti kūtāhlara

5 Sāḳiyy-i bezm-i cünūn nergis-i mestüñdür kim
İçürür bāde-yi ġaflet dili āgāhlara

6 Baḳma iy dīde zenāḫdānına maḥbūblaruñ
Gezme gāfil ḥaẕer it düşmeyesin çāhlara

[57a]

7 Ey Fużūlī veraʿ ehli reh-i mescīd dutmış
Sen reh-i meykede dut uyma gümrāhlara

156

Feilātün / Feilātün / Feilātün / Feilün

1 ʿĀşıḳ oldum yine bir tāze gül-i raʿnāya
Ki ṣalur āl ile her dem beni yüz ġavġāya

2 Let urup ḳāleb-i fersūdemi geh ḥabs ḳılur
Geh serāsīme vü ʿuryān bıraḳur ṣaḥrāya

3 Yüzümüñ [ḳan ile][182] kīmaḫtını al itdüñ kim
Ālet-i sanʿat ola ol büt-i bīpervāya

4 Bu ne işdür ki beni igne gibi inceldüp
Ṣalur iplik kimi her dem bir uzun sevdāya

5 Ayaġın baġlamış āvārelerüñ ṣanʿat ile
Yoḳ nihāyet ser-i kūyuñda gezen şeydāya

6 Laḫt laḫt olmış iken ġamze dürefşīni çeküp
Çāresāz olmadı bir gün bize ġamfersāya

7 Yaḳa[183] çāk ideni başmaḳ kimi ṣalur ayaġa
Ey Fużūlī gör anuñ itdügi istiğnaya

---

[182] Bu kelime veznin tamamlanması açısından ANT'den alınmıştır.
[183] M'de yakalar biçiminde olup vezin icabı düzeltilmiştir.

157

Fāilātün / Fāilātün / Fāilātün / Fāilün

1 Ḫoşdur iy gün ṭāliʿüñ kim düşdüñ ol ḫāk-i dere
Ehl-i devlet dāmenin dutduñ yetersin bir yere

2 Dāma düşmiş bir şikārem kim ʿadem ṣaḥrāsına
Menzilümde her ṭaraf açmış ecel biñ pencere

3 Laʿlüñ eṭrāfında ḫaṭṭuñdan göñül açmış degül
İʿtimād olmaz yeñi īmāna gelmiş ḳāfire

[57b]

Taṣaddaḳu bişey'in fimā ġurmeti ve ev nehbi ente fiemānillah

4 Ḫaṭ ne ḥācet ehl-i dil ḳaydına ruḫsāruñ yiter
ʿĀlemi dutmaḳda gün muḥtāc olur mı leşkere

5 Sāye ṣalduñ ṣuya serv-i nāzı reşk öldürdi kim
Ben ṭururken devlet-i vaṣluñ ne nisbet āḫere

6 Başda her tüg ʿışḳ odundan bir tütündür kim çıḳar
Çizginen başum belā bezminde beñzer micmere

7 Ey Fużūlī bende rāḥat ḳoymadı şeydā göñül
İsterem kim ḳurtulam andan virem bir dilbere

158

Mefūlü / Fāilātün / Mefūlü / Fāilātün/ Müstefilün / Feūlün / Müstefilün / Feūlün

1 Olsaydı bendeki ġam Ferhād-ı mübtelāda
Bir āh ile virürdi biñ Bīsütūnı bāda

2 Virseydi āh-ı Mecnūn feryāduñ[184] ṣadāsın
Kuş mı ḳarār iderdi başındaki yuvada

3 Ferhād ẕevḳ-ı ṣūret Mecnūn seyr-i ṣaḥrā
Bir rāḥat içre her kim ancaḳ benüm belāda

4 Eşk-i revānuma il cemʿ oldı var ümīdim
Kim ola vara vara cemʿiyyetüm ziyāde

5 Geh ġamzeñ içmek ister ḳanumı gāh çeşmüñ
Ḳorḳum budur ki nāgeh ḳanlar ola arada

6 Serverlik ister iseñ üftādelik [şiʿār][185] it
Kim düşmedin ayaġa çıḳmadı başa bāde

7 Ger görmemek dilersen resm-i cefā Fużūlī
Olma vefāya ṭālib dünyā-yı bīvefāda

159

[58a] *Feilātün / Feilātün / Feilātün / Feilün*

1 İstedim merhem oḳundan cigerüm yarasına
Atdı biñ oḳ ki deger her biri bir pāresine

2 Birbiriyle çekişür gerd-i rehüñçün müjeler
Gör ne ḳanlar düşecekdür olaruñ arasına

3 Çeker oldı göñül oḳlar yükin ol serv meger
Çekerek ata oḳın raḥm ide bīçāresine

4 Ḳatı göz yaşı kimi ehl-i naẓar kim yürüyüp
Bir içim ṣu vire deşt-i ġamuñ āvāresine

[184] ferhāduñ: M'de
[185] M'de iş'ar dır. Vezin gereği düzeltilmiştir.

5 Her ṭaraf ʿakslerümdür görünen yā yıġılup
Geldi şu ḫalḳı[186] sirişküm ṣuya neẓẓāresine

6 Bilmezem kim naẓar ehlini nesini eksildir
Ġażab eyler naẓar itsem meh-i ruḫsāresine

7 Ey Fużūlī cigerüm ḳanını ḳoymaz döküle
Cān fedā ol ṣanemüñ ġamze-yi ḫūnḫāresine

160

Mefāīlün / Mefāīlün / Mefāīlün / Mefāīlün

1 Göñül tā var elüñde cām-ı mey tesbīḥe [el] urma
Namāz ehline uyma anlaruñla durma oturma

2 Egilüp secdeye ṣalma ferāġat tācını başdan
Vużūdan ṣu sepüp rāḥat yuḳusun gözden uçurma

3 Ṣaḳın pāmāl olursan būriyā tek mescide girme
Ve ger nāçār girseñ anda minber gibi çoḳ durma

4 Mü'ezzin nālesin alma ḳulaġa düşme teşvīşe
Cehennem ḳapusın açdurma vāʿiẓden ḫaber ṣorma

5 Cemāʿatle imāmı[187] mescide ṣalmış kudūretler
Kuduret üzre luṭf it bir kudūret sen hem arturma

[58b]

Cevvedü ḫehābike ve uṣbur tenāli feṣdike

6 Ḫaṭībin ṣanma ṣādıḳ mescidüñ ḳavliyle fiʿl etme
İmāmın ṣanma ʿāḳil iḫtiyāruñ aña tapşurma

[186] Bu dizedeki halkı ve suyı sözcükleri M'de halk ve su biçiminde olduğu için ANT'den alınmıştır.
[187] imāmı: izdihamı; ANT

7 Fużūlī behre virmez ṭāʿat-i nāḳıs nedür cehdüñ
Kerem ḳıl zerḳi ṭāʿat ṣūretinde ḥadden aşurma

161

Feilātün / Feilātün / Feilātün / Feilün

1 Bāġa gir bülbüle ʿarż-ı [gül-i] ruḫsār eyle
Yoḳ gülüñ ʿarżını bülbül göz[ine] ḫˇār eyle

2 Bāġ şāhidlerine zülf ile çeşmüñ göster
Sünbül[i] derhem idüp nergis-i bīdār eyle

3 Ġoncaya lāf-ı leṭāfetde ağız açdurma
Laḥẓa laḥẓa anı şermende-yi güftār eyle

4 Serve āzādlıḳ ismiyle yaḳışmaz yürümek
Anı hem şīve-yi reftāra giriftār eyle

5 Dār-ı dünyānı göñül ḳayd[188] bilüp terk ide gör
Ḫˇāb-ı ġafletde iken kendüñi[189] bīdār eyle

6 İy ciger zaḫmı ḫaṭuñ açma ciger[190] görünen
Yetene rāz-ı nihānum yeter iẓhār eyle

7 Kes Fużūlī ṭamaʿuñ ehl-i temennālardan
Ḳanda olsañ ṭaleb-i devlet-i dīdār eyle

162

Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün

---

[188] ḳayd: cehd; ANT
[189] Kendüñi: özüñi; ANT
[190] ciger: hadengin; ANT

1 Uyup āhū[ya] düşdi müşk-i Mecnūn tek beyābāna
Nola çeksen anı zencīr-i zülf-i ʿanberefşāna

2 Çeker kāfir gözüñ her dem cigerden ġamze peykānın
Ne gücdür bu ne virdi alabilmez bir müselmāna

[59a]

3 Belā nāvekleri ṣancılamasun mı gögsüme her yan
Ṭolaşur şāne tek her laḥẓa ol zülf-i perīşāna

4 Oḳuñ geldükçe [sīnemden]ṣadālardır çıḳar bilmen
Dil eyler nāle yā peykān deger sīnemde peykāna

5 Ṣadā-yı nāveküñ çıḳduḳca cān ḫurrem olur gūyā
Bu zindān-ı belādan çıḳmaġa ruḫṣat virür cāna

6 Boyanup ḳana olmış pāre pāre güller aʿżāsı
Meger ḫancer çeküp sen serv tek çıḳduñ gülistāna

7 Melāmet odına yanduñ Fużūlī çıḳ bu ʿālemden
Teraḥḥum ḳıl revā görme ki ʿālem oduña yana

163

Fāilātün / Fāilātün / Fāilātün / Fā

1 İy dil-i sergeşte-yi şikeste-yi vālih
Ṣalli ve sellim ʿalen-nebiyyi ve ālih

2 Naʿt-i Nebīdür kemāl-i ʿaḳl nişānı
Fe'ti bi mā şā'a min ṣıfātı kemālih

3 Dāġ-ı firāḳına iḥtimāl ne mümkin
Aḥraḳanī nārı iştiyāḳı viṣālih

4 Zikri ile ḫoş geçür hemīşe zamānuñ

Müftekiren fī cemālihi vü celālih

5 Eyle ḫayāl-i ruḫın naẓarda muṣavver
Vaḳtebese'n-nūrı min şuā'i cemāliḥ

6 Marżi vü meşkūrdur cemīʿ-i fiʿālin
Aḥsene men ḫaṣahu cemīʿi ḫiṣālih

7 Tābiʿi olmaḳdadur necāt Fużūlī
Ṣayerekallāhu ṭābiʿen li fiʿālih

[59b]

Eḫhebü ilā me'nūyeti velā 'ammeli hümā

164

Mefāīlün / Mefāīlün / Mefāīlün / Mefāīlün

1 Nihāl-i servdür ḳaddüñ ḳaşun nūn ol hilāl üzre
Mis̱āl-i noḳṭa-yı nūn ḫālüñ ol müşgīn hilāl üzre

2 Olup ḥayrān götürmen ḫaṭṭ u ḫālüñden naẓar ġūyā
Gözüm merdümleridür noḳṭalar ol ḫaṭṭ u ḫāl üzre

3 Ḫam itdüñ ḳāmetüm ger terk-i ser ḳılduñsa maʿẕūrem
Ne ʿöẕrüm var eger dirlerse olmaz noḳṭa dāl üzre

4 Yazar göz perdesine eşk şerḥ-i ḥāli bilmez kim
Oḳunmaz ḳan ile yazılsa ḥaṭṭ evrāk-ı āl üzre

5 Demādem eşk[191]-i müjgān ile ṭıfl-ı merdüm-i çeşmüm
Ḫaṭṭ-ı sevdā-yı ḫālüñ meşḳ ider levḥ-i ḫayāl üzre

6 Fużūlīnüñ ṭarīḳ-i naẓma ṭab'ın müstaḳīm itmiş

---

[191] eşk: kilk; ANT

Ḫayāl-i ḳāmetüñ kim bir elifdür iʿtidāl üzre

165

Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün

1 Ḳarārdur āfitābı sāye çekseñ perde-yi ruḫsāra
Dirildür ġonca ḫalḳın dürc-i laʿlüñ gelse güftāra

2 Saña bir söz diyince geçdi ʿömrüm ḥasbetellillāh
Su'ālüm kām-i dil virmekde muḥtāc itme küffāra

3 Dil-i ṣadpāre cemʿ eylemek ḳūyuñda müşkildir
Olur mı cemʿe ḳāyil her itüñ aġzında bir pāre

4 Ser-i zülfüñde her mū ṣayd ḳılmış bir dil-i sūzān
Düşüpdür ṣanasın bir şuʿle od şemʿ üzre bir pāre

5 Temennā-yı viṣālüñ çün degül giryem budur ḳaṣdum
Ki seyl-i eşkden yer ḳalmaya kūyuñda aġyāra

6 Başum ḳaldırmasun ḫāk-i rehüñden sernigūn çeksün
Çeker olsa muṣavvir ṣūretüm kūyuñda dīvāra

7 Fużūlī za'f-ı ten özrüyle kesme nāle-yi zārum
Bizi çün çeng tek mu'tād ḳıldum nāle-yi zāra[192]

166

[60a] *Feilātün / Feilātün / Feilātün / Feilün*

1 Yine ol māh benüm aldı ḳarārum bu gice
Çıḳacakdur felege nāle-yi zārum bu gice

[192] -M

2 Şemʿveş maḥrem-i bezm eyledi ol māh beni
Yanacaḳdur yine hecr[193] odına varum bu gice

3 Hem viṣāli od olur cānuma hem hicrānı
Bir ʿaceb şemʿ ile düşdi ser ü kārum bu gice

4 Ne tütündür ki çıḳar çarḫ-ı dilzāra meger
Hecr dāġını urur lāle-yi zārum bu gice

5 Ṣubḥa ṣaldı bu gice şemʿ gibi ḳatlümi hecr
Ola kim ṣubḥ gelince gele yārüm bu gice

6 Pāre pāre cigerüm itlerine neẕr olsun
Ol ser-i ḳūya eger düşse güẕārum bu gice

7 Var idi ṣubḥ-ı viṣāline Fużūlī ümīd
Çıḳmasa ḥasret ile cān-ı fiġārum bu gice

167

Mefāīlün / Mefāīlün / Mefāīlün / Mefāīlün

1 Ḥaẕer ḳıl cevr[194] odından cevrüñi ʿuşşāḳa az eyle
Ḫas u ḫāşāki yaḳma şuʿlesinden iḥtirāz eyle

2 Ṣanemler secdesidür bizde ṭāʿat Tañrıçün zāhid
Kimi görseñ sen öz dilüñde teklīf-i namāz eyle

3 Ḥaḳīḳat levḥini[195] yazmaġ dilerseñ levḥ-i ẕātuñda
Ḫatın gülruḫların manẓūr dut terk-i mecāz eyle

4 Ṣanemler sengdillerdür işitmezler sözi zāhid

[193] M‘de hicrān şeklindedir, vezin gereği düzeltilmiştir.
[194] cevr: āh; ANT
[195] levhini: hattını; ANT

Yeter bīhūde ben tek anlara ʿarż-ı niyāz eyle

5 Senüñ nāzuñ görende ʿaḳl ḳalmaz ḥasbetelillāh
Amāndur ṭālib-i dīdāra bir dem terk-i nāz eyle

[60b]

6 Yoluñda intiẓar-ı maḳdemüñle ḫāk olan çoḳdur
Ḥırām it bir ḳadem biñ ḫāksāri serfirāz eyle

7 Fużūlī cāna tapşurduñ ḫayālin şimdi rüsvāsın
Saña kim der ki her nāmaḥreme ifşā-yı rāz eyle

168

Müstef'ilün / Fe'ūlün / Müstef'ilün / Fe'ūlün

1 Muṣḥaf dimek ḫaṭādur ol ṣafḥa-yi cemāle
Bu bir kitāb sözdür fehm iden ehl-i ḥāle

2 Ruḫsāre noḳṭa ḳoymaḳ resm-i ḫaṭ olmasaydı
Düşmezdi menzil itmek ruḫsāruñ üzre ḫāle

3 Ḥayrān-ı māh-ı rūyıñ ḫurşīde mihri ṣalmaz
Müştāḳ-ı ṭāḳ-ı ebrūñ eksük baḳar hilāle

4 Ḳondurdı gerd ḫaṭuñ āyīne-yi murāda
Ḳufl urdı ʿaḳd-ı zülfüñ gencine-yi viṣāle

5 Devrān baña ḳalem tek sevdā ḳapusın açdı
Tā ḳaddümi ġamuñdan döndürdi żaʿf-ı ḥāle

6 Resm-i vefā Fużūlī senden kemāle yetmiş
Ḫoş kāyil-i zamānsın aḥsentü bu kemale

169

Fāilātün / Fāilātün / Fāilātün / Fāilün

1 Ṣu virür her ṣubḥdem gözyaşı tīġ-i āhuma
Kim döker ḳanın sipihrüñ ṣalsa mihrin māhuma

2 Şemʿ-i ruḫsāruñ odı ḳıldı beni āteşperest
Çāk-i sīnemden temāşā eyle āteşgāhuma

3 Tūtiyā tek çeşm-i erbāb-ı naẓardur menzilüm
Gerçi ḫāk-i rehgüẕārum dīde-i bedḫāhuma

[61a]

4 Ġam gibi öldürse ḳanlu tek ḳaçar benden yaña
Şāh-ı derdüm iltica eyler ulüvv-i cāhuma

5 Bir faḳīrem durmasun kimse baña ṭaʿẓīm içün
Ḳande gitsem iy perī ṣu sep ġubār-ı rāhuma

6 Ġāfilem sırr-ı leb-i cān perverüñden tā ḫaṭuñ
Ḳondurupdur gerd mir'āt-ı dil-i āgāhuma[196]

7 Ey Fużūlī yāre döndürdüm yüzüm[197] aġyārdan
Ḫaṣmı çoḳ gördüm ṣıġındım ṣıdḳile Allāḥuma

170

Feilātün / Feilātün / Feilātün / Feilün

1 Batalı ḳana oḳuñ dīde-yi giryān içre
Bir elifdür ṣanasın kim yazılur ḳan içre

2 Yeridür sīne-yi sūzānuma külḫan diseler
Anca kim batdı oḳuñ sīne-i sūzān içre

3 Cānı ten içre ne ṣaḳlardum eger bilseydüm

[196] Bu dize M'de yarımdır.
[197] Metinde yüzümi şeklindedir, vezin gereği düzeltilmiştir.

Ki degül gizlü ġam-ı laʿl-i lebüñ cān içre

4 Ala gör oḳlarumı dīdelerümden ey dil
Ḥayfdur olmaya nāgeh ite müjgān içre

5 Çāk göñlüm arasında yaraşur peykānuñ
ʿAḳd-i şebnem ḫoş olur ġonce-yi ḫandān içre

6 Ḳadüñe serv dimiş ġoncalaruñ ṭaʿnından
Duramaz bād-ı ṣabā hīç gülistān içre

7 Ey Fużūlī kime sūz-ı dilümi şerḥ ḳılam
Yoḳ benüm gibi yanan āteş-i hicrān içre

Tevekkeltü ʻalellāh lā taḫef

171

[61b] *Mefāilün / Feilātün / Mefāilün / Feilün*

1 Yürütmeñüz ʿaraḳı meclis içre bāde ile
Ḥarāmzādeni ḳoyma ḥelālzāde ile

2 Virür sitem sebaḳın ṭıfl-ı ḫaṭuña ḥüsnüñ[198]
Ḳomañ bu içi ḳaranı bu levḥ-i sāde ile

3 Baña zamān ile Mecnūn muḳaddem olsa nola
Oyunda şāh berāber degül piyāde ile

4 Ḳapuñda ḥam ḳadümi gezdürür yürür göñlüm
İtüñdürür yügürür her ṭaraf ḳılāde ile

5 Benem müderris-i ʻilm-i cünūn ḳanı Mecnūn
Ki bermurād ola devrümde istifāde ile

[198] hüsnün: zülfün: ANT

6 Başum ayaġuña ki düşse men‘ eylemezem
Ne eyledi saña nem var bu fitāde ile

7 Beni ṣaġınma Fużūlī ġam içre Mecnūn tek
Ki ben ziyādeem andan ġam-ı ziyāde ile

172

Feilātün / Feilātün / Feilātün / Feilün

1 Ārıżuñ görse felek mihr bıraḳmaz aya
Zerre zerre ḳılup anı bıraḳur ṣaḥrāya

2 Leblerüñ[199] ʿaksin egüp bāġa girer her dem su
Reşkden ḳan içirür berg-i gül-i raʿnāya

3 Yiridür reşkden ayīneye demür bend ursa
Ne içün ḳarşu ṭurur sen kimi bīhemtāya

4 Bulduġı yerde ḥasedden gün urur sāyeñe[200] tīġ
Ki refīḳ olmaya sen māh-ı meleksīmāya

5 Oḳa peykān dikilür ġamzeñ içün peyveste
Ṭokunur ṭa‘na oḳı ḳaşuñ ucından yaya

[62a]

6 Laʿl-i nābuñ hevesi[201] şehd-i muṣaffādur līk
Acı[202] itmiş anı ḥased ṣafrā-yı ṣahbāya

7 Yār ṣalmazsa Fużūlī baña meylin ne ʿaceb
Nice meyl itmek olur sen gibi bir rüsvaya

[199] Leblerüñ: sūretüñ; ANT
[200] urur sāyeñe: o sāy ile; M
[201] Hevesi: ṣıfatı; ANT
[202] M’de aḫī şeklindedir.

173

Fāilātün / Fāilātün / Fāilātün / Fāilün

1 Ey vücūd-ı kāmilüñ esrār-ı ḥikmet maṣdarı
Maṣdar-ı ẕātuñ senüñ eşyā ṣıfātuñ maẓharı

2 Maẓharı her ḥikmetüñ sensin ki [kilk-i][203] ḳudretüñ
Ṣafḥa-yi eflāke naḳş itmiş ḫuṭūṭ-ı aḫteri

3 Aḫteri mesʿūd olan oldur ki ṭabʿ-ı pākinüñ
Ḳābil-i feyż ola luṭfuñdan ṣafā-yı cevheri

4 Cevheri maʿyūb olan nāḳıṣ benem ʿālemde kim
Sādedür ḫaṭṭuñ ḫayāliyle żamīrüm defteri

5 Defteri aʿmālümüñ ḫaṭṭı ḫaṭādandur siyāh
Ḳan döker çeşmüm ḫayāl itdükçe hevl-i maḥşeri

6 Maḥşeri eşküm virür seylāba ger rūz-ı cezā
Olmasa maḳbūl dergāha sirişküm gevheri

7 Gevheridür ʿaşḳ baḥrinüñ Fużūlī āb-ı çeşm
Līk bir gevher ki luṭf-ı Ḥaḳ añadur müşterī

174

Feilātün / Feilātün / Feilātün / Feilün

1 İy vücūduñ es̱eri ḫilḳat-i eşyā sebebi
Nebi ol vaḳt ki bi'l-fiʿl gerekmezdi Nebī

2 Seyyid-i Ebṭaḥi vü Ümmi Zeki vü Mekkī
Hāşimī vü Medenī vü Ḳureşī vü ʿArabī

[203] Şiir bütünlüğünü sağlamak amacıyla ANT'den alınmıştır.

[62b]

3 Sebḳat-i ẕāt ile eyvān-ı risālet ṣadrı
Şeref-i ẕāt ile fihrist-i rüsül münteḫabı

4 ʿAzm-i çarḫ itdi Mesīḥā ki bula miʿrācuñ
Yetmedi menzil-i maḳṣūda ṭarīḳ-i ṭalebi

5 Enbiyāda kime sen tek bu müyesserdür kim
Ādeme vech-i mübāhāt ola ʿizz-i nesebi

6 Ḫilḳat[204]-i muʿteber-i Ādem ü Ḥavvā sensün
Ceʿalallāhu fideān leke ümmī vü ebī

7 Yā nebī ḳılma Fużūlīni ḳapuñdan maḥrūm
ʿAfv ḳıl var ise dergāhda terk-i edebi

175

Fāilātün / Fāilātün / Fāilātün / Fāilün

1 Ey teġāfül birle her sāʿat ḳılan şeydā beni
Vāḳıf ol kim öldürür bir gün bu istiġnā beni

2 Żaʿfum ilden yaşuran aḥvālümi ṣaḳlar velī
Nāle-yi bīiḫtiyārumdur ḳılan rüsvā beni

3 Ger beni ḫūnābe-yi eşküm nihāl eyler ne sūd
Ḳande olsam miḥnet-i ʿışḳuñ[205] ḳılar peydā beni

4 Vālih-i zevḳ-ı leb-i meygūn [u][206] çeşm-i mestüñem
Ṣāḳiyā ṣanma ḫarāb itmiş mey [u][207] ṣaḥbā beni

[204] ḫilḳat: Halef; ANT
[205] miḥnet-i aşḳuñ: nale-yi zārum; ANT
[206] Anlam ve vezin gereği ANT'den alınmıştır.
[207] Anlam ve vezin gereği ANT'den alınmıştır.

5 Ḥāli itmişdür beni benden maḥabbet dostlar
ʿAyb ḳılmañ görseñüz ʿālemde bīpervā beni

6 Kūşe-yi miḥrāba dutmışdum reh-i zühd-i ṣalāḥ
Ḳoymadı öz ḥālüme ol nergis-i şehlā beni

7 Ey Fużūlī bir ṣanem mülkine göñlüm baġladum
Çekdi zincīr-i cünūna ʿāḳıbet rüsvā beni

176

[63a] *Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün*

1 Ey ḫoş ol günler ki ruḫsāruñ baña manẓūr idi
Çeşm-i ümmīdüm çerāġı vaṣldan pürnūr idi

2 Ḳurb-ı şevḳı ʿāfıyetbaḫş-i ten-i bīmār idi
Vaṣl ẕevḳı rāḥatefzā-yı dil-i mehcūr idi

3 ʿİzzetüm şemʿi münevver ṭāliʿüm ʿazmi ḳavī
Devletüm ḥükmi revān ʿıyşum ivi maʿmūr idi

4 Dāmen-i iḳbālüme dest-i taʿarruż yetmeyüp
Çeşm-i ḥāsed çehre-yi cemʿiyyetümden dūr idi

5 Ādem idüm ḳurb-ı dergāhuñda bulmışdum ḳabūl
Menzilüm cennet meyüm kevs̱er enīsüm ḥūr idi

6 Baḫt maṭlūbum müyesser ḳılmaġa maḥkūm olup
Dehr esbābum müheyyā ḳılmaġa me’mūr idi

7 Nola ger ṣalsa Fużūlī beni ġam dünyāya[208] çarḫ
Vaṣl eyyāmında ol ġāfil iyen maġrūr idi

[208] dünyāya: hicrana; ANT

177

Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün

1 Bıraḳdı ḫāke ḥüsnüñ āfitāb-ı ʿālemārāyı
Götürdi yeryüzinden muʿciz-i laʿlüñ mesīḥāyı

2 İki gözden revān etmiş sirişküm ḳāmetiñ şevḳı
ʿAṣā-yı muʿciz[i] gör kim iki bölmüş bu deryāyı

3 Bükülmiş ḳaddümi ḳurtara gör ḳullāb-ı zülfüñden
Ḫaṭādur çekmesün çoḳ bağrı çökmiş bu sınuk yayı

4 Ruḫuñ üzre ḫam-ı ebrūñı görmek isterem ammā
İyen düşvār [olur][209] gün var iken gör tek yeñi ayı

5 Şarāb-ı nāba luṭf it muḥtesib ḳahriyle çoḳ baḳma
Mükedder ḳılma ʿaks-i tīreden cām-ı muṣaffāyı

[63b]

6 Yedi gündür ol ayı bilmezem[210] āhum şirārıyla
Nola ḳılsam benātü'n-naʿş ile yeksān S̱üreyyāyı

7 Fużūlī eşk seyliyle perīşān olma ṣabr eyle
Aña hemvār ola āḫir dutup ṭurur mı dünyayı

178

Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün

1 Baña[211] cāndan uṣandurdı cefādan yār uṣanmaz mı
Felekler yandı āhumdan murādum şemʿi yanmaz mı

---

[209] Mısra bütünlüğünü sağlamak amacıyla ANT'den alınmıştır.
[210] bilmezem: görmezem; ANT
[211] baña: beni; ANT

2 Ḳamu bīmārına cānān devā-yı derd ider iḥsān
Niçün ḳılmaz baña dermān beni bīmār ṣanmaz mı

3 Ġamum pinhān dutardum ben didiler yāre ḳıl rūşen
Disem ol bīvefā bilmen inanur mı inanmaz mı

4 Şeb-i hicrān yanar bağrum[212] döker ḳan çeşm-i giryānum
Uyarur ḫalḳı efġānum ḳara baḫtum uyanmaz mı

5 Gül-i ruḫsāruña ḳarşu gözümden ḳanlu aḳar ṣu
Ḥabībüm faṣl-i güldür bu aḳarṣular bulanmaz mı

6 Degüldüm ben saña māyil sen etdüñ ʿaḳlumı zāyil
Baña ṭaʿn eyleyen āḳıl[213] seni görgeç utanmaz mı

7 Fużūlī rind [ü] şeydādur hemīşe ḫalḳa rüsvādur
Ṣorun kim bu ne sevdādur bu sevdādan uṣanmaz mı

179

Feilātün / Feilātün / Feilātün / Feilün

1 Gitdi elden ṣanemüñ sünbül-i müşkefşānı
Yine devr etdi perīşān men-i sergerdānı

2 Öyle muʿtād olubam āteş-i hicrānuña kim
Görmesem yandurur elbette men-i hicrānı

[64a]

3 Gökde āhum yeli söndürdi çerāġın güneşñ
Yirde eşküm ayaġa urdı dür-i ġalṭānı

4 Göz beyāżına çeker laʿllerüñ ṣūretini
Dembedem ḫāme-yi müjgān ile bağrum ḳanı

212 bağrum: cānum; ANT
213 ʿāḳıl: ġāfil; ANT

5 Çıḳdı cān kimseye iẓhār idebilmen derdüm
Nideyüm āh bu derdüñ ne ola dermānı

6 İy sitem daşını bī̇derdlere ẓāhir iden
Yapagör bir nice daş ile dil-i vīrānı

7 Virse cān yitmeye cānāna Fużūlī ne ʿaceb
Her kişi kim sever öz cānı içün cānānı

180

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

1 Fāriġ etdi mihrüñ özge mehliḳālardan beni
Ḥırz imiş ʿaşḳuñ senüñ ṣaḳlar belālardan beni

2 Vāmıḳ u Ferhād tek rüsvāya ḳılmañ nisbetüm
Bir faḳīrem [ṣanmañuz ol][214] ḫodnümālardan beni

3 ʿİşve-yi nāzile refʿ itdüñ ġam [u] endūhumı
Siḥr ilen bīgāne ḳılduñ āşinālardan beni

4 Ḳıl tekellüf[215] zülfüñ endūhını göñlümden gider
Bir füsūn[216] ile ḫalāṣ it ejdāhalardan beni

5 Ġāyet-i zühd ü veraʿ zāhid viṣāl-i [ḥūr][217] ise
Vechi yoḳ menʿ etmegüñ ḥūrīliḳālardan beni

6 Her cefā ḳılsañ Fużūlī [tek][218] şikāyet ḳılmazam
ʿAşḳ eṭvārında ṣayma bīvefālardan beni

---

[214] M'de [Arapça yazı görseli] şeklindedir. "sanmañuz ol" vezin ve anlam gereği ANT'den alınmıştır.
[215] tekellüf: tekellüm; ANT
[216] Metinde "efsun" şeklinde olup vezin gereği "füsūn" olarak okunmuştur.
[217] Vezin ve anlam gereği ANT'den alınmıştır.
[218] Vezin ve anlam gereği ANT'den alınmıştır.

181

[64b] *Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün*

1 Çehre-yi zerdümde gör hemdem sirişküm ālümi
Ol gül-i raʿnāya bir reng ile bildür ḥālümi

2 Tā ki servüm başa başum üzre gāhī bir ḳadem
Ey muṣavver rehgüẕārı üzre çek tims̱ālümi

3 Ey [felek][219] yoḳdur [pelās][220]-ı faḳrden ʿārum benüm
Aṭlasuñdan bilmişem üstün muḥaḳḳar şālumi

4 Ey ḫoş ol kim ʿaşḳ ḥarfin [bir daḫi][221] tekrār iden
Ḥaşr dīvānından görgeç nāme-yi aʿmālümi

5 Hīç kim yoḳdur ki nālemden şikāyet eylemez
Şükr kim ʿarż eyleyen çoḳdur saña aḥvālümi

6 Niyyetüm oldur ki ruḫsāruñ görüp cānum virüp
Muṣḥaf-ı ruḫsār açup ḳılġıl mübārek fālümi

7 Ṣubḥ u şām ol ḳıble-yi ebrū muḳābildür baña
Ey Fużūlī Tañrı gözden ṣaḳlasun iḳbālümi

182

Feilātün / Feilātün / Feilātün / Feilün

1 Yār ḳılmazsa baña cevr ü cefādan ġayrı
Ben aña eylemezem mihr [ü] vefādan ġayrı

[219] Vezin ve anlam gereği ANT'den alınmıştır.
[220] pelās: libās; ANT
[221] Vezin ve anlam gereği ANT'den alınmıştır.

2 Ey viren ġayre göñül virme ḳanı bende göñül
Ser-i zülfüñde olan baḫt-ı ḳaradan ġayrı

3 Ḳıldı Mecnūn gibi çoḳlar heves-i ʿaşḳ velī
Döymedi derde beni bīser ü pādan ġayrı

4 Müşk-i Çīn eylese zülfün ile daʿvī ne ʿaceb
Ne olur yüzi ḳara ḳulda ḫaṭādan ġayrı

5 Lebine çeşme-yi hayvān döyemez kim lebinüñ
Var bir cāna yarar feyż-i beḳādan ġayrı

[65a]

6 Hīç kim bilmedi taḥḳīḳ ile aġzuñ sırrın
Sırr-ı ġaybı ne bilür kimse Ḫüdādan ġayrı

7 Ey Fużūlī bize taḳdīr ġam itmiş rūzī
Ḳılalum ṣabr nedür çāre rıżādan ġayrı

183

Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün

1 Tereşşuḥ ḳabrümüñ ṭaşından etmiş çeşmümüñ yaşı
Ḫayāl eyler gören kim laʿldendür ḳabrümüñ ṭaşı

2 Ne zībāsan ki ṣūret baġlamaz taṣvīr -i ruḫsāruñ
Taḥayyür ṣūret eyler ṣūretüñ çekdükde naḳḳāşı

3 Nola girdāb-ı ġam dirsem men-i sergeşte dünyāya
Ṣanur [kim][222] çizginür ʿālem kimüñ kim çizginür başı

4 Sipihr-i pürkevākibden degül derde devā mümkin
Ḫayāl etmekdedür tiryāk-i zehr-i ġam bu ḫaşhāşı

[222] Vezin gereği ANT'den alınmıştır.

5 Beḳāsı mümkin olmaz olsa ger dīvār-ı ʿömrüñde
Meh ü ḫūrşīdden ḫışt-ı binā eflākdan kāşī

6 Virür emvāta iḥyā bāde gūyā kim çıḳup her dūn
Ṣalur feyż-i Mesīḥā bādeye ḫumḫāne ḫuffāşı

7 Fużūlīni reh-i ʿışḳuñda eşk ü āh ider rüsvā
Belādur her kimüñ bir yolda ġammāz [olsa yoldaşı][223]

184

Feilātün / Feilātün / Feilātün / Feilün

1 Ḥāṣılum yoḳ ser-i ḳūyuñda belādan ġayrı
Ġareżüm yok reh-i ʿışḳuñda fenādan ġayrı

2 Ney-i bezm-i ġamam ey āh ne bulsañ yele vir
Oda yanmış ḳuru cismümde hevādan ġayrı

[65b]

3 Perde çek çihreme[224] hicrān güni ey ḳanlu sirişk
Ki gözüm görmeye ol māhliḳādan ġayrı

4 Yetdi bīkeslügüm ol ġāyete kim çevremde
Kimse yoḳ çizgine girdāb-ı belādan ġayrı

5 Ne yanar kimse baña āteş-i dilden özge
Ne açar kimse ḳapum bād-ı ṣabādan ġayrı

6 Bozma ey mevc gözüm yaşı ḥabābın ki bu seyl
Ḳoymadı hīç ʿimāret bu binādan ġayrı

7 Bezm-i ʿaşḳ içre [Fużūlī][225] nice āh eyleyeyüm

[223] Vezin ve anlam gereği ANT'den alınmıştır.
[224] çehreme: dīdeme; ANT

Ne temettüʿ bulunur neyde ṣadādan ġayrı

185

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

1 Ḥayret ey büt ṣūretüñ gördükde lāl eyler beni
Ṣūret-i ḥālüm gören ṣūret ḫayāl eyler beni

2 Mihr ṣalmazsan baña raḥm eylemezsen bunca kim
Sāye tek sevdā-yı zülfüñ pāyimāl eyler beni

3 Żaʿf-ı ṭāliʿ māniʿ-i tevfīḳ olur her nice kim
İltifātuñ ārzūmend-i viṣāl eyler beni

4 Ben [gedā][226] sen şāha yār olmaḳ yoḳ ammā neyleyüm
Ārzū sergeşte-yi fikr-i muḥāl eyler beni

5 Tīr-i ġamzeñ atma kim baġrum deler ḳanum döker
ʿUḳd-i zülfüñ açma kim āşüfteḥāl eyler beni

6 Dehr vaḳf etmiş beni nevres civānlar ʿaşḳına
Her yeten mehveş esīr-i ḫaṭṭ [u] ḫāl eyler beni

7 Ey Fużūlī ḳılmazam terk-i ṭarīḳ-i ʿaşḳ kim
Bu fażīlet dāḫil-i ehl-i kemāl eyler beni

186

[66a] *Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün*

1 Aldı gülzār içre ṣu ʿaks-i ʿiẕār-ı ālüñi
Çekdi güller ṣūretin manẓūr idüp tims̱ālüñi

---

[225] Vezin ve anlam gereği ANT'den alınmıştır.
[226] Vezin ve anlam gereği ANT'den alınmıştır.

2 Adın etmiş gün alup bir ʿaks mir'āt-ı felek
Ṣubḥ gösterdükde sen ruḫsār-ı ferrūḫfālüñi

3 Şerḥa bir gün ḳılduġuñ bīdād çekmez ḥaşre dek
Ol melek kim yazmaḳ ister nāme-yi aʿmālüñi

4 Seyl-i ḫūn ḫālüñ ḫayāliyle bozup göz merdümin
Merdüm etmiş çeşm-i ḫūnbāra ḫayāl-i ḫālüñi

5 Murġ-ı dil ḳalmadı kim ṣayd olmadı bir dām evi
Sākin it pervāzdan şehbāz-ı müşkīnbālüñi

6 Ḳoymadı bir kimse cevrüñ çekmedi raḥm it beni
Menʿ ḳıl ḫūnrīzlıḳdan ġamze-yi ḳattālüñi

7 Ey Fużūlī pes ki ġāmnāk ola aḥvālüñ seniñ
Ġamdan ölseñ hīç kim ṣormaz daḫi aḥvālüñi

187

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

1 Gördüm [ol][227] ḫūrşīd ḥüsnin iḫtiyārum ḳalmadı
Sāye tek ṭurmaġa bir yerde ḳarārum ḳalmadı

2 Bir gün olmaz ḫilḳatin[228] görmek müyesser āh kim
Ẕerrece ol gül yanında āh ʿitibārum ḳalmadı

3 Pāk ḳıldı ṣūretümden żaʿf dehr āyīnesin
Öyle maḥv oldum ki bir ẕerre ġubārum ḳalmadı

4 Ġam güni hemdemlerüm ġarḳ oldılar göz yaşuma

[227] Vezin gereği ANT'den alınmıştır.
[228]ḫilḳatin: ṭal'atin; ANT

Silmege göz yaşumı bir ġamgüsārum ḳalmadı

5 Rūzgārum ḫoş geçerdi āh kim devrān dönüp
Oldı aḥvālüm ḫarāb ol rūzgārum ḳalmadı

[66b]

6 Rāh-ı ʿaşḳ içre fenā ancaḳ baña maḳṣūd idi
Şükr kim maḳṣūda yetdüm intiẓārum ḳalmadı

7 Ey Fużūlī il ḳamu aġyārum oldı yār içün
Sūz-ı dilden ġayrı bir dilsūz yārüm ḳalmadı

188

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

1 Her gören ʿayb itdi āb-ı dīde-yi giryānumı
Eyledüm taḥḳīḳ kimse görmemiş cānānumı

2 Laḥza laḥza ḫūbları gördüm ki dil ḳaṣdındadur
Pāre pāre eyledüm men hem dil-i sūzānumı

3 Çoḳ yetürme göñüllere efġānum iy kāfir ṣaḳın
İncinür nāgeh Mesīḥā işidüp efġānumı

4 Ḳılma her sāʿat beni rüsvā-yı ḫalḳ iy berḳ-ı āh
Eyleme rūşen şeb-i ġam külbe-yi aḥzānumı

5 Çıḳma iy dīvāne bāzār-ı melāmetden diyü
Muttaṣıl çāk-i girībānum dutar dāmānumı

6 Ḳansı bütdür bilmezem īmānumı ġāret ḳılan
Sende īmān yoḳ ki sen alduñ diyem īmānumı

7 Ey Fużūlī cāna yetmişdüm göñülden şükr kim
Baġladum bir dilbere kurtardum andan cānumı

189

Mefâʻîlün / Mefâʻîlün / Mefâʻîlün / Mefâʻîlün

1 Meger ḫˇāb içre gördüñ ey göñül ol çeşmi şehlāyı
Ki ḳılduñ ṭurfetü'l ʿayn içre ġarḳ-ı eşk deryāyı

2 Yetürdi āhumı gerdūna ol büt gör ne kāfirdür
Dimez kim gökde nāgeh işide nālem Mesīḥāyı

190

[67a] *Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün*

1 Cānumuñ cismiyle zevḳ-ı ıttıṣāli ḳalmadı
Āh kim sensiz dirilmek iḥtimāli ḳalmadı

2 Şükrü li'llāh baḫt yar oldı yetirdüm tīġüña
Başumuñ bir ḳılca boynumda vebāli ḳalmadı

3 İstedüm ol māha ʿarż-ı ḥāl idem ḥayret baña
Öyle ġālib oldı kim bir söz mecāli ḳalmadı

4 Bilmezem ḫālüñ ḫayālin ḳanda taṣvīr eyleyen
Ṭaġdan bir yer ten ü cānumda ḫāli ḳalmadı

5 Her kimi gördüñse ġam üftādesi dutduñ elin
Veh ki benden ġayrı bir ġam pāyimāli ḳalmadı

6 Ey ḫoş ol sermest kim göñlünde zevḳ-ı ʿışḳdan
Āḫiret endīşesi dünyā vebāli ḳalmadı

7 Āferīn ey cām ki neyledüñ göñül āyīnesin
Ḫāṭır-ı pākümde dünyānuñ melāli ḳalmadı

8 Dürdnisbet pāyimāl-i ḳayddur her kim ki var
Bezm-i dehr içre ḥarīf-i lā'übāli kalmadı

9 Gör Fużūlī ʿaşḳ ṭuġyānın ʿadem mülkin gözet
ʿAzm-i künc it kim hevānuñ iʿtidāli ḳalmadı

191

Feilâtün / Feilâtün / Feilâtün / Feilün

1 Ṣanma kim bülbül açar uçmaġa bāl [ü] perini
Gül yaḳup anı ṣavurmış göge ḫākisterini

2 Gözüm ü yüzüm arasında çeri çekdi müjem
Ki gözümden ṣu çıḳup yumıya ḫāk-i derini

3 Mevc-i eşküm görüp ebrūya ṣalur çīn ne ʿaceb
Ki ṣavurmaḳ çıḳarur ol ḳılıcuñ cevherini

[67b]

4 Düşdi vaṣf-ı dür-i dendānı aġızdan aġıza
İşidüp ṣaldı beyābana deñiz gevherini

5 Göz yüzin görmese ḳanlar dökilür āh nola
Fitneyi başa müşerref ḳıla göz manẓarını

6 Reşḥa-yı cām bizi dutdı nola ger sāḳī
Gele ḳurtara bizi ala ayaġı terini

7 Oldı neẓẓāremüze cemʿ-i Fużūlī eṭfāl
Gel dutalum bu sipāhile cünūn kişverini

192

Mefāīlün / Mefāīlün / Mefāīlün / Mefāīlün

1 Mübeddel ḳılmaġa ṣubḥ-ı viṣāle şām-ı hicrānı

Benüm āhum elidür ṣubḥ u şāmı çarḥ dāmānı[229]

2 Gözüm yaşıyla hemreng olduġıçün keşf-i rāzında
Başarken baġruma düşdi gözümden baġrumuñ ḳanı

3 Dil-i pürḫūn mıdur sīnemde yā ol ḳaşları yayuñ
Çekilmiş nāvek[i] cismümde ḳalmış ḳanlu peykānı

4 Yüzüñ görmek temennāsındaem ammā budur müşkil
Ki dem düşdükçe açdurmaz baña göz eşk-i ṭuġyānı

5 Didüñ ey Ḫıżra beñzer yār laʿli āb-ı ḥayvāna
Bu taʿẓīm ile topraḳdan götürdüñ āb-ı ḥayvānı

6 Nis̱āruñ ḫāk-i pāyüñ lāyıḳı bir gevher isterdüm
Ḳamu gözden geçürdüm ḳaṭre ḳaṭre eşk-i ġalṭānı

7 Fużūlīnüñ yeter ʿaşkuña inkār etme ey gerdūn
Güvāh-ı ḥāl yetmez mi saña feryād u efġānı

193

[68a] *Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün*

1 Meger ḫˇāb içre gördüñ ey göñül ol çeşm-i şehlāyı
Ki kılduñ tarfetü'l-ayn içre ġarḳ-ı eşk dünyāyı

2 Yetürdi āhumı gerdūna ol büt gör ne kāfirdür
Demez kim gökde āhum incide nāgeh Mesīhāyı[230]

3 Çekersen ey muṣavvir ṣūretin ol mehveşüñ ammā
Ne mümkindür[231] murāduñca çekilmek ḳaşları yayı

[229] dāmānı: hicranı; ANT
[230] Bu iki beyit mecmuada yoktur. Gazeli tamamlamak maksadıyla ANT'den alınmıştır.

4 Belādur şehrlerde ben gibi rüsvā-yı ʿām olmaḳ
Ne ḫoş Ferhād [u] Mecnūn menzil itmiş kūh [u] ṣaḥrāyı

5 Görünmez yār ḫalḳ-ı eşküm temāşāsına ġarḳ olmış
Eger nāgeh görünse ol perī gel gör temāşāyı

6 Dutup ḳuşlar başumda āşiyān feryāda gelmişler
Çıḳ ey āhum odı bir dem başumdan ṣav bu ġavġāyı

7 Fużūlī ḫaṭṭ[ı] sevdāsın ḳalem tek başa ṣalmışsın
Gider başuñ eger başdan gidermezseñ bu sevdayı

194

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

1 Giryedür her dem açar ġamdan dutulmış göñlümi
Eşkdür ḫāli ḳılan ḳanıla dolmış göñlümi

2 Ey perīveşler cefā resmin unutmañ raḥm idüñ
Eylemeñ bedḫū cefā muʿtādı olmış göñlümi

3 Vaʿde-yi vaṣl ile ol gülruḫlar etmek ıżṭırāb
Mihnet-i hicrān ile ārām bulmış göñlümi

4 Ḫançer-i bīdād ile her dem urur zaḫm üzre zaḫm
Hīç bir dem görmedüm olmış ögülmiş göñlümi

5 Pāybend-i luṭf olup bir yerde sākin olmadum
Deşt-i ḥayretde tereddüdden yorulmış göñlümi

6 Sīmberlerden gelen daşları yıġma çevreme

[231] mümkindür: müşkildür; ANT

ʿAşḳ maʿmūr eylemek ister yorulmış göñlümi

7 Her zamān bir āteşīn ruḫsār sevdāsın çeker
Ey Fużūlī gör bu odlara urulmış göñlümi

195

[68b] *Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün*

1 Tāb-ı sūz-ı sīneden eksilme[sey]di göz nemi
Göz yumup açınca seylāba virürdüm ʿālemi

2 Her gözüm bir mevc bir deryādur ol deryā üze
Her ḳaşumdur mevcden bir sernigūn olmış gemi

3 Mūy-ı jülīdemdedür cemʿiyyet-i eṣnāf-ı ġam
Mülk-i sevdānuñ budur gūyā sevād-ı aʿẓamı

4 Hecr var ey dīde vaṣl-ı eyyāmı dökme ḫūn-ı dil
Ṣaḳla kim elbette anuñ hem gelür bir gün demi

5 Ādemīden çoḳ olur ẓāhir perīveşler velī
Az olur vāḳiʿ perīveşlerde sen tek ādemī

6 Vaṣl yādiyle göñül söndürme āhum āteşin
Külbe-yi tārumdan ikrāh etmesün hicrān gamı

7 Ey Fużūlī ḳıldı ḫātem riştesin pürpīç ü tāb
Bir perīveş dilberüñ sevdā-yı zülf-i pürḫamı

196

Mütefāilün / Mütefāilün / Mütefāilün / Mütefāilün

1 Yeter ey felek bu cefā yetür men-i zāra serv-i revānumı
Meh-i ṭalʿatiyle münevver it dil ü dīde-yi nigerānumı

2 [Ruhum][232] üzre ḫaṭṭ-ı sirişkümi defaʿāt ile ḳalem-i müjem
Raḳam etdügiçün il oḳuyup bilür oldı rāz-ı nihānumı

3 Cigerüm odını niḥān iken ile ẓāhir itdi mürūr ile
Göreyüm bir gice āb-ı çeşm-i ter-i şerārfeşānumı

4 Dutalum ki zülf-i siyāhuñı dutan üzre s̱ābit olur güneh
Ne revā ki ġamze-yi ḳātilüñ güneh etmedin döke ḳanumı

5 Bu belāya ṣaldı beni ḳaddüñ kim yaşurdı yir yüzini yaşuñ
[Bu][233] yire yetürdi beni ġamuñ ki felek işitdi fiġānumı

[69a]

6 Nice ḳadd ü ḫāl ü ḫaṭ ü ruḫuñ ġam ü renc ü [derd ü][234] belā ile
Büke ḳaddümi döke yaşumı yıḳa göñlümi yaḳa cānumı

7 Sitemüñ daşiyle başı ṣınuḳ[235] bedeni şikeste Fużūlīyem
Bu ʿālāmet ile bulur beni ṣoran olsa nām u nişānumı

197

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

1 Ḫoşdur irmek ol beden vaṣlına pīrāhen gibi
Ki el öpmek āsitin tek [geh][236] ayaġ dāmen gibi

2 ʿAks ṣalmaz peykerüm gözgüye baḳsam żaʿfdan
ʿĀlem-i ṣūretde bir şeydā bulunmaz ben gibi

3 Cemʿdür göñlüñ senüñ kim var ben tek çoḳlaruñ
Ben perīşānum ki bulunmaz baña bir sen gibi

---

[232] ruḫum: Ref‘; ANT
[233] bu: Bir; ANT
[234] Vezin ve anlam gereği ANT‘den alınmıştır.
[235] ṣınuḳ: yaruġ; ANT
[236] Vezin ve anlam gereği ANT‘den alınmıştır.

4 Bu çemen gülruḫlarına derd-i dil ḳılmaz es̱er
Yüz dilüñ var ise ḫāmūş ol göñül sūsen gibi

5 Ger dilerseñ idesin neẓẓāre-yi dīdār-ı yār
Gendüzün görme arada dīde-yi rūşen gibi

6 Dāmenüñ doldursa gerdūn dürr ilen dök ebr tek
Dürr içün telḫ etme kāmuñ baḥr-ı ter dāmen gibi

7 Ṣal naẓardan laʿl hem görseñ sirişk-i āl tek
Laʿl içün her daşa urma başuñı maʿden gibi

8 Kārgāh-ı ṣunʻda bir ṣūret it naḳş-ı żamīr
Biñ ḫayālüñ dutmaġıl serrişte-yi sūzen gibi

9 Gözyaşıyla dāne dāne cemʿ-i esbāb etme kim
Yile virür dehr anı pāmāl edüp ḫırmen gibi

10 Baḥrler seyr eylesüñ muṭlaḳ ter olmaz dāmenüñ
Ger hevā-yı ʿışḳ ile memnūn iseñ yelken gibi

[69b]

11 Ḳanda olsañ ḳapu levḥi tek gözet ʿismet yolın
Açmañuz dīvārlardan her ive revzen gibi

12 Ey Fużūlī menzil-i maḳṣūda yetmek isteseñ
Hīç bir sır yoḳdur eṭvār-ı müstaḥsen gibi

198

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

1 Giceler tā ḥālüme gerdūn temāşā etmedi
Terk idüp bīdādını bir mihr peydā etmedi

2 Nāvekin gör kim ya Rab eşküm dutar göz perdesin
Ey diyen Mūsā ʿaṣāsın ḳaṭʿ-i deryā etmedi

3 Her demüñde biñ Mesīḥā zinde-yi cāvīd olur
Sen iden iẓhār iʿcāzı Mesīḥā etmedi

4 Āşiyān tā ravża-yı kūyuñda dutdı murġ-ı dil
Geçdi ṭavf-ı Kaʿbeden uçmaġa pervāz etmedi

5 Hīç ʿābid añmadın laʿlüñ ki gözden ḳan döküp
Secdeden ṭurduġca taġyīr-i muṣallā etmedi

6 Żaʿf-ı ṭāliʿ kesdi dünyādan naṣībin zāhidüñ
Yoḳsa öz re'yiyle zāhid terk-i dünyā etmedi

7 Etmedi elden nihān bir gice ṭavf-ı ḳūyuñı
Kim Fużūlīni sadā-yı nāle rüsvā etmedi

199

Feilâtün / Feilâtün / Feilâtün / Feilün

1 Yıḳdı sāḳī bir ayaġile ben efkārumı
Bir ṭepük eyledi vīrān bu kühen dīvārı

2 Gāh maʿmūr ḳılur sāḳī beni gāh ḫarāb
Görüñüz gāh yapup gāh yıḳan dīvārı

[70a]

3 Gün çıḳınca ṣaçarum gevher-i eşk encüm tek
Giceler yāduma geldükçe meh-i ruḫsārı

4 Dil yaḳar dāġ gözüñ fikrile hecr güni
Bu çerāġ ile mi ṣaḳlar gice ol bīmārı

5 Yoḳ özinden ḫaberi kim ki gelür dünyāya

Bezmden ṭaşra ḳomaz pīr-i muġān huşyārı

6 Bize çün ḳadr bulunmaz çıḳalum dünyādan
Müşterī yoḳ nice bir bekleyelüm bāzārı

7 Ḳayd-ı İslām[237] Fużūlī saña bir āfetdür
Bir ḥiṣār idegör andan özüñe zünnārı

200

Mefʿūlü / Fāʿilātü / Mefʿāīlü / Fāʿilün

1 Dil ġāretine tāze ḫaṭuñ çekdi leşkeri
Sındırdı biñ gönüllü ṣafın bir yeñiçeri

2 Ḫūblar senüñ ḳapuña gelürler bölük bölük
Gitmezler özge ḳapuya sensin aġaları

3 Nola aṣarsa göz müjeden eşk ḳatresin
Aṣar subaşı yol kesici kanlu ḳāfiri

4 Odlu göñül evine girer ġam güni oḳuñ
Yoldur mı gice oda başar bir yaban eri

5 Göz defterine ṣalmışam ki virürem ḥisābını[238]
Aç ey göñül bu tend[e] oñat oḳu defteri

6 Gözgüde ʿaks-i ḫālini gördüm gülüp didi
Ḳoymaz bu dāġı gögsine Rūmuñ ḳalenderi

7 Bilmen nedür günāh Fużūlī çeker baña
Her laḫẓa ol cefā ḳılıcı cevr ḫançeri

[237] islām: taklīd; ANT
[238] Bu mısraʿın vezni kusurludur.

201

[70b] *Feilātün / Feilātün / Feilātün / Feilün*

1 Ne görür ehl-i cefā bende vefādan ġayrı
Ne bulur şemʿ yaḳan kimse żiyādan ġayrı

2 Ey olan sākin-i mescid ne bulupsun bilmen
Būriyāsında anuñ būy-ı riyādan ġayrı

3 Gel ḫarābāta naẓar sāḳiye ḳıl kim yoḳdur
Ruḫ-ı ṣāf u mey-i ṣāfīde ṣafādan ġayrı

4 Serbeser vādi-yi miḥnetedür ü ġam mülk-i vücūd
Bir ferāġat yeri yoḳ şehr-i fenādan ġayrı

5 Cümle-yi ḫalḳ baña yār içün aġyār oldı
Ḳalmadı kimse baña yār Ḫudādan ġayrı

6 ʿAzm-i ḳūyında göñül yarlıġ ister bizden
Elümüzden ne gelür ḫayr duʿādan ġayrı

7 Faḳr imiş faḳr Fużūlī şeref-i ehl-i vücūd
Özüñe eyleme hemdem fuḳarādan ġayrı

202

Fāilātün / Fāilātün / Fāilātün / Fāilün

1 Ġarḳ-ı ḫūnāb-ı dil itdi dīde-yi giryān beni
Anca ḳan dökdüm ki bu rengile dutdı ḳan beni

2 Her ṭaraf yüz ġam helāküm ḳaṣdın itmiş Tañrı çün
Bir dem iy gözden aḳan ḫūnāba ḳıl pinhān beni

3 Yoḳ mecālüm özge gülruḫsāra sensiz baḳmaġa

Eylemiş hecr-i ruḫuñ öz ḥālüme ḥayrān beni

4 Rūz-ı hicrān gün çeküp bir tīġ-ı minnet ḳoy baña
Yoḳsa minnetsiz helāk eyler şeb-i hicrān beni

5 Ġarḳ-ı ḫūnāb oldı cism-i hākisārım āh kim
Dürdveş ṣaldı ayaḳlara ġam-ı devrān beni

[71a]

6 Penbe-yi dāġ nihān etmiş serāser cismümi
Kim melāmet ḳılmaya her kim görüp ʿüryān beni

7 Bir meh-i bīmihreem māyil Fużūlī yoḳ ʿaceb
Ḳılsa her yan ẕerre nisbet çarḫ-ı sergerdān beni

203

Fāilātün / Fāilātün / Fāilātün / Fāilün

1 Mey peyāpey ṣunma sāḳī ḳılma lāyaʿḳıl beni
Etme bir dem devlet-i dīdārdan ġāfil beni

2 Zehr-i ḳahruñ içmedin var ise ḳaṣduñ ḳatlüm it
Āb-ı ḥayvān içsem öldürmek olur müşkil beni

3 ʿĀr-ı ḳatlümden saña men teşne āb-ı tīġüñe
Öldürür ḥasret ger öldürmezseñ ey ḳātil beni

4 Ben saña ḥayrān u benden ġayrı senden bīḫaber
Şükr aña kim ʿaşḳuña ḳılmış hemān ḳābil beni

5 Ey ḫoş ol sermestlik vaḳti ki refʿ olur ḥicāb
Ẕevḳ-ı mey bīiḫtiyār eyler saña māyil beni

6 Döne [döne][239] laʿl-i meygūnuñ öper ey ġoncaleb
Ḳılmasun mı reşk-i cām-ı bāde ḫūnīndil beni

7 Ẕevḳ noḳsānı bir āfetdür baña iy pīr-i deyr
Ḳoyma nāḳıṣ bir nice cām ile ḳıl kāmil beni

8 Ḳurtulam ġamdan direm kūyuñda amma bilmezem
Ḳurtarur mı baḥr-i ġam mevcinden ol sāḥil beni

9 Ey Fużūlī devlet-i bāḳī fenādandur baña
Kim fenādur eyleyen maḳṣūduma vāṣıl beni

Esselāmetü fi'l iḳāmeti ġanimeti lā ta'accül

204

[71b] *Mef'ûlü / Fā'ilātün/ Mef'ūlü/ Fā'ilātün*

1 Merhem ḳoyub onarma sīnemde ḳanlu dāġı
Söndürme öz elüñle yandurduġun çerāġı

2 Uymuş cünūna göñlüm ebrūña dir meh-i nev
Ne ʿitibār aña kim seçmez ḳaradan aġı

3 Ḳaddüñ ġamında servüñüñ ṣormaġa żaʾf ḥālin
Gülzārdan kesilmez ırmaġlaruñ ayaġı

4 Dür tek dişüñ ṣıfātın her dem işitmek ister
Baḥruñ müdâm anuñçün sāḥildedür ḳulaġı

5 Zülf-i siyeh ṣanemler olmuş senüñ esīrüñ
ʿAşḳuñda her birinüñ öz zülfi boynı baġı

6 Ger müşg dirse ʿāşıḳ ol būy-ı zülfe sāḳī

---

[239] ANT'den alınmıştır.

Tünd olma bir ḳadeh vir ter eylesün dimağı

7 Devrān ḥavādis̱inden yoḳ pākümüz Fużūlī
Dāru'lemānumuzdur meyḫāneler bucağı

205

Feilātün / Feilātün / Feilātün / Feilün

1 Ḳāmetüñ ḫıdmetine servüñ eğilmez başı
Ne bilür ehl-i ṭarīḳüñ revişin ol nāşī

2 Ögünür dīde ki ḥayrānem ezelden yüzüñe
Oldı maʿlūm bu lāfında [ki] çoḳdur yaşı

3 Eşk-i laʿl-i reh-i ʿaşkuñda duduptur etegüm
Ḳorḳuluḳdur nice ṣalup gidelüm yoldaşı

4 Yetdi ol ġāyete żaʿfum ki çeker taṣvīrüm
Her zamān dāyire-yi ḥayrete biñ naḳḳāşı

5 Muḥtesib Tañrı içün gel baña çoḳ virme ʿazāb
Meyl-i mescid mi ider meygedeler evbāşı

[72a]

6 Kesdi ben şīfteden ehl-i selāmet yolını
Bes ki eṭrāfuma cemʿ oldı melāmet daşı

7 Ey Fużūlī ne belā oḳlar[ı] kim gelse baña
Sebeb ol ḳaşları yayuñ gözidür yā ḳaşı

206

Mef'ūlü / Fā'ilātü / Mefā'īlü / Fā'ilün

1 Ḫoş geldi dün ol aya sirişküm neẓāreti

Böyle olur ki ʿāşıḳuñ işler sitāresi

2 Ey her maraż ʿilācına ḥükm eyleyen ḥekīm
Bimār-ı derd-i ʾaşḳ olanuñ yoḳ mı çāresi

3 Nolduñ getürmedüñ ile ṣadpāre göñlümi
Vehm eyledüñ mi il kese bu şīşe pāresi

4 Dirler ki var Vāmıḳ [u] Mecnūn ʿaceb degül
Dağılmış ola āteş-i ʿaşḳum şerāresi

5 Senden hemīşe tīr-i belādur baña gelen
Böyle olur mı ʿāşıḳ [u] maʿşūḳ arası

6 Ey söyleyen Fużūlī'ye ʿaşḳ içre ṣabr ḳıl
Söyle bu merhem ile kimüñ bitdi yarası

207

Fāilātün / Fāilātün / Fāilātün / Fāilün

1 Ey ṣaf-ı nevk-i müjeñ [cāna][240] melāmet şānesi
Her girih zülfüñde bir dām-ı taḥayyür dānesi

2 Bülbül-i cān evc-i istiġnā-yı hüsnüñ ṭāyiri
Ṭāyir-i dil pertev-i şemʿi ruḥuñ pervānesi

[72b]

Efraḫü yelūne ḳaribi inşāllahū te'alā

3 Göñlümi ḳılmış ḫayāl-i merdüm-i çeşmüñ vaṭan
Şükr kim merdümnişīn olmış bu ġam vīrānesi

4 Şemʿ-i rūyuñ tab-ı ḫurşīd-i ḳıyāmet pertevi
Ḥoḳḳa-yı laʿlüñ sözi ḫˇāb-ı ʻadem efsānesi

240 Vezin ve anlam gereği ANT'den alınmıştır.

5 Żāyiʿ olmaz vādi-yi vaḥdetde ol āvāre kim
Beste-yi zincīr-i zülfüñdür dil ü dīvānesi

6 Ḳanlu yaşı her ṭaraf ṣaçmış Fużūlī anca kim
Lālereng olmış habāb-ı mey gibi ġamḫānesi

208

Mef'ūlü/ Mefā'īlün/ Mef'ūlü/ Mefā'īlün

1 Āyīne sever cāndan āyīne-yi cānānı
Bir ġāyete yetmiş kim ayrılsa çıkar cānı

2 Feryād ki ʿaks oldı ol kim göreyüm derdi
Āyīne-yi ruḫsāruñ levḥ-i dil-i ḥayrānı

3 Ol çāh-ı zenāhdāna dirdüm vireyüm göñlüm
Göñlümde görür oldum ol çāh-ı zenāhdānı

4 Āzādelerüñ göñlin cemʿ itmiş iken ġaflet
Depretme ṣabā billāh ol zülf-i perīşānı

5 Yāra ġam-ı pinhānum fehm itdi il āhumdan
Yüz āh ki fāş oldı derd ü ġam –ı pinhānı

6 Hicrān gicesin görgeç dūzaḫ elemin bildüm
Kim rūz-ı ḳıyāmetdür yāruñ şeb-i ḥicrānı

7 Yā Rab ne sebebdendür kim hiç es̱er ḳılmaz
Dildāra Fużūlīnüñ feryād ile efġānı

209

[73a] *Mef'ūlü / Fā'ilātü / Mefā'īlü Fā'ilün*

1 Maḥşer güni görem dirüm ol serv-i ḳāmeti

Ger anda hem görünmese gel gör ḳıyāmeti

2 Terk-i mey itdüñ ey gönül eyyām-ı gül gelür
Elbette bu işüñ çekilür bir nedāmeti

3 Mecnūn ki pādişāh-ı sipāhvuḥūş idi
Ben tek müsaḫḫar itmedi mülk-i melāmeti

4 Ṣaḥraneverd iken baña taṣvīr-i kūhken
Ögretdi şehr-i ʿaşḳda resm-i iḳāmeti

5 Seng-i melāmet ile çeküñ çevreme ḥiṣār
Eşküm fenāya virmesün ehl-i selāmeti

6 Zāhid çoḳ itme ṭa'n mey üftādesine kim
Çoḳları yıḳdı pīr-i muġānuñ kerāmeti

7 Ġam ẓulmetinde bulmaġa derd ü belā beni
Ḫoşdur Fużūli āteş-i āhum ʿalāmeti

210

Mef'ūlü / Fā'ilātü / Mefā'īlü / Fā'ilün

1 Ey her tekellümüm ḥaṭ-ı sebzüñ ḥikāyeti
Virdüm hemīşe musḥaf-ı ruḫsārıñ āyeti

2 İrmiş ṣaḥīḥ la'l ile ervāḥ-ı ḳudsden
ʿİsā'ya muʿciz-i leb-i lāʿlüñ rivāyeti

3 Dil kişverini ġāret iderlerdi ḫūblar
Menʿ itmeseydi şıḥne-yi şevḳüñ ḥimāyeti

4 Bildüm tarīk-i ʿaşķ ḫaṭarnākdür velī
Ben dönmezem bu yoldan ölüm olsa ġāyeti

5 Ķaddüñ helākiyem düşebilmem ayaġuña
Bir derde düşmişem bulunmaz nihāyeti

[73b]

Lā taḫfe inne ibṭien necīri hayrün inşāllahū te'alā

6 Bes kim seni görende gider benden iḫtiyār
Gelmez beyāna miḥnet-i ʾaşķuñ şikāyeti

7 Şükr it Fużūli itme fiġān yār ķılsa cevr
Kim ehl-i ʾaşķa cevrdür anuñ ʿināyeti

211

Fāilātün / Fāilātün / Fāilātün / Fāilün

1 Göz ķarası eşk-i gülgūnumda ḫālüñ ṣadķası
Eşk-i gülgūnum gül-i ruḫsār-ı ālüñ ṣadķası

2 Dūd-ı āhumdan ķararmış zār [ü] sergerdān tenüm
Āteşīn ruḥsār üze müşkīn hilālüñ ṣadķası

3 Şevķ-i vaṣluñ yanduran nāḥaķ vücūdum māh tek
Ẕerre ẕerre āfitāb-ı bīzevālüñ ṣadķası

4 Āşiyān-ı tende murġ-ı rūḥ itmiş terbiyet
Olmasa pervāne-yi şemʿ-i cemālüñ ṣadķası

5 Hecrüñe başum fedā olsun ki cānum almadıñ
İtdüm āḫir müjde-yi ẕevķ-i viṣalüñ ṣadķası

6 Yūsuf-ı gümgeşte kimdür kim saña mānend ola
Yüz aña mānend hüsn-i bīmis̱ālüñ ṣadķası

7 ʿAfv ider ḫıḫmetde her noḳṣānumuz pir-i muġān
Ey Fużūlī cānumuz ehl-i kemālüñ ṣadḳası

212

Fāilātün / Fāilātün / Fāilātün / Fāilün

1 Ey saçuñ fikri ḳamu sevdālaruñ sermāyesi
Olmasun başumdan eksük serv-i ḳaddüñ sāyesi

2 Baş ḳoyar her ṣubḥdem ḫūrşīd ḥāk-i pāyüñe
Bu sa'ādetden añun geldükçe artar pāyesi

[74a]

3 Görmemiş mehd-i zemīn bir ṭıfl sen tek yā melek
Dehr-i Zālin ḳılmış etfāl-i reyāhin dāyesi

4 Sen selāmet kisvetin zīver ḳıl ey ehl-i ṣalāḥ
Kim baña bes mūy-i jūlīdem cünūn sermāyesi

5 Berḳ-i āhından Fużūlīnüñ küyerdi bīḥaber
Dünler efġān ile bīdār olmasa hemsāyesi

213

Feilātün / Feilātün / Feilātün / Feilün

1 Dün göñül dilbere şuḫ-ı ġam-ı pinhān itdi
Cemʿ iken göñlüni bir pāre perīşān itdi

2 Yer dutam dirdi göñül nāle ile kūyuñda
Yetmedi bir yere her nice ki efġān itdi

3 Vaʿde virdi cigerüm ḳanın içe müjgānuñ
İntiẓār ile bu ḥasret cigerüm ḳan itdi

4 Ġamze tīġiyle gözüñ göñlümi yüz pāre ḳılur
Her birin bir hedefe nāvek-i müjgân itdi

5 Ḳıldı miḥrāba ḳaşuñ fikri faḳīhi māyil
Gör nice kāfiri ol vaʿz müselmān itdi

6 Göreyüm çoḳ yaşasun dīde ki merdümlük idüp
Ġam ḥücūmında beni eşk ile pinhān itdi

7 Ey ecel cān ṭamaʿın ḳılma Fużūlīden kim
Bir kemān ebruya çoḳdan anı ḳurbān itdi

214

Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün

1 Revācın naḳd-i peykānuñla bulmış hüsn bāzārı
Geçer naḳdüñ eger biñ Yūsufuñ olsañ ḥaridārı

[74b]

Ec'alü leke velā tā men ḳıdāmike ḥavfi'llāḥi

2 Meger devr-i ruḫuñ ṭarḥın çeker gül ṣafḥası üzre
Kim olmış gevherefşan bülbülüñ pergār-ı minḳārı

3 Çeker miñ dāire çevremde ḫırz içün sirişkümden
Ḫamīde ḳaddümün bīḥūde çizginmez bu pergārı

4 Geçer nālem felekden ḫam ḳadümni çenge benzetmeñ
Ki çıḳmaz perdeden çengüñ ṣadā-yı nāle-yi zārı

5 Yeñi aydan felek saṭḥında biñ ḳāleb düzer bozar
Virince ḳaşlaruñ ṭāḳına ṣūret ṣunʿ miʿmārı

6 Ṣanemler ḫikmetin ṭāʿat bilen rind ecrsiz ḳalmaz

Ḳılur biñ rişte-yi tesbīḥ işin her tār-ı zünnārı

7 Fużūlīni dehānuñ ḥayreti bir derde ṣalmış kim
Ne pinhān etmegi mümkindür ol derdüñ ne iẓhārı

215

Fe'ilātün / Fe'ilātün / Fe'ilātün / Fe'ilün

1 Ey göz ol nergis-i ḫūnḫ˘āra nigāh itme daḫı
Rūzgārum ġam-ı hicr ile siyāh itme daḫı

2 Ey gözüm yaşı bu sergeşteligüñ terkin ḳıl
Servḳāmetlere ḳatʿ-ı ser-i rāh itme daḫı

3 Baḳma ey cān ḫaṭ [ü] ruḫsārına mahbūblaruñ
İḫtiyāṭ eyle günāh üzre günāh itme daḫı

4 Ḳılma ey ʿaşḳ baña ʿarz perī çihreleri
Ṣūret-i ḥālümi mihr ile tebāh itme daḫı

5 Ey göñül ömrümi verdüñ yele ʿāşıḳlıġla
Baḳma her ġonca leb ü gülruḫa ah itme daḫı

6 Götür ey naḳş-ı hevā vü hevesüñ ʿālemden
Herze herze ṭaleb-i rif'at ü cāh itme daḫı

[75a]

7 Ey Fużūlī mey [ü] ma'şūḳ mezāḳıñ terk it
Özüñi ʿāsi-yi dergâh-ı ilāh itme daḫı

216

Mefāīlün / Mefāīlün / Mefāīlün / Mefāīlün

1 Göñül yetdi ecel ẕevḳ-i ruḫ-ı dildār yetmez mi
Aġardı mūy-ı ser sevda-yı zülf-i yār yetmez mi

2 Yetürdi başuñı gerdūn ayaġa bār-ı mihnetden
Ḫayāl-i ḫalḳa-yı gīsū-yı ʿanberbār yetmez mi

3 Saña yetdi ecel peymānesin nūş itmege nevbet
Hevā-yı çeşm-i mest ü ġamze-yi ḫūnḫār yetmez mi

4 Yeter oldı ḳulaġa bang-i rıḥlet dehr bāġından
Ne durmışsın temāşā-yı gül-i ruḫsār yetmez mi

5 Yeter cemʿ oldı bār-ı ma'şiyet ta'bīr-i eṭvār it
Ḥayā ḳıl yoḳ mıdur inṣafuñ ol kim var yetmez mi

6 Hidāyet menziline yetdiler sa'y ile akrānuñ
Ḍalālet içre sen ḳalduñ baña ol ʿār yetmez mi

7 Fuzūlī dime yetmek menzil-i maḳsūda müşkildür
Dutan dāmān-ı şer-i Ahmed-i Muḥtār yetmez mi

217[241]

[96a][242]

1 Ātif-i ġaybdan nāgāh ṣadā-yı gūş-ı cān
Geldi yetişdi revnaḳ-i gül-i bülbülān

2 Etdi 'iḫār-ı bāġını enfās-ı seyr-i bahār
Gürūh gürūh olup gele tā seyre 'āşıḳān

3 Ṣal sāyeñi üstüme tā yaḳmaya cānı
Ḥüsnüñ güneşi meni kim ey şeh-i ḫūbān

[241] Bu gazelin vezni bozuktur.
[242] Reddadeye göre bu sayfanın "ḫoş" ile başlaması gerek. Ancak öyle anlaşılıyor ki arada bir veya birkaç varak eksiktir.

4 Cihānda yok imiş müşg-i bībedel vaṣfuña
Göñül sergeşte cān vālih ü ḥayrān

5 Olur ‘aḳıbet Rūḥī derd-i ġamı viṣalüñ
‘Alemde her kim ister tā ḳurbiyyet-i cānān

218[243]

1 Ben ölürsem hicrüñle gel e kūyuñdadur ḳabr-i tenüm
Rūḥum eyleyüben mürdeye ebr imiş ża‘f-ı bedenüm

2 Hecr deryāsında ḳoyma bu dil-i āzādeñi
Ḫūn idüpdür bağrumı hecr-i gird-i leb-i nem

3 Barḳ-ı şemşīr-i ābdāruñdan beni men‘ eyleme
Geçe tebtīz gibi dilden ġamzeñ ey nārvenüm

4 Ḥabs-i hevāda koyma bendeñi āzād eyle
Döndüregör benüm yā Rabb şāhid ü meh ü dehenüm

5 Rūḥī teşne şarābum baḥr-i cünūn-ı ‘aşḳda
Cūybārlar aḳıdur her ṭaraf beytü‘l-ḥazenüm

219
Fā’ilātün / Fā’ilātün / Fā’ilātün / Fā’ilün

1 Gerd-i rāh-ı ḫāk-i pāyüñ çeşm-i melāmet dagıdur
Luṭf-ı mihr-i kān-ı iḥsānuñ fenā toprağıdur
[96b]
2 N‘ola ‘ālemden kesilse bu rişte-yi cānum benüm
Serv-i revan-ı dādgüster şehr-i dil ḳonağıdur

[243] Bu gazelin vezni bozuktur.

3 Ġonca-yı berg-i nevālar birbirin baş gösterüp
Çarḫīler ṣıfatın dutmuş ṣanasın yaġdur

4 Mehüñ ḥüsn-i cemalin kimdür şerḥ eyleyen
Ṣāḫ-ı gülden baḫs̱ olunmuş nice gül yapraġıdur

5 İstedüm ʻālemde Rūhī pākīze gevher yār içün
Derd-i fānī baña ṭopṭolu bir ṭas aġıdur

Lafẓ-ı fārisiyye

[13b] *Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün*

1 Ebr ü bād ü meh ü hūrşīd-i felek der kārend
Nātevānī beḳāri vü be ġaflet neḫūrī

2 Heme ez baḥr-i tu sergeşte vü fermān berdār
Şart-ı inṣāf nebāşed ki tū ferman neberī

Terci-i Bend

Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilün

I

Ben kimem bir bīkes ü bīçāre vü bīḫān u mān
Ṭāliʻüm āşüfte iḳbālüm nigūn baḫtum yaman

Nemlü eşkümden zemīn nemlū ünümden āsmān
Āh [u] nālem nāvek ü peyveste ḫam ḳaddüm keman

Tīr-i āhum bīḫaṭā te's̱īr-i nālem peykān
Muttaṣıl ġamḫāne-yi sīnemde yüz ġam mīhmān

[75b]

Ahzerü meni'-l aḳıbeti yevtaḥi'l-fenā aṣir

Ḳande bir ġam yetse benden istesünler men zemān
Yoḳ baña dām-ı belā vü ḳayd-ı miḥnetden amān

Çıḳdı cān göñlümde endūh [u] ġam [u] mihnet hemān
Ey benüm cānum sen ü göñlüm senüñle şādmān

Sensüz olman ayru miḥnetden belādan bir zamān
Elamān hicran-ı belā vü miḥnetden elaman

II
Fārigidüm cümle ʿālemden bulur ʿālem beni
ʿAyb iderdi bīḫaber ṣanup benī Ādem beni

Ḳoymadı devrān-ı çarḫ öz ḥālüme ḫurrem beni
Şād iken ʿālemde çarḫ itdi esīr-i ġam beni

ʿAşḳ nāgāh oldı peydā dutdı müstaḥkem beni
Ṣaldı yüz sevdāya ol gīsū-yı ḫamderḫam beni

Şimdi Mecnūndan ġam-ı ʿaşḳ içre ṣanmañ kim beni
Yār ḫod ḳılmaz ḥarīm-i vaṣlına maḥrem beni

Sen ki maḥremsin ṣabā billah añup her dem beni
Söyle ey gül kim saña baḫt eylemez hemdem beni

Sensiz olman ayru miḥnetden belādan bir zamān
Elamān hicran-ı belā vü miḥnetden elaman

III
Bülbül-i zārum gül-i ruḫsār elüñden cüdā
Ṭūṭi-yi laʿlüm şeker nisbet makālüñden cüda

Dir idüm ṣabr eyleyem olsam cemālüñden cüdā
Bilmedüm düşvār imiş olmaḳ viṣālüñden cüda

[76a]
Rūzgârum buldı tīre zülf-i ḫālüñden cüdā

Oldı ṣahrā menzilüm vaḥşī ġazālüñden cüda

Mevtüñ incildi tenüm nāzük nihālüñden cüdā
Ḥam getürdi ḳāmetüm müşkīn melālüñden cüda

Çıḳdı cān-ı nātüvān şīrīn zülālüñden cüdā
Oldum elḳıṣṣa ruḫ-ı ferḥundefālüñden cüdā

Sensiz olman ayru miḥnetden belādan bir zamān
Elamān hicran-ı belā vü miḥnetden elaman

IV
Sîne çāk ü dīde nemnāk ü beden efgārdur
Cān ḥazīn ḫātır ġamın şeydā göñül bimārdur

Bu ġamum içre ki def'in eylemek naçārdur
Maṣlaḥat ṣordum didiler maṣlaḥat iẓhārdur

Söyledüm derd-i dilimni bildi ol kim yārdur
Ḳılmadı bir raḥm bes kim ẓālim-i ḫunḫˇārdur

Dahı iẓhār eyleme[244] ne ḥācet-i iẓhārdur
Söylerüm ey gül ki senden ayruluġ düşvārdır

Sensüz olman ayru miḥnetden belādan bir zamān
Elamān hicran-ı belā vü miḥnetden elaman

V
ʿĀḳıbet āhum benüm şol māha te'ṡīr itmese
Bunca efsūnum perīveş yāri tesḫīr itmese

[76b]

Lā teflaḥu mine'ẓ-ẓalimi fe'adli fī umūrike fārihi'l-fellāḥ

[244] M'de eylemeyen şeklindedir.

Ol civān-ı nāzenīn meyl-i ben-i pīr etmese
Dutarum bir yār-ı ṣādıḳ ʿömr taḳṣīr etmese

Yār yār olsa göñül ʿuşşāḳla bir etmese
Bīvefālıġ resmini geldükçe taġyīr etmese

ʿĀşıḳuñ ḳaydına yüz nīreng ü tezvīr etmese
Görmeyen sāʿatde yüz ʿöẕr ile taḳrīr etmese

Sensiz olman ayru miḥnetden belādan bir zamān
Elaman hicran-ı belā vü miḥnetsen elaman

VI
Yār bilgeç ḥālümi bir raḥm peydā eylese
Añlayup derd-i dilimni bir müdāvā eylese

Olmaya ġāfil baña min baʿd pervā eylese
Raḥm idüp ancaḳ beni ʿālemde rüsvā eylese

Tā özin göñlüm anuñ ʿışḳında şeydā eylese
Duta dāmenin anuñ vaṣlın temennā eylese

Ḳılmasa ikrāh cevrinden müdārā eylese
Düşmeye andan cüdā ḳūyında me’vā eylese

Var özinden anı yār ayırsa ġavġā eylese
Dembedem yüz şevḳile bu beyti inşā eylese

Sensüz olman ayru miḥnetden belādan bir zamān
Elamān hicran-ı belā vü miḥnetden elaman

VII
Faḳr-ı ʿışḳ içre Fużūlī ʿizz ü cāhumdur benüm

Şīve-yi mihr ü maḥabbet resm ü rāhumdur benüm

[77a]

Derdümi s̱ābit ḳılan ʿuşşāḳa āhumdur benüm
Ġam degül çün künc-i meyḫāne penāhumdur benüm

Gerçi ġam maḳṣūdı ḳatl-i bīgünāhumdur benüm
Āh bu daʿvāda bir ʿādil güvāhumdur benüm

Dergeh-i pīr-i muġan ümīdgāhumdur benüm
Ben anuñ bir çākeri ol pādişāhumdur benüm

Sensiz olman ayru miḥnetden belādan bir zamān
Elamān hicrān-ı belā vü müḥnetden elaman

Müseddes

Mefāʿilün / Feʿilātün / Mefāʿilün / Feʿilün

I

Menem ki kāfilesālār-ı kārbān-ı ġamem
Müsāfir-i reh-i ṣaḥrā-yı miḥnet-i sitemem

Ḥaḳīr baḳma baña kimseden ṣaġınma kemem
Faḳīr-i pādişehāsā gedā-yı muḥteşemem

Sirişk-i taḫt-ı revān bes bükā vü āh ʿalem
Cefā vü cevr-i mülāzım belā vü derd ü ḥaşem

II

Ne mülk [ü] māl baña virse çarḫ memnūnam
Ne mülk [ü] māldan āvāre ḳılsa maḥzūnam

Egerçi müflis ü pest [u] muḥaḳḳar u dūnam
Demādem eyle ḫayāl eylerüm ki Ḳārūnam

Göñülde naḳd-i vefā genci līk pinhānī

Gözüm ḫızāne-yi laʿl-i güher velī fānī

[77b]

ʿĀḳıbetike maḥmūdeki finnūri tebġa min mine'l-ḫayri biyedihi'l-enām

III

Ḥayāt ṣarf idüben derd ḳılmışam ḥāṣıl
Sirişk-i āl u ruḫ-ı zerd ḳılmışam ḥāṣıl

Żamīr gözgüsine gerd ḳılmışam ḥāṣıl
Ṭabīʿat-ı seg-i şebgerd ḳılmışam ḥāṣıl

İşüm ḳara gice tā ṣubḥ olunca nāle vü feryād
Ne virseler aña şākir ne virseler aña şād

IV

Sirişkrīz-i gülendāmlar hevāsıylan
Şikesteḥāl siyeh zülfler cefāsıylan

Zamāne içre ġam-ı ʿışḳ māceräsıylan
Hemīşe maṣlaḥatum özgeler rıżāsıylan

Ne devr-i gerdiş-i gerdūn benüm murādum ilen
Ne ġāyet-i emelüm ḥüsn-i iʿtiḳādum ilen

V

Ḥasūd ṣūret-i aḥvālüme naẓar ḳılmaz
Cefā ḳılur ben-i bīçāreye ḥaẕer ḳılmaz

Ṣanur ki nāle-yi zārum aña es̱er ḳılmaz
Anı mürūr ile ʿālemde derbeder ḳılmaz

Zamāne içre mücerrebdür intiḳām-ı zamān
Hemīşe yaḫşıya yaḫşı virür yamāna yaman

VI

Ḫoşem ki ḫāne-yi taḳdīr-i īzed-i müteʿāl

Vücūd-ı levḥine taṣvīr idende ṣūret-i ḥāl

[78a]

Raḳam ḳılan eger idbārdur eger iḳbāl

Olur teġayyür aña ġayrdan bir emr-i muḥāl

Saʿādet ezeli ḳābil-i zevāl olmaz

Güneş yir üstine hem düşse pāymāl olmaz

VII

ʿAzīz-i Ḥaḳ ḥased-i düşmenle olmaz ḫār

Ḥasūd ḥilesi iḳbāli eylemez idbār

Egerçi gülbine gāh ḫazāndan āfet var

Tedārik eyler aña ʻāḳıbet nesīm-i bahar

Ġarez ki her kim ezelden olursa devletmend

Muḥāldür yine ās̱ār-ı devletine gezend

VIII

Egerçi bir nice gūn āfitāb-ı ālem-i dūn

Cihānda eyledi iḳbāl rāyetini nigūn

Zamāne ṣūret-i aḥvālüm itdi digergūn

Vefā ḫaṭına ḳalem çekdi çarḫ-ı būḳalemūn

Bugün zamāne ol aḥvālden peşīmāndur

Egerçi kāfir idi ḥāliyā müselmāndur

VIIII

Fużūlī eyledügüñ ahdüñe vefā ḳılġıl

Yiter şikāyet idüp şerḥ-i mācerā ḳılġıl

Vücūduña hedef-i nāvek-i belā ḳılġıl
Ḳo cefālara ṣabr eyleyüp duʿā ḳılġıl

Kim ola dost-ı rıżā-yı hemīn saña ḥāṣıl
Rıżā-yı dostdur ehl-i temettuʻ ey ġāfil

[78b]

Mā hezā sa'adetike fe iḥtimali iża iḫvānike

Mef'ūlü / Fā'ilātü / Mefā'īlü / Fā'ilün

I

Dūn sāye ṣaldı başuma ol serv-i bülend
Kim ḳaddi dilrubā idi reftārı dilpesend

Güftāra geldi nāgeh açup laʿl-i nūşḫand
Bir piste gördüm anda döker rīze rīze ḳand

Ṣordum meger bu dürc-i dehendür didüm didi
Yoḳ yoḳ devā-yı derd-i nihānuñdır senüñ

II

Egmiş ḥilāli üzre çü ṭurfa külāhını
Çoḳ dil-i şikestenüñ göge yetürmiş āhını

Zülfin dağıttı gizledi ebr içre māhını
Gördüm yüzinde dane-yi ḫāl-i siyahını

Ol pīç ü tābı çoḳ ne resendür didüm didi
Devr-i ruḫumda rişte-i cānuñdurur senüñ

III

Virmiş fürūġ-ı şemʿ-i ruḫ gün çerāġına
Ṣalmış şikeste serv-i ḳadi gül budağına

Dün serv tek başanda ḳadem göz bulağına

Bir nice ḫārdan elem ermiş ayağına

Gülbergine batan ne dikendür didüm didi
Müjgān-ı çeşm eşk-i feşānuñdurur senüñ

IV
Düşmiş ʿiẕārı üzre muʿanber selāsili
Āşüfte ḥāl ider nice bīṣabr u bīdili

[79a]
ʿAḳlını vālih eyledi şekl ü şemāyili
Göz gördi ḳāmetin dil ü cān oldı māyili

Veh bu ne serv-i ṭurfeçemendür didüm didi
Manẓūr-ı dīde-yi nigerānuñdurur senüñ

Seyl-i sirişküm oldı revān hāk-i ḳūyına
Can vālih oldı leb-i laʿl-i güftügūyına

Dil düşdi dām-ı silsile-yi müşkbūyına
Aldandı ṭıfl tek dil anuñ reng-i būyına

ʿAḳreb meh-i münīre vaṭandur didüm didi
Vehm ile kim ḫaṭarlu ḳırānuñdur senüñ

Seyr ile baġa ṣaldı güzer ol semenʿiẕār
Envāʿ-ı zīb [ü] ziynet ile faṣl-ı bahar

Açmış gül üzre sünbül-i gīsū-yı müşkbār
Yaḳmış laṭīf ayaġına gülberg tek nigār

Nesrīne reng-i lāle nedendür didüm didi
Ġamzem ḫadengi dökdügi ḳanuñdurur senüñ

Dün ṣubḥdem lāle vü nesrīn ṣalup niḳāb
Gülçihresinden aldı ṣabā perde-yi hicāb

Gülzāre çıḳdı seyrile ol reşk-i āfitāb
Şebnem nis̱ār itdi yüküş lüʿlü-yi ḫoşāb

Lü'lü midür ne dürr-i 'Adendür didüm didi
Ebsem Fużūlī eşk-i revānuñdurur senüñ

[79b]

İzā ġurmetü lā taḥfe men mürūhi

Tahmis

I

Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fāilün

Tā cünūn raḫtın giyüp dutdum fenā mülkin vaṭan
Ehl-i tecrīdüm ḳabūl itmem ḳabā vü pīrehen
Her ḳabā vü pīrehen geysem mis̱āl-i ġonca ben
Ger senüñçün ḳılmışam çāk ey büt-i nāzükbeden
Göreyüm olsun ḳabā egnümde pīrāhen kefen

II

Gerçi sevdā-yı ser-i zülfüñdeem zār u delīl
Geçmen ol sevdādan olduḳça baña 'ömr-i ṭavīl
Ṣanma terk idem bu sevdānı ger olsam ben ḳatīl
Çıḳmaya sevdā-yı zülfüñ başdan ey meh ger yüz ıl
Üstüḫān-ı kellem içre dutsa 'aḳrebler vatan

III

Ġālib oldı ṣubhdem şevḳ-i gül-i rūyuñ baña
Seyr-i bāġ etdüm ki būy-i gül vire teskīn baña
Gül görüp yāduñla dürr-i eşk ṣaçdum her yaña
Düşdi şebnem bāġa gir tā gül nis̱ār etsin baña
Sebzenüñ her bergine bir dür ki tapşırmış çemen

IV

Der idüm ey dil getürme hiç derd ehline şek
Tā seni hem ṣalmaya bir derde devrān-i felek
Almaduñ pend imdi ‘āşıḳsın işün āh eylemek
Ey göñül ‘aşḳ ehline her gün gülerdüñ şem’ tek
Ben dimez miydüm ki ferdā aġlayasıdır gülen

V

Ḫˇāh sincāb eylesin ferşin Fużūlī ḫˇāh kül
Hecr ara muṭlaḳ yuḳu görmez göz eglenmez göñül
Yārsız ‘aşḳ ehlinüñ anlamagı mümkin degül
Nice dinlensün Habībī sensiz ey endāmı gül
Kim batar cismine tende her tüg olmış bir diken

[80a]

Muhammes

I

Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fāilün

Ten bozuldı eşk-i çeşm-i ḫūnfeşānumdan benüm
Köydi can göñlümdeki sūz-i nihānumdan benüm
Tā es̱er var cism ü cān-i nātüvānumdan benüm
Ġam kem etmez göz ü göñlüm cism ü cānumdan benüm
Bu başumdan ṣavılup ol gitse yanumdan benüm

II

Meyl-i vaṣl egmiş ḳadümni çeng-i bezm-i yār tek
Reglerim ṣızlar el ursam çeng üzre tār tek
Çeng ne mümkin kim ide zārlıġ ben zār tek
Bes ki memlūyem hevā-yi ‘aşḳa müsikār tek
Biñ fiġan her dem çıḳar her üstüḫanumdan benüm

III

‘Ālemi dutdı sirişküm ḳanı duymazsın ḫaber

Ṣaldı yaşum raḫneler yollara ḳılmazsın [nazar][245]
Ḳan yaşumdan sarı kim dutmış yoluñ ḳıl bir güzer
Meyl [kıl][246] baña senden bu istiġnā yeter
Ḳan isem daḫı gel geç şimdi ḳanumdan benüm

IV
Göz ivi tek oldı eşkümden çoḳ ivler ġarḳ-ı āb
Göz ivi tek ḳıldı çoḳ iv merdüm-i çeşmüm ḫarāb
'Āli seylāba virürüm ey cemāl afitābdur
Görünür merdüm-i gözine seyl ilen gelmiş ḫabāb
Suya her iv kim gider eşk-i revānumdan benüm

V
Ey ḫayālüm ḫalveti naḳd-i revānum maḫzeni
Gözyaşı olur revān her geh ḫayāl itsem seni
[80b]
Ütrük 'azmike 'amā ḳaṣdedi velā tendef'

Luṭf umup senden ser-i kūyuñda dutdum meskeni
Gel gözüm nūrı Fużūlī tek aġlatma beni
İncimez mi ḫāṭuruñ āh-ı fiġānumdan benüm

Muhammes

Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fāilün

I
Vāy yüz biñ vāy kim dildārdan ayrılmışam
Fitne cismi sāḥir-i ḫˇānḫˇārdan ayrılmışam
Kimse bilmez kim ne nisbet yārdan ayrılmışam
Bülbül-i şūrīdeem gülzārdan ayrılmışam
Bir kadi şimşād gül-i ruḫsārdan ayrılmışam

II

[245] Vezin icabı ZA'dan alınmıştır.
[246] Vezin icabı ZA'dan alınmıştır.

Dutdı Ṭūbī la'l-i firdevsüñ şarāb-ı kişveri
Ḫulḳı ḫuy-ı [çün][247] melek ṣūretde emṣāl-i peri
Burc-ı eflākün̄ sa'detlü şereflü aḫteri
Ḥüsn ara mecmū'-ı ḫūblaruñ serāser serveri
Bir kadi şimşād gül-i ruḫsārdan ayrılmışam

III

Dostlar ben nāle vü feryād ḳılsam 'ayb imes
Çarḫ-ı bedmihrüñ elinden dād ḳılsam 'ayb imes
Ġam diyārın dil ara ābād ḳılsam 'ayb imes
Bu binā birle cihānda ad ḳılsam 'ayb imes
Bir kadi şimşād gül-i ruḫsārdan ayrılmışam

IV

Düşmişem ġamḫāne-yi hicrāna zār [ü] derdnāk
Nāḫun-ı ḥasret bile idüp girībānumı çāk
Günde yüz kez tīg-i hicr ile olurum ben helāk
Gerdiş-i devvār cevrinden men-i dilḫastenāk

[81a]

Bir kadi şimşād gül-i ruḫsārdan ayrılmışam

V

İştiyāk-ı şevḳden cān-ı tenüm ālūdedür
Şām-ı ġam fendāne-yi baḫtum benüm yukudadur
Ağlamaḳdan çeşm-i cism-i derdnāküm sūdedür
Sanma ey hemdem ki feryādum benüm bīhūdedür
Bir kadi şimşād gül-i ruḫsārdan ayrılmışam

VI

Vaṣl umup cevr [ü] cefāsını çekerin cān henüz
Mihr umup şevḳınde yanarken dil-i sūzān henüz
Cism-i ġamnākümde var iken ġam-ı hicrān henüz

[247] Vezin gereği düzeltilmiştir.

Yetmedin pāyāne āh u nāle vü efġān henüz
Bir kadi şimşād gül-i ruḫsārdan ayrılmışam

VII
Mülk-i vaṣlı dilberüñ göñlümde ma‘mūr olmadın
‘Aşḳı cāmından dil [ü] cān mest [ü] maḥmūr olmadın
Derd-i bīdermān-i hicrinden benüm dūr olmadın
Hem Fużūlī ‘aşḳ-ı ‘āşıḳlıġı meşhūr olmadın
Bir kadi şimşād gül-i ruḫsārdan ayrılmışam

Tahmis

Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fāilün

I
Cāndadur ṣubḥ-ı ezelden mihr-i ruḫsāruñ senüñ
N‘ola tā şām-ı ebed olsam ṭalebkāruñ senüñ
İmdi cānā bulmamış mı ‘āşıḳ-ı zāruñ senüñ
Ey ezelden tā ebed göñlüm giriftāruñ senüñ
Çāre ḳıl kim dil bolupdur esir ü efgāruñ senüñ

[82b][248]

Lā tagayyürü ve’l etraḥı mekānike ve ente bi ḫayri min allahi te’alā

Murabba

Fe‘ilātün / Fe‘ilātün / Fe‘ilātün / Feilün

I
Nice bir vesvese-yi ‘aḳl ile ġamnāk olalum
Gelüñ alāyiş-i ġamdan çıkalum pāk olalum
Neş’eden mey bulalum ḳābil-i idrāk olalum
Mest-i medhūş u ḫarābāt-i bīpāk olalum

II
Rindler bezmine sermest sebū tek girüben
Ẕevḳ bāġına girüp cām gülüni dirüben

[248] 81b 82a boştur.

Meye dirlerse bahā ‘aḳl metā’ın virüben
Mest-i medhūş u ḫarābāti-yi bīpāk olalum

III
Pāybest-i mey-i ṣāfī olalum dürd miṡāl
Virelüm sāḳiye cān eyleyelüm kesb-i ḥelāl
Neşeden bilmeyelüm ‘āleme keyfiyyet-i ḥāl
Mest-i medhūş u ḫarābāti-yi bīpāk olalum

IV
Mey ḥabābı gibi meyḫānede bir iv dutuben
‘Iḳd-i engūr gibi bir araya baş çatuben
Aldılar dīnile dünyānı şarāba ṣatuben
Mest-i medhūş u ḫarābāti-yi bīpāk olalum

V
Bādeden ġayri ki ġam def‘ine bir cām yeter
Her neye her neye her kim virecek olsa yeter
Ey Fużūlī reviş-i ehl-i riyādan ne beter
Mest ü medhūş-ı ḫarābātı bīpāk olalum

Murabba

I
Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün

Perīşān ḥālüñ oldum ṣormaduñ ḥāl-i perīşānum
Ġamuñdan derde düşdüm ḳılmaduñ tedbīr-i dermānum
Ne dirsin rūzgārum böyle mi geçsün güzel ḫānum
Gözüm cānum efendüm sevdügüm devletlü sulṭānum

[83a]

II
Esīr-i dām-ı ‘aşḳ olalı senden vefā görmen
Seni her ḳanda görsem ehl-i derde āşnā görmen
Vefā ü āşnālıġ resmini senden revā görmen

Gözüm cānum efendüm sevdügüm devletlü sulṭānum

III

Deger her dem vefāsız çerḫ yayından baña bir oḳ

Kime şerḫ eyleyem kim miḥnet ü endūh ü derdüm çoḳ

Saña ḳaldı mürüvvet senden özge hīç kimsem yoḳ

Gözüm cānum efendüm sevdügüm devletlü sultānum

IV

Gözümden dembedem baġrum ezip yaşum kimi gitme

Seni terk etmezem çün ben beni sen daḫi terk etme

İgen hem ẓālim olma ben kimi maẓlūmı incitme

Gözüm cānum efendüm sevdüġüm devletlü sultānum

V

Ḳatı göñlüñ neden bu ẓulm ile bīdāde rāġıbdur

Güzeller sünneti olmaz cefā senden ne lāyıḳdur

Senüñ tek nāzenīne nāzenīn işler münāsibdür

Gözüm cānum efendüm sevdügüm devletlü sultānum

VI

Naẓar ḳılmazsan ehl-i derd gözden aḳıdan seyle

Yamanlıġdur işüñ uşşāḳlan yaḫşı degül böyle

Gel Allahı seversen bendeñe cevr etme luṭf eyle

Gözüm cānum efendüm sevdüġüm devletlü sultānum

VII

Fużūlī şīve-yi iḥsānuñ ister bir gedāyuñdur

Dirildükçe ser-i kūyuñ ölende ḫāk-i pāyuñdur

Gerek öldür gerek ḳoy ḥükm ḥükm[ün] rāy [rāy]uñdur

Gözüm cānum efendüm sevdügüm devletlü sultānum

[83b]

Murabba

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

I

Ḥāṣılum berḳ-ı ḥavādis̱den melāmet dāġıdur

Mesnedüm kūy-ı melāmetden fenā topraġıdur

Zār-ı göñlüm tende zindān-ı belā dutsaġıdur

Raḥm ḳıl devletlü sulṭānum mürüvvet çaġıdur

II

Devr-i cevrinde ten ü cānumda rāḥat ḳalmadı

Ṣūret-i ḥālümde ās̱ār-ı ferāġat ḳalmadı

Miḥnet-i ġam çekmege min ba'd ṭāḳat ḳalmadı

Raḥm ḳıl devletlü sulṭānum mürüvvet çaġıdur

III

Göñlümüñ mülkin cefā seylābı vīrān eyledi

Baḫtumuñ ḥālin hücūm-ı ġam perīşān eyledi

Baġrumı endīşe-yi devr-i felek ḳan eyledi

Raḥm ḳıl devletlü sulṭānum mürüvvet çaġıdur

IV

İntihāsuz cevrler odlara yandurdı beni

Acı sözler ṭatlu cānumdan uṣandurdı beni

Ḫalḳdan bīhūde feryādum utandurdı beni

Raḥm ḳıl devletlü sulṭānum mürüvvet çaġıdur

V

İsteyüp bir çāre çoḳ yeldüm yügürdüm her yaña

Raḥm idüp bir kimse imdād itmedi muṭlaḳ baña

Çāresüz ḳaldum mürüvvet isteyüp geldüm saña

Raḥm ḳıl devletlü sulṭānum mürüvvet çaġıdur

VI

Dāda geldüm 'adl dīvānına feryādum işit

Şerḥ-i ḥālüm ṣor murādum vir elüm dut fikrüm it

Sen ki ʻādilsen gör efġānum nedendür ġavre yit
Raḥm ḳıl devletlü sulṭānum mürüvvet çaġıdur

VII
Gör Fużūlīnüñ ruḫ-ı zerdinde eşk-i ālini
Perde-yi idbār dutmış ṣūret-i iḳbālini
[84a]
Derdmendüñdür ʻināyetler idüp ṣor ḥālini
Raḥm ḳıl devletlü sulṭānum mürüvvet çaġıdur

Terci-i Bend

Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün
I
Getür sāḳī ḳadeh kim nevbahār-ı ʻālemārādur
Zemīn sebz hevā cānbaḫş-ı gülşen rāḥatefzādur

Perīşān olma kim gülberg [tek] ḥālā bu gülşenden
Nişāṭ-ı ʻıyş içün esbāb-ı cemiʻyyet müheyyādur

Açıldı lāle güldi ġonca geldi ʻişret eyyāmı
Zebān-ı ḥāl-i sebze ʻişret īmāsına gūyādur

Gör öz ḥālüñi vü çekme ġam māżī vü müstaḳbel
Ki ḥālā mevsim-i gülgeşt-i devr-i cām-ı ṣahbādur

Seher gülzāra gir bāḳadd bu mevsimlerde [sen] her dem
Temāşā ḳıl ki dīvānında gülüñ ḫoş temāşādur

Açıldı ġonca ṭomārı vü maʻlūm oldı mażmūnı
Budur kim fevt ḳılmañ mevsim-i gül-i cām-ı gülgūnı

II
Getür sāḳī ḳadeḥi kim taʻallül fevt-i furṣatdur

Bu furṣat var iken fevt itme kim furṣat ġanīmetdür

Zemīne keyfe yuḥyi'l-arż yazmış ḫāme-i sebze
Nażar ḳıl kim bu hem ās̱ār-ı raḥmetden bir āyetdür

İderler cennet içre āteş olmaz bu 'acebdür kim
Gülistān āteşin gül birle reşk-i bāġ-ı cennetdür

Cihānı reşk-i gülzār-ı ḫalīl iden bahār irmiş
Bu feyż-i 'adl-i İbrāhīm cān-ı pāksīretdür

[84b]

Anuñ yanında hem gülberg-i gülzār-ı ma'ānīdür
Anuñ bezminde kim serv-i revān-ı bāġ-ı behcetdür

Açıldı ġonca ṭomārı vü ma'lūm oldı mażmūnı
Budur kim fevt ḳılmañ mevsim-i gül-i cām-ı gülgūnı

III

Getür sāḳī ḳadeh bulduñsa ḥāl-i dehrden āgeh
Ki devrān-ı eşedd peyveste ṣubḥ [u] şām u sāl [u] meh

Ḳazān[dan kurtulup][249] gülzār bezminden azan bülbül
Çerāġı gül yaḳup ḫalvetsarāy-ı vaṣla bulmuş reh

Gül [açmış][250] ḫ˘ān-ı vaṣlın bülbüle teklīf ider her dem
Ki ger mihmān iseñ ḫ˘ān-ı Ḫalīlu'llah-ı bismi'llah

Cihānda dün mükedder ḫātır idüm fāl-i fetḥi çün
Bu gün gülzāra girdüm gül kitābın açmaġa nāgeh

Açıldı ġonca ṭomārı vü ma'lūm oldı mażmūnı
Budur kim fevt ḳılmañ mevsim-i gül-i cām-ı gülgūnı

---

[249] M'de biçimindedir.
[250] Metinde "açılmış" şeklinde olup vezin icabı "açmış" şeklinde okunmuştur.

IV

Getür sāḳī ḳadeh kim ‘ıyş ḥoşdur gül zebānında
Zamān fevt itme dehrüñ [gussa-yı] sūd u ziyānında

Ḳamārī taḥtahe‘l-enhār oḳur gülzār vaṣfında
‘Anādil hāzihi cennāt oḳur gülzār şānında

Ṣabā ġonce dehānın pürzer etse hiç ‘ayıb olmaz
Ki medḥ-i ẖān-ı Ḫāḳān ḳadrdür ġonce dehānında

Hevā sebze zebānın tiz eger [ḳılsa]yiridür kim
S̱enā-yı ẖān-ı ẖayrencāmdur sebze zebānında

[85a]

Ḳadeḥ tutmaḳdan ikrāh itmezem nāgeh işitdüm ben
Seher bülbül dilinde gül ḳatında sebze yanında

Açıldı ġonca ṭomārı vü ma‘lūm oldı mażmūnı
Budur kim fevt ḳılmañ mevsim-i gül-i cām-ı gülgūnı

V

Getür sākī ḳadeḥ kim bāġ-ı ṣaḥrā lālezār oldı
‘Acep faṣl-ı ẖuceste mevsim-i ẖoş lālezār oldı

Şükūfe berg topraġ üzre zerrīn ẖıştlerdür kim
Esās-ı ‘ıyş-ı ẖalḳ ol ẖıştlerden üstüvār oldı

Ciger ḳanı gibi gitmişdi gözden tāze gül şekli
Yine dāġ-ı dil-i ehl-i vefānuñ āşikār oldı

Çıḳardı sebze vü gül ẖākden çoḳ la‘l-i fīrūze
Velī yüz şükr kim cān ẖākipāyına nis̱ār oldı

Fużūlī ger ẖazān vaḳti irerdüñ müttaḳī ẖālā

Mey iç kim mevsim-i gül geldi eyyām-ı bahār oldı

Açıldı ġonca ṭomārı vü ma'lūm oldı mażmūnı
Budur kim fevt ḳılmañ mevsim-i gül-i cām-ı gülgūnı

Mukattaat

Fāilātün / Fāilātün / Fāilātün / Fāilün

Ḥamd-i bīḥadd dembedem ol mübdi'-i eşyāya sīm
Ḥilḳat-i imkān vücūb-ı ẖātını eşyāya sīm

Geh sevād-ı girdbār-ı ḳahr-ı ẖāk-i tīre[dür]
Tūtiyā-yı dīde-yi ẖūrşīd-i 'ālemtāb ider

Geh nażar ol ḳatre-yi ebr-i bārān-ı raḥmeti
Yeryüzünde sebze-yi pejmürdeyi sīrāb ider

[85b]

Meyde mużmer eyleyüp keyfiyet-i taġyīr-i ḥāl
Sīmberler zülfini cān ḳaydına ḳullāb ider

Cāna hem elbette andandur bu isti'dād kim
Raġbet-ı maḥbūb pervā-yı şarāb-ı [nāb][251] ider

Ola kim maḳbūl ide 'öżr-i günāhum çün bilür
Kim 'amel teklīfini cemi'yet-i esbāb ider

Fāilātün / Fāilātün / Fāilātün / Fāilün

Çoḳ tefāẖür ḳılma cem'-i mālile ey ẖāce kim
Sīm zer cemi'yyeti ehl-i ġurūr eyler seni

Bārgāh-ı ḳurbda cemi'yet-i māl menāl

---

[251] Vezin gereği düzeltilmiştir.

Her ne miḳdār olsa ol miḳdār dūr eyler seni

Gerçi ni‘met çoḳ kifāyetden tecāvüz ḳılma kim
İmtilā bār-ı bedendür bīḥużūr eyler seni

Mef’ūlü / Fā’ilātü / Mefā’īlü / Fā’ilün

Ehl-i kemāle cāhil eger ḳadr ḳılmasa
Ma‘ẕūrdur melāmetin itmek revā degül

Cāhil tabī‘atinde meẕāḳ-ı kemāl yoḳ
Her nefse iḳtidā-yı tabī‘at ḫaṭā degül

Ülfet hemīşe fer‘i olur āşinālıġuñ
Cāhil fażīlet ehli ile āşinā degül

Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilün

Ey ṣafā-yı ṣūretüñ ḳaydın çeken bil kim henüz
Zengden āyine-yi idrāküñi pāk itmediñ

[86a]

Zengdür āyine-yi idrāke her ṣūret ki var
Sen henüz ey sāde bu mażmūnı idrāk itmediñ

Ey vücūd-ı kāmilüñ āyinedār-ı feyż-i Ḥaḳ
Āsitānuñ ḳıble-yi ḥacāt-ı erbāb-ı yaḳīn

Vey kemāl-i rāfetüñ sermāye-yi emn ü amān
Vey cemāl-i şevketüñ pirāye-yi dünyā vü dīn

Ḥüsn-i re‘yüñ āfitāb-ı ‘ālem-i ṣıdḳ [u] ṣafā
Ḫāk-i pāyüñ menşe-yi cemi‘yyet-i rūy-ı zemīn

Gelmemiş bir sen gibi pākīzeṭīnet ‘āleme

Tā binā-yı ʿālem itmiş naḳşbend-i mā vü tīn

Mesned-i Nūşīrevāndur buḳʿa-yı dārüʿs-selām
Sensin istiḥḳāḳ-ı Nūşīrevāna cānişīn

Cismdür maʿnīde burc-ı evliyāsın rūḥ-ı pāk
Bir nigīndür ḫıṭṭa-yı Baġdād sen naḳş-ı nigīn

Serverā yüz şükr kim feyż-i kemāl-i Rāzıkuñ
Evliyā bir cismi etmiş reşk-i Firdevsin berīn

Ḫāṣ [u] ʿām olmuş nevāl-i niʿmetüñden behremend
Āferīn ey şehryār-ı mülkperver āferīn

Ben ki bir kemter duʿāgūyem nażar ṣaluñ baña
Ḳoymaġıl ḫāk-i meẕelletde ḳalam żār u ḥazīn

Żāyiʿ iken ḳadrümi bildürdüñ ehl-i ʿāleme
Tīre iken eyledüñ ḫāk-i vücūduñ ʿanberīn

Ebr-i lüṭfuñ ḳıldı ḫār-ı ḫuşkümi gülberg-i ter
Feyż-i cevrüñ ḳıldı eşk-i ḫārumı dürr-i s̱emīn

[86b]

Niʿmetüñ şükri baña farż etdi iẓhār-ı s̱enā
Şefḳatüñ ṭavḳı beni ḳıldı ġulām-ı kemterīn

Ġam degül ehl-i ġareż eylerse benden menʿ-i ḫayr
Ġam degül ehl-i ḥased baġlarsa men miskīne kīn

Rūzgār ile benüm maḳṣūduma ḥāṣıl ḳılup
Ol ki menʿ eyler elüñ bedḫāhı Rabbüʾl-ʿālemīn

Hiç şek yoḳ kim yeter maḳṣūda ḳalmaz nāümīd
Ḫırmen-ı elṭāfuñ eṭrāfında olan ḫūşeçīn

Var ümīdüm mihr ü māh etdükçe devrān olasın
Kāmyāb u kāmrān ü kāmbaḫş ü kāmbīn

Fe'ilātün / Fe'ilātün / Fe'ilātün / Fe'ilün

Perde çek 'aybına żulmet gibi ḫalḳuñ dāyim
Ger dilersin ki naṣīb ola saña āb-ı ḥayāt

Ḳılma Ḫūrşīd gibi 'aybnümālıḳ ki felek
Yere ṣalmaya seni ba'de 'uluvv-i deracāt

Cehd ḳıl ḫaṭuñ ola maẓhar-ı ās̱ār-ı ḳabūl
Ḳılma ol cāha tefāḫür kim degül ḳābil-i ḫaṭ

Fażl olur ṣanma saña menzilet-i aṣl ü neseb
Cāh olur ṣanma saña kes̱ret-i esbāb-ı cihāt

'Āriyetden özüñe ḳılma ḳamer tek zīnet
Ġayrden 'āriyetüñ nūrise hem yazıya at

Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilün

Ey mu'allim ālet-i tezvīrdür eşrāre 'ilm
Ḳılma ehl-i mekre ta'līm-i ma'ārif zinhār

[87a]

Ḥīle içün 'ilm ta'līmin viren müfsidlere
Ḳatl-i ām içün virür cellād içün tīg-i ābdār

Her ne tezvīr itse [ehl][252]-i cehl aña olmaz s̱ebāt
Mekr-i ehl-i 'ilmdür[253] aṣl-ı fesād-ı rūzgār

---

[252] Vezin gereği düzeltilmiştir.
[253] M'de 'amel biçimindedir.

Fe'ilātün / Fe'ilātün / Fe'ilātün / Fe'ilün

Her kimüñ varise ḫātında şerāret eṡeri
Iṣṭılāḥāt-ı 'ulūm ile Müselmān olmaz

Ger ḳara ṭaşı ḳızıl ḳan ile rengīn itseñ
Ṭab'a taġyīr virüp la'l-i Bedeḫşān olmaz

Eyleseñ ṭūṭiye ta'līm-i edā-yı kelimāt
Nutḳı insān olur ammā özi insān olmaz

Mefā'īlün / Fe'ilātün / Mefā'īlün / Fe'ül

Baḫīl ḳılmasına cem' etdügi dirüm ṣarfın
Nihāl-i maḳṣadı sersebz olup ṡemer virmez

Elindeki güheri bezl etmese mümsik
Şeb-i ġamına emel müjde-yi seḥer vermez

Ṭolunmayınca[254] kevākib güneş ṭulū' itmez
Dökülmeyince şükūfe nihāl ber virmez

Fe'ilātün / Fe'ilātün / Fe'ilātün / Fe'ilün

Ey ki endīşe-yi mālile serāsīme olup
Dün ü gün dehre āşüfte geçer aḥvālüñ

Cem'-i māl eyledügüñ rāḥat içündür ammā
Rāḥatuñ eksük olur her nice [artar][255] mālüñ

Māl çoḳ etme ḥaẕer ile 'aẕābından kīm

[254] M'de ṭolununca şeklindedir.

[255] M'de biçimindedir.

Renci artar aġır olduḳça yüki hammāluñ

Mef'ūlü / Fā'ilātü / Mefā'īlü / Fā'ilün

Ben ṣubh u şām edip dūd-i dil-i sūznāk ile[256]
Baġrın kebāb idüp virürüm çarḫ-ı inḳılāb

Ḥūt u Ḥamel medārı ile āsmān daḫi
Ḳan yutturup virür dil-i sūzānuma 'aẕāb

Dünyāda yoḳ ferāġata nīşe ümīd kim
Ḳan yutdurur od[a] nitekim çizginür kebāb

Fā'ilātün / Mefā'īlün / Fā'ül

'İlm kesbiyle rütbe-yi rif'at
Arzū-yı muhāl imiş ancaḳ

'Aşḳ imiş her ne vār 'ālemde
'İlm bir ḳīl ü ḳāl imiş ancaḳ

Fāilātün / Fāilātün / Fāilātün / Fāilün

Olsa maḳṣūduñca devran-ı [felek][257] bir nice gün
Olma ma'ẕūr ey ki māl-i dehr-i rūşendür saña

Ḳātil-i ābād-ı ecdāduñ mu'āf itmiş seni
Umma andan dostluḳ resmin ki düşmendür sañā

Gelüñ ey ehl-i ḥaḳīḳat çıḳalum dünyādan[258]
Ġayri yirler gezelüm özge ṣafālar sürelüm

---

[256] M'de ki ṣubḥ [u] şām dūd-ı dil-i vāh [u] zār ile
[257] Vezin gereği düzeltilmiştir.
[258] Metinde "cāndan" şeklindedir. Vezin gereği düzeltilmiştir.

Seyr-i germiyyet-ı ġavgā-yı ḳıyāmet ḳılalum
Vaż'-ı cem'iyyet-i hengāme-yi maḥşer görelüm

Reviş-i silsile-yi dehr melūl itdi bizi
Nice bir dehrde evżā'-ı mükerrer görelüm

[88a]

Mefā'īlün / Mefā'īlün / Fe'ūlün

Severüm ol nigār-ı sīmberi
Ki cefāpīşe vü sitemgerdür

Nişe kim aña 'aşḳbāzlıġum
Ma'ṣiyyet olduġı muḳarrerdür

Cevr ile ol müdām men'im idüp
Reh-i zühd ü ṣalāḥa rehberdür

Ḳābil-i ecr olursa cevri nola
Emr-i ma'rūf nehyi münekkerdür

Mefā'īlün / Fe'ūlün / Mefā'īlün / Fe'ūlün

Hemīşe dostum oldur dirüm ki ḳāl virüp
Ḳılur ṭabī'atümi beste-yi 'alāḳa-yi māl

'İbādet çoḳ vü kesb-i 'ulūm içün muṭlaḳ
Ḳomaz mülāḥaẓa-yi żabṭ-ı māl bende mecāl

Müdām düşmen aña söylerüm ki mālum alup
Baña müyesser ider ni'met-i ferāġat-ı bāl

Ḥużūr-ı ḳalb virür revnaḳ-ı 'ibādet-i Ḥaḳ
Ferāġ-ı ḫātır olur mūcib-i ḥuṣūl-i kemāl

Fiġān ki dostumı düşmenümden itmem farḳ
Kemāl-i cehl ile evkāt ṣarf ider meh [ü] sāl

Bu cehlle özümi ehl-i ma‘rifet ṣanurum
Zihī taṣavvur-ı bāṭıl zihī ḫayāl-i muḥāl

Fe’ilātün / Fe’ilātün / Fe’ilün

Nice bir nefs temennāsı ile
Yemek içmek ola dilḫāhuñ
[88b]
Eyleyüp zühd-i ra‘dden nefret
Ṭā‘at-i Ḥaḳdan ola ikrāhuñ

Ma‘bedüñ maṭbaḫ ola şām [u] seḥer
Müsterāḥ ola ziyāretgāhuñ

Fe’ilātün / Mefā’ilün / Fe’ilün

Yeg iken ḳadr kıymetüñ bir olur
Mużṭarip ola ḳalbüñ ey ‘ārif

Eyle teskīn-i ḳalb ḥāṣıl kim
Anı taḥrīk-i ḳal ider ‘āḳif

Mef‘ūlü / Fā‘ilātü / Mefā‘īlü / Fā‘ilün

Ey ḳādı-yı ḫucestelikā kim Ḥaḳ eylemiş
Ṣāḥibserīr-i mesned-i ḥükm-i ḳażā seni

Cehd eyle kim mülāḫaẓa-yı nef‘-i dünyevī
Ḥükm-i ḳazāda itmeye ehl-i ḫatā seni

Maķbūl-i ħalķ ķılmış iken ḥilm [ü] ma'rifet
Merdūd-ı ħāliķ eylemeye irtişā seni

Fe'ilātün / Mefā'ilün / Fe'ilün

Żulm ile aķçeler alup żālim
Eyler in'ām ħalķa minnet ile

Bilmez anı ki etdügi żulme
Görecekdür cezā meẕellet ile

Müdde'āsı bu kim rıżā-yı ilah
Aña ḥāsıl ola bu 'ādet ile

[89a]

Cenneti almaķ olmaz aķçe ile
Girmek olmaz behişte rüşvet ile

Mef'ūlü / Fā'ilātü / Mefā'īlü / Fā'ilün

Oldur ġazel ki feyżi anuñ olur müdām
Ārāyiş-i mecālis-i ehl-i ķabūl ola

Vird-i zebān-ı ehl-i ṣafā vü sürūr olup
Mażmūn-ı ẕevķbaħş-ı serī'ü'l-ḥuṣūl ola

Andan ne sūd kim ola mübhem 'ibāreti
Her yerde istimā'ın idenler melūl ola

Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilün

Eyleyüp nādāna 'arż-ı fażl [u] iżhār-ı hüner
Şermsār itmek 'atā ummañ nedür żulm-ı ṣarīḥ

Sen bilürsün mücmelen andan ne olursun velī
Bilmez ol kim olduġı senden ḥasendür yā ḳabīḥ

Ẓāhiren ṣatmaḳ hüner almaḳ ʻatā bir beyʻdür
Ṭıfldur nādān buyurmaz şerʻ anuñ beyʻin ṣaḥīḥ

Fāʼilātün / Fāʼilātün / Fāʼilātün / Fāʼilün

Saʻd u naḥs aḥvālini ḳılsañ müneccimden sūʻāl
Muḳtedā-yı maʻrifet Engis ü Laḥyāndur saña

Eyleseñ remmālden teftīş-i ḥāl nīk ü bed
Mürşid-i rāh-ı yaḳīn Bercis [ü] Keyvāndur baña

Noḳṭa-yı eşkāl-i reml ü seyr ü āksām-ı nücūm
Kime rehber olsa feyż-i ʻaḳl bühtāndur baña

[89b]

Bilmiş ol kim her ne ṣādır olsa zişt ü ḫūbdan
Maẓharı bir ʻilmdir kim ʻaḳl ḥayrāndur aña

Fāʼilātün / Fāʼilātün / Fāʼilātün / Fāʼilün

Ey ḫaṭā-yi lafẓ ile Ḳurʼan şükūhın sındıran
Muʼciz-i āyāt-i Ḳurʼandan ḥazer etmez misin

Her elif bir ḫançer-i ḫūnrīz-i bürrāndur saña
Ḫançer-i ḫūnrīz-i bürrāndan ḥazer ḳılmaz mısın

Bir ḥakīm-i kāmilüñ dārüʼş-şifā-yi ḥikmetin
İtmek istersen ḫarāb andan ḥazer ḳılmaz mısın

Fāʼilātün / Fāʼilātün / Fāʼilātün / Fāʼilün

Sen ne āfetsin baña ey ʻaḳl-i bedfercām kim

Bulmaḳ olmaz ṣūret-i ḳurbüñde āsār-i neşāṭ

Ṭıfllar dīvāneler senden müberrā olmaġın
Dünye vü ‘uḳbīde bulmışlar kemāl-i inbisāṭ

‘İzzet ü zilletde bilmezler ṭarīḳ-i i’tibār[259]
Ḥullet ü ḥürmetde çekmezler ‘azāb-i iḥtiyāṭ

Ol ki dāyim hemnişīnüñdür muḳayyeddür müdām
Nişe kim teklīfe ḥükm-i şer’ ile sensin menāṭ

Ol zamandan kim saña verdüm ‘inān-i iḫtiyār
Ol zamāndan k’eyledim muḥkem senüñle irtibat

Olmayup ḫālī ġam ü endūhdan faḳrum evi
Ḫār bisterdür baña peyveste ḫākister bisāṭ

Olmasaydum kāşki hergīz senüñle hemnişīn
Ḳılmasaydum kāşki muṭlaḳ senüñle iḫtilāṭ

[90a]

Mefūlü / Fā’ilātü / Mefāīlü / Fāilün

Ey ḫāce ger ḳuluñdan oġulluḳ murād ise
Şefḳat gözüyle baḳ aña dāyim oġul kimi

V’er oġluñı umarsın ola ṣāḥib-i edeb
Elbette eyle ẕillete mu’tād ḳul kimi

Fā’ilātün / Fā’ilātün / Fā’ilātün / Fā’ilün

Dehr bir seylābdur mülḥāḳ ‘adem deryāsına
Biz ki sergerdāñuz ol seylāba düşmiş ḫār u ḫas

---

[259] i’tibār: imtiyaz; ANT

Çizginür ḫār u ḫas ol seylāb olduḳça revān
Yetmeden deryāye rāḥat mümkin olmaz bir nefes

Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilün

*Ey vez*īr-i mülkperver kim niẓām-i mülk için
İntiḫāb etmiş cemī'-i ḫalḳdan sulṭān seni

Ḥall ü 'aḳdin 'ālemüñ ḳılmış muḳavveż rāyuña
Nāyib-i ḥükm-i ḫilāfet eyleyüp devrān seni

Ḳıl ḥaẕer kim olmaya nāgeh mizācuñ münḳalib
Ḳılmaya sermest cām-ı şevket-i dīvān seni

Olasın inṣāf içün manṣūb iken ehl-i fesād
Ede din ehline āfet ḳıllet-i īmān seni

Etmege ma'mūre-yi İslāmı vīrān kendüye
A'ẓam ü a'vān u enṣār[260] eyleye şeyṭān seni

Etmiş iken efḍal-i ḥalḳ-i cihān iḳbāl ile
Erẕel-i ehl-i cehennem eyleye Sübḥān seni

[90b]

Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilün

Ey ki 'ālemde maḥabbet adını meżmūn edüp
Her zamān bir māhruḫsāruñ olursan māyili

Geçdi 'ömrüñ şāhid-i maḳṣad cemālin görmeyüp
Ṣāhid-i maḳṣad sağınmışsan arada ḥāyili

[260] Vezin gereği düzeltilmiştir.

‘Ârif iseñ dutagör serrişte-yi feyz-i beḳā
Terk ḳıl bu ṣūret-i fānī vü naḳş-i zāyili

Fā’ilātün / Fā’ilātün / Fā’ilātün / Fā’ilün

Ey güzel zātuñ ma’ārif birle rengīn edegör
Ḫatt-i müşgīn perde-yi ruḫsār-ı gülgūn olmadın

Ṣoḥbet-i erbāb-i ‘ilm ü ma’rifetden kesb ḳıl
Ḥüsn-i sīret ṣūret-i ḥālüñ digergūn olmadın

Cehd ḳıl kim görmeye ḫurşīd-i ruḫsāruñ zevāl
Nūr-ı feyżinden hilāl-i ḳadrüñ efzūn olmadın

Mefā‘īlün / Mefā‘īlün / Mefā‘īlün / Mefā‘īlün

Kef-i ḥırṣ ile dāyim dünyā-yı dūn dutsañ
Zamāne şūrbaḫt eyler seni peyveste deryā tek

Mülevveṣ olmayup tecrīd ile çıḳsañ bu ālemden
Seni zāl-i felek hurşīde cüft eyler Mesīḥā tek

Mefā‘īlün / Mefā‘īlün / Mefā‘īlün / Mefā‘īlün

Elüñden āhlar ey aḫter-i baḫt-i siyāhum kim
Beni ḫalḳ içre ‘ālīḳadr iken ġayetde ḫār etdüñ

Ḳılup ḫurşīd-i ḫırmān maṭla’ı ümmid gerdūnın
Vücūduñdan miṣāl-i sāye selb-i i’tibār etdüñ

[91a]

Sevād-i dīdemi muṭlaḳ beyāż-i ‘ayne dönderdüñ
Beyaż-i ḥüsn-i ḥālüm ḫāl-i rūy-i rūzgār etdüñ

Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilün

Ey göñül muṭlaḳ ibādet ḳılmayup ʻömrüñ tamām
Eyledüñ sevdā-yi zülf-i her perīruḫsāre ṣarf

Ṣaç aġardı gel yeter mir'āt-i baḫtuñ tīre ḳıl
ʻÖmrden bir dem ki ḳalmış eyle istiġfāre ṣarf

Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün

Ḫıredmendī ki dāyim ʻālem-i ʻilm içre seyr eyler
Esālīb-i fünūn-i ʻaşḳdan elbette ġāfildür

Mezāḳ-i şi'r hem bir özge ʻālemdür ḥaḳīḳatde
İki ʻālem müseḫḫar eylemek ġayetde müşkildür

Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün

Ṣadā-yı ney ḥaram olmaz didüñ ey ṣūfī-yi cāhil
Yele verdüñ ḫilāf-i şer' ile nāmūsın İslāmuñ

Bu endām ile vecdiyyātdan dem urmak istersen
İlāhī ney kimi sūrāḫ sūrāḫ ola endāmuñ

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

Pādişāh-ı mülk dinār ü direm rüşvet virüp
Fetḥ-i kişver ḳılmaġa eyler müheyyā leşkeri

Yüz feṣād [ü] fitne taḥrīkiyle bir kişver alup
Ol daḫi ās̱ār-i emn [ü] istiḳāmetden beri

[91b]

Gösteren sā'atde devrān-ı i felek bir inḳılāb
Hem özi fānī olur hem leşkeri hem kişveri

Gör ne sulṭānum men-i dervīş kim feyż-i suḫān
Eylemiş iḳbālümi ās̱ār-ı nuṣret maôharı

Her sözüm bir pehlevāndur kim bulup te'yīd-i Ḥaḳ
'Azm ḳılduḳda dutar tedrīc ile baḥr ü beri

Ḳande kim 'azm itse mersūmı mevācib istemez
Ḳansı mülki dutsa degmez kimseye şūr [ü] şeri

Pāymāl etmez anı āsīb-i devr-i rūzgâr
Eylemez te's̱īr aña devrān-ı çarḫ-ı çenberī

Ḳılmasun dünyāda sulṭānlar baña teklīf-i cūd
Bes durur başumda tevfīḳ-i 'ināyet efseri

Her cihetden [fārigüm] 'ālemde ḥāşā kim ola
Rızḳ içün ehl-i beḳā ehl-i fenānuñ çākeri

Feilâtün / Feilâtün / Feilâtün / Feilün

Muttaṣıl ma'rifet ehlini ayaḳlara ṣalup
Felek-i sifle ḳılur miḥnet [ü] ġam pāmāli

Ol ki cāhildür edüp cümle murādın ḥāṣıl
İ'tibār ile ḳılur mesned [ü] ḳadrin 'ālī

Bu sebebden bilürem kim bu cihān 'avretdür
'Avretüñ böyledür evlādı ile ef'āli

Ulu evlādı keser südden [ü] te'dīb virür
Süd virüp luṭf ile baġlar beşiğe eṭfāli

[92a]

Feilâtün / Feilâtün / Feilâtün / Feilün

Yaḳamı pençe-yi taḥvīf-i reh-i şer’ dutar
Dāmen-i ma’rifet-i ehl-i riyāset dutsam

Jeng-i iflās dutar āyine-yi rāḥatumı
Terk-i ḥükkām ḳılup künc-i ḳanā’at dutsam

Hīç ḥālinde bulunmaz eṡer-i rāḥat-i dil
Oluram mużṭaribü’l- ḥāl ne ṣan’at dutsam

Mef’ūlü / Fā’ilātü / Mefā’īlü / Fā’ilün

Doġrılıġile iste maḳām–ı ‘ulüvvi kim
Geldükce ḥālüñe vire devr-i felek revāc

Doġrılıġile ḥarflere ṣadrdur elif
Yā ḥarfini ayaġa bıraḳmışdur i’vicāc

Doġrılıġile gez ki seni serbülend ide
Egriler ile eyleme elbette imtizāc

Yā iḫtilāṭı ile serīr oldı pāymāl
Başda maḳām dutdı elif nuṣret ile tāc

Kemāl Pāşāzādenüñdür

Mef’ūlü / Fā’ilātü / Mefā’īlü / Fā’ilün

Diyem ḥabāb-ı ḥazrete yevmü’l-su’āl eger
Luṭf ile merḥametle ḳulından cevāb ala

Dünyā ivinde ḳonduḳ oturduḳ bir iki gün
Layıḳ mıdır kerīme ḳonuḳdan ḥesāb ala

Fā’ilātün / Fā’ilātün / Fā’ilātün / Fā’ilün

Müdde’i eyler baña taḳlīd nażm u nes̱rde

Līk nāmerbūṭ elfāô-ı mükedder ẕātı var

[92b]

Pehlevānlar bādpālar segridende her ṭaraf

Tıfl hem cevlān ider ammā aġacdan atı var

Fā’ilātün / Fā’ilātün / Fā’ilātün / Fā’ilün

Ol sebebden pārsī lafôiyle çoḳdur naôm kim

Naẓm-ı nāzük Türk lafôiyle igen düşvār olur

Lehce-yi Türkī ḳabūl-i naôm ü terkīb itmeyüp

Eks̱er-i elfāzı nāmerbūt [u] hemvār olur

Bende tevfīḳ olsa bir düşvārı āsān eylerüm

Nevbahār olġac dikenden berg-i gül iôhār olur

Elḥamdülillāhi limen enāri ḳalbī vü hüdā

Veşşükrü limā fīhi men eşşevḳi bedā

Mā emdehu vü emben sevāhi ebeden

Lā eşrekü fī s̱ā‘e Rabbi eḥaden

Elḥamdü limen ‘izzi kemālen ve ‘alā

Men ḳāme biemrihi ve men nāzi‘ lā

Sümmeṣṣalavātü vettaḥiyyāti ‘aliyyi

Men fażlihillāhi bi‘izzi ve a‘lā

Rubai

I

Ahreb

Ey feyż-i vücūd şāhid cūd saña

V’ey şāhid-i cūd her ne mevcūd saña

[93a]

Ümīd-i ḳabūl-i i‘timād-ı keremüñ

Merdūduñı itmemiş yine merdūd saña

II

Ahreb

Ey ẕātuña mümkināt bürhān-ı vücūb

Ṣābit saña imtinā‘ imkân-ı ‘uyūb

Şayeste-yi ni‘met-i ḥayāt idi

Ervāḥ-ı ma‘rifüñle ābdān-ı ḳulūb

III

Ahreb

Ey ‘aḳdgüşā-yı ‘Acem [ü] Türk ü ‘Arab

Ressām-ı rüsum-ı fażl-ı āṣār-ı edeb

Mażmūn-ı ḥadīsüñ sebaḳ her millet

Da‘vā-yı ḳabūlüñ sened-i her meẕheb

IV

Ahreb

Ḫoş ol ki dem-i eceli çekem bade-yi nāb

Sermest yatam ḳabrde tā rūz-ı ḥisāb

Ġıvenümā-yı ḳıyāmetde ṭuram mest ü ḫarāb

Ne fikr-i ḥisāb ola ne idrak-i ‘aẕāb

V

Ahreb

Sākī kerem it şarāb-ı gülfām yürit

Gülfām şaraba virme ārām yürit

Bezm içre ḥabāb-ı eşk-i gülgūnumdan

Peyk-i cām yüritme cām içün cām yürit

[93b]

VI

Ahreb

Cānumdan olan zaḫīre-yi nutḳ-ı ḥayāt

Cismümde olan cevher-i ḥüsn ü ḥarekāt

Ṣarf olmadı ḫūblara reh-i ʻaşḳında

Feryād ki bīhūde geçürdüm evḳāt

VII

Ahreb

Taʻmīr ü biżāʻ-ı cemʻ-i māl etdüñ dut

Her ārzū itdüñse yetdüñ dut

Çün ʻömr-i beḳāsına dutulmaz ümīd

Her ḥālle geldügüñ gibi gitdüñ dut

VIII

Ahreb

Dirler ki ḳılur ġonca leb-i yār ile baḥs̱

Gülberg-i ter lʻal-i güherbār ile baḥs̱

Ol bir niçe dilsizlere töhmetdür bu

Da‘vāya gerek lehçe-yi küffār ile baḥs̱

IX

Ahreb

Ey mihr-i ruḫuñ ḳadīm ‘ālem ḥādis̱

İẓhār-ı vücuda keşf-i rāz ki bā‘is̱

Geçdüm ser-i kūyuñda iki ‘ālemden

Siyāhın maḳāmın maḳām-ı s̱āli̱s

X

Ahreb

Ḳayl-i ġamuñ itdi naḳd-i ṣabrum tārāc

Ḍabr ile müyesser olmadı derde ‘ilāc

Her kimde ki gördi himmetüñ sū-yı mizāc

Ol sū‘i mizāca ḳıldı luṭf ile ‘ilāc

XI

Ahreb

Ey şerbet-i vaṣluñ es̱er-i sū-yı mizāc

Bāzār-ı ġamuñda eşk naḳdine revāc

[94a]

Ger dutsa ḫadengüñ reg-i cānum ne ‘aceb

Nabż ile ḳılur ṭabīb teşḫīṣ-i ‘ilāc

XII

Ahrem- Ahreb

Ey deger lebüñ nāsiḫ-i enfās-ı Mesīḥ

Luṭfuñ ān-ı efṣaḥ kelimātında faṣīḥ

İẓhar-ı ḳabūlüñ eseri luṭf-ı Ḥaḳḳı

Aḫfā-yı şerīʻatüñdurur ôulm-i ṣarīh

XII

Ahreb

Dutduḳça ele sāġar-ı ṣahbā-yı ṣabūh

Ez terātür-i revḳ-ı dil rāḥat-ı evḥ

Ṭuġyān-ı ġama müfīddür ẕevraḳ-ı mey

Ṭūfān-ı ḫaṭarına eyle kim keşti-yi Nūḥ

XIII

Ahreb

Gül devri ḫoş ol kim duta gülfām ḳadeḥ

Bezminde demi dutmaya ārām-ı ḳadeḥ

Her ṣubḥ ki ḫūrşīdṣıfāt ḳaldura baş

Bezmin bezeyüp gezdüre tā şām ḳadeḥ

XIV

Ahreb

Mey-i şevḳı olupdur baña ʻādet ey şeyḫ

Geldükçe bu şevḳ olur ziyāret ey şeyḫ

Ḫoşdur baña saña ʻibādet ey şeyḫ

Rāyile degül ʻaşk-ı irādet ey şeyḫ

XV

Ahreb

Ger kūya eşküm güḫer eyler küstāḫ

Ver ḳaddüñe çeşmüm naôar eyler küstāḫ

‘Ayb eyleme reng-i çihre-yi zerdüm gör

Kim çoḳları ‘ālemde zer eyler küstah

[94b]

XVI

Ahreb

Pürāb [u] hevā eşk-i kerem ü dem-i serd

Kim andan alur neşvünemā gülbün-i verd

Gülḫār-ı ġamuñ benefşe vü yāsemeni

Dūd-ı dilāşüftedür çihre-yi zerd

XVII

Ahreb

Tā devr-i reh-i dāyire-yi kevn ü fesād

Mümkin degül ölmek ḥarekātundan şād

Ṭās-ı felek içre ka‘beteyn-i encüm

Göstermez imiş hiç kime naḳş-ı murād

XVIII

Ahreb

Tā maḥmil-i mihrdür bu zengārı mehd

Mihrüñle vefā ehlinedür muḥkem ‘ahd

Bir vir bize bezmgāh-ı ‘aşḳuñda felek

Ger ḳahrile zehr virse vir luṭfile şehd

XVIII

Ahreb

Her yerde ki ol sīmber-i sīmīn ḳadd

‘Arż eyleye ‘ārıż aça sünbül çeke ḳadd

Reng-i gül būy-ı sünbül ü cilve-yi serv ḳadd

Ḥükm eylemez ki ola maḳbūl-i ẖıred

XIX

Ahreb

Tā boynuna ṣaldı ol ẖam-ı zülf-i kemend

Tedbīr ile açılmadı boynumdan bend

Çoḳ pend virildi oldı fāydamend

Yetmez mi baña pend viren ẖalka bu pend

[95a]

XX

Ahreb

Ey şehd-i lebüñ sözi şekervār leẖīẖ

La‘lüñ kimi ḳande bir şeker var leẖīẖ

Teng-i şükr olmasaydı dürc-i dehenüñ

Olmazdı lehçe-yi küffār leẖīẖ

XXI

Ahreb

Ger miḥnet-i kesb ger ni‘met-i ṣabr

Ḍabr ile kanā‘atde gerek Müslim ü gebr

Her miḥnet ü ni‘met ki virürsin yā Rab

Deyr-i miḥnete berḳanā‘at u ni‘mete ṣabr

XXII

Ahreb

Her dem baña yār ‘arż-ı ruḫsār eyler

Ḥüsnine beni beter giriftar eyler

Gūyā ki kemal-i ‘aşk dersin oḳudur

Her dem baña ta‘līmini tekrār eyler

XXIII

Ahreb

Hicrüñ cigerini her kimüñ ḳan eyler

Tedrīcile vaṣluñ aña dermān eyler

Zülfüñ kimi kim müddetle kāfir ider

La‘lüñ anı bir demde Müselmān eyler

XXIV

Ahreb

Her dil ki esīr-i ġam-ı hicrān olmaz

Şāyeste-yi ḫevḳ-i vaṣl-ı cānān olmaz

Her derd ki vardur ‘ālemde dermānı

Bīderdlerüñ derdine dermān olmaz

[95b]

XXV

Ahreb

Biz ‘ālem-i ‘aşk-ı ‘ālemārālarıyuz
Meyḫāne-yi derd-i dürdpeymālarıyuz
Gülberg-i nedāmet çemenidür ‘ālem
Biz bu çemenüñ bülbül-i şeydālarıyuz

XXVI

Ahreb

Kedergeh-i ġamuñda nale-yi zār itmez
Derdin saña nāle ile iẓhār itmez
Feryādına hiç kimsenüñ yetmezsin
Feryād ki feryād saña kār itmez

XXVII

Ahreb

Cānān ise maṭlūb tama‘-ı cāndan kes
Maṭlūb ise cān ümīd-i cānāndan kes
Cān sevmek ile müyesser olmaz cānān
Ya bundan ümīd ya ṭama‘ andan kes

XXVIII

Ahreb

Sūz-ı dilüm eşk-i ālden eyle ḳıyās
Endūhımı ża‘f-ı ḥālden eyle ḳıyās
Ḳūrşīd ki ḥüsnüñle ḳılur baḥs̱-i kemāl
Terk idüben zevālden eyler ḳıyās

XXIX

Ahreb

O bār-ı zamān dāyire-yi ḫayretmiş

Esbāb-ı cihan mehālik-i miḥnetmiş

Dünyāya heves etmemek etmekden yeg

Çün evveli ḫırṣ u āḫiri ḥasretmiş

XXX

Ahreb

Kūyuñda senüñ ne ṭaşa kim urdum baş

Ḳıldum anı ġark-ı ḫūn döküp gözden yaş

Gözyaşına raḥm eyle çoḳ müddetdür

Bīdād ki ṣabr idüp başar bagrına ṭaş

XXXI

Ahreb

Ey ṣabr u kemāle i'tikāduñ nāḳıṣ

Taḥṣīl-i kemāle ictihāduñ nāḳıṣ

'Ār itme ṭalebde ḳıl ḫaḫer andan kim

Kāmiller içinde ola aduñ nāḳıṣ

Mesnevi

Geylānī 'Alī

Dārem kevne-yi zerd ü efġān-ı baḥr
Nīst an bīderd rā ez ḥālem cebr

Men ne dārem tāb-ı devr-i tū dost
Mīgüḫārem hem çü şem'-i bīrūy-ı tū dost

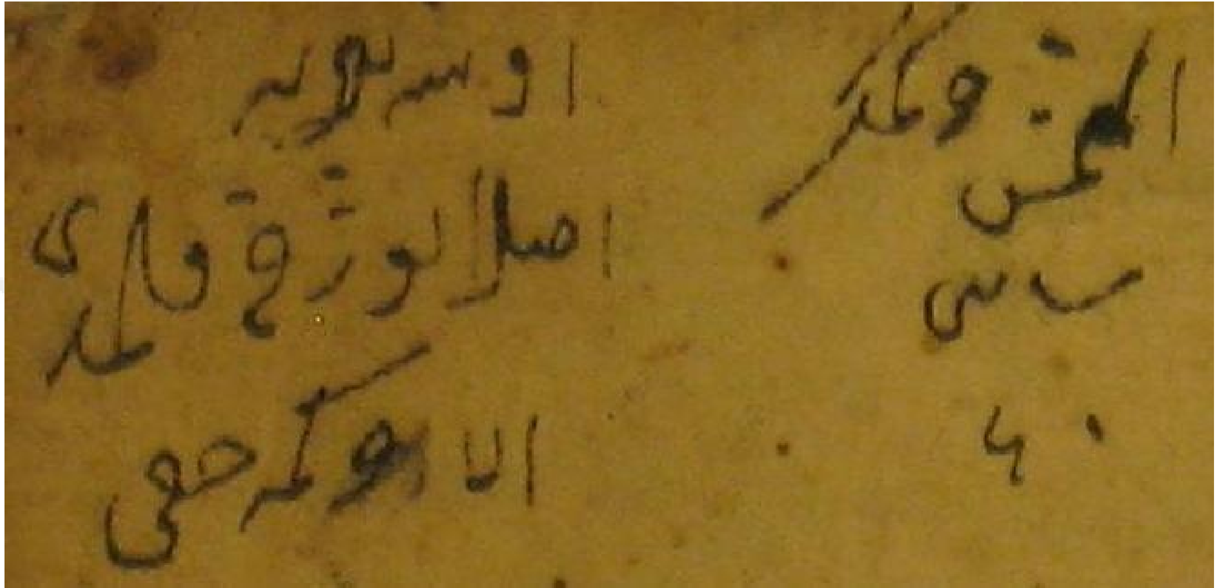
Berzemān ez sīne-yi pürderdimen

Nāle āyet çün ceres ez dādımen

Matla

Dilleri āvīze ḳıldı rişte-yi gīsūları

Murġ-ı vaṣl oldı anuñ başına gīsūları

KAYNAKÇA

AÇIKGÖZ, C. (2012). Mecmû'a-i Eş'ar, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul.

AĞDAŞ, Z. (2014). Nuruosmaniye Kütüphanesi 4968 No'lu Şiir Mecmuası, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul.

AKDAĞ, E. (2012). Sevimli Mecmua Adlı Çocuk Dergisi, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon.

AKGÜL, A. ve Çetin, K. (2013). Milli Kütüphanede Kayıtlı Bulunan Bir Şiir Mecmuası. *Turkish Studies*, 8(1), 99-126.

AKGÜN, A. (1987). Ebüzziya Tevfik'in Mecmua-i Ebüzziya'daki Hatıraları, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

AKYÜZ, Kenan vd. (hzl.) (1990). *Fuzûlî Dîvânı.* Ankara: Akçağ Yay.

ALPER, F. (1981). Münif Paşa'nın Mecmua-i Fünun'da Neşredilen Yazıları, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.

ASIMGİL, A. (2009). *Şifalı Bitkiler* (19. Baskı). İstanbul: Timaş Yayınları.

ATEŞOĞLU, L. (2003). Mecmu'a-i Kasa'id-i Türkiyye, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.

AVŞAR, Ziya (2008), "Tenkitli Metin Neşrinde İmlâ Sorunu Üzerine Yeni Düşünce ve Öneriler", ***Turkish Studies***, Volume 3/6, s. 75-111. http://www.turkıshstudies.net. (25. 05. 2015)

AYKANAT, T. (2013). Bir Mecmûèa Ekseninde Bazı Tespît ve Değerlendirmeler.

AYDEMİR, Yaşar, "Metin Neşrinde Mecmuaların Rolü ve Karşılaşılan Problemler", ***Turkish Studies/Türkoloji Araştırmaları***, Volume 2/3 Summer 2007, s. 122-137. http://www.turkishstudies.net/Makaleler (E.T. 22. 04. 2015)

BAKA, Ş. (2014). Mecmû'a-i Eş'âr, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Giresun Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Giresun.

BARAN, E. (2009). Yeni Mecmua Üzerine Bir İnceleme, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.

BEYAZ, Y. (2009). Fikir ve Sanat Hayatımızdaki Yeri Bakımından Yeni Mecmua Üzerine Bir İnceleme, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

BOYSAK, N. (2007). Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesi'ndeki 1479, 1591.2752.3005 Numaralı Şiir Mecmualarının Tanıtımı ve 2752,3005 Numaralı Mecmuaların Metni, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

BOZKURT, F. (2007). XV. Yüzyıla Ait Bir Şair Mecmuası, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.

BOZKURT, Z. (1991). Mecmu'a-i Ebyat, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

CAN, R. (2011). Seyyid Ali Hemedani Doğu Türkçesiyle Bir Mecmua, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

DİLÇİN, C. (2010*).* Fuzûlî'nin Şiiri Üzerine İncelemeler, İstanbul: Kabalcı Yay.

DİZDARBAHARAT (2015). Mazı, Web: http:// www.dizdarbaharat.com.tr, 07 Nisan 2015.

DOĞAN, M. N. (hzl.) (1996). *Fuzûlî Leylâ ve Mecnûn.* İstanbul: Çantay Kitabevi.

DOĞAN, M. N. (2009). *Fuzulî'nin Poetikası.* İstanbul: Yelkenli Kitabevi Yay.

DOPDOĞRU, İ. (2011). Mecmu'a-i Eş'ar-ı Mevleviyan, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.

DURAN, R. (2008). Pervâne Beg Nazîre Mecmuası, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri

DUYAR, H. (2007). Koyunoğlu Müzesi Kütüphanesi'ndeki 11452, 12548, 13596 Numaralı Şiir Mecmualarının Tanıtımı ve 13596 Numaralı Mecmuanın Metni, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

ELÇİN, Ş. (1987). *Aşık Ömer* (1. Baskı). Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.

ELÇİN, Ş. (1998). *Gevherî Divânı* (2. Baskı). Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları.

ERPİK, A. (2009). Mecm'a-i Eş'ar, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul.

EVECEN, D. (2011). 17. Yüzyıldan Üç Mecmua-ı Eş'ar, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.

EVREN, B. (2013). Mecmua-i Gazeliyyat-ı Kadim, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Nevşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Nevşehir.

EYİGÜN, Z. (2013). Resimli Mecmua'da Edebî Faaliyetler, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

FARMAKOTEK (2015). Mesteki, Web: http://www.farmakotek.com.tr, 07 Nisan 2015.

FİDAN, G. G. Ö. (2006). Mevlana Müzesi'nde Bulunan Bir Mevlevi Şiirleri Mecmu'ası (Mecmu'a-i Eş'ar), Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.

GAYA, S. (1997). Mecmua-ı Muallim Etrafında Edebi ve Fikri Hareket, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.

GILIÇ, N. (2004). Mecmû'â-i Kasâ'îd-i Türkiyye'nin İçerik Yönünden Değerlendirilmesi, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.

GIYNAŞ, K.A. (2009). Milli Kütüphanedeki Yz A 803 Numaralı Mecmuanın Transkripsiyonlu Metni, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

GIYNAŞ, K.A. (2011). Şiir Mecmuaları Hakkında Yapılan Çalışmalar Bibliyografyası. *Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 25), 245-260.

GÖK, S. (2013). Mecmu'a-i Eş 'âr, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

GÖKÇE, R. (2007). Eski Türk Edebiyatında Mektup ve Bir Mecmua-i Münşeat, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri.

GÖLPINARLI, Abdülbaki (hzl.) (1948, 1958, 1961). *Fuzûlî Dîvânı.* İstanbul: İnkılap Kitabevi.

GÜRBÜZ, İ.N. (2011). Mecmua-i Letaif, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

GÜRBÜZ, M (2011). Kâbilî'nin Sultân-ı Hûbâna Münâsib Eş'âr, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

KARAHAN, A. (1949*). Fuzûlî, Muhiti, Hayatı ve Şahsiyeti.* İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yay.

KARAHAN, Abdülkadir (1996). "Fuzûlî". *İslam Ansiklopedisi.* İstanbul: TDV Yay.

KARAKOÇ, Ü. (2006). Münşeât mecmuası Konya Mevlana Müzesi Kütüphanesi 7068, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri.

KAYA, E. (2013). Mecmua-i Eş'âr, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Kültür Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

KAYA, T. (2007). Koyunoğlu Müzesi Kütüphanesindeki 13467 Numaralı Şiir Mecmuasının Metni, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

KOÇOĞLU, T. (2004). Şefîk-Nâme, Şefîk-Nâme Şerhi ve Edhem ü Hümâ Mecmuası, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri.

KOYUNCU, F. (2012). Nuruosmâniye Kütüphanesi 4962 Numaralı Mecmua, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sivas.

KÜÇÜK, S. (1992). Yeni Mecmua (46-90. Sayılar Üzerinde Bir Araştırma) İnceleme ve Seçilmiş Metinler, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sivas.

KÜÇÜKKELEŞ, N. (2001). Mecmua-i Ebüzziya ve Teavün-i Aklam Mecmualarının Dil Ve Edebiyat Yönünden İncelenmesi ve Şiir Metinleri, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi,

MAZIOĞLU, H. (1956). *Fuzûlî-Hâfız: İki Şair Arasında Bir Karşılaştırma.* Ankara: İş Bankası Yay.

MAZIOĞLU, H. (1997). *Fuzûlî Üzerine Makalele.* Ankara: TDK Yay.

MUSLUKÇU, F. (2014). Mecmua-i Eş'ar, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul.

ORDU, F. (2004). Mecmua-i Ebüzziya İnceleme, Tahlili, Fihrist, Seçilmiş Yazılar 1-71., Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sayılar Fatih Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

ÖNUÇAR, M. (1998). Mecmua-i Ebüzziya'da Rousseau Tercümeleri, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul.

ÖZCAN, H. (2007). *Kaysûnîzâde Nidâî Muhammed Çelebi El-Ankaravî'nin Menâfi'u'n -Nâs Adlı Eseri,* Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

ÖZDEMİR, F. (2004). Abdü'l-Bâkî bin Mehmed er-Rodosî, Mecmu'a-i Eş'âr ve Fevâ'id Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri

ÖZTÜRK, S. (2010). Mecmu'a-yı Eş'ar, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bozok Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yozgat.

ÖZYÖN, C. (2013). Mecmua-i Gazeliyyat, Yüksek Lisans Tezi, Nevşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Nevşehir.

PARLATIR, İ. (2015). Okullar İçin Osmanlı Türkçesi Sözlüğü, Yargı Yayınevi Yay.

SAĞMAN, S.H. (2001). Ruşen Efendi'nin XIX. Yüzyılda Yazılmış "Mecmua-i İlahiyyat" Adlı Güfte Mecmuası, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

SÜRMELİ, E. (2003). Mecmu'a-i Kasaid-i Türkiye, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.

ŞAHİN, O. (2005). Mecmu'a-i Münşeat TDK Ktp. A.363/1 (İnceleme-Metin-Tıpkıbasım), Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri.

ŞİRİN, S. (2008). Süleymaniye Kütüphanesi Fatih Kitaplığı 3849 Numarada Kayıtlı Mecmu'a-yı Eş'arın (80a-120a) Yapraklarının Tenkitli Metni, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul.

TARLAN, Ali Nihat (hzl.) (1950). *Fuzûlî Dîvânı.* İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yay.

TAŞ, T. (2013). Mecmua-i Eşar, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.

TAŞDEMİR, İ. (2014). Mecmu'a-ı Gazeliyyat, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.

TILFARLIOĞLU, M. (2011). Mecmu'a-i Eş'ar, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.

TOPTAŞ, E. S. (2014). Mecmû'a-i Eş'âr ve Fevâ'id, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

TÜRKİYE DİYANET VAKFI.(1988). *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (C. 28). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.

UZKUÇ, S. (2005). Büyük Mecmua Tahlili Fihrist-İnceleme-Metin, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

YALÇIN, Ö. (2010). Süleymaniye Kütüphanesi Fatih Kitaplığı 3849 Numarada kayıtlı Mecmu'a-yı Eş'ar Üzerinde İnceleme, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul.

YANAR, H. (2001). Bizim Mecmua Dergilerinin İncelenmesi, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Fatih Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

YILMAZ, A. (2001), Mecmua-i Edebiyye Dergisi, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Fatih Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

YILMAZ, Y. (2001). Pervane Beg Nazire Mecmuası (99b-129a) Transkripsiyonlu, Edisyon Kritikli Metin, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul.

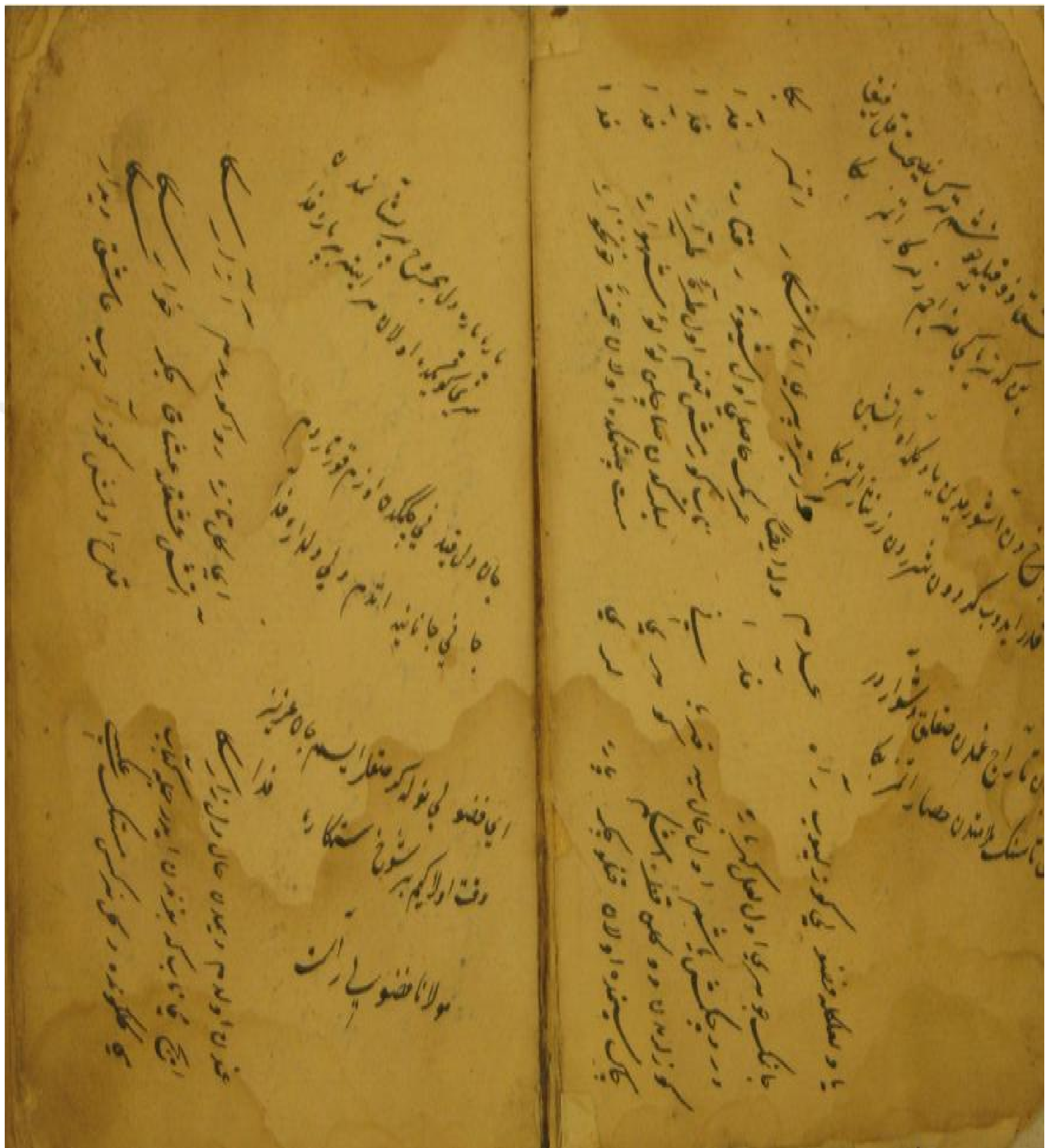
YILTER, S. (2006). Mecmu'a-i Kasa'id ve Gazeliyyat (Mecmu'a-i Devavin), Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri.

YORULMAZ, N. (2011). Şem'i Mecmuası, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.

YURDUN, D. (1999). Mecmua-i Edebiyye, İnceleme, Tahlili Fihrist, Seçme Metinler, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.

TIPKIBASIM

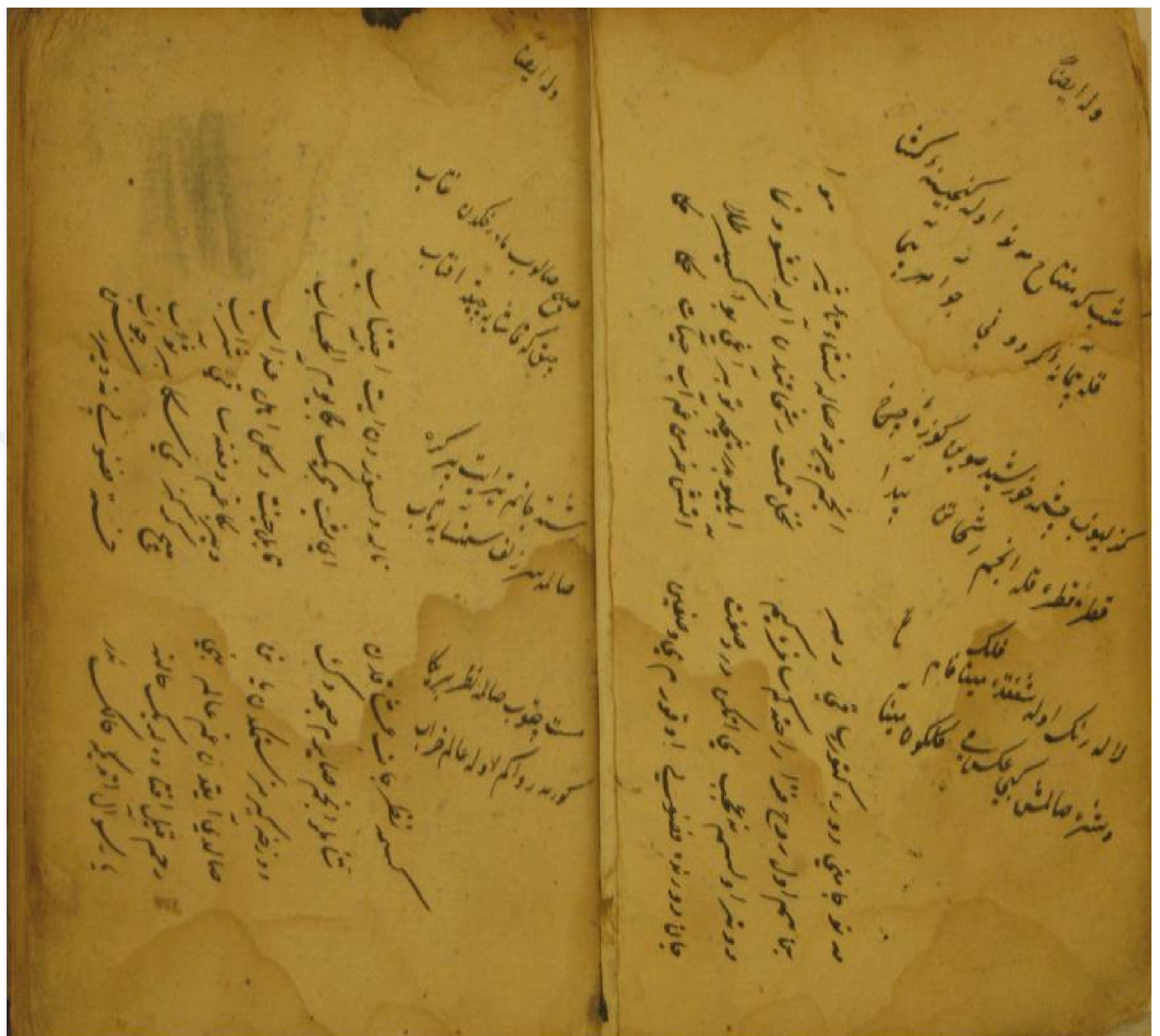
7a 6b

8a

7b

10a 9b

11a

10b

12a 11b

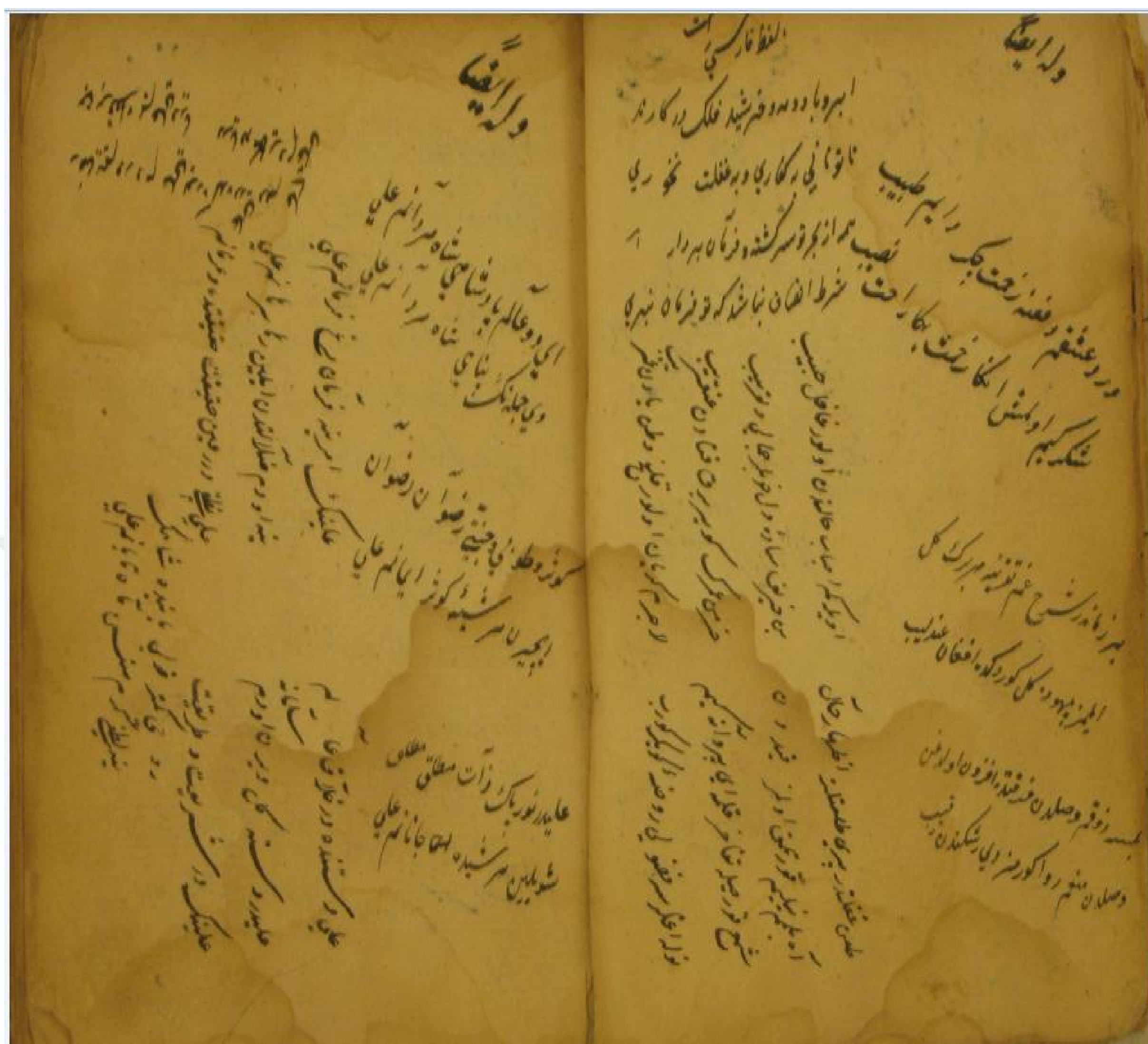
13a

12b

ولە ایضا

ولە ایضا

14a 13b

بالدوام والعافیة بخیر وسعادة

فلکسی دون نکرشامی صبحه برابر بوق عجب رسمدر فصل بهار اولمق برابر روز وشب

کونکه ساکت دوشدوکی یردن برآغلجق وار کلسه عالیقدر ارفرآجلی دور مقدور آب

جنت وصلک ویراول مقصد که ایمان اهلنه جاج کسرکرد آن کزر بازنده رنج تعب

غالبا مقصد وصالکدر که دون کونه زور محبوب فلسیق روزی جهنم آتش اولدز سبب

اولدی میخانه عشقکده مست ذوق جام دوزخ مدین ذنبر فلکده زهر قانون قرار

بسته زنجیر شوقکدر نسیم ترمزاج تشنه جام وصالکدر خشنک لب

تامه فیض نعمت فضولیدن وصلک رنجه

بقدر اوزکه مقصد یاسندن سنی ایلر طلب شکر آب

روزگارم بولدی دوران فلکدن انقلاب قان ایچر اولدم ایاغین چکدی بزمندن

شعله آهمله یانسدوم دل سرگشته م بر اوددا اولدم جکرکنی چوریده ایدر کباب

لعلک ایله باده بحث اتمش زهی کم اعتماد اولدی واجب الیمکه اول ایذایدن اجتناب

ویرمز اولدی ال وصالی ییج زلفک آه کیم رشته تدبیردن دوران که روحسه تاب

اولدی اول نامه روشن بندوغم هجران کونی یاندو عشق ناسم شمعه بیلسه ان قتاب

کونکه

کونکه بکانک خیالیله صاچه پریاد اشکیم بر صدف در قطره باران ایلر در ناب

اولدی ابر دود آهم پرده رخسار ماه آه کیم الغر جالندن منور نقاب

کسمدی نیدن سری کو یکده آزار رقیب

ای فضولی بنسنه جنت ایچره یوق دیر عذاب

وصلک ایله حیات وبرر فرقتک ممات سبحان خالق الخلق الموت والحیات

بیم انکم تحمل ایدن وصلکه بولور نور طوبی لمن یساعده الصبر والثبات

قهر کلدز مقاصد و وسیله سی افتادی ما شاء من اراده به الفوز والنجات

روکمش ریاض طبعه باران شوقکی من انزل الماء واحیا به النبات

حق آفرینشه سبب اتدی وجودکی اوجبت بالظهور ظهور الکائنات

ایزد سپهر رحمه سنی قلدی پادشاه واعطی کمال ذاتکه فی احسن الصفات

قلدیکده ادای نعت فضولی تمام قل

کلمه بالسلام وتممه بالصلوات

ییری نیز بکای سیم اشک پیدا ایت کرانجک ایله النفس قول البسم آزاد ایت

... السلامة في الوحدت

ایتورمه ایلتری آوازنک کوکل ذوقن
بیزار قولاقلر صرزه هرزه فریاد ایت
خراب اولن کوکلی ای سنک مقاکلدر
تغافل ایلمه بر قدح طاشیله آباد ایت
اشتمدکی کوکل عشق مشکل اولدیغن
سکا بو مشکلی ایشتمکم دیدیکه بنیاد ایت
خلاف عادت ایچون اولمه ای پری غافل
بیز افسونله تسخیر آدمی زاد ایت
صبا اسیرلری قصدن ایلمش اول کاکل
پری هم انده اکر دوشسه فرصتک آزاد ایت
فضولی استر ایسک ازدیاد رتبهء فضل
دیار رومه کوزت ترک خاک بغداد ایت

ملکسن رخسار کبی اولدی مزین ذات
بدن مرده‌یه فیض نظرک ویردی حیات
بکزوردم قدوموزونکه فی الجمله اگر
جان ایچنده الف ایتسه‌دی قبول حرکات
خط بو مضمونی ایله دور طرف زنخدانکده
که بو زنداننک اسیرینه یوق امید نجات
کاکلک قلدی منور بکا سرگشته کبی
دوتیسون کیمسه که یوق گردش دوران ثبات
غمزه یکانی ایدر عاشقنه چشمک صدقه
اولیلکم مردم منعم ویره محتاجه زکات
آفرین جوهری مقبولکه کیم عالمده
ممکن اولمز بو صفاتیله کسنه بالذات

ای فضولیا

خیالده بودرکیم بولمشم عالمده برخلقت
نه عالم قنغی خلقت جاندم غم یاطلی خیالدر
جنون فیضله آزاد اولمشم قید علایقدن
کمال فضل ترکی رتبهء فضل کمالدر
بزم شمع وصاله یاندرن پروانه وش دارد
فنای مطلق جانی نیلیه بزم وصالدر
طبیبا قلمشم تشخیص درد عقدر دردم
ملامت آه گرد روی زرد وحالیده اللدر
هوا اون موجه کلمش بحر دردم شاید عالم
دل پر اضطرابم ناله‌ء فیبی النعدالدر
فضولی عالم فقر و فنا ده منعم وقتم
دیار مسکنت نقد قناعت ملک مالدر

دوکوکه قامتی دوفلک اول آستان ایچره
بر پرده یم اسیر که طیرانی قانی ایچره
اهل زمانه قانیه چوق تشنه در زمین
قانی کیمک دوکرسه فلک اول روان ایچره
می ایچدین آچلمز ایش باب مغفرت
سوکندلر بو باده پیر مغان ایچره
عقبیده کوثر ایتمسون زندلک ده
دنیاده بس دکلمی ارغوان ایچره
غرق کور نیوب کوزه قانک ایچره مدام
زاهد کیبی که باده الدن نهان ایچره
سیدن اکرچه توبه ویره ایل فضولیه ایچره
ای سرو سن قیچ صونز اول سکر دوان

17a 16b

16b

لا تقطع حجة ظلم واعدل في امورك

کورب میخانه منع [illegible] ایلر / اولوب مؤمن بهشته کافرم کر آرزو ایلر

کر دیوانه در سودای ابرو سیله [illegible] / یاقوب محرابه دایم اوز اوزیله گفتکو ایلر

رمادم قطره قطره قان یاشمدر [illegible] کوزدن / و یا بکا نازک کیم آتش دل آنی [illegible] ایلر

ره [illegible] دلمی سودا [illegible] منسدن / طریق سلطنت [illegible]

ویدم کیمدر پریشان ایلمیش عاشقلر احوالی / صبا کوسترمدی تا [illegible] زلفن که بو ایلر

فضولی رنگکه [illegible] آتاشوبله [illegible]

که کویا ضعف [illegible] ایلر

صفای وصل قدرن [illegible] / زلال ذوق شوقن تشنه [illegible]

[illegible] کوب کفاره [illegible] / بو پنهان نکته نی بر واقف اسرار [illegible]

کوزی یاشلولرک حالی نه بلسون [illegible] / کواکب [illegible] بیدار [illegible]

خبر سوز اولمه [illegible] / خبر [illegible]

فلکدن شمع [illegible] صبادن [illegible] / بو احوالی [illegible]

محبت لذتندن [illegible] غافل / فضولی [illegible] ذوق [illegible]

بجک اندیشه [illegible]

17a

بجک اندیشه سی [illegible] خوبلردر / [illegible] لعلک فسون ندر

دیار درده سرکردانیم [illegible] / دلیل راه قطره قطره اشک لاله کون ندر

فلکده برق آهمدن سراسر [illegible] / فلان اولاره یانمش کوکب بخت زبون ندر

[illegible] / [illegible] صبور [illegible]

[illegible] برق آهم [illegible] / [illegible] کوکبک [illegible] ندر

لب شیرین [illegible] فرهادی [illegible] / یانده جمع اولان سنک ملامت بیستون ندر

فضولی حالی اولمق جام عیش صاف صهبادن

نشان بخت نافرجام و اقبال نکون ندر

کوشه ابروکده چشم جادولر میدر / یوقسه کرمش پایه تیر انداز هندولر میدر

[illegible] کل تر اوزره یا خود [illegible] طرف [illegible] / قطره قطره تردن اول رخسار اوزره صولر میدر

[illegible] اوزره باش [illegible] / یا مسلسل عارضک دورنده کیسولر میدر

اشک چشم [illegible] زلفک خیالیله مدام / یا دوزلمش رشته ده [illegible] لؤلؤلر میدر

سن میسن انجق فضولی بو بلا [illegible] / یوقسه عشق اهلی [illegible] میدر

الصبر یورث الفرج والعجز یورث الفقر

ذوق شوق ایله جهان قیدین چکن زحمت چکر
اهل ذوق اولدر کیم اندن دامن حسرت چکر

کون چکر یردن کوکه مردم غبارین ایلکی
توتیا ایچون ولی کوکدن یره منت چکر

ای چکن فیض ازل پنهان بزم ایدوب پیمانه‌لر
یاد قیل اندن که برنکه یاد ایدوب حسرت چکر

قطره اشکم قطاریله سینه چاکنده کور ب
تن اوینه رشته‌دن یاره فم و محنت چکر

خالی اتمش فیرون زلفک خیالی کوکلمی
نوله صاحب کشف ایله بر چله در خلوت چکر

چکه صوفی صبح نقاشینه عرض عارضیت
بو بله چکسون کر فلک نوحینه بر صورت چکر

سرو قامتلر سمن رخسارلر تو بر اغیدر
بر سمن کیم آچیلور هر سرو کیم قامت چکر

ای فضولی باقیه تا نیزه سرخوبین چکر
آتشین بر بیلدر کیم چشمه غیرت چکر

سرکشا کیم لعلک حدیثین بازه‌لر
رشته جان برله ذوقی اصلی ایکی پرآزار

بوزه سرور کسره مشتک دو بدین برکیمیه
شهره ووشمش بی کسینی سودام دیوانه‌لر

شیخلر بیگانه‌دن یوز دوندروب مسجدلر
بی طریقتلر کرک کیم طوغری یولدن آزه‌لر

جاهلر کوکسنده صنک کیم آچیلدر تیغ عشق
کوکلک شهرینه هر کیم یکه دروازه‌لر

ای فضولی یار اگر جور ایتسه اندن اینجمه
یار جوری عاشقه مرهم محبت تازه‌لر

سیر قل کور کیم گلستانک نه آب و تابی وار
هر طرف بیک سرو سبز و گل سیرابی وار

غنچه برک چنار آلمش مهیا شانه‌لر
آلمش کویا سنبل کاکلینک تابی وار

راحت ایچون فرش صالمش سبزه تر گلشنه
نرکسنک کورمش کوزین مخمور صالمش خوابی

بولمغز مرد دوه آسترین گلستانده دوا
حقه سندن غنچه‌نک صانکیم شفا جلابی

غالب اولمش خلقه ذوق سیر گلشن غالبا
چکمکه خلقی بنفشه زلفینک قلابی وار

کلدی گل آچلدی نرکس لاله دوتدی ژاله‌دن
ای خوش اول کیم عشرت عیشی آنکه اسبابی

گر فضولی میل گلزار اتسه فصل گل نوله
عیش ایکسوه وار
ولی یوق چشم غم خونابه دلدن شراب نابی

سرو آزاد قدک بکا یکسان کورونور
بنی سرگشته اولان تقیه خرامان کورونور

جان کورنز دیبه‌لر تنده ایمانی نیشه کیم
لطفدر سرینجه تقسیم تنوکر جان کورونور

دیرم احوالی جانانه قلم عرض ده لی
کورمزلر او زوی انده کر جانان کورونور

تمت امور عاقبته خیر و سعادة

ای دل صبر قل آه ایلمه یاری کوزلک / بکا دشوار اولور کر سکا آسان کورنور

صوردم احوالی عشقده منجمدن / یقدر طالع ایوبنه دیدر تاه کورنور

نه کاندر سن ایلامه که آقوب قرنک اوتن / یقدو مکر صیدده نه زخم نه پیکان

بر صنم زلفنه کو باکه و بر بر کوکلی
که فضولینک ای حالی پریشان کورنور

بولدی کوبکدن دوا درد دل بیمار مز / سن آغاسن بز قولوز کوبکده در تیمار مز

زار باکور سینه چاک شعله سن بزده صنبی / بر اوجاغده بزکه سوزاندر درو دیوار مز

تولرکرا ولدیسه باقی کوسکی بجا فقیم / عشقه بزده ر تجاتقدر یوق اولق وار مز

کلشن غم خلیوز پرورده آب دیده دن / داغدر برک آه اتشبار زدر بار مز

ایلر ترک قولیوز اولدر بزه جاندن عزیز / یوسف ایسه خود فروش اتلمز بو بازار مز

اشکمز کرد ابی حالی مرزنیادی بست / کوزونه الفق در کهیده چرکنودر پرکار مز

ای فضولی جور یار و طعنه اغیار ده
وار یوز رنک غم بوهم بر غم که یوق غمخوار مز

هم قفس دیده اغلرم اول طره طرارسز / کرچه دیرلر چکک دن جان چوزر زلف تارمز

سینه چاکدن الکندر اتمه تیر غمزه کی / ای کل رعنا بلورسن کم کلی اولماز خارمز

صفلز دوم ناوکک ولدره بلاسن جکدیکم / صو ویریب اول نخل سنبلدی می اولماز بارمز

بیل اززسن ظلمت حیرتده ای دل غافل اول / کیم نهان اول کویه کتدک آه اتشبارمز

کریه زار ایله خوشحالم که عشقده / اشکمز کوز بر صدفدر لولو شهوارمز

جانه آزار خدنکک خوش کلور ای قاتلی یار / بر سفارش قل که بزدن اولمسون آزارمز

زهددن کچمز فضولی استمز دنیا غمی
پند چوق ویردوم استمز عار بز عارمز

طریق فقر و تسلیم طبیع تابع نفسه رام اولمز / غنا قلسه طلب اسباب جمعیت تمام اولمز

رها تمکدن اثر کورمز میانکدن نشان وه کم / بیابانکاه عشقدن مقیم هیچ کام اولمز

مغنیم کوه درد ایلدی آه جکر سوز ذم / بو آهنک ملال افزایه بو دردن بکمقام اولمز

فریبم ساقیم کیم لطفی اهل و فقه داید ر / نه حاصل اهل دهرک صحبتندن کم مدام اولمز

ریدم جور اثمه کسشادوری اول خوبر شاهی / سیاست اولمینجه عشق ملکنده نظام اولمز

19b

لتجرده الله العون فتوكلوا عليه لفائك

لبکدن لبکدن قطره قطره قان اقجاکوکلم کرا اتمز شکردن ادلیجی قطره سی کویا جام اولمز

فضولینی ملامت ایلمین بیدرد بلمزی

که بازار جنون رسوالره انک ونام اولمز

عالم اولدی شاد سندن بن اسیر غم هنوز عالم اتدی ترک غم بر دم غم ماتم هنوز

جان بغشلردی لبک اظهار کفتار ایلیوب اولدی عیسی کبی جان بخشلقده دم هنوز

سجده کاه اتمشدی عشق ایله قاشلرک آدم قلدی خیلی ملایک سجده آدم هنوز

اشک صرف ایلر فلکدن کام حاصل قلمغه بو کهر صرف قدرینی بلمز دیده پرنم هنوز

بر دو چشم مقام اتمشدی برترسا بچه اولدی مهد مسیحا دامن مریم هنوز

ای فضولی ایلدی سر دردیکه درمان اولطبیب

بر نم مقدار الحق بولدی مرهم هنوز

غمزه پیکانن کوزلرکمس منتلاوون صقلر صرف ایدر اجل نظر تقدیر کوز اون صقلر

دل نه دریا غمزه جون قلزنی غمدن خلاص چکمس اول تعویذ یاردن کم بلادن صقلر

جان جسم اول خدنک غمزه دن اولمز پناه هیچ جوشن کسه نی تیر قضادن صقلر

عشقدن

20a

عشقدن بردم آنی سوزان دورانی فلک غنچه فانوسده شمعی هوادن صقلر

عالی شیدا قلور کر اولسه کوزدن هم نهان بر پریوش سری زلفن صبادن صقلر

ایلدم مخمود نهان کور دکجه کوبک ایتلرین آشنا رازنهانن آشنادن صقلر

بی سبب منع فضولینک ملامت چکدوکی

بیخبردر منزن اهل ریادن صقلر

زار عشقنک صقلدم ایلدن نهان ای سرو ناز کتمه باشم شمع تک ممکن دکل افشای راز

خوبلر محراب ابروسنه میل اتمز فقیه اولسه کافر در مسلمانلر انکا قلمغ نماز

کمسه اول بدخوییه اظهار ایده بلمز طالبی ایلیدر ناله تک بچون سن اوقلغ چاره ساز

غالبم کورکش تهی دو لک دل بر تا زوغ برق آهم کیم کلمس پیکانه دیدرش کداز

خوب صورتلردن ای ماه منی منع اتدکم بر تو انوار خورشید حقیقتدر مجاز

ای فضولی قلمشم جرعه بلم نبلیم نبلیم

دور ظالم بخت نا ظرمان طلب جوق قراز

بلمز

فغانکم بعزمک اول الالرخ قان اولدوغن بلمز چکر بر کالهسندن داغ پنهان اولدوغی

اذا عزمت فتوكل على الله

حبیبم کوکلمی جمع ایلمز رخساره ور زلفه / مکر زلفی کبی عالم پریشان اولدوغن بلمز

قلوب تقصیر ایدوب بر لطف سردم کوکلم مالکی / و خار سمی ضرور و دشوار آسان اولدوغن

کوزلکلر دولت وصلین تاپوب معزول اولدی / نشاط وصلدن اندوه هجران اولدوغن بلمز

دل صد پاره دن پیدا اکسمز قوز بمسنک / نه غافل پادشاه در ملک ویران اولدوغن بلمز

ضرور زاهد اوزین خالی جفالکدن غلطدر بو / بو حیران اولدوغن خندر که حیران اولدوغن

فضولی خسته‌یه دشمن کوزیله دوست جور ایلر
زهی ساده معارض قول بهتان اولدوغن بلمز

سکر در جلوه‌ده اول سرو سهندین بیکمز / کم آنی کورسه فغان اتمکه کندین بیکمز

کرچه کشت رطافنده جکوبدر کوکه باش / تازه بخشنده اتمکسه و بلندین بیکمز

اوبله دیوانه لغه روشندی کوکل کم دلدار / صالدوم بو بنده هم زلف کمندین بیکمز

قاچه بلمز دل دیوانه سچنک قیدیندن / نقشدن اول وحشی ایاغنده کی بندین بیکمز

ایده مز منع فضولینی قدحدن زاهد
هیچ کم کوی خرابات لوندین بیکمز

کوکلده

کوکلده بنک غم وار در که پنهان ایلمک اولمز / بو نم بر غم که اهل طعنه‌دن افغان ایلمک اولمز

نه مشکل درد اولورسه بوللنور عالمده درمانی / نه مشکل درد ایمش عشقنک که پنهان ایلمک

فنا ملکینه چوق عزم اتمه ای دل چکمه زحمت کیم / بو قدر بر ایله دفع درد هجران ایلمک اولمز

صفیین کوکلم بغرسی پنیدرن دم اورمه ای ناصح / سوای نقش ایله بر ملکی ویران ایلمک اولمز

دمادم اوزره لعلک ایستیش دل وفی شکلده / کوره نمز هیچ ظالم یوق ویره قان ایلمک

وفالر ایلدم سن بندن بکا بردم کوزار ابتمز / نه چاره جسم ایله سرو خرامان ایلمک

فضولی عالم قید ایله دم اورمه عشقدن
کمال جهل دعوای سر عرفان ایلمک اولمز

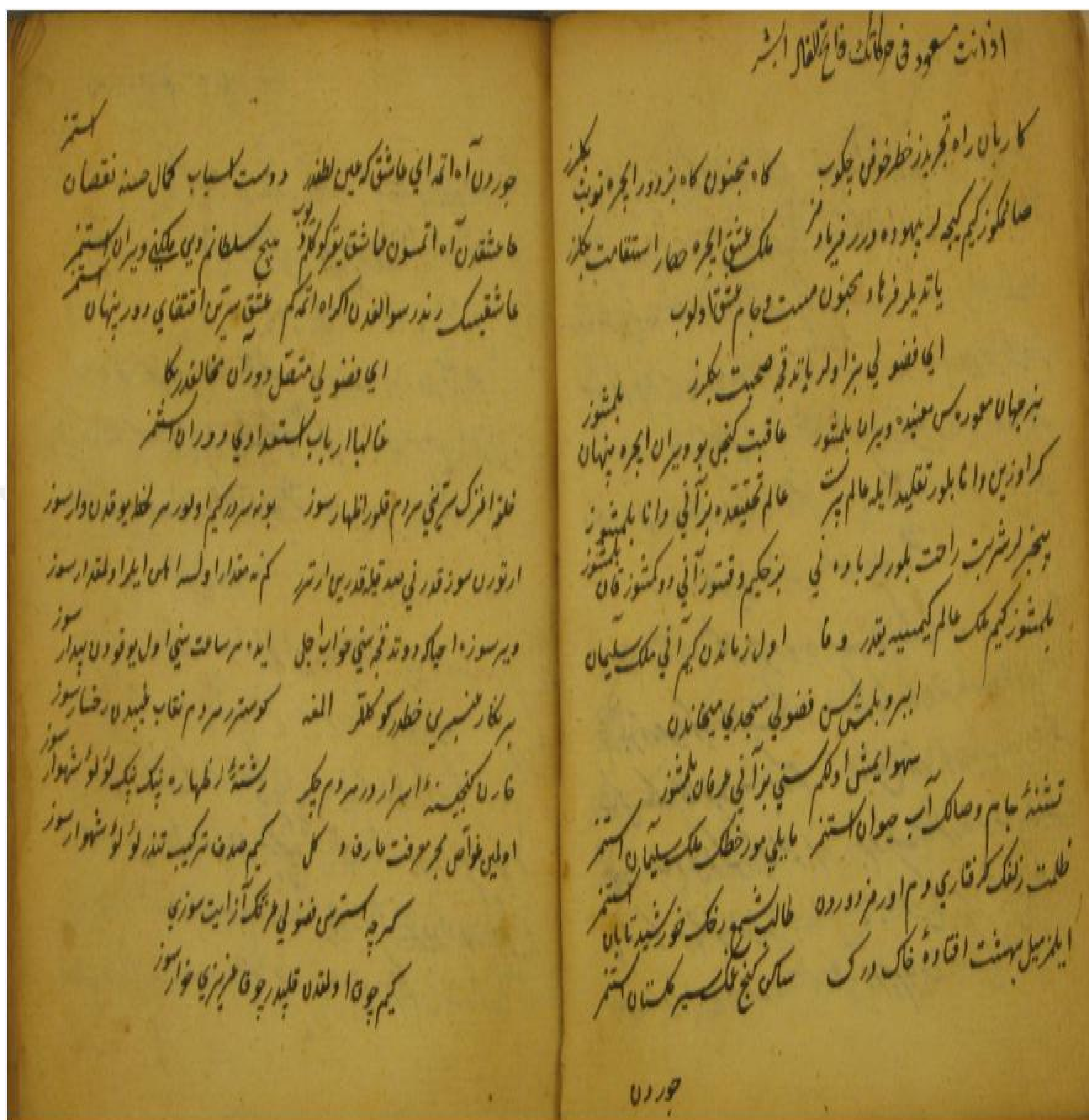
نیجه بیلر در سری کوی ملامت بکلرز / لشکری سلطان عشقز قانون ولایت بکلرز

ساکن خاکدر میخانه یوز شام و سحر / ارتفاع قدر ایچون باب سعادت بکلرز

جیفه دنیا دکل کرکس کبی مطلوبمز / بر بولک عنقالرز قاف قناعت بکلرز

خواب کورمز چشم اندیشه اغیاردن / پاسبانوز کنج اسرار محبت بکلرز

صورت دیوارایده حسرت عشقک بزلا / ضبر سیری باغ ایدرز کنج محنت بکلرز

اذانت مسعود فی حوالیک [illegible] البشر

کاروان راه تحیر بز خطرخونی چکوب / کاه مجنون کاه بز دور ایجره نوبت بکلز
صالکموز کیم کیجه ربهوده دورر فرهادمز / ملک عشق ایجره حصار استقامت بکلز
یا تدیلر فرهاد مجنون مست و جام عشق اولوب
ای فضولی بز اولر یاد قی صحبت بکلز

بز جهان معموره بس معنیده ویران بلمشوز / عاقبت کنجی بو ویران ایجره پنهان بلمشوز
کراوزین وانا بلور تقلید ایله عالم بزست / عالم تحقیقده بز آنی وانا بلمشوز
بیخبرلر شربت راحت بلورلر باده نی / بز حکیم و فتوز آنی دوکشوز قان بلمشوز
بلمشوز کیم ملک عالم کیمسیه یتمز وفا / اول زماندن کیم آنی ملک سلیمان بلمشوز
ایبرو بلمس بس فضولی مسجدی میخانه دن
سهو ایمش اولکم سنی بز آنی عرفان بلمشوز

تشنهٔ جام وصالک آب حیوان استمز / مایلی مور خطک ملک سلیمان استمز
ظلمت زلفک کرفتاری [illegible] / طالب شمع رخک خورشید تابان استمز
ایلمز میل بهشت افتادهٔ خاک درک / ساکن کنج غمک سیر گلستان استمز

جوردن

استمز
جوردن آه ائتمه ای عاشق کرمین لطف یار / دوست اسباب کمال حسنه نقصان استمز
عاشقدن آه ائتمسون عاشق بنی کوکلم دیبر / هیچ سلطان دیبی ملکنی ویران استمز
عاشقینک رندر سوالیدن اکراه ائتدکم / عشق سرین آشکار ائتمکی دور پنهان استمز
ای فضولی منتقل دوران مخالفدر بکا
غالبا ارباب استعدادی دوران استمز

خلقه اقرکزک سرینی سردم قلور اظهار سوز / بونه سردر کیم اولور سرلکلا یوقدن دار سوز
ارتورن سوز قدرینی [illegible]
ویرسوز ا چاکدوتدکمی خواب اجل / ایدر سرساعت سنی اول یوقودن بیدار سوز
بر نکار مسیری خطرکوکلم المه / کوستر سردم نقاب طیبه دن رخسار سوز
فارغ کنجینهٔ اسرار در سردم بکلر / رشتهٔ اظهاره چکدکلر لولو شهوار سوز
اولمیز غواص بحر معرفت عارف دکل / کیم صدف ترکیب تندن لولو شهوار سوز
کرچه استرسن فضولی [illegible] سوزیی
کیم چوقدا ولفدن قلیدر چوق عزیز [illegible] سوز

یا عزّ الامر فیه صعوبة لا تعجز ترجح

نگارا باد صبا اولسه وگلرخدن خبر ویرمز آچلمز غنچهٔ کلّام امیدم نخل بر ویرمز

دوکوب کوز یاشنی گلشن سلامکم التزام ایتمه اجل پیکینه سیل اشک کردابی گذر ویرمز

کوزمده سنکی ایتمه خار فرقتدن احتراز کلی خندانه صورودم خار یار اولمق خبر

اگر جان المق استرسی تمندن اولمکی کسمه که بیز مردهٔ نهاله ویر بینم صو ثمر ویرمز

قیاس ایت شمعده وهم ایله هر ملک انقلابنده کیم اول باشی الفه قصد ایتمینجه تاج زر ویرمز

بلا صحنتده راحت اولدوقنی اظهار ایدر خلقه فلک بیهوده خار خشکدن گلبرگ تر

فضولی دهرده کام الق اولمز اولمدین گریان

صدف صو اولمینجه ابر نیساندن گهر ویرمز

نم اشکم بکندر خاطرمدن رنج غم قلمز بو روشندر که نم آیینه دن زنکار غم قلمز

غم ابروی هلالی گوندر ... ...زار بی ... دخی قامت بکو دکوندن گوه هوای غم قلمز

سکا ای شوخ سنکین دل دم بت بتیرنم ... اگرچه سنکدن بیله بیداد و ستم قلمز

جفا و جور ایله قان اولدی بغرم یارب اول ... بیلمون ترک ایلمز بیداد و جور بتیرنم ... قم

... اشک ایله دردم ... دم اوردم کیم رخ زرد اوزره ... کم

مرادم

مرادم گریه دن کسب غبار رهگذار کور کوزم یاشی دمادم چهرهٔ بیهوده نم قلمز

فضولی بی نوا تا روضهٔ کویکده ساکندر

تمنای بهشت و میل گلزار ارم قلمز

کوه مکندر کورین کوهده آثار هنوز اول نه بیگ زبکا اتکه اثری وار هنوز

چکدی مجنون ایاغینی دیبه دن لیلی قانلو کلز آیقندن چکلی خار هنوز

نقطهٔ خالینه یغانشدی جاه کو کل کر بدی دایرهٔ درده پرکار هنوز

وادی عشقده سودا ایله سرگشته ایدم گلدی بی گردشه بو گنبد دوار هنوز

چرخه چکدم شب هجران علم شعلهٔ آه آه کیم اولدی اول ماه خبردار هنوز

نالهٔ زارم ایله خلقه حرام اولدی یتقو فرقه بختم یتقودن اولدی بیدار هنوز

مرهم وصلی ایله بولدی قمو دردمه دوا

بو فضولی الم هجر ایله بیمار هنوز

ای کوکل اول شمخ ... کانه ایلدس هوس قصد جان ایتدک بقای عمرده امید کس

چکمه غربت ... ای ساربان محمل صبحی کم یو یولده بیم فرقتدن افغان جرس

الامر كل رقبه خيراذ هب ولا تخف

حال زارمدن كسنى فريادم آكاه ايتمدى شكر كيم اولدى فريادم بكا فريادرس

بر بريله بس كرسا نجلدى تعبده اوفلك مرغ روحم قيد ينه اولمش مرتب قفس

طعنه اهل ملامتدن نه نقصان عاشقه برق لامع دفعنى ايلر هجوم خار و خس

سوز عشقك تنده ناكه قويمسون نقصان ديو جان اچقو اسسترم جفايه ايتدى بر نفس

اى فضولى بن ملامت ملكنك سلطانيم سلطنت اسبابى اكنده بلاس فقر بس

خاك راه ايتدى عاشق سلكينى اول بوسى كم پابوس يار ايچون بولور دسترس

راز درونى طشره ويره صالح رواد كل بو دركه بى كم اصلو متصل جرس

ديدار دوستدر ايكى عالم نتيجه سى يوق اندن اوزكه عاشقه عائده ملتمس

سينم هواى عشقك طولدى نى كبى دم اوردغنجه آه فغاندر چيقن نفس

سر قيد اولورسه محض بلادر بلبله كر شاخ كلده اولسه كدورتده ويرر قفس

اول غنچه دن كوكل اكر كسترس التفات تيغ تجرد ايله جهاندن علاقه كس

اولمز وجود عاشقه عشق ايله اختيار دوير فضولى اتشى سوزانه خار و خس

كوز ياشمدن

كوز ياشمدن سوز پنهانم قلور عارف قياس هجر تاثيرين بلجدن دكل خرشناس

قان يوتركم اسدم كوزدن ايرادور سرتم دشت غم مجنونيم قيدن وقيدن اطلس لباس

خشنه نكث برياورور جكر بركار كس كوز يعقوب اصالتى جابا ... جوره

اى صاحى ژوليده موكشته مجنونك صفى بى تكلف كنجم كم ليلى ابويد اول لباس

لخط لخط غم قدم پيكانك اسيرنا قلور ذره ذره ماه نو خورشيددن نور اقتباس

زنگ غم زنگ ايله برابر كرجلوه اجل دوكسه قان تعجيل ايچون تيغ اوزن ايد اقتباس

اى فضولى زهر قهر ايله طولو در طاس چرخ چكمه انك قدرنى بركيم جكر بيطولو طاس

بكون تعيين جلوب چقمش دل مهرمان خوش نفس صقين اى رحم ايدن جانيه كيم ... امان سرخوش

انكا ... ايلكين دردول اسسترم دير ساقى چيا بى صونه جام ... سرو ... خوش

دكل تقويدن ... باده ترك دمم اندر كر اظهار ايليم خلق ايچره عشقن نهان

نكر قان اچكيلا ... نركس مستنك بسبى مى نوش اولنلر كوردم اوز ... قانلى

مى عشقك سرمست اولدوغم ايلدن نهان قلمز محال عقلدر كيم صقليه راز نهان سرخوش

24b

بهذا الامر فيه ترى انه لفاعلا فعليه انه تقصير

کونکل تا اولدی بجود الدی غمزک جانی ستان   ویرمدی جایه نقدین کمنمک وصالنه پایان

فضولی بیر ایله خلوت قیلورم اتمش اول کلرخ خوش
رقیب کیردی کوردم نوکون باری بجان خوش

بت نورسم نازه شب روز اقتباس اولمش   بو زنده نیدراته اتقیه بنه سجده وار اولمش

اثر قبول طاعت اکا ویرمش ایله جالت   کر فلوب اهل حال مرکاني جاذب اولمش

فرح کورب جاسن حسنانه داخل ایلر   نه ملک کیم اول ربک علینه کاتب

نه عجب کر اولسه نیدن دونم کونم برا بر   نظر من اول یوزی کورنه کیم کوزه کلمش

غم محرر کم ارتر اثر ایله عشق دوست
غلط ایلمش فضولی که دیداره طالب اولمش

بلمزایدم ملک اغزک سری درشوار ایمش   اثرکی دیرلر ادی یوق دیدکلرم وار ایمش

عاجز اولمش بنفشه امیله کوی کومکس   بیلسون سکین انکه قبضه غم اول اقتدار

کعبه اعرابیه زاهد ویردیل بیل نعلیب   ایلدم تحقیق انک نعلنده وفی زنار

وارنه جلکش خلق اجون فرهاد شیرین صورتن   عرض قلمش خلقه مجنون بجنه اغار ایمش

غم لرده

25a

قرلردر ایلرم احوال دنیا امتحان   نقد عمرم حاصل دنیا گمان بر باد ایمش

ذوق دیدار ایله دلدارک یوق آدم دوا   دولت بلمیا کم دیر دولت دیدار ایمش

دون فضولی عارضنک کوردی روان تسلیم ایدی
لاف ویردی که جانم را ما نثار ایتمش

دل گرفتار اولدی زلف پریشان اولمش   نولدی جرم کرا صلا ماسنه فرمان اولمش

شاه حسن ملک ملاحتده بسکه قوللر جوق   بری اولدر که وارب معموره سلطان

ظلم ایدر دب عاشقی حشر کونی بقمیه لر   بو دیارده اسیری غم هجران اولمش

دیدیلر غم کدورر باده جوق ایچدم سنسز   غم هجرانه مفید اولدی اول قان

باغبان چمن دهره خیال ایله دمنک   سبب تربیت غنچهٔ خندان اولمش

آدم اول سرکوینک ویرب المش جنت   اشیدوب طعن ملک صکره پشیمان

ای فضولی غم احوالمه بر واقف یوق
بویلکم عالم انک حسنینه حیران اولمش   ایتمش

حباب اشک خونین جسم ایلدن نهان   غم عشقنک بنی رسوای بی نام نشان

بهذا الامر فیه نور و فرح لفاعله انشاالله

کوتورمش کوتورمش خاکدن طغیان اشکم خار و خاشاکی
باشم اوزره ملامت قوشلری ایچون آشیان اتمش

بو کوب بخت یوکندن چیقمش تمدن جان
طواف کوینک اتمک قصدیله طی مکان

سنکله اتمکیچون دعوی تقدیم حسن ابجز
فلک تقدیر ایدوب بیلینی رسوای جهان اتمش

مکر ترکیب جسمی کرد خط درکه کندر ندر
کردورمش خاکدن قدریله قرم اسماع اتمش

کرن بیکانکی کدر تنده جان با فنه عشقنک
بلا سرچشمهسندن بر طرف صولری جهان

فضولیدن مزاجین منحرف کوردوم بوکون یارک
مکر فرصت بولوب بر شمه حالندن بیان اتمش

تاکه طاق زرنکارین چرخ ویران ایلمش
زینت زرینی صبا فرش کلستان ایلمش

کاتب تقدیر خط سبزه تحریر اتمکه
لوح کلزار خزان برک زرافشان ایلمش

دور جورین کور کر نزهت بخش اهل ذوقکن
جویبار کلشنی زنجیر زندان ایلمش

ایلمش تدبیر تشویش خزان تاراج کل
لاله رنکین رخشنی داغ ایچره پنهان ایلمش

قطع ایدوب فصل خزان آب روان شیرازهسن
نسخه کلزارک اوراقین پریشان ایلمش

روزکارن تیره بختلیق فاره نطقین لال ایدوب
ماتم کل بلبل زار ایله کریان ایلمش

ای فضولی

ای فضولی دور حالن شاخ کلدن قل قیاس
کیم ویروب اول تجمل حلهسن عریان ایلمش

زهی جواهر احسان معادن خاص
درشناخت ایچون بحر رحمته غواص

بتوب ضمیرکه معراج دقت فکرتله
قرصول آثار تحصیل سهیل کسب خواص

فلکسیم اولکبی بولمش صفا کصوبیه
زار رو قیوب اولمش اوج بزمده رقاص

دمنا بحقکده طریق فوز و نجات
سوای رحمتکدن امید و خیر خلاص

تفاخر ایله فضولی کم اندن اوزکه دکل
سکا زمانهده نقش صحیفه اخلاص

فرض

خلقه خوبلردن وصال راحت افزادر
عاشقه انجق نظر تماشادر فرض

زاهدا ترک ایتمه شاهدلر وصالی راحتین
کر عذاب ایکدن ممین غلمان و حور ادر فرض

حور و کوثردن که در روضه رضوانده وار
ساقی کلچهره و جام مصفا در فرض

ذوق لازم جون زیاده اول دنیایه یت
کیم انکا زیاده انجق ذوق دنیادر فرض

راحت اولسیدی غرض دنیاده فقرا خلق دنی
غالبا کیم خلقه بیهوده غوغادر فرض

حضرت ومرفر راحة القلب والذهن

غرض

عارف اول سودای عشق انکارن ایله ای حکیم کم وجود خلقدن انجق بو سودادر غرض

قیل فضولی ترک ابرام و تکلم یتر

صورت حالک کر اظهار تمنادر غرض

عرض

قل صبا کوکلم پریشان اولدوغن جانانه عرض صورت حالن بو ویران ملکک سلطانه عرض

درهم اولمش سنبلک کویا کر قلمشدر انکا موبمو حال دلم دلدار او زلف پریشانه عرض

ننده جانم بر بر چکدر امانت صقلرم اول زماندن کیم امانت قلدی انسانه عرض

خلق کفر ابلینه ایمان عرض ایدر بن دیندیم ~~نولا کر دل قلسه هر دم درد دلستانه عرض~~

ستمک عرض تجلدر ایشی خلق ابلینه نولا کر دل قلسه هر دم درد دلستانه عرض

صورت بجانه جنت دوتر تجانه یک قلدر جنتده تصویرک چکوب غلمانه عرض

ای فضولی نیله پنهان دردیمه اشک الکی

ایلر سر نکیلکم دار اول کل خندانه عرض

بساط

قلمقل محکم کوکل دنیایه عقد ارتباط سسی برادر مسافرسن بو ویران رباط

بو چمنده غنچه لر کولر کورن عارف بلور کم ثبات قلمز هیچ فیض انبساط

اهل عرفانه در

[illegible]

اهل عرفانه در جهان کیفیتین تحقیق ایدن کم نشاط غمدن اولور بعضاً غمدن نشاط

فتنه دورانی بکا تا یتشوردی محنتی خالی اولمز نقش ارباب وفادن بو بساط

هر کورن مهرویه صرف ایتمه فضولی عمرکی

بیوفالرده حذر قل دوت طریق احتیاط

درج لعل روانبخشک در شهوار لفظ درج دن دیرلر دوکرسن ایلیک اظهار لفظ

ایتمک اول لعل جانبخشکله اترک سر تیمه وحی در کویا بو کم دیرلر اغیار وار لفظ

اویله نازکدر نکلدر کم سوبلشور سانمه سنکا کرچه نازکدر دیرک اغیاره دار لفظ

نمیشه لعلک نیچ کمور گفتاره کویا کم بلور بن کبی اول لعلدن ایرمقی دشوار لفظ

غنچه لعلک لطافتدن دم اورمش ایلمز غیر اظهار ایلمیش اول لعل کهربار لفظ

ای فضولی ایسترم دلدار عالم صورتیه

رشکدن کم بولسون وصل ایله دلدار لفظ

آفتاب طلعتک دورنده قوج ارتفاع قتل اهل عشقه تیغ غمزک اندر شعاع

رشته دوریمع نوبتی قویشدی کمنون شهره شهره اولمشک سن بن ادم حیرانم

یا هذا الامر فیه رضاء الله فلا تترکه فانت فیه رشیدا

مسلاح

زرق وریا سنده بر خانقاهدر کیم جرکنه صوفی مشتبارکم دوران دونب الم

کچدوکم دنیی دیندن کشیکچون اولدی فاش طوفری دورکل پیر جادو الاشتین شاخ

اول بت سرکش کور حالمش جانلدن نقاب ای سلامت الله الفراق ای عقل ایمان الوداع

جان ودل زخمدار تیغیچون ایلرلر جدل کریدین تیغکسنک اورتا یه قطع النزاع

ای فضولی ارخرت ملکینه لازمدر سفر

دولت فارغ کزینه تقوییدن مهیا قل براغ

یار وصلن ایستین کیمسه کرک ایمن طمع سر کیشی کیم وصل یار استر کیمسه ایدن طمع

آرزوی وصل جانان جانه فتدر کوکل یا تعلق جاندن اویا وصل جاناندن طمع

چون کارزره یوق تاب تماشای جمال من کیم دوه ایتمک اول خورشید رخشاندن طمع

عاشق اولدر کیم تمنای بلای وصل ایده یوقسه جوقدر مهر ایدر اول ماه تاباندن طمع

رشته طول امل دام بلادر سلیم بیت ادینمک دلمز اول سری زلف پریشاندن طمع

عارضنک کورمک حیات تازه ایلر کون نه کرکرادوم معیشت قلمه سلطاندن

منفعل حرمان فکور حاصل طمعدن اهل حرص طرفه کیم رتر اتکا کلدیکجه خرماندن

استر اولسک

استر اولسک حیرت خرمانه مرکز دوتمک کس فضولی هر دن امید دور اندن طمع

دل الور اوراب بخشنده اول عارض خندانه شمع اوت چیقر اغزدن ایتمزی حذر کیم یانه شمع

نوله طورسه اتشی بغرم اریتمه موم تک بوله سوز در کیم دیشر عارض جانانه شمع

عارض جانانه تحت کمال حسن ایدر دل اوجنبدرکه هر ساعت دونر نقصانه شمع

کرایاغی بغلوکه بوینی بندر بلی م بر بری فتنه دن اولشدر مکر دیوانه شمع

نوله جانم قاتلنک استرسه کوکلم خار خسک رسمدر عالمده بلبل کل بسور پروانه شمع

قل شبستانی مشرف کیم نثارک قلمه رشته دن دلکر جکوب جمع ایلمش دانه دانه شمع

ای فضولی شوقدن یاد ککنک روز وصاله

سندک ای غافل کرکی شب هجرانه شمع

کل ای راحت حال اسباب جمعن قلمه ترک طمع طریق فقرده کیم فقر ایمش عالمده سلطان طمع

مراد ازسلطنتدن کام دلدر نفسه تابع سن نه حاصل سلطنتدن ایله بنده فرمان طمع

پریشانلغده ای خلق جهان سن جمع ایدک خاطر کرمن جمع ایلدم مرقده کیم وار زر پریشان طمع

احذر من الجهل واهله فقبحه عموم الفلاح

نه طالعدر بو کیم عالمده آغاز ایتدم بر ایشی | که اول ایشدن سر انجام ایتدم حاصل پشیمانلیغ

بکا ظلم صریح اولدی کافرلیک کسب اتمک
فضولی کفر اولوردی گر دیسم یوق قدر مسلمانلیغ

ساقیا صون که دام غمدر رشته زنارلیغ | سنکله کیم قلور ترک الملیه غمخوارلیغ

وار فکرین یوق فیس جکلک بر جام لی | بجز قالیکم بکا بر اوله یوقلیغ وارلیغ

جان متاعینک بهاسیدر نه کیم دوران ویرر | طرفه بو کیم جانورم شفقتدر اول غدارلیغ

شدت آخر چون قلور بیزار لیغ اسباب دهر | دهر اسبابندن اول یکدر کیم قلمق بیزارلیغ

ملعنده اغیار جکلکده الشم بر یار ایچون | کیم اولم اغیاره یار ایلرکه اغیارلیغ

جکه زحمت جکیک الکده بیر دردن طبیب | کیم دگلمی بلد گلک بو جکده کیم بیمارلیغ

ای فضولی ایلدم قطع تعلق یار ایچون
بو طریق ایچره بکا توفیق اولورسه یارلیغ

عیش ایچون بر طرفه منزلدر بهار ایامی باغ | اندوه دونسون غنچه دلکش مرکیکه عیش استر اول تاغ

غنچه لر آچلدی سیر ایت باغی ایرک ای اهل دل | کیم کوروب کلدکو کلدکدن آچلدی جانفزا بو باغ

سندن

سندن ای بلبل فزون دور بند وقت فصل گل | سنی وبر تازه گل حالاتینی دوبنک تازه داغ

باده سر دوم گلدوکی بلمش ایدن شاخ گل | روشن ایتمش جکدزیا ورره مربان جکیب چراغ

جکمه رزنجیر ایله کلزاره کیتدم کیم بکا | سنبل زلفک فراقندن مشوشدر دماغ

موسم گلدر دیلکتش چمن سیر ایله کیم | روضه کویک بکا اول سیردن ویرمش فراغ

محرم اولمز رندلر بزمینه ای نوکش ایتمه بی
ای فضولی جک ایاغ اول زهده ما جکب ایاغ

ای خدنک نوک سینه احباب هدف | منتظر خنجر مژکانکه جانلر صف صف

خاک درکاهکده صبح سوره کون یوزینی | غالبا اندن اکا حاصل اولمیده بو شرف

خانه بیدر بود پروانه شوق خلقه | سبب قید اوله زنجیر سطور مصحف

صالدی چودر بابه صبا خنجر ترک دشمن | کیم جیقرابه دجی کوهر ناسفته صدف

ای کول ماله الدمه سکارنک ویره ر | فاکدر کم آبی که لعل غلور کاه خزف

بزم جمشیده فنا بو لعل بلدم کیم | دور جور زده ایمش ناله نی یو هد ف

ای فضولی طلب رتبه فرفاه ایله | جهل ایله حاصل اوقات شریف اتم تلف

قف عن الامر الذي عزمت

محنت عشق ایله ال آستانه‌دن یوق چوق اوردلاف | عشق بر یوکدر که جم اولمش انک آلتنده قاف

اولمه خالی دردلی کوکسم محبتدن ای کوکل | کیم دلر ایده کسی آیینه‌ء ادراکی صاف

صحدم زلفک داغت یا شام مرضی عاشقدر | توبه صبح شام اراسنده طریقی اختلاف

رشک رخسارک ال خورشیده صالمش اضطراب | غیرت قدک مزاج شمعه ویرمش انحراف

خاک کوبک کعبه‌یه نسبت قلن بلمزکیم | بوده مردم ابده بر یوب اولور واجب طواف

وهم ایدنلر که مکن اولمیه غمدن نجات | فتح اللهم نمی بحبنی مما تحاف

ای فضولی زاهد ار دعوای عقل ایلرمنوز

نفی ذوق عشق ایدر جهلینه ایلر اعتراف

اول نور رخساره کون لعلک کلر کر عاشق | سنکا ایلک دکل کوکدن ایریدن بتر عاشق

بکا مقصود ترک عشق ایدن ودکیم بی خلک | اولوب کون کوندن افزون قلدیکون کوندن

تماشای جمالکدن نظر ایلمز منع ایتمه | نه سود اول خوب یوزدن کم انکا قلمز نظر عاشق

چنده پای بوسکدن اولمدر بسز دوزخم | همان بر سبزه جه اولمانه عالمده بتر عاشق

قلورسن بنکا جکرقان سر بکا تعدی ای ظالم | نه تنقدر بو مردم قندن اولسون بر جکر عاشق

قدرسی

قدرسی اهل عشقی دوتلم کیمسه الک دوتمز | نه ایشدر بو که کیمدی سکا ای سیم بر عاشق

نه پروانه دوبر بر شعله نه شمع بر آه سحر

فضولی جانه کیم بکزر سکا عالمده بر عاشق

ناب مه رویکه ویرمش رونق | تا نه زیبا خط ایچون اوله بوند مذهب ورق

عکس قدکله کورن دایره آیینه | در مه بدر در انکشت نمودن شق

سکا کلشنده نثار ایتکیچون هر نرکس | کوزیدار بادشه التون طولو بر سیم طبق

هر صنم مصحف حسن حقه بر آیتدر | مکتب عشقده هر دل انکا بر طفل سبق

عاشق اولق سکا ایسه در بزه برهان جنون | جنبه عقل اهل مقید اوله بلمز مطلق

رسمدر عاشقه کلک قاشنی ما بلردن اوق | عشق بیدار اولی بیله قورلمش بو نسق

شاهد حسن بساطنده بو کوه اول کلرخ | ای فضولی بر اواره سورلمش بیدق

اولق اولدی کوزب احوالی خوبلره عاشق | عشق ههنیده بو رسوالق کور نرلم موافق

کلور اولسک قلورم فرش زمک بزه چشم | دخی نم وار خبر بزم کورنه فرشو سکا لایق

30b

[illegible]

کوبک جلی اولدر منکدن ملکسر اولدردن — جزو کیم لا تجری ورانکا اهل دعا بی

بوتمکه یارهلرین کوزلرم اصمش مژه — مردم کوشه نشین قندن وقتدن بو ملا بق

کیجهلر شمع یاز اشک دوکر صبح کلنجه — جان ویرر صبح کبی دیده زی عاشق کبی

سبقت اتمشدی جکر قانی کوزم یاشنه بزدوم — عشق حکم اتدی نیه جاری اولدی سابق

ای فضولی اوزکی کوشه نشین ایت ختم ایتمه
اوله تا کاولد سن کاشف اسرار حقایق

ای فراق لب جان جکرم خون اتدک — چهرهٔ زردمی اشکیله دکرکون اتدک

جکرم قانی کوز یاشنه دوکدک ای دل — داره واره آنی قلزم بونی جیحون اتدک

نجه حسنیله سنی لیلیه نسبت قلیم — بلیوب قدری ترک من مجنون اتدک

سویلدک کیم دوترم شاد کوکلک ده مدام — شاد ایکن بو سوزیله کوکلم محزون اتدک

عهد قلدک که جفا کسمیه سن عاشقدن — عاشقی وعدهٔ احسانله ممنون اتدک

جرعه جرعه می ایجوب زیب جمال آرتوردک — زره زره کورنک نوریی افزون اتدک

ای فضولی آقیدب سیل سرشک اغلیلی — عشق اهلینه فغان ایلکی قانون اتدک

قلدی

31a

قلدی زلفک تک پریشان حالیمی خالک سنک — برکز ای بیدرد صورمزسن نیدر حالک سنک

کندی باشندن کوکل اول سروقدک سایهسی — الدی اوباره تبدیل اولدی اقبالک سنک

زینت ایچون جسم دیوانهم اتمز زر بیرم — چکمسیدی عشق لوحی جانه تمثالک سنک

تیر خالم سن جفا تیغی نیه اولدر تکه — اولدر آخرتی برکون بو امالک سنک

خون خوناب جکر قلمش کوزم مردملرین — ارزوی خال مشکین و رخ الک سنک

دامکه دستغدن دوت برکنار ای مرغ دل — سنده بن سنک ملامتدن بترد بالک

سایه وش جوقدن فضولی خاک کویک نصبیدور
بور امیدی که برکون اوله پامالک سنک

اول بله رعنا در کلم سرو خرامانک سنک — کیم کورن برکز اولور البته حیرانک سنک

کاکلک تک باشمه چرکینک است خاطرم — ای بن و یوز بن تکی سرکشته قربانک سنک

عارضک دورنده جمعیتدن اولسون نا امید — اولین آشفته زلفک تک پریشانک سنک

چون جیدر لعلک کوبالغ معجزدر بو کیم — ایلر اظهار تکلم لعل خندانک سنکیم

مرغ یابندن آلدی جانمه تیر اجل — لیک اندن تیزرک دیرندی مژکانک

31b

[illegible] الاعز

داغ هجرانك اودين بغره تمك اولمز درنك
اولمسون كافر اسيري داغ هجرانك سنك

اي فضولي شويله كيم بيمار درد عشقدر
بو قدر اولمكدن ارتق نيج درمانك سنك

چشمي اشكلكنج در مكنون اندك
مردم چشمي احساننا قارون اندك

مي كلكون ويرك عقل زيانه ذره مقدار قان
بو ميدر عقله كه تركي مي كلكون اندك

جانم اولدي ايچون ساقي ايچوردك كاه
داد الكدن كه بني آنيله مغبون اندك

خطك آفت جان اولدوغني بيلدرك
لطف قيلدك كه بني واقف مضمون اندك

دل ويرنه مارسري زلفكي ومم ايليوب
بلمزم كيم انكا تعليم نه افسون اندك

اي فضولي نه مراد اولسه بيتر بلمزم
بونجه كيم حسرت لعليله جكر خون اندك

جان ويرير رايحه تربت پاكك اي پاك
نور الله لك الاجر سقي الله ثراك

حرمت ميه تعظيم ايتدك ساقي
حفظ الله لك الاجر على الله جزاك

سركويكده غم يوزبره بر مونس يوق
طال من انس القلب جعلنا فداك

صفحه

32a

صفحه دلده بولمز اثري صورت غير
حين ما حل نفي الغير من القلب سواك

رهشتكده كوتورر غيردن اي ال زينت
فاذا اثبت رفيقا الم العشق كفاك

خواب غفلتده كورور وصلدن اولدك محروم
فاذ من نالة اي وصل ما خواب سواك

اي فضولي نه بلور اهل ورع ذوقني
انكر الحكمة من انك جهلا ونهاك

شمع رويك آفتاب عالم آرادر سنك
نور حق خورشيد رخسارنكده پيدادر سنك

شخص اول جوهر كه درج ممكنات ايچره بوكون
ممكن اولمز غيبدن ذاتك مبرادر سنك

جان ويرير لعلك تمناسنده بنك آب حيات
فيضو كه لب تشنه بوز خضر ومسيحادر سنك

سرو وكل نظارسين بيلدرسكا چرا اولسه
كيم قدك سرو ورخك كلبرك رعنادر سنك

راز عشقك خلقدن قلمق نهان ممكن دكل
عاشقك اول وجهدن عالمده رسوادر سنك

قلدي شوقك اشك غواصي كوزم مردمن
اي در تر منزلك كويا بو دريادر سنك

با رجا آفاق اهليدن كسمش تعلق دامنين
تا فضولي خسته وصلك تمنادر سنك

33a 32b

صبر دفع هذا الامر خیر و سرور

وصلی دردم درمانی دیدار جانانینک بیلمزلر دردی یوقدر دلبر درمانینک

اولسه محبوبلرک عشقی جهنم بیسی خور و غلمانی قیلور گنبد وسنه رضوانینک

گیدی میخانه دن اول نیسه که عشقنک اتوب نه ملک کم خراب اتدی کیا یوین شیطانینک

اولورم صحبت ایچون مرحم و تنک پاره سنه اسرم چلمیه ذوق الی پیکانینک

نه بلور اوقیمیش مصحف حسنک شرحی بر و کوکدن نه ایچون اندوکنی قرانینک

یردن ای دل کوکه قادشدی نه کلکی انده هم قویمیه جقدر اودی افغانینک

ای فضولی اولوبم غرقه گرداب جنون

کورنه تپری جکرم و دونه و دورانینک

قیلدک ساکن کوینکی ولنه پیکانینک بر ایچم صوایله آخر ملیدک مهمانینک

ناوک غمزه دریغ ایله عاشقلردن کیمه ارباب وفادن نظری احسانینک

اینگک جانیدی خاک رهنگ تا نشورم بتدی اول خود بر نه شمدی نه ...

جانه یتدم الم هجرکله ای ظالم رحم قیل جانینک ایچون وارسه ...

دادخواهم سکا دامن نه چکرسین بنده یوقمی و تنکده دوتم حشر کونی دامانینک

ظالم

ظالم اولسک نه عجب یوق سکا دود و دعوی سکا خود ... سنک افغانینک

وصل ایا ای روان یاره فدا ایلمدک

ای فضولی غم هجر ایله چقیمون جانینک

ای نه عجب دوستلرک دشمن ایلدک دشمن هم ایلمز بوایشی کیم سن ایلدک

بیگانه لر کله دولدی تم آفرین سکا بیداد جکلکی تمی آمن ایلدک

تحسین سکاکه کوکلم ایوین تیره قو سر زخم ناوک اینکا روزن ایلدک

اکسلمسون نزاو تنک ای اشک لاله گون کل کل دیوب مقامزی گلشن ایلدک

اولسون زیاده رفعتک ای آه آتشین محنت سرایمزی بوکیجه روشن ایلدک

جان چقسه منزل ایتمکه ایوددن جدا ای کوزیاشی که قصد بنای تن ایلدک

ممکن دکل جهانده فضولی اقامتک

بیهوده سن بو مرحله ده مسکن ایلدک

صبا لطف ایتدک ایل دررده درمانه ن خبر ویردک نی محزونه جانده جانه جانانه خبر ویردک

خزان غنده گوردک اخطارب بلبل زارک بهار ایای تنک کلم کی خنداندن خبر ویردک

34b

لا تحزن عما فات عاقبته خير وسلامة

ايلمك اي دل وجان خنجر مژگاننه ميل بيلورم اولدوغن آخر گلور اندن كسلمك

گوز ياشي بيتمكز ايچون رو گلور اي خوبلر سرّي تا اتمه رسوا گوزنن دمدن سلك

روشن اولدي اوچه جانه قتده اولن پيكانلر قزمدن معركه بريانی ارتمك جيكلك

اي فضولي قد خم قلدي فلك يعني

وقتدر چقمغه دنيا قپوسندن اكيلك

دارا ميدم كيم گوروب جولانني اولسم هلاك گرد نعل باد پايكدر بو جسمم ذره ذره‌م خاك

اولدوكم منزلده دفنم قلمغه صانمك عجب پير گوروب خورشيد احوالم گريبان ايلدي چاك

مست جان ويردي قرارم وزره تعظيم المحبوب قبه يا يوب دانه انكور ايوان يا پيري تاك

جون جفا معتاديم بلم ندر مهر ووفا بلمسه مهر ووفا رسم جفا كار ناپاك

آه بلم نيليم جا غمزه راحت قالدي گوزلرم نمناك سينم چاك گوكلم دردناك

نبز نقشي محو قلمشدر فضولي سينده

ماله في الدهر مطلوب مقصود سواك

لبك رشكي مزاجين تلخ قلدي باده نابك قدنك ميلي يوزين قبلادن دوندردي محرابكه

گربلر

35a

گربلر بولدي جانم رشته‌سي تسبيح تاري تك بكا گوز تندي آخر آرزوي زلف پرتابك

ايا گلك توزنه يوز سورمكه دير مرحبا رخصت يوزين يوز گره شبنم بو دين گلر گيرابك

صبا اول زلف دير بندگمه تشويشم زياد ايلر صقن دير ايتمه كم بغر مده در باشني بو قلابك

در و ديوار كاكستاخ يوز سورمش ديو گردون يوزني گيجه‌لر سورترير تا صبح مهتابك

مهر محبت ظاهر اتمك قصد نه قان دوكمك ازلدن صنوركم التفاتي رحم اولور قربانه قصابك

فضولي غمزه مردم كشكدن التفات استر

صنوركيم التفاتي رحم اولور قربانه قصابك

نه خوشدر عارضك دورنده زلف عنبر افشانك بو دور اندنه خوش جمعيتي وار اول پريشانك

زنخك دورنده بر ديوانه در سودا اولور زلفك پريشانلقدن اولمش بي تكي مشهور دورانك

سوادن ديرين كاكل ميدار بارخشنده جانور كه هردم چين گتورر استر دل قربانك

مسلسل زلف مشكبندن زنور مش رخك نيچين زهي سنبل كم اولمش بوره‌سي گلبرگ خندانك

قرار بردر توتون تنك سوزكارم اول زمان تمم خانه ادلر اودر جو برق محرانك

ايشد رسايه تنك پردن يره يوز اورمقا دگو گر باشمدن گيده ير سايه سرو خرامانك

35b

سعادتک فی کبرك الی ما تو جهت

فضولی نی ایلدن صالدی یار محنت شنلک بچون اوتورسن ای کافر ایلینی مسلمانک

ای مصور یار تمثالینه صورت ویرمک زلف رخسارا چکوب دلی تابی وطراوت ویرمک

عشق سوداسندن ای ناصح بنی منع ایلدک بو قمش عشقک بکا یخشی نصیحت ویرمدک

دونکه فرصت دوشدی خاک درکدن کام آل نولدی ای کوز یاشی کوزا چاره مهلت ویرمک

گیدیوب عالمده استر دم ایچم رخساکی جانم الدک کوز یوموب اچنجم مهلت ویرمک

بو سیور رهکه خاکدر ایلرکن قصد جان چقدی خلق آنی کم منع ایده رخصت ویرمک

ویره حسن اهلینه یارب قدرت رسم جفا چون جفا چکمکده عشق اهلینه طاقت ویرمک

ای فضولی اولدک افغان ایتدک رحمت سکا
رحم قلدک خلقه افغان ایتمکه رخصت ویرمک

ملک حسنک سنده نظام پادشاهی اولمغل کم سکا عالمده سن عادل کواهی اولمغل

غمزه تیغین چکمه نساتت کوکل بغانه حکمه تابع ملکنا ازکسیاسی اولمغل

آمنی ای ماه مشتاقکه منوره کوکلره درد احوالنک نشان تیر آهی اولمغل

کردارسکا

36a

کردارسکا شمع ذکت بن غیر اوده یانمیم شامل اغیار شمع بزمکاهی اولمغل

عادت اتمکه خوبلش دکل بیدادده رحم ایت شکر ایکون کاه اولسکم ابلی بیداد کاهی اولمغل

عاشق رسوای کوریب منع اتمه ای ناصح بنی منکر تقدیر آثار الهی اولمغل

ای فضولی ایله طاعت وریادن ترک ایت
توبه قل بن بعد مشغول مناهی اولمغل

ای رخک قبله جان خاک درک کعبه دل ره عشقکده فنا حدی اول منزل

لاله رنگ ایتدی کوزم خاک رهک سیلابی سیمیا کردر ایدر کوردکی طپراغی قزل

اودکه یارک شب هجرینه قیامت کونی دیر خلق ارسنده قیامت کونی اوزری جمل

قتی مشکلدر ایشم زلف کره کیرکدن صبر بو مشکلی دیر آچر اما مشکل تا کل

اتمک اولمز سنی آگاه کوکل حالندن باغرم اولکیم سکا کوکلی ویره سنده

سوزوم زاهدیا کیم کوشه محرابه سوزر خم ابروکه ... اولوب اولز ما یل

ولوه بر سم نوله رخساره بچون چهره رک اوزنی کوزکوره اوله صالوری عاقل

ای فضولی یارزم کیم بچون دل بوری کل
کا یاره اوله اولوب اوزکیه شمع محفل

36b

العزة والسعادة في القناعة از ترك الزيادة

چرخ سرآي باشنه مائلش قاشندن برخيال / بو جهتدندر سرآي باشنه اولمق برهلال

ماه نو اولمش فلک سوداسنک برگوشه‌سي / شهردن شهره گزر آواره لرنگ مثال

انده گیمون حسنکا قرشو كمال اظهار گون / برگون اولمزکم الکا گردون ایتمور مزوال

صبح قلدي جلوه گون چكدي اوزيني بركوشيه / شام عرض ايلدك رخك شمع ايتدي انفعال

قلمه كوردن چهرهٔ خالک نهان كيم قالبه / دود آهم آفتاب چهره گرد ونه خال

اوليوب مقبول خاك دركهك ياه تمام / ضعف طالع ويردي گون گوندن اكا تغير

اي فضولي آه نسبت كوغل واركه تمام

گردوزرسي بولمق اول خورشيد برله اتصال

عشق دردي اي معالج قابل درمان دگل / جو سرندن ايلمك جسمي جدا آسان دگل

دور جورندن شكايت ايدنه عاشق ديمگ / عشق مستي واقف كيفيت دوران دگل

شهرهادن صحرايه بوز قوق اولدغي سر كم بلمه / بلمش اولكم عشق صحراسنده سرگردان دگل

جاني جانانه اتمادي فارغ ايلرحسندن / جسمده اكا اولان جاه واصل جانان دگل

دير ايكن دشمن كه همدرد فضولي يار ايله / سرسوزي پنهان ايسه حقا بو سوز پنهان دگل

37a

اولمز مستثني كوكل سن كم كما يقدر بدل / سنده اي جان منقطع قلمز بني الا اجل

نه عجب صورت بغلسون گوكلم خلاص عشقدن / عشقدر برحال كم اول حالكو كلمدر محل

عشقه نقصان ايتمز گوررمك اول عارضي / جو بريا بغير آثار عرض ويرمز خلل

ايلدي رسوا كوكل چاك گريبان ادب / كورنه اهل علمدر ايلر وبلله جدل

حالي كوردكم منع ايلمي عشق ايلر فقيه / حجت مقطوعي يوق ايلر قياس بي محل

مدرسه ايچره مدرس ويردي بنك درسدن / بكدرر ميخانه ده برجام ويرمك بركوزل

اي فضولي بار دم اودرشدم صفاي عشقدن

مطلع خورشيد ايجاد اولدي صبح ازل

ره رو فرمانه بيدرسانه روساني دليل / كم نه خورشيد دن تابش تمنا سن خليل

اولسه سندمدو عارفا قابل اوراكه فيض / امرحق ارساله سررزنده در بر جبريل

هركيمكه تقديردن مقصودي اوز قدرنجه اوا / اهل عشق اشتر زلال وصل زاهد سلسبيل

جانه زاهد بلور جان ويردن بتمز ولي / جانه قيمز اورتمنادر مسكين بخيل

اي فلك اظهار دولت مزدنه فرقت لکا / كم بودر كهده معززدر عزيز اولمق ذليل

اولو اعرضت الحجر عجز بلغبك الله

وعده وصلک بنی صالمش خیال زلفکه / کم دلر طول امل سرمایه عمر طویل

ای فضولی خوبلر ذکریله حالم خوشدرر
شکر کیم کسب ایتمشم عالمده بر ذکر جمیل

یوزنی کورمک کویه بیهده اوقتدن غافل / دوتمسه یوز یوزمه اولمزمی آرایده خجل

برق نقاب که بلسون کال صنع کوربا / زرشته خلقت آدمه شبهه سن ما حل

حدیث وحی دلشکر ضایع اتمه اخبار / روا میدر ایده سن قدرنا ایکی نازل

حریم کوبکی کوستر معونه ایله ثواب / کم اولدی جنت ایچون خلق طاعته مایل

سنی قویب بتلر عبادتن کافر / عذاب دوزخه اول وجهدن اولور قابل

حکیمه بنی قیامت خطاسنی بلدر / قیام کوستر اکا اعتقادینی ایت زایل

غرض فضولیه ایجق الکده اولکدر
دلی محالدر مرسن اولیمک قائل

جانه بصدم غنچه دلش پیکانی ای تازه گل / دوبمک ایچون هجر دکر دوزدم دمردن بر کوکل

واه ساحرین کرادودن صو چقار صو تر لب رخسارکی کال قلندره تاب مل

باندرب

باندرب اجزای ترکیبم کلم ویرسک بله / یوقی بولکدن دوتمکم وارم سلکه سکر فرد و کل

مردم چشم بغرنا دکلکر ممکن صانور / اول آنجلر بر رود و تمق الشکدر با سنه جل

ای کوکل لوح امل نقش بتادن پیاده / قانی اتم عزکه اول سوداده کم باقی دکل

صورت آرا اولمه تحصیل کمال معنی ایت / کم بهایم نوعی اتمز آدمی ذو رغبت جلل

آتش دل ایله سوز اندرکه باتمز مبیع کیم / رحم ایدوب نادکلرکدن غیری زخم ورزه عمل

حاصلک اولدقجه جانه ندر آخر زکه یار
بو بیتش قسمت فضولیبا خوا اعلا جوا که ال

بس که ضعف روزه دن هرکون بولور تغییر حال / اولقدر جهد ایچون ماه تمام اولدی هلال

قلدی ماه روزه خورشیدینی کون کوندن ضعیف / زلف زرته ایه صان کون نوری ایلر انتقال

بر خیال اتدی ضعف روزه یاری بلمزم / یوقسه یاری کورر محبوب بی کور دوکلر خیال

دوتمه بلسیدم صو ایچمزدم قلوردم زلفنی / روزه اکمک کیم کوز کورر خورشید ماه زوال

ای روز بلسون روزه اتامشد اکون دوشتون ایرمه / کم بوای کوندن تا بوپر مهر دماه تمام بر هلال

قانی ایچک دلبرا ولعل مشکون مرکبیم / روزه دو تمش غالبا افطار ایچون انسر حلال

کورنن قربانه احوالی مسبراه کونی   وارمش روز قیامت قلمه انکار ای حکیم

چکیلنجه پاره دردمده زحمت بلمدک   کیم دلوردرمان درد عشق دشوار ای حکیم

ریخ چکمه صحت ابدي فضولیدن کوتور

کم قبول صحت ایتز بویله بیمار ای حکیم

دلکسی جوقدن ای کردون جهان بیزاره بولانم   نوله غم اولسه قدم سندن ارتقدر نیم یار کیشیم

نرازوی حیار نحتم بازار عشق ابحره   کورم مردم دوکوب بیکه دانه م ساخت

سرشکم آبي بغرم پاره برکوه بلایم کیم   همیشه لاله و لعل ایله رنکینده انجم دانشم

بکا مانند پردوانه صورت نغلز کو یا   قلم سندر ري نصوبرم قلنده فدنفکره نقاشم

فضولي غارن کنج بلایم دل سیدن کیم

کهر دردوکدي اسرافیله بو چشم کهر باشم

دمنک شوقي جان سوز کاه ایتز ابدم   بو قسه دردم آنی بر مونس جان ایتز ایدم

وصل حال ایکي بلسیدم یا تعقدر   آرزو سنده قرابغري قان ایتز ایدم

خوبلر عاشقه میل ایتدوکن بلسیدم   اوزومی خنقله رسوای جهان ایتز ایدم

... ادهب ای ما قصدت

یکه ایچک فکره اهل روزه دن کسی ای کونش   بر ثواب ایت صبحدن تا شام قل دفع ملال

روزه تکلیفین فضولیدن کوتور ای محتسب

تا توانداره بو تکلیفه نقدر احتمال

هیچ سنبل سنبل زلفك کبي مشکین دکل   نافه چیني چیمک تک دیر اما چین دکل

دار کلبر کنده هم انجق تماشای جمال   لیک جان پرور لب لعلك کبي شیرین دکل

مهربان دیرلر سني اغیاره لیکن من اکا   باور ایتمم کم سکا مهر ایلمک آیین دکل

خوبلر محراب ابروسینه قلمز سن سجود   دینکي دونور کل زاهد که بجتني دین دکل

تا فضولي قامت رخسارکه دیرکو کل

مایل سرو و هوا خواه کل رنکین دکل

عشقدر جانده بر پنهان مرض وار ای حکیم   قلمه پنهان دردم اظهار ایتمه زنهار ای حکیم

وار بر دردم کم چوق درمانن ارتقدر بکا   بو دوانم درده درمان ایله دار ای حکیم

کر بصوب ال نبضم تشخیص قلسک دردمی   ال امانت قلمم بیدرده اظهار ای حکیم

کل نیم بیر باهبو دمدم سن برسي   قل کم دلم بو درده ارتق کرفتار ای حکیم

کورش

الصبر لك اجل محمد بهذا الامر فانه فعلت فيه خير

دوشمشیدی کوزم حکم باشنه فیض نظرم — آنی سر سویا قبنه روان ایتمز ایدم

صالسیدم دل ویرانه عمارت طرحی — اندرده کنج کهر عشقی نهان ایتمز ایدم

سنم طعنه اغیاره دکلدم واقف — یوقرا یارک سرکوینده مکان ایتمز ایدم

انسیدی کسم یار فضولی بن زار

بو قدر فریاد چکوب آه فغان ایتمز ایدم

غمکدن باشنه دوه حسرت البلا ولقدر اوردم — که صبح و انجم مرده جسم توریرلر تا بشوردم

بوکلدی قدم آیم تجدی خورشید صفتی ای دل — که محنت وقتی بکا ملدم غم یابنی توردم

دیمک مجنونه عاشق کم باشنده قوش یوا دوتمشی — بن عاشقم کم سیل اشکمی باشمدن آشوردم

جهانکدن مرتبت ایلدم برهان اثبات — نه صاحب کشفم کم درج دانکمه پری صوردم

نجم دست زمانه یعدن اوزومه بلمدم ضمره — طریق عشقه گجنده بو قدر ایله دوردم

هوای عشق سرگردانلیم دلمش کرد بادم کم — صاوردم کوکله توپراغی مریدمکم دوردم

فضولی عشق مهلکه دردم اول سر دانانم دیو

بحمد الله کم جان ویرمک طریقیله ابنا دردم

بر قول

بر قول اولدلی کوکلم ملکه سلطان اندم — مصر ایدی بادشهی یوسف کنعان اندم

دل که بر دلبر مرغزل ایدی امر ابله — بلره ویردم آدنی تخت سلیمان اندم

عشق ترکی کوردوزدی دل جانمکلی — ترک عشق ایلدیبک ترک دل وجان اندم

جان فلک چکشیدی وار ایدی بوبوکلکده — بو آنکه جریا ایدیکم سکا قربان اندم

ره شفتکی و تب اندرم غم و دردم وصلی — کورنه جمعی بو طریقیله پریشان اندم

سکا تا بشوردی فم و غلا ایکی ناقدک ای دل — ضایع اندک نقدر کم سکا احسان اندم

سن ره ارقلدی فضولی چقوب اشکی عیان

تن غبار زندهه اوقف سر نحو پنهان اندم

مرآتی دلو رغلام سکا رنه تمام — سن شاه حسن سن سکا اولکه دکل غلام

نوری ماه مهر رخکدن آلور مدام — انکار ایدر سکا شهر کوز نمدر تمام

تحرابیش قدک کم آلما زشوکر بیلک — صف صف کلور قبایه کلوب قرزکی امام

اول حور وعد سینه بهشت وصالی اچون — قرانجز اغیار ایدوبم حاصل کلام

عکس رخک ا دلورلودنیچون رونده دو نه — آصلدی کوزکو شهره الون سوزلدی جام

لاتغیر ولاتزول سلطانک وانت الخیر من الله

دشت اوزره گرد بادی یاکلدوکم گورب　مجنون غبار بادیه طوتب ایلر احترام

دوران ایدر بولتری بوکو رب بوعلمای سر　اول سر دایم ناز ایله بزدن بکا خرام

هم صحبت اولری دانا تکوز ... صد　اصلی بوددر که اوقودار باده بی خرام

میخانه در جهانده فضولی مقام انس

جهد ایت بزایو حباب کبی انده دوت مقام

بنسه مرحم داغ ایچره نهاندر هر نم　دیری اولدقچه لباسم بودر الهم کفنم

جانی جانان دیلش ویرمک دلر ای دل　نه نزاع ایلیلم اول نه سنکدر نه بنم

طاش دلر ائم اوتی شمعدانلیک شوقندن　نولا زنبور اوینه بکزرسه بیت الحزنم

طوق زنجیر جنون دایره دولتدر　نه رواکم بنی اندن چقره ضعف تنم

عشق سرگشته سیم سیل سرشک ایچره یرم　بر حبابم که هوادن طولودر پیرهنم

بلبل غمزده ام باغ وبهارم سنسن　دمن و قدو رخک غنچه و سرو و سمنم

ایده من ترک فضولی سر کوین یارک

وطندر وطندر وطندر وطنم

قطره

تمره رتم تنکه چشم خون افشانه بکزردم　او قدر کم صف صف اطرافنده در مژگانه بکزردم

خیالی رودمی بلدم خیال لعل نابکدر　حباب لعل دیدم بزم بعیدم قانه بکزردم

سو گلشن کوکسی ام طولو در ترک حقایق　حرابیلر بتافی منزل ویرانه بکزردم

تمدن الجنون چقدش روان جان بیکا　مجنون انجمنون بندگرن ذوق جایه بکزردم

کوزده بسلسوب قیمت بولن بکاذیکوزدم　صدفدن کوهر اولن قطره بارانه بکزردم

فضولی اولدر مردم بنی اهل نظر طعنه

کر بنجون بار لعلن چشمه حیوانه بکزردم

فاش قلدی کم ای دیده خونبار تنم　ایلدی مردم نم اولدی وطن اظهار تنم

دمن اسرم ای شوق بوق دار تنم　کربوتی اولقده بو کون بر عرضم دار تنم

چقش اغبار ایله بر انکه اول مرزم جسم　بوعیدی کرچقش کوزم اغلار تنم

بوفناده کم اول شعله محبت اولم　دود آه اندی دو تنکه گوکی تار تنم

سوجلم کوکلی ای اشک فوربانده ن　ناله ایله باختم افزیدی بو بیمار تنم

چقش اول شمع کبون دو لکه نمان کورنکه　کرم ایکوز کرم ایت تاز نهار تنم

41a

لایقند هیچ تربه گاه جبه حیدر جبریل

ای فضولی دردودیوارم یازمقدن شاهد حال دلدر درودیوار بنم

ای ماه وصالیله خوش ایت بر کیجه حالم ای اختر طالع نوربوینکده وبالم

فریاد که بر دوره دیی بیداددن اوزکه کوزیاشی سیلدوکم طرز نهالم

سنمش مژه نکشمع کوزمدن آتیدر یاش نظاره ضعف بدن موی مثالم

ای شمع خیالیله خوشم اولکه دایم برصورتله جرکته فانوس خیالم

سوزانلزاودن ثمه صانجلی اوقلر پروانه ام ای شمع هوای پرو بالم

ساقی خم دوران حاییده ملولم برجام فرح بخشله دفع ایله ملالم

لطف ایله فضولی نیم احوالی دخی ایت

اول سروایله سویلشمکه قالدی مجالم

ترجاب اشکیله کس صالمش بیکرم شاه ملک محنتم دودتش جهانی لشکرم

اهل قدرم باده لیغمی اولدی پروانه دوش سرو چشم ایلمشدر شعله فاکسترم

جسمی بادقد که با قال اتر کوکلدن صفتی کلکنم الکنکه دکل خاکستردن افکرم

مثق

42a

شوق سرکردانم کوکسمده چکدیکه داغلر بر سپهر صابرم ثابت جبیع اخترم

چشم پاکم جسمده دورمشدی انکم کوردی آنکم چیخ اوردمشی اول ناره داغلادی کوهرم

تولو ساعت اوداوشتدن دورکی اوددرم عود ذرم عشقم آتشده بساط بسترم

ای فضولی چوق ملامتدن نیجه نالم نکم

بن نهال کلشن دردم ملامتدر بریم

اینکه طاشی قانیله بودی چشم ترم یاکلفندن طاشی لعل ایلدی فیض نظرم

جکرم داغنه مرهم بولدم سندن نجه آه ایلمیم آه یاپیندر جکرم

ریدی اول یار سحر دفنی کلم دیکه سوز وقت معلوم دکل شامله بودر سحرم

ای خوش اول شام که بیخود کیدرم اوذلی صبح بیلدم انده دیو غیر بیلن الم خبرم

دوشترم کوکله جیغی اولوبم اوبله ضعیف دردمندلکه کوز کوده کورتر اثرم

نیجه برعاشقه انجق براوق اندک دیلک که دوشه بر بر نه برنجه اقتاده لرم

ای فضولی دورمندن الدیغم دونا

ناکه ارمزنده مجنونه دوشر سه کذرم

42b

یار بو ولوله اعتقاداته بو نقده عظیم خبر واردر

[illegible]

زلفی کبی پامال قویدی ایدیم نگارم بو قدر اکنک پاشنده بر قلچه اعتبارم

انصاف خوشدر ای عشق انجق بنی اوتکر ایت بیلمه محنت ایله کچسون نی روزگارم

بلدی تمام عالم کم دردمند عشقم یا رب منور عالم ابلزی اولی یارم

وصلکدن ایرو قالم تولرده کلیه کل بی کلسن بلایم بو فصلده بهارم

تصویر ایدن دیوردم یازمش الده ساغر رنج اولمغه بو صورت یوق الده اختیارم

دوران ایتمش زمانی پی ساپمش باشکه نوبر باغ ایدی ده یا رب دردی ایت علاجم

رسوا اولمدن اول ده صابر ایتی فضولی دیوانه اولدیغی عالمده یوقدی عارم

درد و غم برکشته جام و خراب باده‌ام اعتبارم یوق ایاغ توپراغی برافتاده‌ام

دیزم دیکر بکا طرز غریب خیالی یار اکر دینه قیدین چکرم عالمده بر آزاده‌ام

آب چشمم چرخ کنور کوکلده اما قدری یوق دیسون بو دورده کیمه کم مردم زاده‌ام

زاهدا سندن نه حاصل کم اوتورسن سجده بنده طاعت یوق صاحب الا بیش کجاده‌ام

چرخ دوراندن نه حاصل کم دیرب تغییر ذوق دوردیدن ذوقی اوتورکل ذوقی باده‌ام

ذوقی

43a

ذوق نظر ایتمز فضولی ترک دنیا قیلمادم بولدم بو ذوقی الهی فقری تا دنیاده‌ام

قانشک سرو فلک کبی رقاص کلم کل تم اولمز بیله کم قاپتده زیباسی کلم

بو بن بیچاره یه بر سوزله رحم ایلمدیک ای دریغا کم این بر خشم لشکرلیسی کلم

بولسه وصلک جنته بر بولسون جسمده جان دیرکه ناکس بکا انجق کاتناسی کلم

بو فضولینک نه مشقتده سنم شکر قیل

کل کبی زرداسی اولمقدن بر تراسی کلم

عقل یار اولسیدی ترک عشق یار ایتمزیدم اختیار اولسیدی راحت یار ایتمزیدم

لطف صورتک کورسیدم اول شیرین لبک سن کبی ای کلستون بن هم قرار ایتمزیدم

تیشه لوم ایلمک شیعی بنی محروم ایدوب بن سنک بر کمده جان نقدین نثار ایتمزیدم

دردیی عالمده پنهان ردنده تا چاره اوقر سیدم بر طبیبه اشکار ایتمزیدم

یاریله اغیاری همدم کوریکه اولسیدی جسم ترک غربت ایلیوب عزم دیار ایتمزیدم

اول کلی خندان کوریکه ممکن اولسیدی بکا سن کبی ای بلبل کلشنده کذار ایتمزیدم

واعظک کذب بن هم رسوالغدن قالمقیا انده صدق اولسیدی بن تقوی شعار

43b

اذهب الی حاذیر دوشن

ای فضولی داغ هجرانله یانمش کوکلی   لاله زار آچسه لاله زار اتمز همدم

خوش اولزمانکه حریم وصاله محرم ایدم   نه مبتلای بلا نی مقید غم ایدم
گزردم ایلک ایله فضای کوی کیمده   بیرم بهشت برین ایدی بن بر آدم ایدم
سمن سجده کهم فلک استانکه ایدی   بو اعتبار بیرم بلند عالم ایدم
گدای کویک ایدم بویله دکلم یو قیدی   سریر سلطنت قربده معظم ایدم
زیاده عجز دوام هجر ایله خوش اول کوزلر   کبی بو عجز دکدن زیاده خرم ایدم
زمان زمان اثر بو جا کدن   معالج دل پر درد و چشم پرنم ایدم
فضولی اولمز ایمش محنت و فراق مفید ایدم
بو ذوق ذکره کر وقت یاره همدم

جانم ویروب لبنکه کبی جانانه ییتشم   رحم ایلکم بتیجه نکا جانه ییتشم
شکرانه وصالکه جان ویردکم بو کیم   چوق درد چکمشم که بو درمانه ییتشم
بر بلبلم که گلشن ولبدن نشیمنم   یا طوطیم که بر شکرستانه ییتشم

دور فلک

44a

سور غم که سر بسیمه چوق گزدم   ناکاه بارگاه سلیمانه ییتشم
دور فلک بسی آیدیدر مراده بی   گویا که طالب گهرم کانه ییتشم
عالم ویروب مراده آیرسم عجب دکل   بر بنده ام که درگه سلطانه ییتشم
سکلین فضولیم که نکاروقتیم یوزم
یا بر کمینه قطره که عمانه ییتشم

یار حالی ولی زار بلیدر بلوبم   زار حالمنی نیم یار بلیدر بلوبم
یار اغیار بلیدر که بکا یار اولمز   بنده غمی آنی که اغیار بلور بلوبم
زلفنی اهل وفا صیدنه دام ایلیه لی   بنی اول دامه گرفتار بلیدر بلوبم
بی نه حاجت که غمم درد دلم یاره عیان   دل زار مده نه کیم وار بلیدر بلوبم
یاره بم صحبتم اولمز سه فضولی نه عجب
اوز نه صحبتی عار بلیدر بلوبم

بی کیبی سرده که بزم وصلکی یاد ایلرم   تا نفس وار ملک قرو حسد و فریاد ایلرم
روز هجرانده سیون ای مرغ روحم کیم کیمون   بو قفسدن بنی سنی البته آزاد ایلرم

44b

القناعة كنز لا يفني الصبر سعادة الدنيا

دمبدم بیداد تا صالدی سن آه مهر نیجه کم کیمه بر ستم ظلم جوردن انکار ایلدم
قان یاشم قلدی وفا کریان کوزم اسرافنه بو نیچه کم مردم جکر قانندن امداد ایلدم
انجمن مریخکم اغیاره بیداد ایلسه یار جور ایچون کوکل بیداده معتاد ایلدم
بلمشم یولن وصالک لیک بر امید ایله کاه کاه اوز خاطرن شاد ایلدم
لوح حالدن یودم اشکیله مجنون آدنی
ای فضولی سندخی عالده بر اد ایلسرم

شمع شام فرقتم صبح وصالی نیلرم بولمشم یانمقده بر حال اوزره حالی نیلرم
فیض مرض ایت بزنه اسبابکه وار ای دوست بن کدای کوی عشقم ملک مالی نیلرم
یوق عجب کر مال رغبت ملکه قلسن التفات بن برابلی ذوق اسبابی ملالی نیلرم
اهل حالم دیده بت وصفن بکا ای بت پرست حال بلمز دلبر صاحب جمالی نیلرم
احتمال هجر تشویش ویردی ذوق وصل وصلمه وارانده هجران احتمالی نیلرم
نخل قدک استرم کاندن بلادر حاصلم باقرم شمشاده سرو بر نهالی نیلرم
ای فضولی قل کمال فضل کسبن یوق دیرین کامل عشقم دخی اوز کمالی نیلرم

ای کردم

45a

یاد کردم رویکی بلبل کبی افغان ایتدم کل کوروب یادکله چاک کریبان ایتدم
نقش بن نرکسه بیمار کوزک قلدم یاد نرکسی ناله و افغانله حیران ایتدم
غنچه و لاله دیدم داغ فراقک قویدم ال والالیه صاربسبزه ده پنهان ایتدم
کل تر او زره دوشن شبنمه وشمدی نظر کوزی شوق جالکه دُر افشان ایتدم
برک کل صفحه خونابه دوکن دم کوزم بله تو پرانه جکر قانی سیلاب قان ایتدم
کورجک سنبلی اکدم شکن کاکلکی سنبلی کریه ایله پریشان ایتدم
ای فضولی روش منصل طول اتدی بنی
سهو قلدم که جنون درد نه درمان ایتدم

هجر ایله بازکه لو رشته جانم روشن ای شمع سکا سوز نهانم
بر شمع شبستان بلایم که دکل کیم تابن دیبریم سوز دل اشکم روانم
ای خلوته شمع رخکدن برق نور دیدارکه مشتاق دخی چشم نکرانم
سن کر سوز نهانم ده بیلشدیک ای دیر سکا هم نیدی اول آه وفغانم
جانانه روادرکه چکوب تیغ ردادم غرک سوکر چشم دلا نزوم ایک قان

اذا عزمت لا تخف من ملوه

همرنگ لعل گوردي بو قطعه نظر اتمم — خون جگردن مژهٔ اشك فشانم

پنهانی ادوم عالمه فاش اولدي فضولي

يارب كه نه شمع كبي يانه زبانم

روشندي جام اوده نه شاد گوردگم گوکلم — مقيد اولدي اول آزاده گوردگم گوکلم

ديار هجرده سيل ستمدن اولدي خراب — فضاي عشقده آزاد گوردگم گوکلم

دگوردي پاره ده بلبس كم اولدي باره بر بشت — مريد ضرب زناره گوردگم گوکلم

فراقك اوده گوردكده موم تك اريدي — ثبات صبرده فولاد گوردگم گوکلم

گتوردي هجر گورب عشق شكل اولدو غني — فنون هنرده اوستاد گوردگم گوکلم

دگلدي بيله منده بر امل عزت ايدي — بو فانلره بيکه معتاد گوردگم گوکلم

فضولي يلدي امنك عيش خانهٔ روم

اسير محنت بغداد گوردگم گوکلم

قچن گم قاشلرين ابروسير بوستان ايدم — نوباب اشك سيله بليك سردي روان ايدم

گوتردم گرد بادا ميله خورشيده تا پشوردم — غبار رهگذار اگر جوهرين گوزده نهان

نشان

نشان صورت خوبك ويرب تيكر گوزدن — فسار اعتقادين كاوك خاطر نشان ايتدم

اولوب سرمست خلق م نشئهٔ ذوق لبك دگرين — سپهر راغب ولنلار كفرين حلقه حيان ايتدم

گورب ديوارلرده گوكلكي نقش ديگر عاشق — منم عاشق اودم دشت تركي خان ومان

ره عشقنده اول گلرخ جگرخان ايتدوگم گوكشي — جگر بردم بكا تيغ سياست صانكر قان

فضولي شاه مباز اوج استغنا ايكين بلمش

نه سهو ايتدم كه بو ويرانه ده مرپا كشيان ايتدم — ركشوردم

عالمه ورون گلگون شراب قانه دگشوردم — سرودن چنگ عود گلگ ناله و افغانه

رخي ذوق وصالي دولت ذوقن استمكدن — كه بن ذوق وصال محنت بر انه دگشوردم

بني اي باغبان معذور دوت گلزار سيردن — كه بن گلزار سيرين كلبهٔ احزانه دگشوردم

گوكل ويردم فنا دفتره ترك اعتبار ايتدم — بجد اله كه آخر گوهري ارزانه دگشوردم

گوكل ون ذوق بلمزدم چتر دم جاك گوكسدن — تنني با بلر خدنگ كه كلي پيكانه دگشوردم

نقاب صورت حال ايلدم خون جگر سيلن — عيان رسوا لغي دردوغم پنهانه دگشوردم

فضولي بنده ذوقه فتنه آزاد ستمكيم جوقدن — نه آني آر روي طلعت جانانه دگشوردم

ان صبرتم فهو خیر للصابرین

قلدی اول سرو ناز عزم حمام / شمع رخساریله اولدی منور حمام

کوردی بنی چاک کریباندن / جامه‌دن چقدی بنکی ایچی کوستردی تمام

نیلکون فوطه صاردی بدن عریانه / صان بنفشه ایچنه دوشدی سمن تا دام

اولدی پابوس شریفیله مشرف الحوض / بولدی دیدار لطیفیله ضیا دیده حمام

صانه بیلرکم صاتلور دانه درر عرقی / اوردی ال کیسه‌یه چوقلر قلوب اندیشه خام

کاکلن شانه آچوب قلدی هوای تسکین / تیغ موین والخذب اندی بری عنبر خام

طاس الن اوپدی حسد قلدی ترانغوی صو / یتدی جام صو جسمنه رشک آلدی تمدن آرام

چقدی حمامدن اول پرده چشم صاروب / روندی آسایش ایله کوشه چشمده مقام

مردم چشم ایاغنه روان سود دوکدی / که کرک صود دکوله سروک ایاغنه مدام

مژده حمام فضولی دیرم جان نقدین

ای کمان ابرو شهید ناوک مژکانکم / قلسون صرف زرانک سرو قد سیم اندام

کاکلنک تارینه بوغدانمشم جان رشته‌سین / بولمشم فیض نظرسندن تنک قربانکم

بانک اکجون بر ترحم قل که سرکردانکم

وله قلسم نرکس منت قلوب زاهدلره / بیلرم بی نشه سن بن سنک حیرانکم

شانه‌دوش بوزملک غم سانجیلیدر سینمه / تا بری ظلمه کیسوی مشک افشانکم

ال چکوب قطع نظر قلمش علاجدن طبیب / بیلدی کویا کیم خراب نرکس فتانکم

جانه میلک وار سه حکم ایله تسلیم ایلیم / شاه حسنسن بن سنک بر بنده فرمانکم

غنچه قلمز شاد و کل آچمز دونلش کوکلمی / آرزومند رخ آل و لب خندانکم

قان ایدب بزم ایتشم آه انمه مردم ای فلک / حرمتم دوت بر ایکی دم کیم سنک مهمانکم

ای فضولی آتش آهیله یاندردک بنی

غالبا صندک که شمع کلبه احزانکم

سجده در سر قنده بربت کورسم آنیم بنم / خواه کافر خواه مؤمن دوت بو دردیم بنم

باغبان شمشاد و نرکس نکاوزش اکه کیم / اول قد رخسار در شمشاد و نسرینم بنم

ناک درکاهن نظردن سوره ای سیل اشک / قلمه ضایع سرمه چشم جهان بینم بنم

اشک سوجی کزودر مرهان تم خاشاک کبی / ایکن ای دلبر اشکیله نسکینم بنم

بنده ساکن اولدی درد عشق مجنوندن کوچوب / اندن ارتقدر مکر عشق ایچره تمکینم بنم

47b

اذا سافرت فالله خیر حافظا و هو ارحم الراحمین

چاره اولدم لعل شیرینکدن اشک تلخمه   تلخ گفتار ایله الدک جان شیرینم بنم

ای فضولی سرزنش طعن ایلر اولدی حالمه
بو بزم اهل ملامت ایچره تخمینم بنم

زاهد میخانه‌یم مئ سبحه و سجاده غمیم   عشق بیرم نقد جان نذرم توکل بختیم

مرکبا بالقسم مرکی تمک سجود ایتمک ایشم   قنده اولسم باده تمکدر دوشمک ایاغ عادتم

طور زاهد اکر صورتده ایلر اعتراض   اختلاط ایتسم آنکی نی تن منده ایلر جسم تم

بس که جام می کبی خوش مشرب و صافی دلم   هر نفس واجب بلور مر بلور کیفیتم

معتبر کلدر غرور اصلی بن انزن فارغم   اعتباره چون دکل قابل محقق همتم

عشق ارباب وفادن زایل اتمش کوکلمی   فقر اسباب علایقدن کوترمش رغبتم

ای فضولی فقر نور اغنده دولت لیسته کم
سایه اولمش نور اغم صالمشدر همای همتم

کرم قل کیم ساقی التفاتنکی نیاز رون   الکدن کلدوکی خبری دریغ ایتمه کدازدن

اسیر پای غم تیوز برسندن اوزکه آشنا زمقی   ایا ملک کیم باشکیون بزم محنت سر ای

صبا

48a

صباکوبنده دل ارک نه بیچاره لرحالی   نه زخم بردن کوری برخروبر آتش لردن

دیده زاهدکه فرکت ایت صبر غلمان نمی   بیکم قور نرد نکری صانشدرن بلالردن

کرب سهی لرکر معتدالر بر دیدی دلی   بولوردم بیکم مرکز کوردوم بو معتدالردن

طبیبا خاک کوی دوست در اشک تسکینی   بتره ار تورده زحمت کوز بشارتو نبالردن

دجودم نی کبی سوراخ سوراخ اولدی پیکان دن   مجنندن دم اوردم انجمک اولمز جعالردن

فلکدر مهر زایل یارغافل خرم مشغل   نه درمند بر علمین جانه نیدم بو فالردن

فضولی نار نغل کورسک اظهار نیاز ایله
نه زخم اوره طبیب اولمز کدالر پادشالردن

دوست بی پروا فلک بیرحم دوران بیسکون   درد چوق همدرد یوق دشمن قوی طالع زبون

سایه امید زایل آفتاب شوق کرم   رتبه ادبار عالی پایه تدبیر دون

بن غریب ملک راه وصل پر تشویش و   بن حریف ساده لوح دهر پر نقش فسون

هر سهی قد جلوه سی بر سیل طوفان بلا   هر هلال ابرو قاشی بر سرخط مشق جنون

یلده برک لاله تک تمکین دانش بی ثبات   صوده عکس سرو تک تاثیر دولت واژکون

48b

الله اصبر تجد الراحة والسرور والكرامة

سرحد مطلوبه بر تحنت طریق ایتمیان منزل مقصوده بر اسب آه ازیون
شاهد مقصد نوای چنک ایله بزم نشین ساغر حسرت حباب صاف صهبا ایلکون
نقد حاصل طریق ملک جمعیت تحوف آه علم ایلیم بوق بر موافق رهنمون

چهرهٔ زردین فضولینک دوکیده اشک آل
کوره انکانی رنک گرجش سپهر ایلکون

یا قمه جانم نالهٔ اختیارمدن صقین دوکه قانم آب چشم اشکبارمدن صقین
صوه ور سر صبح دم کوز یاشی تیغ آلمه چوق بنی آغلتمه تیغ آبدارمدن صقین
حور اولدی باقری بی با غمده دوزدم ای کوکل بردو تشمس آتشم قرب جوارمدن صقین
تن ایوزن رخنکی جهد ایله ای جان اثره آف سیل سرشک بیقرارمدن صقین
یکمه قبرم اوزره ای عشقین بکمز اولمین علقه داشیدر لکا سنک مزارمدن صقین
گرچه بر خاک رهم کسه بنی المز کوزه چوق حقارتله نظر قلمه غبارمدن صقین
شانلکم تخمیم خیلی سپاهم دردوغم خیلی بجه و سپاه بیشمارمدن صقین
ای فضولی قانسی محبوبی که سودک دیدی وار قل حذر انجق نیم بر رحم یارمدن صقین

49a

وله

ای کوپ کلکون دمادم فرقهم جولان ایلمین سر طرف جولان ایدوب دونهکیه بوزقان ایلمین
ابانی کردم ایدوب بزم وصالندن مدام بر خوانی التفاتی اوزره مهمان ایلمین
ای دمادم رشک تیغ ابله بنم قانم دوکوب بی ایکوب اغیار ایله بری گلستان ایلمین
بونجه کم افغانی ای ماه ایشیدک بجه لر دیدک بر کیجه کیده بو نجه افغان ایلمین
ذوک جمعیت خاطردن اولسم نا امید جمع اولوری خوبلر زلف پریشان ایلمین
یاردن چکمشیب قتلم قصدینه تیغ جفا بلمسون مقصودنه یارب پشیمان ایلمین
عشق دردیله اولور عاشق مزاجی مستقیم دوشمندر دوستلر بو درده درمان ایلمین
زاهدک طعنیله دونمزدم یوزم محرابدن نیجه بولنز اجر بنک کافر مسلمان ایلمین

درد هجراندن ناتوان اتمش فضولی خسته نی
بو قدر یارب دوای درده هجران ایلمین

سپهرک فارغم وصلکده یاه آفتابندن غرض جیلدر وصالکدر بوایی دکون صبا بندن
تماشای رخنکه منه جیقدی قاپ اما کلورکی سر ختندن دوشدی بوز بر لشتابندن
ملک مجو بدر شمعی رخکدن بازنشمعی جنزمق اشنا انی شعله آهم حجابندن

لختی جزالله فی ام تزوجت بالقلوة

فلک عشقده اول نا تیره ای مرغوب دلکش کم برنه ایلیه یلمز نه ایلر اخطرا بندن

کوزم نوری دکل کوکده شعاع دسته زرین خط فلک الیش الینه بر ورق حسنک کتابندن

دکرمی دانه ایچون چرخ کور بیهوده دور اتمز بر دلی کوکل دمم اتمه بر فلک اندن

کی هشیار گوردکسن انکا ویر جامی ساقی

که ابته فضولی مستدر وحدت شرابندن

چراغ کویه بیک آتش نهاندن ن فتیله‌سن قلورم من چو مستوفا ندن

آجلدی کرکه جان ایو به تن روز نلسر جکنده دقتلری جسم ناتوا ندن

انکر نیرف ایدوب جسمه قصد جان ایتدی تولیدی الم قلوبه کبیری قا ندن

بر انکینه ادیدی ضعف رشتم اول قادر که منفصل تو کیلور چشم خونفشا ندن

آ ادای شکر خند نکدر اول صدکه جفر زمان زمان توکولن قطره قطره کا ندن

ادنک مصاحبلکیم خوش دقاتم ملاک اولوردم اکر جنبشی یا ندن

غم دو تنهایی ایلر فضولی ایلکره تکش

ایکی صدا ایده ام ناله و فغا ندن

اوجلدک

اوجلدک قرم ای درد درستک علاشدن که معلوم اولدر دایلیه قرم اول علاشدن

مرازم وزره تو یلک یل اکر کو بنده قاکم تو بکت رسایه دو شعبون قرمه دل اردنا

کورن ساعته اول قامت قیامی قیلدم جانم قیامت هم کله قور ملیاسین بوناشد ن

قیامنده حسابی کور جنلر زلند اولنا قل که فرق ایلر ذاتک شامنی صبح قباشدن

طرین و صبر و تدبیر و سلامت ایتن بلدم نکاعشق ملامت بکور صبر و سلامشدن

طبیعت الطرافی کور هوای خشقدن بنده علاج ایت او شمدین ساقی مزاجم استغنا

فضولی کج سلامت کو دجکشدن هم کوینده

زلفت دلین پرده سنر بکدر اقاشد ن

بو درفرقی کوکل کو نیلک شام بلا دن کم اول جان دوندر جسمه صبح ایدر جاندن

دو تب رز عدم بولمش دیا لکدن کوکل کامن بکا هم جرعه اول ازم بین ی دو ذخم اندن

غمم تحا تکلیمون ایشترم مرکوردکم ساعت طونم دامانکی دکر الم چاک کریبانکمن

طواف کوبکت استرد مم قلم یاره رشتنکت خرامانی قاتم بولتارر دوتلوی خارجم کاندن

بلوکشن الفت دوشیدر نانوان جسمده بوایا صانور زنار بولورز اول سری زلف پریشاندن

51a 50b

طرح في تبرك بحر السرور

او فلك كه كوز چشمم نوله بزم فاني اندن كه بزم فانه برقالدي سينه‌ده بيكاندن
ستم عاشقي ملامت خنجري ببه الكشتيري
ره فضولي بم جفا كلمه يكره جانه جانانه دن

بزم عشق ایچره شراب بیدلان لالکون قدي خم قدم بوكوب جام شرابم بركون
هر طرف برجون الغز در جكلمش كوكسمه يا موادن موج اورر بغرمدکی دریای خون
ارتورر ایام هجر ابكر بر شكم حدتين مدت ایامي كيفيتين ايلر فزون
مسكن اتمش يار مار زلفي چشمم رخنه‌سين بند ديرمك كم آني اندن بحر مرتكن خون
قطع الفت غالبا دشوار در كيم ايلمش نقش شيرين ايله فرهادي مقيد بيستون
رشته جان ايلدم پيوند تار زلفنه آه كيم جكلكده امداد ايلمز بخت زبون
اي فضولي بن ملامت كوزينك كانيم
اژدها در كيم ياتور جوريده زنجير جنون

اكر چه اكنه تك كجم جهانكه جلوه دارك هنوز آرزنجه در قید تعلق زلف تاردن
شهید عشق اولوب قید تعلقدن ايليكو شد نه حاصل بو فادر مرگ حیات مستعاردن

حباب

حباب اشك ده آه برشرر قلمش بني فارغ جهانك سيم اندوده كاخ زرنكاردن
كورنز صورت ايده صلكني بوج جانندن كمدر در كمر اول آينه جسم غباردن
سكا در اقتداي طواف كوي ليلي انكه خس و خاري قويراي ناقه مجنون ره كذاردن
او زانور رشته طول امل بيدار دوقيله نم آه جلدقچه اولكميز زلف تابداردن
فضوليدن ملامت احترازن ايلمين كويا
دكل واقف دل سوزان و چشم اشكباردن

كورب مهلك نم جورده بحر عشق طغيانن قاچوب بر جانبه چقدي كوكلكن قورتاروب جانن
برفش انلارينه پاره پاره كوكلي دلي ده اولشدر نقش كوب ... مصحف قرآنن
نم چاك كريبانم كورب حيب ... كورب سرشت چقدقده اتمك چاك كريبانن
كوكل غم ممدي ور قانن ... كوزمردمي كه بولورسن قانه قاندم سكا قويمز اتمك قانن
كوررك كيم كوشه‌ئي آب دونمش ابن ... بوملكك اتمك ودلر فرق كافردن مسلمانن
كوزم مردمك طرح جو قدر ظلور لرد موي نه حاجت يا شلرين سور منعي اتكا يايوب طوفانن
فضولي جكميه يارك وفا ... هر لحظه يا نكن سكا ... قالدي جكك هر زمان بريار هجرانن

در حسرت وصل المراد و ظهور العمل

نوردن بر هیکل گورنمک عیان اولدیغن — شمدی گور شکل سیه کاکل مسلسل اولدیغن

سن کبی عاشق ادوب دین و دل بسیم غارتیم — کیم بیلوردی عشق تکلیکا ر شنان اولدیغن

قل صواب ای گوزه گوب قان دوقفی ایشتی غارتی — بیل بو نزل عشقده بلسونلر نیجه قان اولدیغن

عاشقه بکزر قانلو سر بر کاکلکم گوزدن جیخ — اندن اندرم نیجه کو کلم شمع ویران اولدیغن

وعده وصلینه کیم اولکون دیردم که کچ — بی آنی بلمدیم آخر پشیمان اولدیغن

عشقی آسان بلوب اولدم ایسیری طفل — بلمدم گلمه گیجه تاب دوران اولدیغن

ای فضولی خوبلر وصلینه بلبس بولکس

گوییا بلمز بیس وصل ایجره هجران اولدیغن

بیر دور شهر ذوق کیم آنزوول ابرو کمان — کون شعاعیله ایلنکی جوق فرق دار ای آسمان

عشق نامو سیی بن مجنونه دوتخش لاجرم — غم بولکن جیکده یوز بیک ر زمان اول ر زمان

یوق ره شکلده رمنزل یاشم گردا بنه — بول بتور شد ا شبی سر گشته ای کمدر گمان

کام کلمنده ده دن عمرایله ینکدن دلی — بولق دور رخسار کده ینکدن آنا ن

هیچ کیم سرزمان بلمز اول عیسی کبک — حالی یوغا یه صالنده بجز تو گمان

شمع

شمع رخسارک نهان چشمه خورشیددن — نور چشمم اولمز بیان کوزدن بیان ن

ای فضولی چکمه رآه نو کلدن قدم

منزل مقصوده بتمکدر میسر نی گمان

له الوار کر بیچک اول گل رضا ایلکس — دمبدم ایلرکیم دوته بر عاشق شیدا ایلکس

ایلیکم خاک رهی اولدم ایکی ادمیغی جو — گوز ر دد وشکه قویمز بره عدا ایلکس

دادر تلخه اول کاز اللدن کمیجه لر — جغ آهم کوکه تا دوته مسیحی ایلکس

شاهد قانلو یا شم موضع البته دکر — مرکم گورنور چرخ معلا ایلکس

ایله جریان کرک آوازه عمر ای جنون — کر تعلق تکنی دو تمیه قطعا ایلکس

زنده کل اولسه دخی درد غم باده اولور — نه ایسه قویمز اللدن بی صهبا ایلکس

گلمز آچلدی فضولی بیغه ر کاک بیودی

گل بودم لم بی لحبو بله صحبت ایلکس

گورسیم مرکوز اوجنده اولکلی رضایوزیی — گوزیو تیم اشک گلکوم دوترد بایوزیی

53a 52b

افضل الاحوال في قعدت لا تحمل عما فاته خير

گرچه کافرسن بکا ای بت بزبو اجرم که
رخلرک بتخانه دن دوندردی یکسر سا یوزین

پرده‌ی جسمده نقش جوهر تیغک بکی
موجه بکزر کیم دوتر قهر بجیله دریا یوزین

دلبر ای صحرا نشین غافل دکل سن کیم سنک
اشک چشم مجنون دوتر صحرا یوزین

یاد رخساریله دل ایمک کورنم جابجا (یاشیمی دوکوب)
هر کورن ساغنده خورشید جهان آرا یوزین

تا زاید وب دوندره ای بدر دیوز خشایدن
بوجه مم کوستره فقر اهلینه استغنا یوزین

ای فضولی دود آهم تیره ایلر عالمی
کورمسم بر لحظه اول ماه ملک سیما یوزین

صبح عارض یار ساخته گردون مخزنی
دود آهم جامه‌ی اچمش کواکب روزنی

کون باتوب یلدز چقمق کرکون دن نعجب
کیجه آهم داغیدر کوندز یغلغن خرمنین

کوزدن اسلا آقلیه خون ناعلی کوبیا
کیم جگر داغنده اول لعلک بولیدر معدنی

دویمک اولمز تیغ بیدادینه شیرین بیلرک
کر فلک فرهاد وش طاش اتسه عشاقک تنی

صبح تک چاک ایت فضولی پیرهن عشق ایچره کم
بلمیه کیمسه کریباندن اتکدا منی

نوك تیشه قالب اشوق ایلی فرهادک کوزی باشین
گر کراقسیدی لعل ایلردی بیستون وشنی

بلا بولنده خوفا بیرلی بن تک دوزر مجنون
قچی اولمز دوزن تکبه بلور کیمسه یولین اوتنی

دیلک کوز یاشی و نجه اولور عشق آتشی بیزدن
براودمز بیز دودشعله فرق قلمز قردشین باشنی

بیان عشق ایتسدر لوح رخسارنده خون دل
بصارت اهلنه ظاهر قلور هر نقش نقاشی

فضولی باده خوار ردورنی خلق ایدر جز انم
که حق بیچون صالوبدر جنته او باشنی

کونکلی نکت یزشه لی کنده ایلش بر داغ ایلی
بی قوبار بر خارز خشم بیک داغی بریر نافلی

تم بولنمدن بن قالوب کزکنه مجنون یوق عجب
میر وبه دشوار در عمر کلر اتمک جا قلی

کرده امکه دوبرسه کوز یاشنه شکیبن نور
دوزنک اولمز بیله سیلابه یبکی یول توبراغلی

غم اوغنولر عشق بازاراده نقد عمر یی
قلق اولمز سود سودادن پیان ادرزیانلی

روضه کوکیده بولمشدر فضولی بر مقام
کیم انکا جنت نقش تیز یبک ایلی وجا قلی

کوردم ای اشک سود کچشم تردن
ترک ادب ایتدک نواه دوشنبک نظردن

الفرج قریب لا تعجل ولا تندم

خونین سرشک دیده ویا مردم ایله ❊ اوقلر چیقوب دیشره اتلمش جگردن

هر پاره که سن‌سن اکرم بزم بلاده ❊ خوناب اولوب اقمقده چقر دیده لردن

سیلاب سرشک ایله خون اقمق یولنده ❊ خاشاک تعلق قویاملر رهگذردن

عاشقلره درد باشی ربو اکزر اولدم ❊ ای عقل قاچوب قورتلمه کور دردسردن

کس مهرکی ای ماه کوکندن یکا صبح ❊ برشعله بر آتش آه سحردن

سیماب سرشک اتدی بنی خرقه فضولی ❊ تا دور جدا قلدی بنی سیمبردن

تا سرشک دیده زاری کوردی لاله کون ❊ چشم رصویه باقشدن صالدی کوه بیستون

تا علم قالدر آه آتشینم شرب ابرو ❊ قلدی خورشیدک فلک زرین لباس نیلکون

عاشق نغزلر اولسیدی بیستون زنانکوه ❊ سوبریه کوزلر ندن آقدردی سیل خون

ایکوردن یکا داغ صبر و ثباتم ایله ❊ نسبتم زیاده کیمسه داغ اولمش زبون

قوش یواسی ضنمکم سرکشته مجنون باشنه ❊ خار و خس جمع ایلمش گرداب دریای جنون

تا کوزندی صفحه حسنکده خطک زنکدن ❊ عاشقه چالدی افتابک ساده لوح چرخ دن

ای فضولی

ای فضولی خاک کویه پاره تنم قاتی خضر ❊ کم دیرم کا من آلم آب حیات زمنون

شنا لطف ایتمنی چاره لعلی تشنه کون ❊ الیکن هم اوله ای بیداد غافل بودرمنده کون

ستمک نقل ستکرک اما نورقه اوندن ❊ که سبقت ایده نارکونین قرم سمنده کون

مراد خاطرک کرینکل اولمقدر ائنام اولسون ❊ نه چاره ایکی اولمز خاطر مشکل پسنده کون

بلور دم سینه هم وار اول نوکم بنده ذاتی ❊ دم اوردی اکر جنسیه ای آتش بنو بنده کون

حریص ابلر بنی بندک مذاق منتدار ای ناصح ❊ دریغا کیم محو ظلم سنک بوسننه بنده کون

کمند دوداکنده فضولی چرخ بو بتده ❊ حبیب صیاد کسن کم چرخ غور ظلم کمنده کون

جمع کوکلک د مروزدن پریشان اولسون ❊ جرخ زنا کرنکدن پشیمان اولسون

بر ابینی کوک جنینی زالکلر بردم اولسه ❊ یر ایاغلکم ظلم دن کردان اولسون

بر بنا در دولتکنه اولمش بناء خاص و عام ❊ اول بنا یاریب جهان دردقه ویران اولسون

قلسه عالم مرادکی مدار اولسون خراب ❊ اولسه دوران سنک رایکله دوران اولسون

شاور اخوانك ولا تخف

چرخ کجروکی دونر کام دل دوران فلک　حاکم تقدیردن تغییر فرمان اولمسون

تاج اولسون جهان مالکلرینک فرمانکه　حکم عالمده سندن غیری سلطان اولمسون

لحظه لحظه گلشن مدحکده گویا اولمه

بلبل نطق فضولینک خوش الحان اولمسون

توبه قیلدن کوتوریی اشک لاله گون　باشمدن اندم صالیکی کم ای حباب خون

ایل طعنه سندن استرم اول کویه گتمیم　اوزا خشاربی توبه ای حباب جنون

تسکین بولور جگرده حرارت سرشکله　سوز دلم سینه‌ده راحت اولور فزون

ای خون دیده کسمه جگردن تعلقک　مهرک هوا وزه سینه‌ده ای آتش درون

بر کون بزه سعادت وصل ایتدک دریغ　بزدن کوتوردک ای طالع زبون

اول غره خنجر بیزه اولدک بزی　کسی بزدن آشنالغک ای بخت واژگون

ای چرخ قیل فضولینک آهندن احتراز

کم بر کون اثیه بدی طاقی کسر نگون

بار محنتدن نهال قامتکم خم اولمسون　باشمدن سایه سرو قدک کم اولمسون

تا صلح رخساره لعل و چشم نرگس اولمیه　مهر آن بر نفس برلحظه بردم اولمسون

کوزلرمکه نم کردوندن انه بیکم بو قدر ایله　شهره عالم حبیبی جسماری مریم اولمسون

التماس ایتدم صبادن توتیا جکدر بو　انلری کوز غباری در گهی نم اولمسون

سن نجه آفت که دوکر بلمدی کیم جعدن ملک　التماس ایلردی کم بردانی آدم اولمسون

دیر بیش زاهد که اولی جهد رسوای خلق　بو سوزی فاش ایتسون رسوای عالم اولمسون

ای فضولی ذوق دردعشق نقصان جتمیه

اختیاط ایت سینه داغکه مرهم اولمسون

کوسترشکم شب هجران دیدیگم قاندر بو　رشته زنار آتش هجر اندر بو

جانکوز قانمدر دوکی سینه دلم بیشی چکش　شعله آتش آه دل نسوزا ندر بو

کیمه ایسته کوکل باشنه چرکلکده ن　اول نا کرده گشته فرحت ایله دور اندر بو

اعدم جانی ای درد بلا انجمنک　لطف ایدک برابکی کون کیم نر ده نگاهدر بو

نه بیاز بس اوقس ای آتش دل وصل کونی　بزه هجران گیجه‌سی شمع شبستاندر بو

کوکل اسنه الر بو سر زلفکده لیک　دیده دین جان دیلر ایل صورحاندر بو

حمد رضی من الله القلیل فی الرزق رضی منه بالقلیل فی العمل

روزه دیش بن کره فضولی بکا قربان اولسون بکا قربان اولیم بیز نه احسان بو

بلبل دل گلشن رخسارکی ایلر آرزو طوطی جان لعل شکربارک ایلر آرزو

نامه و پیام ایله خوش اولمز خاطرم اوزلکدن لبهء گفتارک ایلر آرزو

سرو گل نظاره سی بیلرسکا جیران اولی عارضکله قد خوشرفتارک ایلر آرزو

آرزو ایلرکن تنکر منتقل بیمار اولا کیم وصل نرگس بیمارک ایلر آرزو

صبح بیماری تیم باد صبادن دمبدم صحت ایچون صحت اخبارک ایلر آرزو

ظلمت هجر کره باقرشمع چشم مردمی پرتو رخسار پر انوارک ایلر آرزو

آرزومند وصالکدر فضولی خسته دل
وصلکه ایستر دولت دیدارک ایلر آرزو

رمضان اولدی چکوب شاهدی پرده رده بی ایچون چکلدوب تعزیه آچش کیسو

طلدی مطرب که نه حال کوتوردی قوپزی بزمدن چکدی آیاغینی صراحی و سبو

بزم قانونی بوزلدی ایچون چکلدی دف بغلوب اتبه ر حاکم ایشکنده علو

رمضان

رمضان آیی کرک آچلمیه قپوسی نه دوا کم دار میخانه قپوسی بغلو

تیغ میخانه ایچون ادنو باز فاتحه لر اولدیکم یوزه آچلدی ر بغلو قپو

آفتاب قدح اتمز رمضان آیی طلوع نه بلادر بو یارب نه فراکوندر بو

انتظاری کلر ایچلدی بیرام آیینه باقه باقه ایچکده گوز مژه قره صو

رمضان ایردی بوره دمی فضولی نیلیکیم
بیم کون ایچمیه ی بکلر ابدلر تاکرده صو

نهال دردم مجنون پر آتش سایه سی گو باشنده قوش یواسی برک ایاغنده سلاسل صو

کاز ال نکلک چکدردی اول بوی جیان [illegible] کورک برتار موی نجه اژدر قلمش دل آمو

اولور میل دل افزون آستانک دانشه ایکم اگرچه رسمدر بعید قدن اکراه ایلمک چیره

زمم قل بوکلش قد و دیم ایلر آمدن صفتین چقا یه تالکه بیلدن اوزای کان ابرو

نه دیدم رخ صافکده عکس مردم چشم دیدی کلمش کبیک نه دریا قطع ایدن هندو

تشکایی ی فراقدن ناخدنکی کبی ایچکلرم نجه برچکدر فشنکنکا ظلمین نه کوجدر بو

فضولی ابرو دلدارک بارمن صبر الکزیر چوق دوشوب هجر ایله افغان ایده لم کن ابروب ابرو

لاتزع ملکانک تنال الخیر وانت مسترح

اگر چیقسه یاردن دردک جسمدن دیردم که جاندر بو نه حاجت دردکی بیلدردیگه جاندن جاندر بو

دمادم جوهر روحی آرتورر لذت عشقک یانذر بو که تحقیق ایلدی دیرلر یاندر بو

خدنگی سایه سندن خوش کچور داغی ای دل که کوزلار جانکه زینتی سرو رواندر بو

دوتشدی آتش دلدن جگر قانیله فرقی اولدم اگرچه بر شرر در او دردا دل بر قطره قاندر بو

دیدیلر بزم باغ جنت کویکه بکمز خبر ویردی بکا اندن کلن یللار ندر بو

فضولی قلدی زیاد فغانکه تیره گردونی

هنوز اول ماه صورت بزمکه نه فریاد و فغاندر بو

سرمایت نشئه بن دردوشان بیکی آلمزه کرکر آلمزی اثر ایلر اولور شاملره

مهری یوق ماهلره آه اثر انز ایلمیش دیرلر انصافی بو مهری یوق اولان ماهلره

قاشلرک طاقته دیریم دیرسم دل سوزانمی رسمدر آصیلمه قندیل نظرکاهلره

مایل سرو قدک وصلنه یتمز بختم کیم بخت سالسته دکل ممکن کوتاهلره

ساقی بزم صفوا نرگس مستکدر کیم ایچورر باده غفلت دل آگاهلره

باقمه ای دیده رخ خدانته مجبولرک کرمه غافل حذر ایت دوشمه بس چاهلره

ای فضولی

ای فضولی درج اعلی ره مجدد دوتمش سن ره میکده دوشت ادیه بو کدا ماهلره

عاشق اولدم بیر پری رخساره کیم رعنا یه کیم صالور آلاله مردم بنی یوز غوغا یه

لب او رب قالب ذی سودی که حبس قلوب کیم ترک سیده مردان برآقور صحرا یه

یوزنک کیمنی آل اندک کیم آلت ضعف اولور اول بت بی پروا یه

بونه ایشدر که بنی اکسه کبی انجلاب صالور ایلک کبی هر دم براوزون سودا یه

آینی غلطش آواره لرک ضعف ایلمش یوق نهایت سری کوییده کزن شیدا یه

لطف اولمقدن ایکی قره درنشی چکمیز چاره ساز اولدی بر کون بن غم فرسا یه

یتر رجا ابدی بشمق کبی صالور آینه

ای فضولی کور انکه انده کی استغنا یه

خاک دره

خوشدر ای کون طالعک کم دوشدک اول اهل دولت دامنی دونمدک بیرسن بریره

دام دوتمش برشکارم کیم عدم صحراسنه منزلده هر طرف آچمش اجل بیکه بیر تره

لطفک اولماقدن خلقدن کوکل آچمش دکل اعتماد اولمز بکی ایانه کلمش کافره

تصدق لشيئ فيما عرفت واذهب انت في امان الله

خطنه حاجت اهل دل قيدينه رخسارک ترر عالي دونقده کون محتاج اولري لشکره
سايه صالدک صوينه سرو نازي رشکدن دولدي کم بي طوررکي دولت وصلک نه نسبت آنزه
باشده سرو کي عشق اودندن بر تو توتدرم جهز جزکني بلشم بلا بزنده بکنده بحره

اي فضولي بنده راحت نويدي يانکيده اوکل
اسرم کم قورتلم اندن ويرم بر ده بره

اولسيدي بنده کبي کم زنها مبتلا ده برآهيله ويرديدي بنک مجنون لي بادده
ديرسيدي آه مجنون زنها دمک صداسي توتدي فاراير دي باشنده کي بوا ده
زنها دوزدق صورت مجنون ديبر صحرا براحت ايدره سريکم الحق نيم بلا ده
اشک روانه اهل جمع اولدي وار اميدم کم اوله واره وآره جمعيتيم زنها ده
کوزک ايچمک استر قاني کاه چشمک قورتم بو دير که نا که قانلر اوله ارآ ده
سرو کلک استر ايسکر افتاده لکک اشغاليت کم دوشمدين ايانه جقني دي باشنده باده

کرکورمک دلرسين رسم جفا فضولي
اول دلده وفا به طالب دنياي بيوفا ده

استدم

استدم مرحم اودندن جکرم پاره سنه اتدي بيک اوج که دکر سر بري بر پاره سنه
بر بر ايلجکشور کردر حکيون مژه لر کوريت قانلر دو شجکده اولارک [illegible] سنه
جکر اولدي کوکل اوتلر بوکي اولدي دکر جکرک آتنه اوتن رحم ايده بيچاره سنه
قاني کوز ياشني کبي اهل نظر کم يوريب برايچم صو ويره دشت [illegible] اواره سنه
سرطرف عکس لرم در کوروش نا نغيلو کلدي صو خلق سرشکم صو نظاره سنه
بلمزم کيم نظر اهليني نه سبني کيبلده ر غضب ايلر نظر اتسم مه رخساره سنه

اي فضولي جکرم قانيني قويمز دوکله
جان فدا اول شکر غمزه خونخواره سنه

کوکل تا وار الکده جام مي قسيمه دور ده نمازا علينه اويه انلر که دوره اوقوره اوجوره
اکيلوب سجده يه صالمه زلف تا جبين باشنده وضودن صو سيوب راحت بيقوس کوزه
صفيس يا مال اولورسن بوريانک سجده گرنه وکر تا جارکريکک انده منبرکبي جوق دوره
موذن نالرسن الله قولاغنه دو غمه لشو بشه جهنم تابوسن آچدرمه داغظدن جز صوره
جاشلرا ماي سجده صالش کدور رتلر کدورت اوزره لطف ايت برکدورتسن کم اوله

جور دهانك واهي تنال قصدك

خطیبی صنعه صادق مسجدک توبیله نقل ایتمه اما من صنعه ما قیل اختیار کرکز تا پیشوره

فضولی بکو دیر ظرافت نا قص بو جهدک
کرم قیل رزق طاعت صورتنده صدردن ارتغیره

باده کر بلبله عرض رخسار ایله — یوق کلکز عرضنی بلبل کوزی خوار ایله
باغ شاهد ره زلفک چیکنه کوستر — سنبلی در هم ایدوب نرکس بیدار ایله
غنچه یه لاف لطافتده آغز آچدر مه — لطف لفظانی شکر خنده گفتار ایله
سروه آزادلق اصیله یاقلاغنه یورک — آنی هم شیوهٔ رفتاره گرفتار ایله
دار دنیانی کوکل قید بلوب ترک ایده کور — خواب غفلتده ایکن کندوکی بیدار ایله
ای جکر زخمی غمک ایچمه جکر کوره نهی — بقیه راز نهانم بزی اظهار ایله
کس فضولی طمعک اهل تنا کردن
قنده اولسک طلب دولت دیدار ایله

ای بت آموده شوی مشک مجنون نیمک جانانه — نوا چیلکن آنی زنجیر زلف عنبرفشانه
جکرکان کوزک مردم جکاردن غمزه ده بیکانه — نه کوحر بوینه دیردی آلر بیکر مسلمانه

بلا نازوکی صنعنجلسونی کوکسه ریان — طولا شور سانه نک هر خطا اول زلف نشانه
اذنک کلدکجه صد ار دیر چقم — بلمز کویا ول ابلر نازیه باجکان دکرسینه دیکانه
صدای ناوکک چیقدقجه جان خرم دلو — تورزدان بلادن چقمغه رخصت دیر جانه
بویا نوب تار دلش پاره پاره کلمز اخاکنه کرمیج چکوب بس سر دنکه چقدکجه کلت نه
ملامت اوزره قیدک فضولی چوق بو حالدن
ترحم قیل روا کوره که عالم اوده کدایانه

ای دل سرکشته شکسته واله — صلی وسلم علی النبی وآله
نعت نبی در کمال عقل نشانی — فاق بما شاء من صفات کماله
داغ فراقیله احتمال نه ممکن — احرقنی نار اشتیاق وصاله
ذکر ایله خوش کچور همیشه زمانک — مفتکرا فی جماله وجلاله
ایله خیال رخن نظرده مصور — واقتبس النور من شعاع جماله
مرضی ومشکور در جمیع فعالی — احسن من خلقه جمیع فعاله
تابع اولمقده در نجات فضولی — صیر کی اقتد تابعا لفعاله

59b

اذهب الى حانوتيه ولا تحمل رحى

نهال سرو قدك تشنه خون دل حلال اولدر مثال نقطه نون خالك اول مشكين هلال اولدر

اولوب حيران كوزم خط خالكدن نظر كويا كوزم مردمكي بر نقطه در ول خط خال اولدر

خم ابروك قاتنده تركيب فلككه معدودم نه عددم وار اكر در در ايسه اولمز نقطه دال اولدر

يازر كوزم پرده سينه اشك كلكي بلمز كيم اوقونمز قالدي يازلسه خط اوراق ال اولدر

دمادم اشك قلزم كي بكا بر طفل مردم چشم خط سوداي خالك مشقي ايدر لوح خيال اولدر

فضولي تك طريق نظمده طبعن مستقيم اتمش

خيال قامتك كيم بر الفدر اعتدال اولدر

قرار اتمز قتادي سايه چشمك پرده رخساره دورلدر غنچه خلقده درج لعلك كلسه كفتاره

شكار اولسه دل بيچاره كيبي غمزه جسته تك سوالم كام دلدن وير مكه چاره اتمه كفتاره

دل صد پاره جمع ايلك كوبنده مشكل در اولوري جمع قابل بر ايلك افغنده پاره پاره

سر زلفكده هر موصد قلمش بر دل سوزان دوشوبدر جانه سن بر شعله دود شمع اولدر

تمناي وصالك چون دكل كريم بودر قصدم كه سيل اشكدن بر قالمه كويكده اغياره

باشم قالدرمسون خاك رهكدن سركون چكسون چكر اولسه مصور صورتم كويكده ديواره

فضولي

60a

يانه اول ماه غمنده قرارم بو كيجه چيقدى افلاكه ناله زارم بو كيجه

شمع وش شمع بزم ايلدي اول ماه بي نه عجب هجران اودنه وارم بو كيجه

غم وصالي اود دلوم جانمه غم هجرانه بركبي شعله دودشدي سر وكارم بو كيجه

نه توقف در كه صبح حبح دل زاره محشر محشر داغيني دور ولاله زارم بو كيجه

صبحه قالدي بو كيجه شمع كيبي قتلم محشر اولكم صبح كلنجه كلهبارم بو كيجه

پاره پاره جكرم انلرينه نذر اولسون اول پرده كويه اكر دوكسه كذارم بو كيجه

واريدي صبح وصالينه فضولي اميد

چقميه جان نكارم بو كيجه

حذر قل جور ادوندن جوري جفادن از ايله خس دخاشاكي با شعله سندن احتراز ايله

صنم مسجده سجده ار زاهد طاقت تكرجون كيمي كوربسكسن ارزو ملكده تكليف نماز ايله

حقيقت لوحني يازر دريسك لوح دلكده خطي كر خال مكك منظور دوشت ترك مجاز ايله

صنم بنك ولاكر دو ابتسمز كسوزي زار بر پيرشيوه يوبي ننك انكه وعرض نياز ايله

نك نازك كوزنده قالمز حسنه امانكه طالب ديدار بر دم ترك ناز ايله

60b

السلامة في الصبر والندامة في العجلة

بو تکده انتظار مقدمکله خاک اولدی جو فقیر   حرام ایت بر قدم بسک خاکساری سرفراز ایله

فضولي جانن تا پیشوردک خیالن تحفه‌ي رسولکس

سکا کم دردکم مرنا محرم انشاي راز ایله

مصحف دیمک خطادر اول صفحه‌ء جماله   بو بر کتابدر سوزدر فهم ایدن احل حال

رخساره نقطه قویمک رسم خطا اولسیله   دوشمزدي منزل اولمکه رخسارک اوزره خال

حیران ماه رویمک خورشید مهر عالم   مشتاق طاق ابروک اولمکه با زهلال

قوندردي کرد خطک آیینه‌ء مراده   نقل اولدي عقد زلفک گنجینه‌ء وصاله

دوران کاکلمک سوداییوسن اجدي   تا قدیمي قلکدن دوندردي ضعف حاله

رسم وفا فضولي سندن کاله یتمش

خوش کامل زمانسن احسنت بو کماله

صو ویرر سر صبحدم کوز یاشي تیغ آمه   یکم دوکر قانن بسهرک حالینه مهرین آمه

شمع رخسارک اودي قلدي یاکلن آتشنزلت   چاک سینمدن تماشا ایله آتش کامه

توتیانک چشم ارباب نظر درمتزلم   کرچه خاک رهکذارم دیده‌ء بدخواهمه

غ

61a

نم کبي اولدرسه قانلو تمکه تاجر بیزن یکا   شاه درودم النبي ابلر علو جامه

بر تقدم دوردسون کسه کم تعظیم ایچون   فتنه کلتسم ای پري صوب غبار راهمه

عاقلم سرلب جان پرورکدن تا خطک   قوندیرر دل مرآت اکامه

ای فضولي پاره دوندردم قطوبوزي انجمادن

خصمي چوق کوردم صقندم صدقلیه اللهمه

بانه لي قانه اودنک دیده‌ء کریان ایچره   بر الفدر حانه من کیم بازلیورقان ایچره

بریدر سینه سوزانمه کلمحي ایله   آنجکم یاتدی اولنک سینه سوزان ایچره

جاني تن ایچره زحافظ ردم اکر بلسیدم   که دکل کزلو غم لعل لبک جان ایچره

آلکور اولدي دیده لردن ای دل   حیف اولمیه ناکه بلیه مژکان ایچره

چاک کلم ابسنه دیر شور بجانک   عقد شبنم خوش اولور غنچه‌ء خندان ایچره

ذکاسرور دلبش غنچه ارک طعنه‌دن   دوره فرباد صبا هیچ کلستان ایچره

ای فضولي کمه سوزدلمي شرح قلیم

یوق نمکبي یانان آتش هجران ایچره

توكلت على الله لا تخف

يورمكز عرقي مجلس ايچره باده ايله   حرامزاده ني توبه حلال زاده ايله

ويرر سنم سبقن طفل خط حسنكه   قومك بو ايچي قراني بو لوح ساده ايله

نكارنامهٔ مجنون مقدم اولسه نوله   ايونده شاه برابردر پياده ايله

فلكده خيمه قدري گزر ايورر کورکم   ايتوكدر يوگورر هر طرف قلاده ايله

نهم بهارسى علم جنون قاني مجنون   كه بر مراد اوله دوردوه استفاده ايله

باشم اياغكه گردوشسه منع ايلمزم   نه ايلدي سكانم دار بو قتاده ايله

بني صاحبه فضولي خم ايچره مجنون تك
كه بن زياده ام اندن غمم زياده ايله

عارضك كورسه فلك مهر برقمر آيه   ذره ذره قيلوب انى بر فرو صحرايه

لبلرك عكسين الوب باده كرر هر دم بو   رشكدن قان ايچرور برك كل رعنا يه

ير يرر رشكدن آينه دمور جندادر سه   نه ايچون قرشو طورسن كيمي بى همتايه

بولديغي يرده حسدن تاج كونشك تيغ   كه رفيق اولديسه ماه ملك سيمايه

اوده پيكان ديكلور مژهك ايچون پوشش   طوقنور طعنه اوقي قنك اوجندن يايه

لعل

صوري

لعل نابك متى نه صفادر لبك   آخي ايتمش انى خنده صهبايه صحرا

يار صالمزسه فضولي كا ميلين نجب
نجه ميل ايتمك اولورسن كيمي رسوايه

اي وجودك ملك ايچره حكمت مصدري   مصدر ذاتك شنك اشيا صفاتك مظهري

مظهري سر حكمتك سنسن كه قدر ايتمك   صنع افلاكه نقش ايتمش خطوط اختري

اختري مسعود اولن دلدار كه طبع پاكنك   قابل فيض اولدا لطفكدن صفاي جوهري

جوهري معبود اولن ناقص تمام عالمده   ساده در خطك خياليله ضميرم دفتري

دفتري اعمالك خط خطادن سياه   قان دوكر چشمم خيال اتمكه مول محزري

محزري اشكم ويرر سيلابه كر دوزخ   اولسه مقبول دركاهك سرشكم كوثري

كوثر اوز عشق بحرينك فضولي آب چشم
ليك بر كوثر كه لطف حق اكا در مشتري

اي وجودك اثري خلقت اشيا سببي   بني اولدك فلكه بالفعل گر گزدي نبي

سيد ابطحي اي نبكي و مكيسي   هاشمي مدني قريشي عربي نبي

ارجع الى الله وتب عن الامر الذي فعلت

بعثت ایله ایوان رسالت صدری / شرف ذاتیله فهرست رسل منتخبی

عزم معراج ایتدی سماکه بوله بولدی / یتمدی منزل مقصوده طریق طلبی

انبیاده کیمه بو نکته میسردر کیم / آدمه وجه مباهات اوله آل نسبی

خلقت معتبر آدم و حوا سنسن / جعل الله فداک امی و ابی

یانیمی قلمه نفوذیمی قیلکده محروم

حقوق وارسه درکامده ترک اتدی

ای تغافل پرلر ساعات قلمن شیدایی / واقف اولکم اولدر بر کون بو استغنایی

ضعفم ایلدن یاشورن اولی صعلرلی / ناله بی اختیار ایدر فاش رسوایی

کریه خونابه اشکم نهال ایلر بیو / قده اویسم بخت شفقتک طوبی بدایی

واله ذوق لب میکون چشم شنکلم / صاقیا ضمه خراب ایتمش شبیه صهبایی

حالی ایتمشدر بنی نیزدن بخت دونیلکی / عیب فلک کورسکز عالمده بی پروایی

کوشه بحرابه دو تمشدم ره زهد و صلاح / قویدی اوز حاله اول نرکس شهلایی

ای فضولی رحم ایلکیه کوکلم تعلیم

بلکدی زخم جنونه عاقبت رسوایی

ای خوش اول کونلر که رخسارک بکا منظور ایدی / چشم امیدم چراغی وصلدن پرنور ایدی

ذره شوقی عافیت بخش تن بیمار ایدی / وصل ذوقی راحت افزای دل مهجور ایدی

غملرم شمعی منور طالعم فرخی قنو / دولتم حکمی روان عیشم ایوی معمور ایدی

دامن اقبالدن تعلق ییموب / چشم حاسد چهره جمعیتمدن دور ایدی

آدم ایدم ذره درکاهده بولمشدم قبول / منزلم جنت مقیم کویک انیسم حور ایدی

بخت مظلومم مسیر قلمغه محکوم اولوب / دهر اسبابم مهیا قلمغه مامور ایدی

نوله کر صالسه فضولی نیجه دنیایه چرخ

وصل ایامنده اول غافل ایدی مغرور ایدی

بردی خاکه حسنک آفتاب عالم آرا شوقنی / کوتوردی پرویزندن مهر فلک مسیحایی

ایکی کوزدن روان اتمش یرکلم قانلکه / عصایی مهر کورکم ایکی بولش بو دریایی

بو کلمش قدی تورتاره کور قلاب زلفکدن / خطاور جکمش چوق نفری بوکنیشی بو سودایی

رنکلر ذره غم ابرویکی کورمک استرم اما / ایکن دشوار کون دارکن کورنمک بلیمی ابی

شراب ناب لطف ابت محتسب یغما یلیو / مکدر قلمه عکس تیره دن جام صفایی

قوضوا امرکم الی الله واذهبوا الی حاجتکم فانها مقضية

بدیگوندر اول آی بزمم ایچره شمع شب تار — نوله قلبم ثبات ایتمسه یکسان ز تاب سببی

فضولی اشکیله پریشان ایلمکدن بیله
الکانم و اوراق اولا خرد و نطع زری دیباسی

بکا جاندن اوصاندردی جفادن بازاوصنری — نکلکر باندی آمدن مرادم نجی بانز سببی

نو بیماره جانان دوائی درد احسان — نیچون قلمز نگاه درمان بنی بیمار صانز سببی

غم پنهان دردم بن دیدیلر پاره قیل — دیبسم ول مو قابلمی انا نوری انام سببی

شب هجران یانر بغرم دوکر قان چشمم — اوباده خلقی انفانم و انجم اولکانز سببی

کل رخسار که قزنو کوزمدن قانلو اوصو — حبیبم فصل گلدر بو از صولر بولانم سببی

دکلدم بن بسکا مایل بن اندکچقلی زیل — بکا طعن ایلیین عاقل نی کورنج ادنالم سببی

فضولی رند شیدادر همیشه خلقه رسوادر
صورکسکم بونه سوادر بو سوادن دماغ تبخنج

کندی الدن صحکه سنبل مشک افشانی — یندن دوراندی پریشان من سر کرد انسببی

اوبله مستاد اولوبم آتش هجر ایلکیم — کورسم یانر اندر البته من مجسبی

کوکره

کوکره آهم یلی سوزدردی چراغین کوشکر — بره ایلکم اینه اوردی علت سببی

کوز یاشینه جکر لعلک صورسه سببی — ومصدم خانه خرم کاوله بغرم قاسببی

چقدی جان کیسه یه ایلمی اظهار درده — بدم آه بودرد که نه اوله درمان سببی

ای کسنم آتشی بیدردلره ظاهر ایدن — یابه کورر یکه دانشیل و دل مجنون دیر سببی

دیرسه جان نجه جانانه فضولی نجب
سرگشی کیم سبور اوز جانی ایچون جانانی سببی

فارغ اندی مهر گردون کمه لاله زاردن سببی — خرمنش خشک ایلک صنعه بلالردن سببی

داغ دل رنگ درسوا فلک نسیتم — برقیتیم بی صاحبکه جور غالردن سببی

نوه نار بلر رفع اندک غم اندوه سببی — سحر ایلیش بیگانه فلک آتشلردن سببی

قل تکلف زلفک اندمنی کوکلدن کیده — پرفسون ایله خلاص ایت اژدهالردن سببی

غایت زهد ورع ایله وصالی ایسه — دجهی یوق منع انکله حوری لقالردن سببی

مرحبا فلک فضولی شکایت قلم
فتنه اطوانده صابر یو بلالردن سببی

[illegible]

قال ادريس وفيه رضاء الله فاجتنبه

چهرهٔ زردمده كور ادمع رنكين آلي | اول كل رخساره بر ركيله بلدر حاصلي
تاكه روم باصه باشم اوزره كاي بر آقدمي | اي مصور ركذاري اوزره چك تمثالي
اي بو قدر بلاسي قوردون حازم نجم | املكدن بلمشم ادمنون نجوم شناسلي
اي خوش اولدكم حشر حرفي تكرار ايدي | حشر ديوانده كوريج نامه اعمالي
هيچ كم بو قدر كرم لدن شكايت ايلمز | شكركم عرض ايلين بو قدر سكا احوالي
نيجه اولدكه رخسارك كورب جانم ويرر | مصحف رخسارك جوب فلفل مبارك فالي

صبح وشام اول قبله ابرو مقابلدر بكا
اي فضولي تنكري كوزدن مستقبلي اقبالي

يار قلمز بكا جور وجفادن غيري | بن انكا ايلمزم مهر ووفادن غيري
اي ويرن جبره كوكل ديرمه قيني بنده كوكل | سن لطفكده اولان بخت قرادن غيري
قلدي مجنون كبي جوق قلموش عشق ولي | دويدي درده نيني سرو بادن غيري
مشك چين زلفوكله دعوي ايلسه نيجي | نه اولور يوزي قرا قوله خطادن غيري
لنبه جنتده حيوان دويمزكم لبنك | وار بر جانه بر فيض بقادن غيري

هيچ

هيچ كم بلدي نقشبعا اذركه بزن | سر عيني نه بلور كيم خداون غيري

اي فضولي دره تقدير غم آتش روزيي
قالمشم دار چاره رضادن غيري

زنجير فرنك قاشلدن آتش كبرحك باغي | خيال ايلدكوم الحم لعلدن در قيمت طاغي
نه زيباسن كه صورتنا بلمز تصوير حسابكه | كه هر صورت ايلر صونك جلوه كده نقاشي
نولد كوا ب غم ديريسمين سرگشته دونياي | صانور هر كور عالم كلكم جز كور باشي
بهر بر كوكدن دكل دره دوا املكي | خيال اتكده دورز بال زمزم بو خشي كيجي
بقاي بكلي اولمز اوله كر ديوارزم كره | مه وخورشيددن خشت بنا افلاك درتاشي
ويرر اموانه احيا باده كويا كيم جفوب مردونا | صانور فيض مسيحي باده حي نه خفاشي

فضولي ره خفكده اتلك وادايدر رسوا
بلادر بركمك بر يولده اولسه عادي زي

حاصلم يوق بركويكده بلادن غيري | ذخرم يوق ره عشقكده قضادن غيري
يي زخم غمم اي آه نه بولنك يلدر | اوده با تشن فروجمده سوادن غيري

اثرک یوخ الامی بو جگرلرک

پرده چشمیمی چهره سه هجران کونی ای غافلم سنکسز که کوزم کوریسی آی ماهدن قالدن خبر یا
یندی یکسی کیم اول غایبم کیم جور مده   کیمسه یوق هجرکه کرداب بلادن خبری
نه یار کیمسه بکا آتشی دلدن اوزکه   نه آه هجر کیمسه قیوم باد صبادن خبری
بوزه ای موج کوزم یاشی جابن که بو سیل   قویمدی هیچ عمارت بو بنادن خبری

زخم عشق ایله بوجان آه ایلیم بیلمم
نه تیغ بولنور نه صدادن خبری

حیرت ای بت صورتنک کوردکده لال ایلر بنی   صورت حالم کورن صورت خیال ایلر بنی
مهر صالمزسن بکا رحم ایلمزسن بو نه کیم   سایه تک سودای زلفک پایمال ایلر بنی
ضعف طالع مانع توفیق اولور هر نه کیم   التفاتک آرزومند وصال ایلر بنی
بن کسی شامه یار اولمغی یوق اتا بیلیم   آرزو سرگشته فکر محال ایلر بنی
ترک ایتدم عزم ولزقانم دو کر   عقد زلفک اچه کم آشفته حال ایلر بنی
دو سرو قدا تیشن نی نورس بو انلر شفقه   برقی مهوس اسیری خط و خال ایلر بنی
ای فضولی قلمم ترک طریق عشق کیم   بو فضیلت داخل اهل کمال ایلر بنی

آلدی سرکوین

آلدی گلزار ایچره عکسک خوالحی   چکدی گلزار صورتن منظور ارباب تماشا گبی
آرزن اتش کون آتو بوبر رخلکی مرأت رنگی   صبح کوستردکده سن رخسار فرخ فا گبی
شرحه بر کون قلدم رنگک جدا دو جگر ننه   امل ملکک کم بازمش انشر نامه اعما گبی
سبل چون خالک خیالیله بوزر با کوزم   مردم اتشن چشم خونباره خیال خا گبی
مرغ دل قالدی کیم صید اولدی بر دامک بوی جی   ساکن ایت پروازدن شهباز عکسی با گبی
قویدک برکسه جور کیم جالکدم ایتدی   تیغ قتل خونریز لقدن عرض فنا گبی

ای فضولی بس که غمناک اولدلا احوالک سنک
غمدن اولسک هیچ کیم صورمز فتی احوا گبی

کوردم خورشید حسنن اختیارم قالمدی   سایه تک طوردم قده بر یرده قرارم قالمدی
برکون اولدم خلقدن کوردکم بیداد کیم   دردم اول کیم باشنده اه اعتبارم قالمدی
پاک قلدی صورتمدن ضعف تن ایله   اولدی او دلوم که بر ذره غبارم قالمدی
غم کونی محرم اولدی غرق اولدی کوز یاشیله   سیل کوز یاشی رنکنکارم قالمدی
روزگارم خوش کچردی آه کیم دوران ده   اولدی احوالم خراب اول روزگارم قالمدی

اذا توجهت الى الله بالتصرف فالله خير حافظا وهو ارحم الراحمين

راه عشق ایچره فنا بولدی بکا مقصود ایدی شکر کیم مقصوده یتدم انتظارم قلمدی

ای فضولی ایل قوغیارم اولدی یار ایچون

سوز دلدن غیری بر دلسوز یارم قالمدی

مرکوزن جیب اتدی آب دیده گریانمی ایلدم تحقیق کمسه کورمش جانانی

لحظه لحظه خوبلری کوردم کرل قصد نه پاره پاره ایلدم بی غم دل سوزانی

بوقتی یتورمه کوکلمه افغانمی کافر دیمی انجور ناکه مسیحی ایشدوب افغانی

قلدم ساحت بی رسوای خلق ای برق آه ایله ره دن شب غم کلبه احزانی

چقمه ای دیوانه بازار ملامتدن دیو منفصل چاک کریبانم دوتر دامانی

قانسی تیر بلاغم ایمانمی غارت قلدی سنده ایمان یوق کمس الدک دیم ایمانی

ای فضولی جانه بنشدم کوکلدن شکر کیم

یا غلدم یر دلبر قورتردم اندن جانی

کر خواب ایچره کوروک ای کوکل اوچشم خوابیمی که قلدی کیم طرفة العین ایچره غرق اشک دریا سنی

بتوردی ایمی کردونه اول کوزه کافر دیمز کم کوکره ناکه ایشیده نالم مسیحا سنی

جانکه بلکر

جانمکه حسبیله ذوق اتصالی قلمدی آه کیم سنسز ورلک احتمالی قلمدی

شکر لله بخت یار اولدی بتور دم تنکه باشمکز برفکی و بالی قلمدی

استدم اول ماه حزن حالیدم حزن اویله غالب اولدیکیم بر سوز مجالی قلمدی

بلزم خالک خیالی قنده تصویر ایلین طاقدن بر برنن وجانده خالی قلمدی

مرکه کوه کرم افتادیمی ونوکر آلی ودکه بندن غیری بر زخم یابمالی قلمدی

آفرین ای جام کیم تیلدک کوکل ایلینه خاطری باکده دنیامک ملالی قلمدی

دون شب یامال قید دور ملکدار بزم دور ایچره حریف لاابالی قلمدی

کور فضولی عشق طغیانن حدوم ملکی کوزت

عمر کچی ابت کم مواتک اشتدالی قلمدی

صانمه کیم بلبل ایچره جنفه بالی ریتی کل یاقوب آتنی صورتش کوکر خاکرسنی

کوزم ودوزم ارانسه حزن ایکی قزم که کوزدن صحقوب بو ببه خاک درینی

مح اتکم کورب ابرویه صالو جبین مجحب کم صادر حق جبر ازل فلکم درسنی

68a

67b

69a 68b

69b

الفقر مطية الفرج لا تعجز بحر السرور

قنده اولسک قاپولوغی نکه گوزت حقک یولن اچلر دیواردن سکا بو ده روزن کبی

ای فضولی منزل مقصوده یتمک ایسترسک
هیچ بر سر بو قدر اطوار مستحسن کبی

کیم اراحالکر دمن تماشا ایتدی — ترک ایدوب بیداد ای بر مهر پیدا ایتدی
نادکی گوردم یا رب اشکم دوتر گوزیرده نکی — ای دین موی عکاسی قطع دریا ایتدی
سرو کوه بنک کسبی زنده جاوید اولور — سن ایدن اظهار اعجاز مسیحا ایتدی
اشیان تار وصله گویکه دوتدی مرغ دل — یکدی طوف کعبه دن اوجا قر پرواز ایتدی
هیچ حاجت کدین لعلک گوزدن قان دوکوب — سجده دن طور انجق نبی معلا ایتدی
نفع طالع کسدی دنیادن نصیبین زاهدک — یوقسه انلر ایله زاهد ترک دنیا ایتدی

ایتدی الدن نهان بر کیجه طوف کویکی
کم فضولی صدای ناله رسوا ایتدی

بنده ساقی بر انجیلدن افکاری — برطلیک ایلدی ویران بو کهان دیواری
کاه معمور قلور ساقی بنی کاه خراب — کوز کز کاه یاپوب کاه یقن دیواری

کون

70a

کون چقنجه صاچرم گوهر اشک انجم تک — گیجه لر یاد ده گلدکجه رخساری
لاله بزوداغ کورنک عکاسی گوسینه — بوجر انیلری صفدکجه اول بیماری
یوق اوزندن خبری کتمکه کلور دنیایه — بزمدن ظلمه قوزبر سخان شبازی
بزه چون قفله بر ایشی چقلیم دنیادن / بو خاطردن بو معنیه کلور — مشتری یوق نجه بر بکلیه لم بازاری

قید اسلام فضولی یا سکا بر قیدر
بر حصار ایده کوراندن اور گزناری

دل غاریته تازه خطک چکدی لشکری — سندردی بنک کوکلوم صفن بر بکیجری
خوبلر سنک قپوکا کلور ابو لکه بولمه — کتمز لر اوز که قپوبه بس کسی اغاری
نولا اقر سه کوز مژه دن اشک قطره سی — اقر سو باشی یول کسیجی قانلو کافری
اوله گوکل اوده یه گز غم کوبی اولمه — یولدی نجه اوده باجر بر جان اری
گوز دفتر ینه صالمشم کیه ویردوم حسابی — اچ ای گوکل بو دفتر اوکادت اوقو دفتری
گوز گوده عکس خالنی گوردوم کوکلت دیدی — قویمز بو داغی گوکسنه یوکمک قلندری
بیلمن ندور گناه فضولی چیکر — بکا هر لحظه اول جفا قلیچ جور خنجری

لاسرور لعل ایله ... صفا و نوسا

نه کورر اهل جفا ایچره وفادن خبری — نه بولور شمع یوزینک کبی ضیادن خبری

ای دل ساقی مجه نه بولوبسن علمی — بوریا سنده انک بوی ریادن خبری

کل خرابات نظر سافیه قل کم یوقدر — رخ صافی و صافیده صفادن خبری

سر کوی وادی محنتده غم ملکنه جو — بوزاغت بری یوق شهر فنادن خبری

جمله خلق بکا یار ایچون اغیار اولدی — قلمدی کمسه بکا یار خدادن خبری

عزم کوینده کوکل یار رخ استر زدن — المزدن نه کلور غیر دعادن خبری

فقر ایلمش قمو فضولی شرف اهل وجود
اوز کا ایلمه محدوم فقردن خبری

غرق خوناب دل اتدی دیده گریان سنی — انجه قان دوکدم کبور نجه دوندی قان سنی

سر طرف یوز غم ملاکم قصدینا اتمش تیغ ایچون — بردم ای کوزدن اقه قرخون ناب قان پنهان سنی

یوق مجالم اوز کل رخساره تشبیه ایتمکه — ایلمش مجبور رنگک اوز حالمه حیران سنی

روز هجران کون چکوب بو تیغ منت قوی بکا — یوقسه منت سز هلاک ایلر شب هجران سنی

غرق خوناب اولدی جسم خاکسارم ایکیم — درد و کش صالدی ایاقلاره غم دوران سنی

پنبه داغ نهان اتمش سر ابرجسمی — کیم علامت قلمیه هر کیم کوره عریان سنی

بر نیجه دم ای فضولی یوق عجب
قلسه عریان زرّه نسبت چرخ سرکردان سنی

ای بنابی صونه ساقی قلمه لا یعقل بنی — ایتمه بردم دولت دیداردن غافل بنی

زاهد فهم ایت کیم ایچون واردر فیض ازل — اب حیوان ایچمه اولدر ملک اولور قابل بنی

اب ... قلمدن نسکاکی تشنه لب ایتمکه — اولدر حسرت کیم اولدر فرشک ای قاتل بنی

بی نسکا حیران و بندن غیری سندن ... — شکر الله کیم عشقونکه قلمش عمان قابل بنی

ای خوش اول دم کیم سنک ذوقنکی کیم غنچه اولدی رواج — رونق ... اختیار ایلر سکا مایل بنی

رونده لعل میکونک اوبری غنچه لب — قلمسونی رنگ جام باده خونین دل بنی

ذوق نقصانی بر اقندر بکا ای پرور — قویه ناقص نیجه جام ایلمز قل کامل بنی

قورتلمقدن بحر درویم کویکده اکا بلم — قورتارر بی بحر موجندن اول ساحل بنی

ای فضولی دولت باقی فنادر بکا
کیم فنا در ایلیان مقصوده واصل بنی

71b

السلامة في الاقامة غنيمة لا تعجل

مرهم قویب دکار سینه مه تلوار کبی   سونه ره اوز اکله یاغدر دلک جراحتی

اودیشی جنون کوکلم ایره کوریه بو   نه اعتبار ایلکام بجز قیر ادن ره اسیحی

فدک نمنده ره دکلو صورمانو ضعف حالتی   کلزاردن کسلمز ایرشلرک ایا سحی

در نلکه دیشنک صفای سردم اشتکم   تحرک مدام ایکبجون ساحلده در قوالحی

زلف سیه صنم اولمش سنک اسیر ساقی   حلقه‌ده هر بریلک اوز زلفی بوینی

کرشنک دبرسه عاشق اولیوین زلف   تیز اوله برقدح دیرز ایلسون دماغی

دوران حوادثندن یوق باکمز فضولی

دار الامانمزدر میخانه‌ده بو جایی

قامتک خدنکدن سر دک اکمز باشی   نه بلور اصل طریقتک روشن اولانی

اوکونور دیده که هیچ انم ازلدن یوزکی   اولدی معلوم بولاقده جو قدر

اشکی لعلی ره حشفکه دونتبدر ایتکیم   قورقلقدر نجه صالوب کیده‌لم بو

بیلدی اولغایته صنعم که جکر نصویرم   هر زمان دایره حیرته ییک

محتسب تنکر بجو کلکلا چوق دیره مزا   میل بجدی ایده میکده لرا و

[illegible]

کسه

72a

کسه‌دی بی کعبه‌دن اهل سلامت یولینی   بس که اطرافنه چاودی ملامت داشینی

ای فضولی بو بلا اولدی کم کلدی بکا

سبب اول قاشلری یای کز بلا قاشینی

خوش کلور چاه دن اولآیه سر شکم نظاره   بیله اولور کما شکک اشکلرست ره سبب

ای هر مرضی علاجنه حکم ایلدین حکیم   بیجاره درد عشق اولنک یوقمی چاره سبب

جعتی در سفینه تن جنشید جاه   دریای عشقدن که حد ده کنار ره سبب

زلفک کنوز کوکک صد پاره کوکلی   دیم ایلدکی ایل کسه بو شیشه پاره سبب

دیرلر کوار داغ مجنون عجب دکل   داغلق اولا آتش عشقم شرار ره سبب

سندن عجبه پرده در بکا کلمین   پیدا اولوری عاشق معشوق آره سبب

ای سوبیلین فضولیه عشق ایچره حرقل

سویله بو مرحم ایلدیکک سینه پاره بی

ای صف نوک مژک زلف ملامت نشانه‌سی   مرکز کرزلفکده بر دام تجرد اره سبب

بلبل جان آرزو لسنغنای جمنک طایری   طایر دل بر نو شمع رخک پروانه‌سی

[illegible] ان شاء الله تعالی

کوکلی قلمش خیال مردم چشمک ملی سکن کیم مردم نسبین دلمش بو غم ویرانه سی
شمع روینک تاب خورشید قیامت دیر بوکون حشر تعلک سوز خواب عدم افسانه سی
ضایع اولمز دادیکا وحدتده اولان آواره کیم بسته زنجیر زلفکدر دل دیوانه سی

قلمز باشی سرطرف صاحبش فضولی آنجه کیم
لاله رنک اولمش حباب کیبی خمخانه سی

آلمش نور جاندن آینه جانانی بر خیانه یتیشن کیم ایرلر حوجا سنی
فرهادکه عکس اولدی اوکم کوریم دردیکا آیینه رخسارک لوح دل حیرانسنی
اول جاه زنخدانه دیرم ودیررم کوکلم کوکلمه کورر اولدم اول جاه زنخدانسنی
آزاد اولرک کوکلی جمع ایتمش ایکی غفلت دیر بته صبابا للّه اول زلف پریشانسنی
یاره غم پنهانم فهم ایتدی ایل اما ن یوزانه کر عاشق اولدی درد غم پنهانسنی
هجران کیجه سی کوزی دوزخ الم بیلدم کیم روز قیامتدر بارکه شب هجرانسنی

یارب نه سبیدر کیم هیچ اثر قلمز
دلداره فضولینک فریاد ایله افغانی

محشر

محشر کونی کورم دیدرم دل بردامنی کر اندهم کورسه کاکر قیامتنی
ترک ایلیا ندک ای کوکل ایام کاکر البته بو اینک چکلور بر دامنی
مجنون که پادشاه سپاه وحوش ایدی بن تک سحر ایتدی ملک بلا منی
صحرا نوردایکن کانصور کومکسن اوکرندی شهری عشقده رسم اقامتی
سنک ملامتله چکاچور حصار انکم فنا به ویرمسون اهل سلامتی
زاهد چوق اتمه طعن بی افتاده سینه کیم جوق لاری یتدی بر مغانک کرامتی

نم ظلمتده بولمغه درد بلاسینی
خوشدر فضولی اتش آهم علامتی

ای مرتکم خط سبز کی حکایتی دیردم همیشه مصحف رخسارک آیتی
ابرمش صحیح لعلله ارواح قدسدن عیسا به معجز لب لعلک روایتی
دل کشوری غارت ایلدی خوبلر منع ایتمیدی شحنه شوقک حمایتی
بلدم طریق عشق خطرناکدر ولی بن دوشمم بو یولدن اولوم اولسه غایتی
قدک ملامکیم دوشه بلمم آیا نکه بر دردم دوشمنم بولنمز نهایتی

لا تخف ان ابطاء الخبر خبر ان شاء الله تعالى

بس کیم بنی کوزنده کیدر بندن اختیار   کلمز زبانه محنت عشقک شکایتی

شکایت فضولی ایتمه فغان یار ظلمدن

کیم اهل عشقه جور ایدر انکر عنایتی

کوز یاشی اشک کلکونه خالک صدقه‌سی   اشک کلکونم کل رخسار الک صدقه‌سی

دود آهمدن قرارمش زلف کردان تمم   آتشین رخسار اوزره مشکین ملالک صدقه

شوق وصلک یاندرن ناحق وجودم بایلکه   ذره ذره آفتاب بی زوالک صدقه‌سی

آشیان تنده مرغ روح ایتمش زینت   اولسه پروانه شمع جمالک صدقه‌سی

محرم بانم فدا ایت اولسون کرجانم الدک   ادم آخر فرزند ذوق وصالک صدقه‌سی

یوسف کم کشته کیم کیم سکا مانند اوله   یوز انکا مانند حسن بی‌مثالک صدقه‌سی

عفو ایدر حق قتنده هر نقصانز بر معناسن

ای فضولی جامع اهل کمالک صدقه‌سی

ای بچک فکرک قمو سودا ارکسیر ناسیی   اولمسون باشمدن الکسک سرو قدک سایه‌سی

باشی فوره سر صبحدم خورشید فلک بیکه   بو سعادتدن اکر کلکوا اثر پایه‌سی

کورمش

کورمش مهد زمین بر طفل بی تمکین کبی   دهر الن قلمش اطفال ربا جیبن رایه‌یی

بس سلامت کسوتن ثبوت قیل ای اهل صلاح   کیم بکا بس موی ژولیده‌م جنون سرمایه‌سی

برق آهمدن فضولی‌نک کوپردی بیخبر

دونلر افغان ایله بیدار اولمسه همسایه‌سی

دون کوکل دردی شوق غم پنهان ایدی   جمع ایکن کوکلنی هر پاره پریشان ایدی

بر دونم دردی کوکل ناله ایله کوکیده   نه جای ربره هر غنچه‌که افغان ایدی

وعده دیردی جگرم قانن ایچه مژگانک   انتظار ایله بو حسرت جگرم قان ایدی

غمزه تعجیله کوزک کوکلی یوز پاره قلور   هر برین بر صدقه ناوک مژگان ایدی

قلدی محرابه قسنک ذکری فقیهی مایل   کوزنجه کافر اولدی واعظ مسلمان ایدی

کوریم چوق نشه سون دیده‌که مردمکی یوق   غم بچوسنده بنی اشکله پنهان ایدی

ای اجل جان طمعن قلمه فضولیدن کیم

برکان ابرویه چوقدن انی قربان ایدم

دواجن نقد بکا قلمه بولشن حسن بازاریده   کچم تقدیرک کر ایکسب بو سنگ دلسکم یاره‌سی

اجعل لك ولا تأمن قد املی خوف الیه

مکر دور فلک ظلمی چکرکل صفحه‌ئی ذره — کیم دولتی کوستر افسان بلبلک بر کار رفتاره

چکرسک ذره جور دوران یچون ریشکان — خمیده قدلکی بیهوده جز کنز بو پرکار ای

نکجه نالم فلکدن غم قدمی چکرکز نکمش — که بیتم بر دون چنکک صدای ناله زاری

تکی آیدن فلک سطحنه بینک قالب وزر بوده — دیرنجه قاش کسلاتنه صورت منع تماشای

صفا خنده نیش طاقت بلی رند اجرسر قلز — فلوریک رشته تسبیح انجمن سر تار

فضولینی دنیا الکمسترینی بر دوره صالش کیم

نه پنهان اتکی عکسنده اول دورک نه اظهاری

ای کوزی دل ز نرکس خوابکواره نکاه اتمه دخی — روزکارم غم هجر ایله سیاه اتمه دخی

ای کوزم یاشی یوسرکشته فلک رکی قتل — سرو قامتلره قطع سر راه اتمه دخی

باقه ای جان خط رخساره محبوبلرک — احتیاط ایله کناه اوزره کناه اتمه دخی

قلمه ای عشق بکا عرضه پری چهره لری — صورت حالی بهو ایله تباه اتمه دخی

ای کوکل عمری ویرودک حاشقلغه — باقه مرخیم لب کرخه آه اتمه دخی

کوتور ای نقش هوا ده هوسک طالب ان — مرزه مرزه طلب رفعت وجاه اتمه دخی

ای فضولی

ای فضولی بی معشوق مدانی ذکر ایت — ادروکی عاصی درکاه اله اتمه دخی

کوکل بیتدی اجل ذوق رخ دلدار یتمزمی — آغردی مویلر سودای زلف یار بیتمزمی

بنور دی بالشک کردون ایانغه یار مخمدن — خیال خلقه کیسوی عنبر بار بیتمزمی

سکا بیتدی اجل جامه سی نوش ایلکوبت — سوادی چشم مست خمر خوار بیتمزمی

تیر اولدی قولانغه بانکی جلت دیرنامن دان — نظور شیبین تماشای کل رخسار بیتمزمی

بتر جمع اولدی یار صحبت تغیر اطوار ایت — حیا قیل بو قدر انصافکه اوکم دار بیتمزمی

هدایت منزلینه بیتدی ریسی ایلا ازانکه — ضلالت ابحره سن قالدک بکا اول عار بیتمزمی

فضولی بر دیمکک منزل مقصوده مشکلدر

روش دامان شیخ احمد مختار بیتمزمی

بی کیم ربیکسی وبیچاره وبی خانمان — طالع اشفته اقبالم نکون بختم یمان

فلو انشکم زمین علو ونیرون اسمان — آه نالم ناوک وپیوسته غم قدم کمان

تیرآهم بی خطا تا تیر نالم بیکمان — متصل غمخانهٔ سینه ده یوز غم میهمان

احذر من العاقبة • يفتح الغنا الصبر

قنده برغم نیسه بنده انستونلری زمان | یوق بکا رام بلا و قید محنتدن امان

چقدی جان کوکلده اندوه غم محنت همان | ای غم جانم سن و کوکلم سکلا شادمان

سنسز اولمی ایرو محنتدن بلادن برزمان

الامان هجراندن بلا و محنتدن الامان

فارغیدم جمله عالمدن بلور عالم بنی | عیب ایتدی هجر صالوب بخیه آدم بنی

قویدی دوران چرخ اوز حالده غم بخیه | شاد ایکن حالده چرخ اتدی اسیر غم بنی

عشق ناگاه اولدی پیدا دوندی کم سیخایمی | صالدی بوز سودایه قلدی کسب غم درهم بنی

شمدی مجنون غم عشق ایچره هنکام کبی | یار خود قلمز بریم وصلنه محرم سیخ

سکا محرم سن صبا بالله اکوب بردم سیخ | سویله ای کل کیم سکا بخت ایلمز همدم سیخ

سنسز اولمی ایرو محنتدن بلادن الامان

الامان هجراندن بلا و محنتدن الامان

بلبل زارم کل رخسار ایلکدن جدا | طوطی ء لالم شکر نبت مقالکدن جدا

دیرایدم صبر ایلیم اول سیم چاکدن جدا | اولدی محرم امز لم وحشی غزالکدن جدا

[illegible]

بوز

دورنکارم بولدی بیزه زلف خالکدن جدا | اولدی محرم امز لم وحشی غزالکدن جدا

مونکه انجلدی تنم نازک نهالکدن جدا | غم کتوردی قامتم شکیبی هلالکدن جدا

چقدی جان ناتوان شیرین زلالکدن جدا | اولدم القصه رخ فرخنده فالکدن جدا

سنسز اولمی ایرو محنتدن بلادن برزمان

الامان هجراندن بلا و محنتدن الامان

سینه چاک ودیده نمناک وبدن افگار در | جان حزین خاطر غمین خسته اکوکل بیمار در

بوغم ایچره که دفعی ایلمک ناچار در | معلت صوردم دیدیلر معلجت اظهار در

سویلیدم درد دلیمی بلدی اولکیم یار در | قلدی یار رحم بس بیکم ظالم خونخوار در

دفعی اظهار ایلیین نه حاجت اظهار در | ایلدم صبر وتحمل تا حیاتم وار در

جانه تنکیج بنده کیم تا قوت گفتار در | سویلیم ای کل که سندن ایرو لغ اشوار در

سنسز اولمی ایرو محنتدن بلادن برزمان

الامان هجران و بلا و محنتدن الامان

عاقبت آهم نیم شول ماهه تاثیر اتمسه | بونجه افسونم پریوش یاریه تسخیر اتمسه

76b

لا تقنع من الظلم فاعدل فی امورک فارج الفلاح

اولجوان نازنین میلین بیر اتسه دوزرم بر یار صادق عمر تقصیر اتسه
باری یار اولسه کوکل عشاقه تدبیر اتسه بو فلک رسمنی کلدکجه تغیر اتسه
عاشقک قیدینه یوز بر نک زنجیر اتسه کورمین ساغنده یوز عذرا بر تقریر اتسه

سن زدلمی ایرو محنتدن بلادن بر زمان
الامان هجران و بلا و محنتدن الامان

یار بیلکج حالمی بر رحم پیدا ایلسه الکیب درد دلمی بر مداوا ایلسه
اولسه قاتل بکا من بعد پروا ایلسه رحم ایدوب بخت بنی عالمده رسوا ایلسه
تا اوزین کوکلم اکر خشنده شیدا ایلسه دوتدامانن انک وصلن تمنا ایلسه
قلسه اکراه جورندن مدارا ایلسه روغمیه اندن جدا کوبنده ماوا ایلسه
وار اوزندن آنی یاری زیر غوغا ایلسه دمبدم یوز شو فکر بو بینی انشا ایلسه

سن زدلمی ایرو محنتدن بلادن بر زمان
الامان هجران بلا و محنتدن الامان

فخر عشق ایله فضولی خرد جامدرنم شیوه مهر و محبت رسم وردی امدرنم

وردی

77a

وردی نابت قبلی عشاقه آمدرنم خرم کل چون کنج میخانه بنا مدرنم
کرچه خرم منصور دی قتل بیکنا مدرنم آه بو دعوی دیده بر غادل کوامدرنم
درکه پیر مغان امید کامدرنم بن انکه بر چاکری اول پادشا مدرنم
ای که مهر جرم اولسه لطفک عذر خوامدرنم آیرن سندن یکی بخت سیامدرنم

سن زدلمی ایرو محنتدن بلادن بر زمان
الامان محنت بلا و محنتدن الامان

منم که قافلهٔ سالار کاروان غمم مساز ره محن ای بخت ستمم
جفربته بکا کمیدن صاغنمه کمم فقیر بادشه آسا کدای محتشم
سرشک تخت روان بنی بکا واه علم
جفا و جور ملازم بلا و درد حشم

نه ملک مال بکا و نه سپه چرخ ممنوننم نه ملک مالدن آواره قلنه مخزونم
اکرچه مفلس و بیت محزون درونم ولی دمادم ایله خیال ایلرم که قارونم
کوکلده نقد وفا کنجی لیک پنهانی
کوزم خزانهٔ لعل کهر و لی فانی

عاقبتك محموده في الورى نقلا من الخير بين الانام

حيات صرف ايدوب دردقلمشم حاصل   سرشك آل ايله رخ زرد قلمشم حاصل
ضمير كوزكوسنه كرد قلمشم حاصل   طبيعت سنك شكر قلمشم حاصل

ايشم فراق كيجه تا صبح دلنده ناله و فرياد
نه فرير سلا انكا شاكرم نه ويرسلا انكا شا

سرشك برز كلمنده الدمي سبيلي   شكسته حال سيه زلفلر بعا سيلي
زمانه بحرم ظلم تشق ايام سبيلي   همیشه معلم اوزكوز رضا سيلي

نه دور كردش كردون نه نيم مرادم ايلى
نه غايت المر حسن اعتقادم ايلى

حسود صورت احوالمه نظر قلمز   جفا فلوربن بجاريه حذر قلمز
صانوركه ناله زارم انكا اثر قلمز   آنى مرور ايله عالمده دربدر قلمز
زمانه بحرم مجرد انتقام زمان   همیشه بخشى به بخشى ويرر زمانه يامان

خوشم كرخانه تقدير ايزد متعال   وجود لوحنه تصوير ايدنده صورت حال

رقم

رقم قلى اكر ادبار اكر اقبال   اولور تغير انكا خير ايله بر بر محال

سعادت ازلى قابل زوال اولمز
كونش بر دسته هم دوشه پايمال اولمز

عزيز حق حسد دوشمنله اولمز خوار   حسود حيله سى اقبال ايلمز ادبار
اكرچه كلشنه كاه خزاندن آفت دار   نه ارك ايلر انكا عاقبت نسيم بهار

حريم كريم كم ازلدن اولورسه دولتمند
محالدر انه اثار دولتينه كزند

اكرچه بر نجه كون اقتا عالم دون   جهانده ايلدى اقبال بنيمى نكون
زمانه صورت احوالمى ايتدى ديكركون   دعا خطيبه قلم چكدى چرخ بوقلمون

بوكون زمانه اول احوالدن پشيماندر
اكرچه كافر ايدى حاليا مسلماندر

نفور ايليه كمك مهد كه وفا قلقل   بر شكايت ايدوب شرح ماجرا قلقل
وجودكه بدن ناوك بلا قلقل   توجناره صبر ايليوب دعا قلقل

[illegible]

79a 78b

ماهیدا سعادتنک فی احتمال اذی اخوانک

دون سایه صالدی باشمه اول سرو بلند   کم قدی دلبر بایدی رفتاری دلپسند
کشاره کلدی ناکاه چوب لعل نوشخند   بر لبنه کوردم انده دوکزیره زرقند
صوردم نکر بو درج دهندر دیدم دیدی
یوق یوق دوای درد نهانکدر سنک

اکمش هلالی اوزره چو طرّه کلاهینی   چوق دل شکسته نکه کوکه یتورمش اهینی
زلفی دلفشنه کزلدی ابر ابچره ماهینی   کوردم یوزنده دانه خال سیاهینی
اول هیچ و تابی چوق نه در سنکدر دیدم دیدی
دور رخنده رشته جانکدر سنک

ویرمش فروغ شمع رخ کون چراغنه   صالمش شکست سرو قدیله کل بو داغنه
دون سرو تنک بعینه قدم کوزبوله   بر غنچه خاردن الم ارشمش ایاغنه
کلبرکنه باتن نه دیکندر دیدم دیدی
مژکان چشم اشک فشانکدر سنک

دوشمش عذاری اوزره عنبر سلاسلی   آشفته خال ایدر نچه بی صبر و بیدلی

عقل

عقلنی و آله ایلدی کاکل و شمایلی   بلی کوزکوردی قامتین دل و جان اولدی مایلی
دوه بوینی سرو طرفه چندر دیدم دیدیا
منظور دیده نکرانکدر سنک

سیل سرشکم اولدی روان خاک کوینه   جان واله اولدی لب لعل کفتکوینه
دل دوشدی دام سلسله مشکبوینه   الوزدی طفل تک دل انکرنک بوینه
عقرب نه منزه وطندر دیدم دیدی
دمم ایلکم خطوه قرانکدر سنک

سیر ایله بانه صالدی کنز اول سمن عذار   انواع زیب و زینت ایله فصل بهار
آچمش کل اوزره سنبل کیسوی مشکبار   باقمش لطیف ایاغنه کلبرک نکار
نسرینه رنک لاله نه در دیدم دیدی
زخم خدنکی دوکدکی قانکدر سنک

دون صبحدم لاله نسرین صالوب نقاب   کلچهره سندن آلدی صبا پرده حجاب
کلزاره جیقدی سیر ایچون اول رشک آفتاب   شبنم نثار ایتدی یوزینه لؤلؤی خوشاب

[illegible]

81b

برقدی شمشاد گل رخساردن ایرلشم

اشتیاق شوقدن جان تنم آلوده در   شام غم قندیله عقلم تیره دوده در
اغلمقدن چشم جسم دردناکم سوده در   صد الی ایتمدم که فریادم هم بیهوده در

برقدی شمشاد گل رخساردن ایرلشم   منوز

وصل دوست جور جفاسینی چکرکن جان منوز   هر دم دوست شوقیده یاررکن دل اسیر منوز
جسم غمناکده دردکین هم هجران منوز   بتدین یا یا ناله آه و ناله و افغان منوز

برقدی شمشاد گل رخساردن ایرلشم

ملک وصلی دلبرک کوکلده معمور ایدی   عشق جانمدن دل جان مست مخمور ایدی
دردینی درمان هجرندن غم اور دولتدی   هم فضولی عشق عاشقلغی مشهور ایدی

برقدی شمشاد گل رخساردن ایرلشم

چاره دور صبح ازلدن مهر رخسارک سنک   وناله تا شام ابد اولسم ملکلر سنک
اندی جانا بولمش سبب عاشق زارک سنک   ای ازلدن تا ابد کوکلم گرفتارک سنک

چاره قلکم دل ایولدی اسیر افکارک سنک

80a

اکرلک عزملک عا قصدت ولا تندفع

لطف دوست سندن سر کوکیده وتدوم سکلی کل کوزم نوری فضولیه تنک اغلمه بیلی
انجزی خاطرک که فغانمدن تنم

دای بو زینک ای کم دلداردن ایرلشم   قنده جسمی ساحه جو انجزاردن ایرلشم
کسه بلم کم زنت یاردن ایرلشم   بلبل شوریده ام گلزاردن ایرلشم

برقدی شمشاد گلی رخساردن ایرلشم

دوندی یاقوتی لعل فردوسک شراب کوثری   خلقی خوی ملک صورتده اشکال پری
برج افلاکک ستاره لوک زلفلو اخترلی   حسن زاکمی خوبلارک سر افسرده ری

برقدی شمشاد گل رخساردن ایرلشم

دوستلرین ناله دریاد قلسم عجیب ایمش   چرخ بو مهرک الندن داد قلسم عجیب ایمش
غم دیارین دل آباد قلسم عجیب ایمش   بو دیارده جهانده آه قلسم عجب ایمش

برقدی شمشاد گل رخساردن ایرلشم

دو چشم نخانه هجر اننه زار دردناک   ناخن حسرت بلا ایدوب گریبانی چاک
گوندی یوز کرتنغ هجر ایله دلوم ملاک   گردش دوران جور ندن من دلخسته ناک

بر

82b

لا تعجز ولا ترج ملالك وانت بحجر من الله تعالی

بحر درد سوز عشقله غرقاب اولدم — کلمک الا ایش ایمدن بچوم لم باک اولدم

نشئه دن می بولدم قابل دراک اولدم — مست مدهوش خراباتی دیمی باک اولدم

زهدلر بزمنده مست سبو تک کردن ویرون — ذوق باغینه کردنه جام کلیمی درون

سیم دیر ارسه بها عقل متاعین — مست مدهوش و خراباتی دیمی باک اولدم

بایی بست می صافی اولدم در شال — ویره لم ساقیا جان ایلیلم کسب حلال

نشئه دن بلیلم عالمه کیفیت حال — مست و مدهوش خراباتی نی باک اولدم

می حبابی کبی میخانه ده برابو دونون — عقد انکور کبی برابر باش جنون

الدر ربلاد دنیانی شرابه صاتون — مست مدهوش خراباتی دیمی باک اولدم

باده دن غیری کم غم دفعنه بر جام تر — سر بزم سر بزم کم دیر حکیم اولسه اگر

ای فضولی روش ایچاد ریادن نه ضرر

مست مدهوش خراباتی ونکاک اولدم

پریشان حالک اولدم صورمدک حال پریشانم — غمکدن درده دوشدم قلمدی کسی درمانم

نه دیر سن روزگارم بیلدی چشم کوزل نگارم — کوزم جانم افندم سودکم دولتلو سلطانم

اسیری

83a

اسیری دام عشقک اولدی سندن وفا کورمز — سنی بر قنده کورسم اول درده کیشنا نه کورمن

وفادار شاه سنی سندن رو اکورمز — کوزم جانم افندم سودوکم دولتلو سلطانم

دکرمدم وفا نرجح پایندن بکار ذوق — کیمه شرح ایلیم کم محنت دده ور دردم چوق

سکا قالدی مروت سندن اوز کر پسم بکمیم کیمسه یوق — کوزم جانم افندم سودوکم دولتلو سلطانم

کوزمدن رسیدم بو خبر اوزه بیانم کیمی کیمه — سنی زرکه اتم چون بی سندنی ذکرک ته

ایکس منم ظالم اولدن کیمی مظلومی ایجنمه — کوزم جانم افندم سودکم دولتلو سلطانم

نتی کو کلک بدن بو ظالمله بیداد ه را عصیه — کوزللر سنی اولدی جفا سندن نه لا تبقدر

سنک نکته نازنینه نازنینی ابیلر مناسبدر — کوزم جانم افندم سودکم دولتلو سلطانم

نظر قلمز سن احمل دردی کوزمدن اقی سیله — یا نالیغ در اینک عشاقلی بخششی دکل بیله

کل الله‌ی سورسن بنده کرجور ایتمه لطف ایله — کوزم جانم افندم سودکم دولتلو سلطانم

قمونسه شیوه احسانک ایتمز بر کدا ایکدر — ویرلر کجه سری کوکب بولنده خاکپا ایکدر

کرک اولدر کرک قوی حکم حکم رای ایکدر

کوزم جانم افندم سودکم دولتلو سلطانم

حاصلم برقا جوازندن ملامت ایمیدر سندم کوی ملامتده فنا توپراغیدر
زار کوکلم تنده زندان بلا دوستاقیدر رحم قیل دولتلو سلطانم مروت چاغیدر
دور جورندن جهانده ارتفاع قالمدی صورت حالده آثار فراغت قالمدی
محنت غم چکمکه بنده طاقت قالمدی رحم قیل دولتلو سلطانم مروت چاغیدر
کوکلمک ملکین جفا سیلابی ویران ایلدی بخت حالی هجوم غم پریشان ایلدی
بزمی چاغیدر دور فلک قان ایلدی رحم قیل دولتلو سلطانم مروت چاغیدر
انتهای جور اودلره یاندردی بنی بی سوز لرطلق جاندن وصاندردی بنی
خلقدن بیهوده فریادم اوتاندردی بنی رحم قیل دولتلو سلطانم مروت چاغیدر
مستوجب بر چاره چوق بلدم بو کوردم سنکا رحم ایدوب بر کمسه امداد ایتمدی مطلق بکا
چاره سز قالدم مروت مستوجب کلدم سکا رحم قیل دولتلو سلطانم مروت چاغیدر
داده کلدم عدل دیو آینه فریادم ایشیت شاه عالم صورم مرادم ویر المدوت فکرم
سن که عادلسن کور افغانم نه ندر حوره نیت رحم قیل دولتلو سلطانم مروت چاغیدر
کور فضولی نک غم زرندن اشک آلنی پرده ادبار دوتمش صورت اقبالنی

ور دمندکه خاکپایکه ایدوب صورت حالنی رحم قیل دولتلو سلطانم مروت چاغیدر

گلشن راحت فزادر
کتور ساقی قدح کیم نوبهار عالم آرادر زمین سبزه هوا جانبخش مروت چاغیدر
پریشان دلده کم کلکه حالا بو کلشنده نشاط عیش ایچون اسباب جمعیت مهیادر
آچلدی لاله کلدی غنچه کلدی حضرت آبای زبانی حال سبزه حضرت ابا سینه کویادر
کور آوز حالکنی چالکم ماضی و مستقبل که حالا موسم کلکشت دور جام صهبادر
سحر کلزاره کیر باقد بو سحر دو دم تماشا قیل که دیوانده کلکلنغیش تماشادر
آچلدی غنچه طوماری دعلوم اولدی مضمونی
بودر کیم نوبت فلک موسم کل جام کلکونی
کتور ساقی قدح کیم نعل نوبت فرصتدر بو فرصت آرا ایکن فوت انیمه کیم فرصت غنیمتدر
زمینه کیف بی الارض یازمش خامه سبزه نظر قیل کیم بو مهر آثار رحمتدن رتیدر
ایدر رحمت ابحره آتش اولدی بو شجده کیم کلستان آتشین کل برله رشک باغ
جهانی رشک کلزار خلیل ایدن بهار بو فیض عدل ابراهیم جان پاکدر

آنک یانینده هم گلبرگ گلزار معانیدر انک بزمنده کیم سرو روان باغ بهجتدر

آچلدی غنچه طوماری و معلوم اولدی مضمونی

بودر کیم فوت قلمه موسم گل جام گلگونی

گتور ساقی قدح بولدکه حال دهر دون اگر که دوران انشدر هیوسته صبح شام

خزان دیجور ایده گلزار بزمندن ازان بلبل چراغی گل یاقوب خلوت سرای

گل اچلمش خزان وصلی بلبله تکلیف ایدر کر کر مهمان ایسک خزان خلیل ایدر بسم الله

جهانده دون کمدر خاطر ایدم خاطر فتحی چون بوکون گلزار بکر دم گل کبی اچو ناکه

آچلدی غنچه طوماری و معلوم اولدی مضمونی

بودر کیم فوت قلمه موسم گل جام گلگونی

گتور ساقی قدح کیم عیش خوشدر گل زماننده زمان فوت اتمه دهر کی سود دوزیانده

قاری تجریها الانهار انور گلزار روضنده عنادل بیدن جنات انور گلزار ایچنده

صبا غنچه دهانی پرزر انسی صبح جیب ولز کرم خان خاقان قدر دور غنچه دها

هوا سبزه زبانن تیز اگر ید رم ثنای خان خیر انجام ادر سبزه زباننده

قدح

قدح دوتمقدن اگر آه ایترم ناگه ایشتدم کیم سحر بلبل ولنده گل تعتده باغنده

آچلدی غنچه طوماری و معلوم اولدی مضمونی

بودر کیم فوت قلمه موسم گل جام گلگونی

گتور ساقی قدح کیم باغ محو لاله زار اولدی عجب فصل خجسته موسم نوش لاله زار اولدی

شکوفه برگ نور اغ دوزده زیبا جشنلر ایکیم اساس جشن خلق اول جشنلردن استوار اولدی

جگر قانی کبی کمنشسه د گوزدن تازه گل شکلی بینه داغ دل اهل وفانک آشکار اولدی

بهم دیبا سبزه و گل خاکدن چوق لعل فیروزه ویا بوز شکر کیم جان خاکپا بینه نثار اولدی

فضولی گر خزان دیتی ازردک منتهی خالا بیا اچ کیم موسم گل کلدی ایام بهار اولدی

آچلدی غنچه طوماری و معلوم اولدی مضمونی

بودر کیم فوت قلمه موسم گل جام گلگونی

حمد بحد و صدم اول صبحی کشیاییه سیم خلقت امکان وجوب ذاتی ایجاب ایده

کرسوار گردباد قهر خاک تیره توتیای دیده خورشید عالمتاب ایده

گر نظر اول قطره ابر باران رحمتی ریو زنده سبزه پژمرده سیراب ایده

دیده مخمور ایلیوب کیفیت تیغ جلال — سیر زلفنی جان قیدنه قلاب ایده
جانه هم البته انزور بو استعدادیکم — رغبت محبوب بر وای شراب ایده
اولرکم مقبول ایده عذر گناهم چون بلور — کیم علل تکلیفنی جمعیت اسباب ایده

چوق تفاخر قلبه جمع ایلدایی خودیکم — سیم وزر جمعی اما مغرور ایلرسنی
بارگاه قربده جمعیت مال مثال — مرده مقدار ولسه اول مقدار ایلرسنی
گرچه نعمت چوق کفا تیدن تجاوز قلمکم — امتلا بار بر مندر پحضور ایلرسنی

اهل کمال جاهل اگر قدر قلمسه — معذوردر ملامتین اتمک روا دکل
جاهل طبیعتنده مذاق کمال یوق — سر نفسه اقتدای طبیعت خطا دکل
الفت عیشه ذوقی اولور شاهنکه — جاهل فضیلت اهلی ایله آشنا دکل

ای صفای صورتنک قیدین چکن بیلکیم هنوز — زنگدن آیینه در اگی پاک اتدکه

زنکدر

اتدکه

زنگدر آیینه اورکه هر صورت گوره — سن هنوز ای ساده بو معنوی ادراک

ای وجود کاملک آیینهٔ فیض حق — آستانک قبلهٔ حاجات ارباب یقین
ای کمال رنگنک سرمایهٔ امن و امان — وی جلال شوکتنک پیرایهٔ دنیا و دین
حسن رنگک آفتاب عالم صدق و صفا — خاک پایک منشأ جمعیت روی زمین
گلشن رسن گبی پاکیزه طینت عالمه — تا جهانی عالم ایتمش نقش بند ما و طین
مسند نوشیروانه در بقعهٔ دار السلام — سنسن استحقاق ایله نوشیروان جانشین
حسمدر معنیده ... ولباس زوج پاک — بر نگین دور خط بغداد سن نقش نگین
سرور ایوز شکرکیم فیض کمال رنگنک — ولیا برجیبی التمش رشک فردوس برین
خاص و عام اولمش نوال نعمتکدن بهره‌مند — آفرین ای شهریار ملک پرور آفرین
بن کهرکم دعاگویم نظر سالک نگاه — قویمه خاک مذلتده قالم زار و حزین
ضایع ایتمه قدری بلمدوک اهل عالم — ...
ابر لطفک قطره‌ی خار خشکه گلبرگ تر — فیض جودک قطره‌یی اشک جاری در ثمین

نعمتك شكرين بكا فرض ايتدي اظهار تا — شفقتك طوقين بني قلدي غلام كمترين

غم دكل اهل غرض ايلرسه بندن نفرت — غم دكل اهل حسد ايلرسه من سكينه كين

روزكار ايله بنم مقصوده حاصل قلدي — اوكه منع ايلر اتكك بدخواهي رب العالمين

هيچ شك يوق كم بو مقصوده قالم نا اميد — حرمت الله كه اطراف قدر اولدي خسته جهان

وار اميدم مهر دانا كه دوران اولسه

كامياب كامران اوله بخش كامبين

برده چكسه عيب ظلمت كبي [illegible] بم — كردرسين كه نصيبك اوله سكا آب حيات

قلدي خورشيد كبي جيب خالق كه فلك — برده صالايه كسبي بعد علو درجات

جهد قل ذا كه ساده آثار قبول — قلمه اول جامه تفاخر كه دكل قابل ذات

فضل اولور صنعه سكا منزلت اصل ونسب — جاه اولور صنعه سكا كثرت اسباب جهات

عاريتدن اوزكه قلمه قيمت زينت — غيردن عاريتك نوريله ضم اولمز ذات

اي معلم الفت تعبير ادراره علم — قلمه اهل كره تعليم ايدك معارف ره نهار

حيله

حيله ايچون علم تعليم ويرن مفسده — قتل عام ايچون ويره جلاده ايچون تيغ ابدار

مرده قرير انسه جهال انكا دلم تا نار — مكر اهل علمدر اصل فساد روزكار

هر كيمك وار ايسه ذاتنده شرارت اثري — اصطلاحات علوميله مسلمان اولمز

كرز الماسي قزل قانيله رنكين اتسك — طبعه تغيير ويرب لعل بدخشان اولمز

ايلسك طوطيه تعليم ادب كلمات — نطقي انسان اولور اما وري انسان اولمز

والانصاف

بلبل قفسده جمع ايتدوكي درو صرف فن — نهال مقصدي يا سر سبز اولوب ثمر ويرمز

اللدكي كهربا زحل اتمسه مسك — شب غنچه اهل قزده سحر ويرمز

طلوعي نيجه كواكب كونش طلوع ايتمز — دو كلبنه شكوفه نهال بر ويرمز

اي كه اندنسه ما يليه سرسبيه اولوب — دون وكون دهرده آشفته كيم لوالك

جمع مال ايلمده كلك راحت ايچوندر اما — راحتك الكسك اولور مرتبه از مالك

مال ايچون انده قدر ايله خدا ابديه كم — رنجي ارتر ارتر اولدقچه بوكي مالك

87b

بن کی صبح و شام دود دل آه زار ایله بغرین کباب ایدوب دیررم چرخه انقلاب
خوش و خجل مداری ایله آسمان رنگی قان یوتدرر دیرر دل سوزانمه عذاب
دنیاده یوق فراغته بنده امیدکم قان یوتدررادو ننه کیم چرخ کنور کباب

علم کسبیله رتبه رفعت آرزوی کمال ایتمش انجق
عشق ایتمش مرتبه وار عالمده علم بر قیل و قال ایتمش انجق

ذره مقصود کیم دوران بر نیجه کون اوله مغرور ای که مال و سر روشندر سکا
قائل ابا و اجداد که معاف الفتنیجه اوله ماندن و دستلق رسمی که روشندر سکا

گلمسا اهل حقیقت چیقم جاندن یره رکز اوزکه صغار سوره لم
سیر کریمت غوغای قیامت قلم دفع جمعیت هنگامه محشر کوره لم
روش سلسله دهر طول اندی بز نیجه بر دو صره ده اوضاع مکرر کوره لم لم
سیورم

88a

سیورم دل نگار سیمبر بی که جفا پیشه و ستمکر در
بنده کیم انکا عشقباز نغم معصیت اولدوغی مقرر در
جور ایله اول مدام تنعم ایدوب ره زهد و صلاحده رهبر در
قابل اجرا اولورسه جور ایله او امر معروف نهی منکر در

همیشه دوستم اولدور ایرم کرکان یز قلو طبیعتی نسبته اعلاده مال
عبادت حق و کسب علوم ایچون نطقی توفر لاحظ انضباط مال بنده محال
مدام دوشمن انکا سولیرم کرکمز التو بکا میسر ایده نفقه وافقه حال
حضور قلب ویرر رونق عبادت حق فراغ خاطر اولور موجب حصول کمال
فغان که دوستی و دشمندن انم فرق کمال جهله و تمام صرف ایدره سال
بو جهلا اوزیکا اهل معرفت صانورم زهی تصور باطل زهی خیال محال

نیجه بر نفس تمنایی ایله بمک ایچک دار لهو ایمک

ایلیوب زهره عودن نفرت طاعت تقویدن اوله اکراه ملک
معبدک مطلع اوله شام سحر مسترایح اوله زنار نگاه ملک

یمك ایکن قدر نعمتک بر ذلور مضطرب اوله قلبک ای عارف
ایله تسکین قلب حاصل کیم آنی ذکر ایلیک قلب ایده و عا قف

ای قاضی بخته لعا کیم حق ایلمش صاحب سریر مسند حکم قضا سنی
جهد ایله کیم بلا طمع دنیوی حکم قضا ایتمیه اهل خطا سنی
مقبول خلق قلمش ایکن حلم و فتوت مردود خالق ایلمیه ارتشا سنی

ظلم ایتمه زر آلوب ظا لم ایلر انعام خلقه منت ایله
بلمز انی که اندوه کی ظلم کور جکدر جزا مذلت ایله
مدعاسی بعدر کیم رضایی ایله انکا حاصل اوله بو عادت ایله

جنسنی

جنسنی الیق اولمز اقچه ایله کرکسه اولمز بهشته رشوت ایله

اولدر که فضل کسبی انکا عام اولور دایم آرایش مجالس اهل قبول اولور
ور دزبان اهل صفا دسرور اولوب مضمون ذوق بخش سخن الحصول اوله
اندن نه سود کیم اوله مبهم عبارتی هر بیرده استماعی ایدنلر ملول اولور

ایلیوب نادانه عرض فضل اظهار هنر شرمسار اتمک عطا اوجمک نه ظلم صریح
سن بلورسن مجملا اندن نه اولورسن ولی بلمز او کلم اولدوغی سندن حسندن یا قبیح
ظالم اساتق هنر الیق عطا بیع در طفلدر نادان بیور هر شیئی اتمک بیع و حمیح

سعد و نحس احوالنی فلک انجمدن سؤال مقتدای معرفت انکیس الحیادر بکا
ایلمک رملدن تفتیش حال دنیکی بد مرشد راه یقین بر جنس کبو ندر بکا
نقطهٔ اشکال رمل و سیر و اقسام نجوم کیمه همر اولسه فیض عقل بهتاندر بکا

بلمش اولکیم سرنه صادر اوله زشت و خوبدن مظهری بر علمدر کیم عقل حیران در انکا

ای خطای لفظلا قرآن اوقومش سندن بیغمبر آیات قرآندن حذر ایتمز میسین
سر الف بر خنجر خونریز در اندر سکا خنجر خونریز برآندن حذر قلمز میسین
سر حکیم کا ملک دار الشفای حکمتین ایتمک استرسن خراب اندن حذر قلمز

سن نه آفتسن بکا ای عقل نادر جام کیم بولنق اولمز صورت فرکبره آثار نشاط
طفللر دیوانه لر سندن حذر اولمقین دین و عقیده بولمشلر کمال انبساط
عزت ذلتده علملر طریق اعتبار جیلت و حرمتده بکلر ره آداب احتیاط
اولکه دایم همتیکدر معقیده درام نیلشه کیم تکلیفه کلم شرعه سنس بلاط
اولزماندن کیم سکا ویردوم عنان اختیار اولزماندن کایلدم محکم سنکله ارتباط
اولیوب خالی غم اندوهدن قوم اوی خار بستر در بکا پوسته خاکستر بساط
اولمسیدم کاشکی مرکز سنکله همنشین قلمسیدم کاشکی مطلق سنکله اختلاط

ای خواجه

ای خواجه کرخوکرن اوخوتلق مراد ایسه شفقت کوزیله بق که دایم اوغول کبي
وارا دخلو کي اوسرسن او لصاحب ادب البته ایله ذلته معتاد قول کبي

خار و خس

هر بر سیلابه طمق حدم دریا سنه بزکه بر کرد انوز اول سیلابه رو تمش
هر کنور خار و خس اول سیلابه اولنجه روان بحیدین دریایه راحت ممکن اولمز نفس

ای وزیر ملک پرور کیم نظام ملک ایچون انتخاب ایتمش جمیع خلقدن سلطان سنی
حل و عقد دین و ملک قلمش مفوض ایکه نایب حکم خلافت ایلیوب دوران سنی
قل حذر کیم اولمیه ناکه مزاجک منقلب قلمیه سر مست جام شوکت دیوان سنی
اولسن انصاف ایچون منصوبکي اهل فساد ایدوبن امامینه آفت قلت ایمان سنی
ایتمکه معموره اسلامي ویران کندو به اعظم اعوان ایلیه شیطان سنی
اتمش ایکن افضل خلق جهان اقبال الله ارذل اهل جهنم ایلیه سبحان سنی

وله ایضاً

90b

ای کہ عالمده محبت آدنی معلوم ایدوب هر زمان بر ماه رخسارکه اولورسن مایلی
کچدی عمرک شاهد مقصد جمالن کورمدن شاهد مقصد صانمشسن آزاده جاهلی
عارفا ایسک ایده‌ن کور سرشته فیض ترک قیل بو صورت فانی و نقش زایلی

ای کوزل ذاتک معارف برله زینت ایده‌لی کور خلق شکیبن پرده رخسار کلکون اولدی
محبت ارباب علم و معرفتدن کسب قیل حسن سیرت صورت حالک کبی کرکون اولدی
جهد قیل کم کورمیه خورشید رخسارک زوال نور فیضندن هلال قدرک افزون اولدی

کف حرص ایله دایم دنیای دون ره تنگ زمانه شور بخت ایلر سنی پیوسته در بانکی
ملوث اولیوب بحر ریا ایله چقیک بو عالمدن سنی زال فلک خورشید جنت ایلر مسیحا کبی

الکدن امر ای امر بخت سیاهم کیم بنی خلق الحرّه عالیقدر ایکن خانیده خوار ایتدک
قلوب خورشید خرمان مطلقی امید کردون وجود کردن مثال سایه سلب اعتبار ایتدک

سواد

91a

سواد دیده‌ی مطلق بیاض جیفه دوندرودک بیاض حسن عالم خال روی روزگار اولورک

ای کوکل مطلق عبادت قلمیوب عمرک تمام ایلدک سودای زلف مهرویی رخساره صرف
صباح آخر بیک کل بز مرآت جلک بتره قل عمردن بردم که قالمش ایله استغفاره صرف

خرد مندی که دائم عالم علم الحرّه سیر ایلر اسالیب فنون شعردن البته غافلدر
مراق شعر هم ابروز که عالدر حقیقتده ایکی عالم مسخر ایلمک خاتیده مشکلدر

صدای بلی حرام اولمز دیدیکی ای صوفی جاهل بلوروک که خلاف شرع ناموس اسلامکه
بو انداسیله وجد ایتدن دم اور معنا تسریکی الهی نیکی سوزآنی سوز آنی اولدر الکه

نامه

پادشاه ملک دنیا رو بردم رشوت دیرب فتح کشور قلعه ایلر مهیا لشکر بی
یوز فساد فتنه ظهر ایلر کشور الوب اولدیغی اثار من استغناشدن بری

کوستردی ساعتده دوران علامت انقلاب   هم وزیر ثانی اولورم لشکری هم کشوره

کورن سلطانم بن دردمندی کم فیض نجمی   ایلمش اقبالی آثار نصرت مظهری

سرسوزم بر بحلو اولدیکیم بولوب تأیید حق   عزم قلدقده دوز تدبیرکله جود بری

قنده کیم عزم ایتسه مرسوم موجب استقر   قانسی ملکی دوتسه دکر کمسیه شور شری

پایمال اثر آثاری آسیب دور روزکار   ایلمز تا دیر انکا دوران چرخ چنبری

قلمسون دنیاده سلطان بزلکا تکلیف جور   بس دورر پادشاه توفیق عنایت افسری

سرچشمدن اول حالده حاشا کم اوله   زرق ایچون اهل تقا اهل قناعت گوهری

منقل معرفت اهلینی ابقلاره صالوب   فلک سفله قلور محنت غم تیا مالی

اولکه جاهلار ایدوب جهل مرادن حاصل   اعتبار ایله قلور مسند قدری عالی

بو سیدن طیوریکم بو جهان عورتدر   عورتنک بیلدر اولادی ایلا افعالی

اولو اولادی کسر سوددن و تادیب دیه   سودویرب لطف ایله بزلیکله اقبالی

سیفی

یتی بچه تقویف رباشیر دوز   داش معرفت اهل ریاست دوتسم

زنک افلاس دوز آئینهٔ راحتمی   ترک حکام قلوب کنج قناعت دوتسم

سبح حالنده بولنمز اثر راحت دل   اولورم مضطرب الحال نه صنعت دوتسم

دوزهٔ لیبقل ایتسه مقام علویه یکم   کلدیکه حالکه ویره دور فلک دوآج

دوز بلیغ ایلر قلا صدر الف   یا رفیق ایلدیر اقصد او عواج

دوز ملیغلکز کسیلیر ملبند ایدیه   اکری کرکیلدیه البتنه امتزاج

یا اختلاطی ایلسه را ولدی پامال   باشده مقام دوتدی الف نغرینه تاج

کمال پاشازاده تکدیر

دیم جواب حضرته یوم السوال اکر   لطف ایلم حقیله قولنده جواب اله

دنیا ایونده قوندق اوتوردق بر ایکی کون   لا بقیدر کیم قونقدن حساب اله

وار

مدعی ایلر کا تقلید نظم و نثر ده   لیک نا مربوط الفاظ تکدر زاتی

پهلوانلر یاد بار سکرنده سرطرف طفل سم جولان ایدر اتا انجدن آتی

اول سیدن یاری تقطیلی چوقدر نظم کیم نظم نازک ترک تقطیلا ایکن دشوار اولور
لیک ترکی قبول نظم و ترکیب ایتمیو اکثر الفاظی نامربوط ناهموار اولور
بنده توفیق اولسه بر دشواری آسان ایلیرم نوبهار اولنج دکندن برک کل اظهار اولور

الحمد لله لمن انار قلبي و صدا والشكر لما فيه من الشوق بدا
ما مدح و امثالسواه ابدا لا شريك في شان ربي احدا

الحمد لمن عز كمالا و علا من قام بامره و من نازع لا
ثم الصلوات والتحيات على من فضله الله بعز و علا

اي فيض وجود شاهد وجود سکا وي شاهد وجود سر نمود سکا

امید

امید قبول اعتذار کرمکه مردودکی ایتمش نه مردود سکا

ای ذاتکه ممکنات برهان وجوب ثابت سکا امتناع امکان عیوب
شایسته نعمت حیات ابدی ارواح معارفکله ابدان قلوب

ای عقده کشای عجم ترک و عرب رسام رسوم فضل آثار ادب
مضمون حدیثک سبق رحمت دعوای قبولکه سند مرغب

خوش اولدم اجل کلیم بادۀ ناب سرمست یاتم قبرده تا روز حساب
غوغای قیامتده طورم مست و خراب نه فکر حساب اولنه ادراک عذاب

ساقی کرم ایت شراب کلفام ترحم کلفام شرابه ویرمه آرام یریت
بزم الحده حباب اشک کلکونده بیک جام پر ایت جام ایکوه جام پریت

جاندن اولدی دیزه نعلق حیات جسمده اولان جوهر حس و حرکات
صرف اولدی خوبلره بتمثه زیاده کم بیهوده یکچوردم اوقات

تعمیر و بقای جمع مال ایتدک دوست هر آرزو ایندکه ییدک دوست
چون عمر بقاسنه دونلز امید هر حالده کلدوکک کبی کیتدک دوست

کلمزکه تر لعل کهربار ایله بحث
دیررکه قلور خوب لب بار ایله بحث ~~اول برنجه دلنزه تهمت در بو~~
اول برنجه دلنزه تهمت در بو دعوایه کرکه لهجه گفتار ایله بحث

ای مهر رنگک قدیم عالم حادث اظهار وجوده کشف راز که باعث
یکچدم سری کوکبده ایکی عالمده سیر ابن مقامین مقام ثالث

ای شربت وصلک ازسوی قدح بازارکهده اشک قدر ... رواج
کر

[illegible]

کرد ونسه خدنگک رگ جانم زجب نبض ایله بیلور طبیب تشخیص علاج

ای ذکر لبک ناسخ انفاس مسیح لطفک آن افصح کلاتنده فصیح
اظهار قبولک اثری لطف حقی اخفای شریعتکدر ظلم صریح

دوندکچه الده ساغر صهبای صبوح ازرار اثر ذوق دل راحت روح
طغیان قلمه نعیده ذوق ... طوفان خطرینه ایلکم کشتی نوح

کل دوری خوش و لکیم دوده کلغا قدح زنده دی دوتنیه آرام قدح
هر صبح که خورشید صفت قلدوره باش زمین زبوب کزده تا شام قدح

ای شوقی اولبدر بکا عادت ای شیخ کلدکه بوشوق اولور زیارت ای شیخ
نوشیدر بکا سکا عبادت ای شیخ ایله دکل عشق زیارت ای شیخ

[illegible]

پر آب ایدی اشکم و دم سرد کم ایدن الور نشو و نما گلبن درد
گلزار فلک بنفشه و یاسمنی دود دل آشفته ده چهرهٔ زرد

تا دور وجود ایده گون و فساد فلکی و کلی ایلکه هر کاه ندن شاد
طاس فلک ایچره کعبتین انجم گوستر ز ایلمش هیچ کیمه نقش مراد

تا محل مهر ابو نگاری مهد هر کیم ده وفا ایلمه دی محکم عهد
بو دیرده بر نگار عشقکله فلک گر زهر ایله زهر ویرسه ویر لطفله شهد

هر پرده کیم اول نسیمه سیمین قد وصف ایلیه عارض ایله سنبل چکه قد
رنگ گل بوی سنبل و جلوهٔ سرو قد حکم ایلر گو اوله مقبول خرد

تا بو ینه عالدی اوله زلف کمند تدبیر ایله جلد ایو بوینده بند

ای شهد لبک سوزی شکر دار لذیذ لعلک کبی قند بر شکر دار لذیذ
تنگ شکر اولسه بیلدی یارین دهنک دلبر بی لهجهٔ گفتار لذیذ

گر محنت کسب ایده نعمت صبر صبر ایله قناعته گرک سلم و کبر
هر محنت و نعمت که ویره ربی یارب دیر محنته بر قناعت و نعمته صبر

مردم بکا یار وصف رخسار ایلر حسنینی بی گرفتار ایلر
گویا که کمال عشق درسی اوقور مردم بکا تعلیمی تکرار ایلر

هر کیم جگرینی مرکیمک قان ایلر تدبیر ایله وصلک اکا درمان ایلر
زلفک کبی کیم نه تیز کار ایده لعلک انی بر دده مسلمان ایلر

مردان که اسیر غم هجران اولور شایستهٔ ذوق وصل جانان اولور

96a 95b

زعالم عشق عالم زار ایدر یوز   میخانه درد ورد بجار یوز
نکرکه نوانت چنبدر عالم   بزو جنک بلبل شیدا لر یوز

کدرکلکده نالهٔ زار ایتمز   درون سکا ناله ایله اظهار ایتمز
زیاده هیچ کسنک یتمز   زیاد کر زیاد سکا کار ایتمز

کس
جانان ایسه مطلوب طمع جاندن   مطلوب ایسه جان امید جانانه ن کس
جان سومک ایدرسن اولمز جانان   یابوندن امید یا طمع اندن کس

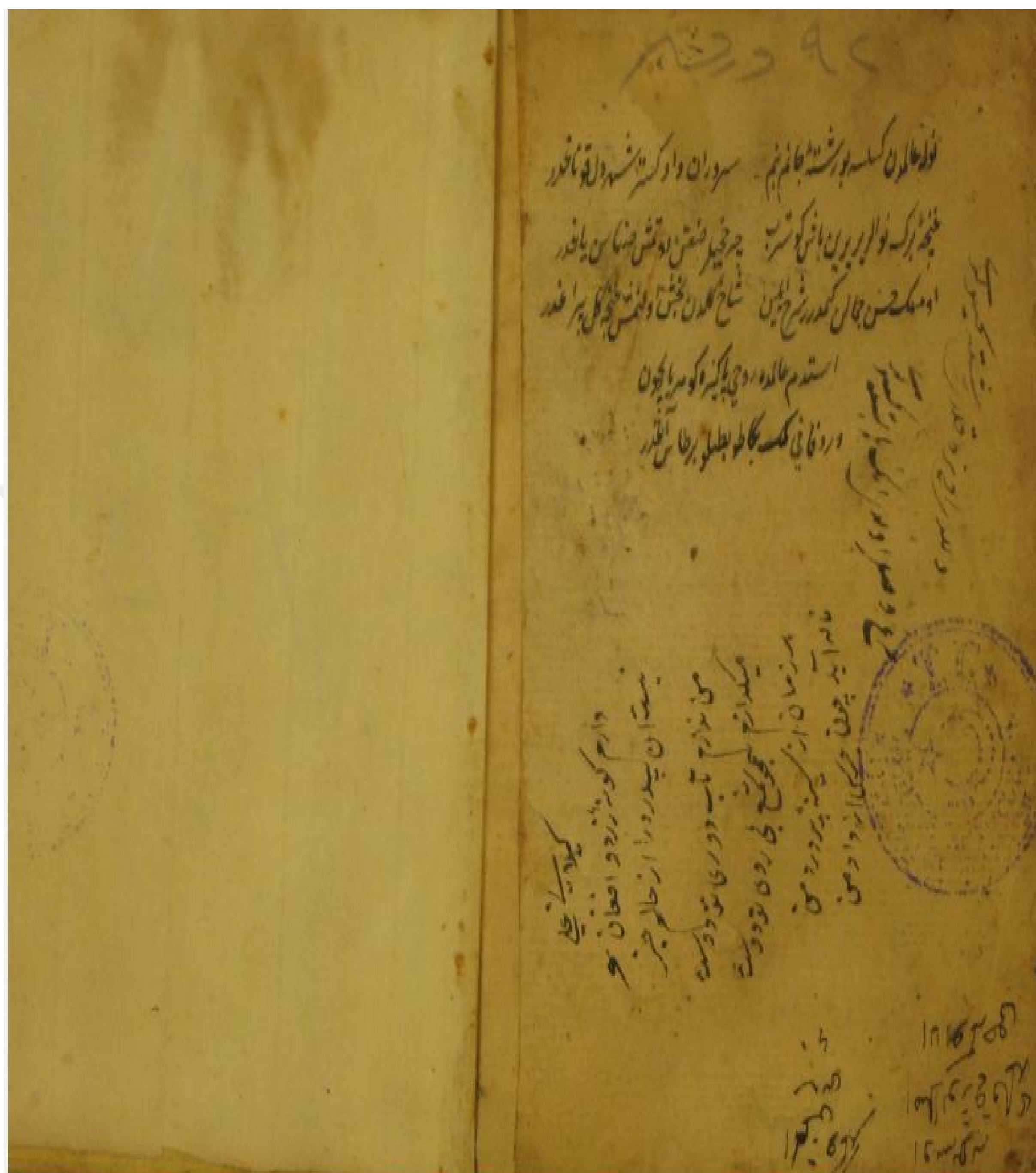
سوزدلم اشک آلودن ایله قیاس   اندومی ضعف حالدن ایله قیاس
خورشید کرمسکو تیلوز تحکال   زرک ایدرن زوالدن ایله قیاس

ادوار زمان دایره چیر نقش   اسباب جهان مهالک مختلش
دنیایه هوس ایلمک ایلکدن   بوجون اولی حرص دآخری حسرتش

[illegible]

آتف جنیمدن ناگاه صدای کوش جان   کلدی قیرشدی رونق کل بلبلان
آزی طرز رباطی انفاس سیر بهار   کروه کروه اولب کلزار سیر عاشقان
حال ساکی دستنه بقیه جابنه   حسنک کوشن منی کم ای تشنه خوبان
جانه ذوق الفس ذکلک بر دمفکده   کوکل سرکشته جان واله حیران
اول عاقبت روحی دردلی دمالک
عالده مرکیم است تا قوتیت جانان
بن اولدسم هجر کلدکو کیده در کتم   دوستم ایلرین صورده ابرشتن فضلی دیمم
محبس دریاسنده قویه بودلی آزاده   خوش ایدر او زانی هجر کرد لبستم
برق شمشیر آه ذکون بی منع ایله   کچه بنیشر کبی دلدن غم کلی نادیدم
حبس وعواده قویه بنیرکی آزاد ایله   دوذرمکور بزبار بشاید وده دو مشم
روحی تشنه سیم بکم جنون خشقده
جو بجا راکقدر سرطرف بیت الحرم
کورده خاک پاینک چشم ولایت دلبر   لطف مهرکان احسانک فیا تو بر خدر

97a 96b

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı ve Soyadı: Ayşe CENGİZ

Doğum Tarihi ve Yeri: 26.02.1990 / Saimbeyli-ADANA

Medeni Hali: Bekâr

İletişim Bilgileri: aysecengiz_2690@hotmail.com

0531 427 2967

EĞİTİM BİLGİLERİ

2004-2007 Adana Turgut Özal Lisesi

2009-2014 Karabük Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

2014-2016 Niğde Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilimdalı Yüksek Lisans Programı

YABANCI DİL: İngilizce, 57.5